༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

入菩薩行論

शान्तिदेवविरचितः 寂天菩薩造 མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

॥नमो मञ्जुश्रीये बोधिसत्त्वाय॥
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
頂禮文殊菩薩

बोधिसत्वचर्यावतारः।

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ།
བོ་དྷི་སཏྭ་ཙརྱཱ་ཨ་བ་ཏཱ་ར།

梵語: 菩提薩埵嘉爾雅阿瓦打日阿

漢語: 入菩薩行論

॥नमः शाक्यमुनये बुद्धाय॥
སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
頂禮釋迦牟尼佛

॥ॐ नमो बुद्धाय॥

བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

藏語: 降秋森彼覺巴拉就巴

敬禮一切佛菩薩

॥नमः शाक्यमुनये बुद्धाय॥
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
頂禮寂天菩薩

入菩薩行論

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

१ बोधिचित्तानुशंसो नाम प्रथमः परिच्छेदः।

ལེའུ་དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

第一品：讚菩提心功德品

शान्तिदेवविरचितः　　寂天菩薩造　　མཛད་པ་པོ།སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

入菩薩行論

सुगतान् ससुतान् सधर्मकायान्प्रतिपत्यादरतोऽखिलांश्च वन्द्यान्। सुगतात्मजसंवरावतारं कथयिष्यामि यथागमं समासात्॥ १ ॥

བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་སྲས་བཅས་དང་།། ཕྱག་འོས་ཀུན་ལའང་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།།

བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི།། ལུང་བཞིན་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།།༡།།

【隆】善逝具足法身及佛子　一切應禮敬處敬禮已　如來勝子律儀趣入處　遵依教言總攝當宣說 [1]

【如】善逝法身佛子伴，及諸應敬我悉禮。今當依教略宣說，趣入佛子律儀法。[1]

न हि किंचिदपूर्वमत्र वाच्यं न च संग्रथनकौशलं ममास्ति। अत एव न मे परार्थचिन्ता स्वमनो वासयितुं कृतं मयेदम्॥२॥

སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད།། སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ།།
དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་བསམ་པའང་བདག་ལ་མེད།། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས།།༢།།

【隆】昔所未聞此中既未述　韻音善巧亦非我所能　故我亦非意樂為利他　唯為自心練修造斯論 [2]

【如】此論未宣昔所無，詩韻吾亦不善巧，是故未敢言利他，為修自心撰此論。[2]

मम तावदनेन याति वृद्धिं कुशलं भावयितुं प्रसादवेगः। अथ मत्समधातुरेव पश्येदपरोऽप्येनमतोऽपि सार्थकोऽयम्॥३॥

དགེ་བ་བསྒོམ་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་ཤུགས།། འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ།།
བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་།། ཅི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར།།༣།།

【隆】為修善法我心淨信力　因作斯論亦能令增長　與我根機相等餘有情　由見斯論或能成義利 [3]

【如】循此修習善法故，吾信亦得暫增長，善緣等我諸學人，若得見此容獲益。[3]

क्षणसंपदियं सुदुर्लभा प्रतिलब्धा पुरुषार्थसाधनी। यदि नात्र विचिन्त्यते हितं पुनरप्येष समागमः कुतः॥४॥

དལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ།། སྐྱེས་བུའི་དོན་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ།།
གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྒྲུབས་ན།། ཕྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་པར་ག་ལ་འགྱུར།།༤།།

【隆】暇滿此身獲得甚艱難　善士義利即今能成辦　若於此時不勤作饒益　後時此事何從得圓滿[4]

【如】暇滿人生極難得，既得能辦人生利，倘若今生利未辦，後世怎得此圓滿。[4]

रात्रौ यथा मेघघनान्धकारे विद्युत् क्षणं दर्शयति प्रकाशम्।
बुद्धानुभावेन तथा कदाचिल्लोकस्य पुण्येषु मतिः क्षणं स्यात्॥५॥

ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་སྨུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ན།།
དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན།།
གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར།།
འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་།།༥།།

【隆】猶如長夜黑暗陰雲覆　剎那電閃萬象暫顯明　如是以佛神力加持故　世人福慧萬一須臾生[5]

【如】猶如烏雲暗夜中，剎那閃電極明亮，如是因佛威德力，世人暫萌修福意。[5]

तस्माच्छुभं दुर्बलमेव नित्यं बलं तु पापस्य महत्सुघोरम्।

तज्जीयतेऽन्येन शुभेन केन संबोधिचित्तं यदि नाम न स्यात्॥ ६ ॥

དེ་ལྟས་དགེ་བ་ཉམ་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག།

སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ།།

དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ།།

དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར།།༦།།

【隆】如是常以微弱之善根　極難對抗罪障大勢力

是時若無圓滿菩提心　餘善威力何能遮彼罪 6

【如】以是善行恒微弱，罪惡力大極難擋，

捨此圓滿菩提心，何有餘善能勝彼。6

कल्पाननल्पान् प्रविचिन्तयद्भिर्दृष्टं मुनीन्द्रैर्हितमेतदेव।
यतः सुखेनैव सुखं प्रवृद्धमुत्प्लावयत्यप्रमिताञ्जनौघान्॥७॥

བསྐལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི།།
ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས།།
འདིས་ནི་ཚད་མེད་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས།།
བདེ་མཆོག་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད།།༧།།

【隆】於多劫中恒時作護念　諸能仁主觀見此利益　無量士夫多資糧所成　勝樂由斯不難安隱得[7]

【如】佛於多劫深思維，見此覺心最饒益，無量眾生依於此，順利能獲最勝樂。[7]

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

भवदुःखशतानि तर्तुकामैरपि सत्त्वव्यसनानि हर्तुकामैः। बहुसौख्यशतानि भोक्तुकामैर्न विमोच्यं हि सदैव बोधिचित्तम्॥८॥

སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་གཞོམ་འདོད་ཅིང་།། སེམས་ཅན་མི་བདེ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་།།

བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཏང་མི་བྱ།།༨།།

【隆】百千生死苦痛欲摧壞　有情憂惱不安欲遣除　眾多百千妙樂欲受享　菩提心體常應不捨離 8

【如】欲滅三有百般苦，及除有情眾不安，欲享百種快樂者，恒常莫捨菩提心。8

भवचारकबन्धनो वराकः सुगतानां सुत उच्यते क्षणेन। सनरामरलोकवन्दनीयो भवति स्मोदित एव बोधिचित्ते॥ ९॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས།།
བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་།།
འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས།།
འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར།།༩།།

【隆】若發菩提心者剎那間　生死囹圄堅牢苦逼身　即名一切如來殊勝子　世間天人悉皆應恭敬 9

【如】生死獄系苦有情，若生剎那菩提心，即刻得名諸佛子，世間人天應禮敬。9

अशुचिप्रतिमामिमां गृहीत्वा जिनरत्नप्रतिमां करोत्यनर्घाम्।
रसजातमतीव वेधनीयं सुदृढं गृह्णत बोधिचित्तसंज्ञम्॥ १०॥

གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུར།།
རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྒྱུར་བས་ན།།
མི་གཙང་ལུས་འདི་བླངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་གཟུང་།།༡༠།།

【隆】如丹點金轉成殊勝相　將此不淨之身能轉成
稀有無價大寶如來身　是故於菩提心應堅持 10

【如】猶如最勝冶金料，垢身得此將轉成，
無價之寶佛陀身，故應堅持菩提心。10

सुपरीक्षितमप्रमेयधीभिर्बहुमूल्यं जगदेकसार्थवाहैः। गतिपत्तनविप्रवासशीलाः सुदृढं गृह्णत बोधिचित्तरत्नम्॥ ११॥

འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་པུ་ཚད་མེད་བློས།། ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རིན་ཆེ་བས།།
འགྲོ་བའི་གནས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས།། རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པོར་ཟུངས།།༡༡།།

【隆】眾生唯一導師無量慧　善巧普觀見為極珍奇　五趣眾生欲求出離者　大寶菩提妙心應堅持 [11]

【如】眾生導師以慧觀，徹見彼心極珍貴，諸欲出離三界者，宜善堅持菩提心。[11]

कदलीव फलं विहाय याति क्षयमन्यत् कुशलं हि सर्वमेव।
सततं फलति क्षयं न याति प्रसवत्येव तु बोधिचित्तवृक्षः॥१२॥

དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་།།
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད།།
འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར།།༡༢།།

【隆】一切餘善不久如芭蕉　一次生果凋謝不再生
菩提妙心嘉樹常茂密　與果恒時無盡輾轉增[12]

【如】其餘善行如芭蕉，果實生已終枯槁，
菩提心樹恒生果，非僅不盡反增茂。[12]

कृत्वापि पापानि सुदारुणानि यदाश्रयादुत्तरति क्षणेन।
शूराश्रयेणेव महाभयानि नाश्रीयते तत्कथमज्ञसत्त्वैः ॥१३॥

སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་།།
དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར།།
གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་འགྱུར་བ།།
དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན།།༡༣།།

【隆】如作極惡難容諸重罪　須依有力勇者脫諸怖　若於誰人歸投即蒙救　諸謹畏者於彼何不歸 13

【如】如人雖犯極重罪，然依勇士得除畏，若有速令解脫者，畏罪之人何不依。 13

युगान्तकालानलवन्महान्ति पापानि यन्निर्दहति क्षणेन। यस्यानुशंसानमितानुवाच मैत्रेयनाथः सुधनाय धीमान्॥ १४॥

དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་རྣམས༎ སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྲེག་པར་བྱེད༎

དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག༎ བྱམས་མགོན་བློ་དང་ལྡན་པས་ནོར་བཟང་བཤད༎༡༤༎

【隆】菩提妙心猶如劫盡火　剎那能焚諸罪盡無餘　是故發心功德量無邊　慈氏依怙廣為善財說 14

【如】菩提心如末劫火，剎那能毀諸重罪。智者彌勒諭善財，彼心利益無限量。 14

तद्बोधिचित्तं द्विविधं विज्ञातव्यं समासतः। बोधिप्रणिधिचित्तं च बोधिप्रस्थानमेव च॥१५॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུས་ན།། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ།།

བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་ནི།། བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།༡༥།།

【隆】總攝而言菩提心　應知有二種差別　謂即發起菩提願　及與趣入菩提行 15

【如】略攝菩提心，當知有二種，願求菩提心，趣行菩提心。15

गन्तुकामस्य गन्तुश्च यथा भेदः प्रतीयते।
तथा भेदोऽनयोर्ज्ञेयो याथासंख्येन पण्डितैः ॥ १६ ॥

འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི།།
བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི།།
བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།།༡༦།།

【隆】如人欲行與趣行　差別如何易了知　如其次第願行別　智者當知亦如是 16

【如】如人盡了知，欲行正行別，如是智者知：二心次第別。16

बोधिप्रणिधिचित्तस्य संसारेऽपि फलं महत्। न त्वविच्छिन्नपुण्यत्वं यथा प्रस्थानचेतसः ॥ १७ ॥

བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་ལས་ནི།། འཁོར་ཚེ་འབྲས་བུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་།།

ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ།། བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན།།༡༧།།

【隆】願菩提心雖亦能　於生死中予大果　然不如行菩提心　出生福德恒無盡 17

【如】願心於生死，雖生廣大果，猶不如行心，相續增福德。17

入菩薩行論

यतः प्रभृत्यपर्यन्तसत्त्वधातुप्रमोक्षणे। समाददाति तच्चित्तमनिवर्त्येन चेतसा॥१८॥

གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས།། མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར།།

མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སུ།། སེམས་དེ་ཡང་དག་བླངས་གྱུར་པ།།༡༨།།

【隆】普為無邊有情界　悉皆解脫安隱故　發心堅固無退轉　何時真發如是心 18

【如】何時為度盡，無邊眾有情，立志不退轉，受持此行心， 18

ततःप्रभृति सुप्तस्य प्रमत्तस्याप्यनेकशः। अविच्छिन्नाः पुण्यधाराः प्रवर्तन्ते नभःसमाः॥१९॥

དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ།། བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས།།

རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག། ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།།༡༩།།

【隆】即當從於彼時起　縱令倚臥行放逸　福德勢力流無盡　量等虛空遍出生 19

【如】即自彼時起，縱眠或放逸，福德相續生，量多等虛空。19

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

इदं सुबाहुपृच्छायां सोपपत्तिकमुक्तवान्।
हीनाधिमुक्तिसत्त्वार्थं स्वयमेव तथागतः॥२०॥

འདི་ནི་འཕགས་པ་དང་བཅས་པར།།
ལག་བཟང་གིས་ནི་ཞུས་པ་ལས།།
དམན་མོས་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས།།༢༠།།

【隆】此有經文可為證　出於妙臂請問經
為利小心有情故　如來歡喜親宣說 [20]

【如】為信小乘者，妙臂問經中，
如來自宣說，其益極應理。[20]

शिरःशूलानि सत्त्वानां नाशयामीति चिन्तयन्। अप्रमेयेण पुण्येन गृह्यते स्म हिताशयः॥२१॥

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཙམ།། བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་ཡང་།།

ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་དེ།། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན།།༢༡།།

【隆】若人但略一思惟　欲為有情除首疾　亦為具足饒益想　所有福德亦無量 [21]

【如】若令思療愈，有情諸頭疾，具此饒益心，獲福無窮盡，[21]

किमुताप्रतिमं शूलमेकैकस्य जिहीर्षतः। अप्रमेयगुणं सत्त्वमेकैकं च चिकीर्षतः॥२२॥

སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ།། དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་།།

རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ།། བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་སྨོས་ཅི་དགོས།།༢༢།།

【隆】況為別別眾有情　各欲為除無量苦　無量功德各成辦　其為福德何待言 [22]

【如】況欲除有情，無量不安樂，乃至欲成就，有情無量德。[22]

कस्य मातुः पितुर्वापि हिताशंसेयमीदृशी। देवतानामृषीणां वा ब्रह्मणां वा भविष्यति ॥ २३ ॥

ཕའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་།། སུ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད།།

ལྷ་དང་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་།། ཚངས་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ།།༢༣།།

【隆】縱令若父或若母　孰有如斯饒益心　諸天仙人梵行者　甯有何人心似此 [23]

【如】是父抑或母，誰具此心耶？是仙或天人，梵天有此耶？[23]

तेषामेव च सत्त्वानां स्वार्थेऽप्येष मनोरथः। नोत्पन्नपूर्वः स्वप्नेऽपि परार्थे संभवः कुतः॥२४॥

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྔོན།། རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས།།
རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མ་རྨིས་ན།། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྐྱེ།།༢༤།།

【隆】彼諸有情於往昔　為自利故如是心　夢中尚未暫夢見　此利他心從何生 [24]

【如】彼等為自利，尚且未夢及，況為他有情，生此饒益心？ [24]

सत्त्वरत्नविशेषोऽयमपूर्वो जायते कथम्।
यत्परार्थाशयोऽन्येषां न स्वार्थेऽप्युपजायते॥२५॥

གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་།།
སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་འདི།།
མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་།།
སྔ་ན་མེད་པའི་རྨད་ཅིག་འབྱུངས།།༢༥།།

【隆】他人即使求自利　尚且未發利眾心　殊勝菩提心妙寶　空前稀有始誕生 25

【如】他人為自利，尚且未能發，珍貴此願心，能生誠稀有！ 25

जगदानन्दबीजस्य जगद्दुःखौषधस्य च।
चित्तरत्नस्य यत्पुण्यं तत्कथं हि प्रमीयताम्॥ २६ ॥

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱུ།།
སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་རྩེར་གྱུར་པ།།
རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་།།
དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞལ་གྱིས་ལང་།།༢༧།།

【隆】一切有情喜樂因　有情諸苦普療藥
菩提妙心福云何　於彼以何量可測 26

【如】珍貴菩提心，眾生安樂因，
除苦妙甘霖，其福何能量？ 26

हिताशंसनमात्रेण बुद्धपूजा विशिष्यते।
किं पुनः सर्वसत्त्वानां सर्वसौख्यार्थमुद्यमात्॥ २७ ॥

ཕན་པར་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་།།
སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
སངས་རྒྱས་མཆོད་ལས་ཁྱད་འཕགས་ན།།
བདེ་དོན་བརྩོན་པ་སྨོས་ཅི་དགོས།།༢༧།།

【隆】僅唯發起饒益心　猶勝供養諸如來
沉於無餘眾有情　勤作利益安樂事 27

【如】僅思利眾生，福勝供諸佛，
何況勤精進，利樂諸有情。27

दुःखमेवाभिधावन्ति दुःखनिःसरणाशया। सुखेच्छयैव संमोहात् स्वसुखं घ्नन्ति शत्रुवत्॥२८॥

སྡུག་བསྔལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་།།
བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་མུག་པས།།
སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག།
རང་གི་བདེ་བ་དགྲ་ལྟར་འཇོམས།།༢༨།།

【隆】心欲捨離諸苦痛　現於諸苦轉趣近　雖欲安樂而愚昧　摧壞己樂如仇人 [28]

【如】眾生欲除苦，反行痛苦因，愚人雖求樂，毀樂如滅仇。[28]

यस्तेषां सुखरङ्काणां पीडितानामनेकशः।

तृप्तिं सर्वसुखैः कुर्यात्सर्वाः पीडाश्छिनत्ति च॥२९॥

གང་ཞིག་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་།།

བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པ་དང་།།

སྡུག་བསྔལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ།།

སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་།།༢༩།།

【隆】若人匱乏安樂具　具足眾多痛苦事

誰以諸樂令滿足　復為斷除諸苦痛 29

【如】於諸乏樂者，多苦諸眾生，

足以眾安樂，斷彼一切苦。29

སྤྱོད། ༡ ༣༣

नाशयत्यपि संमोहं साधुस्तेन समः कुतः।
कुतो वा तादृशं मित्रं पुण्यं वा तादृशं कुतः॥३०॥

གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ།།
དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད།།
དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད།།
བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་ལ་ཡོད།།༣༠།།

【隆】愚痴暗昧能遣除　如此善心何能匹
如斯善友何可得　如斯福德何能及 30

【如】更復盡其癡，寧有等此善！
安得似此友！豈有如此福！ 30

第一品 讚菩提心功德

入菩薩行論

कृते यः प्रतिकुर्वीत सोऽपि तावत्प्रशस्यते।

अव्यापारितसाधुस्तु बोधिसत्त्वः किमुच्यताम्॥ ३१ ॥

ཕན་བཏགས་ལན་ཞོན་གང་ཡིན་པ།།

དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བསྔགས་འོས་ན།།

མ་བཅོལ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡི།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨོས་ཅི་དགོས།།༣༡།།

【隆】或為受恩作酬報　彼亦尚應獲稱揚

況為眾生不請友　菩提薩埵何待言 31

【如】若人酬恩施，尚且應稱讚，

何況未受託，菩薩自樂為。31

སྤྱོད། ༡༨

कतिपयजनसत्त्वदायकः कुशलकृदित्यभिपूज्यते जनैः। क्षणमशनकमात्रदानतः सपरिभवं दिवसार्धयापनात्॥ ३२ ॥

འགྲོ་བ་ཉུང་ཟད་ནར་མའི་ཟས་སྦྱོར་བ། སྐད་ཅིག་ཟས་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་།

བརྙས་བཅས་ཉིན་ཕྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོས་བཀུར།།༣༢།།

【隆】於少有情作摶食　剎那施予一餔餟　輕心嗟來半日施　世人敬讚猶稱善 32

【如】偶備微劣食，嗟施少眾生，令得半日飽，人敬為善士，32

第一品 讚菩提心功德

किमु निरवधिसत्त्वसंख्यया निरवधिकालमनुप्रयच्छतः। गगनजनपरिक्षयाक्षयं सकलमनोरथसंप्रपूरणम्॥ ३३ ॥

སེམས་ཅན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ།། བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བདེ་བ་བླ་ན་མེད།།

ཡིད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་བྱེད་པ།། རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་དགོས།།༣༣།།

【隆】況於無邊諸有情　無上菩提大安樂　隨心所欲悉圓滿　恒時施與何待言 33

【如】何況恒施予，無邊有情眾，善逝無上樂，滿彼一切願。33

इति सत्त्वपतौ जिनस्य पुत्रे कलुषं स्वे हृदये करोति यश्च। कलुषोदयसंख्यया स कल्पान् नरकेष्वावसतीति नाथ आह॥ ३४॥

གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ།། གལ་ཏེ་ངན་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ།།
ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི།། དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།།༣༤།།

【隆】如是佛子大施主　若誰於彼起惡心　佛言隨其心念數　當墮泥犁爾許劫 34

【如】博施諸佛子，若人生惡心，佛言彼墮獄，長如心數劫。34

अथ यस्य मनः प्रसादमेति प्रसवेत्तस्य ततोऽधिकं फलम्।
महता हि बलेन पापकं जिनपुत्रेषु शुभं त्वयत्नतः ॥ ३५ ॥

འོན་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིད་རབ་དང་བྱེད་ན།།
དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ།།
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་དོ་གལ་ཆེན་པོས་ཀྱང་།།
སྡིག་པ་མི་འབྱུང་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ།།༣༥།།

【隆】若誰於彼生淨信　其果如前信轉增
於諸佛子極珍重　罪垢不生善自增 [35]

【如】若人生淨信，得果較前勝。
佛子雖逢難，善增罪不生。[35]

tेषां शरीराणि नमस्करोमि यत्रोदितं तद्वरचित्तरत्नम्। यत्रापकारोऽपि सुखानुबन्धी सुखाकरांस्तान् शरणं प्रयामि॥३६॥

གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ།། སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་།།
གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ།། བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིས།།༣༦།།

【隆】誰具勝義妙寶心　於彼之身當敬禮　縱損彼者猶沾樂　安樂生處我皈依 36

【如】何人生此心，我禮彼人身，加害結樂緣，皈依樂源尊。36

१ बोधिचित्तानुशंसो नाम प्रथमः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ།། །།

第一品： 讚菩提心功德品 終

२ पापदेशना नाम द्वितीयः परिच्छेदः।

ལེའུ་གཉིས་པ། སྡིག་པ་བཤགས་པ།

第二品：懺悔品

तच्चित्तरत्नग्रहणाय सम्यक् पूजां करोम्येष तथागतानाम्। सद्धर्मरत्नस्य च निर्मलस्य बुद्धात्मजानां च गुणोदधीनाम्॥ १ ॥

རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས།།

དཀོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་སྲས།། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཆོད།།༡།།

【隆】為應受持如是妙寶心　於諸如來正法菩薩心 殊勝三寶清淨無垢染　功德大海勝妙供品陳[1]

【如】為持珍寶心，我今供如來，　無垢妙法寶，佛子功德海。[1]

यावन्ति पुष्पाणि फलानि चैव भैषज्यजातानि च यानि सन्ति। रत्नानि यावन्ति च सन्ति लोके जलानि च स्वच्छमनोरमाणि॥२॥

མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་།། སྨན་གྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དང་།།
འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་།། ཆུ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་།།༢།།

【隆】盡其所有妙花並嘉果　盡其所有良藥百味俱 盡其所有希世諸珍奇　盡其所有悅意妙供水[2]

【如】鮮花與珍果，種種諸良藥，　世間珍寶物，悅意澄淨水。[2]

महीधरा रत्नमयास्तथान्ये वनप्रदेशाश्च विवेकरम्याः। लताः सपुष्पाभरणोज्ज्वलाश्च द्रुमाश्च ये सत्फलनम्रशाखाः ॥ ३ ॥

རིན་ཆེན་རི་བོ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ།། ནགས་ཚལ་ས་ཕྱོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་དང་།།

ལྗོན་ཤིང་མེ་ཏོག་རྒྱན་སྤྲས་སྤུད་པ་དང་།། ཤིང་གང་འབྲས་བཟང་ཡལ་ག་དུད་པ་དང་།།༣།།

【隆】如是乃至殊勝妙寶山　園林寂靜景物宜人地 嘉樹奇花絢爛色莊嚴　繁柯美實茂密枝葉垂 [3]

【如】巍巍珍寶山，靜謐宜人林，　花嚴妙寶樹，珍果垂枝樹。[3]

देवादिलोकेषु च गन्धधूपाः कल्पद्रुमा रत्नमयाश्च वृक्षाः। सरांसि चाम्भोरुहभूषणानि हंसस्वनात्यन्तमनोहराणि॥४॥

ལྷ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དྲི་དང་ནི།། སྤོས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་།།
མ་རྨོས་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཏོག་རྣམ་པ་དང་།། གཞན་ཡང་མཆོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་རྣམས་དང་།།༤།།

【隆】天龍世間俱生和合香　如意寶樹七珍飾林苑 自然香稻不由耕稼生　種種莊嚴堪為供養具 [4]

【如】世間妙芳香，如意妙寶樹， 自生諸莊稼，及餘諸珍飾，[4]

अकृष्टजातानि च शस्यजातान्यन्यानि वा पूज्यविभूषणानि। आकाशधातुप्रसरावधीनि सर्वाण्यपीमान्यपरिग्रहाणि ॥५॥

མཚོ་དང་རྫིང་བུ་པདྨས་བརྒྱན་པ་དང་། ངང་པ་ཤིན་ཏུ་སྐད་སྙན་ཡིད་འོང་ལྡན།།

ནམ་མཁའ་རབ་འབྱམས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ།། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཀུན།།༥།།

【隆】明湖清沼灼灼發芙渠　鳧雁和鳴妙音極哀雅 遍虛空界廣博無邊際　所有一切無主執持物 [5]

【如】蓮花諸湖泊，悅吟美天鵝。　浩瀚虛空界，一切無主物，[5]

आदाय बुद्ध्या मुनिपुंगवेभ्यो निर्यातयाम्येष सपुत्रकेभ्यः। गृह्णन्तु तन्मे वरदक्षिणीया महाकृपा मामनुकम्पमानाः ॥६॥

བློ་ཡིས་བླངས་ནས་ཐུབ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོག། སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་འབུལ་ན།།
ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས།། བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས།།༦།།

【隆】慧心攝取善巧而獻陳 殊勝士夫能仁諸佛子 清淨功德生處大悲心 願祈愍念於我垂納受 [6]

【如】意緣敬奉獻，牟尼諸佛子， 祈請勝福田，悲愍納吾供。[6]

अपुण्यवानस्मि महादरिद्रः पूजार्थमन्यन्मम नास्ति किंचित्। अतो ममार्थाय परार्थचित्ता गृह्णन्तु नाथा इदमात्मशक्त्या॥७॥

བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀྲེན་ཆེན་ཏེ།། མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས།།

དེས་ན་གཞན་དོན་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་འདི།། བདག་གི་དོན་སླད་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག།༧།།

【隆】今我福德不具極困貧 別餘供具資財悉非有 依怙唯為他義作殷勤 饒益我故神力祈受享 [7]

【如】福薄我貧窮，無餘堪供財， 祈求慈怙主，利我受此供。[7]

བཤགས། ༤༩

ददामि चात्मानमहं जिनेभ्यः सर्वेण सर्वं च तदात्मजेभ्यः। परिग्रहं मे कुरुताग्रसत्त्वा युष्मासु दासत्वमुपैमि भक्त्या॥८॥

རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི།། བདག་གི་ལུས་ཀུན་གཏན་དུ་དབུལ་བར་བགྱི།།

སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་ཡོངས་བཞེས་ཤིག། གུས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་བར་བགྱི།།༨།།

【隆】我於一切諸佛佛子前　盡我自身無餘至誠獻 祈諸殊勝勇識咸攝受　至心願為諸尊作臣民 [8]

【如】願以吾身心，恒獻佛佛子，　懇請哀納受，我願為尊僕。[8]

第二品 懺悔品

परिग्रहेणास्मि भवत्कृतेन निर्भीर्भवे सत्त्वहितं करोमि। पूर्वं च पापं समतिक्रमामि नान्यच्च पापं प्रकरोमि भूयः ॥९॥

བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ན།། སྲིད་ན་མི་འཇིགས་སེམས་ཅན་ཕན་པ་བགྱིད།།

སྔོན་གྱི་སྡིག་ལས་ཡང་དག་འདའ་བགྱིད་ཅིང་།། སྡིག་པ་གཞན་ཡང་སླན་ཆད་མི་བགྱིད་དོ།།༩།།

【隆】我由諸尊咸作攝持故　饒益有情不怖生死輪 往昔眾罪清淨得超脫　別餘罪垢此後不再生 [9]

【如】尊既慈攝護，利生無怯顧，遠罪淨身心，誓斷諸惡業！[9]

रत्नोज्ज्वलस्तम्भमनोरमेषु मुक्तामयोद्भासिवितानकेषु। स्वच्छोज्ज्वलस्फाटिककुट्टिमेषु सुगन्धिषु स्नानगृहेषु तेषु॥ १० ॥

ཁྲུས་ཀྱི་ཁང་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ།། ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་གསལ་ཞིང་འཚེར་བ་བརྟར།།
རིན་ཆེན་འབར་བའི་ཀ་བ་ཡིད་འོང་ལྡན།། མུ་ཏིག་འོད་ཆགས་བླ་རེ་བྲེས་པ་དེར།།༡༠།།

【隆】浴殿香薰旃檀氣芬馥　水晶布地晃耀色晶瑩 眾寶軒楹輝煌悅人意　珍珠華蓋垂覆燦光明 10

【如】馥鬱一淨室，晶地亮瑩瑩，　寶柱生悅意，珠蓋頻閃爍。10

मनोज्ञगन्धोदकपुष्पपूर्णैः कुम्भैर्महारत्नमयैरनेकैः।
स्नानं करोम्येष तथागतानां तदात्मजानां च सगीतिवाद्यम्॥ ११ ॥

དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྲས་རྣམས་ལ།།
རིན་ཆེན་བུམ་པ་མང་པོ་སྤོས་ཀྱི་ཆུ།།
ཡིད་འོང་ལེགས་པར་བཀང་བ་གླུ་དང་ནི།།
རོལ་མོར་བཅས་པ་དུ་མས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ།།༡༡།།

【隆】於諸如來及諸如來子　奉獻眾多充盈妙寶瓶 善盛悅意妙香甘露水　妙歌天樂無量浴具陳 [11]

【如】備諸珍寶瓶，盛滿妙香水，　洋溢美歌樂，請佛佛子浴。[11]

प्रधूपितैर्धौतमलैरतुल्यैर्वस्त्रैश्च तेषां तनुमुन्मृषामि। ततः सुरक्तानि सुधूपितानि ददामि तेभ्यो वरचीवराणि॥१२॥

དེ་དག་སྐུ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས།། གཙང་ལ་དྲི་རབ་བསྒོས་པས་སྐུ་ཕྱི་འོ།།

དེ་ནས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྒྱུར་བའི།། ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་དམ་པ་འབུལ།།༡༢།།

【隆】無比天衣清潔離垢染　妙香沾灑塗拭如來身 次復於諸聖身敬奉獻　芬馥天衣妙色善染成 12

【如】香熏極潔淨，浴巾拭其身。 拭已復獻上，香極妙色衣。12

दिव्यैर्मृदुश्लक्ष्णविचित्रशोभैर्वस्त्रैरलंकारवरैश्च तैस्तैः। समन्तभद्राजितमञ्जुघोषलोकेश्वरादीनपि मण्डयामि ॥ १३ ॥

གོས་བཟང་སྲབ་ལ་འཇམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་།། རྒྱན་མཆོག་བརྒྱ་ཕྲག་དེ་དང་དེ་དག་གིས།།

འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་།། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱི།།༡༣།།

【隆】並及種種輕柔妙天衣　百千種類殊勝莊嚴等 奉獻莊嚴大行普賢王　聖妙吉祥觀世音自在 [13]

【如】亦以細柔服，最勝莊嚴物，　莊嚴普賢尊，文殊觀自在。[13]

सर्वत्रिसाहस्रविसारिगन्धैर्गन्धोत्तमैस्ताननुलेपयामि। सूत्तप्तसून्मृष्टसुधौतहेमप्रभोज्ज्वलान् सर्वमुनीन्द्रकायान्॥ १४॥

སྟོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དྲི་ངད་ལྡང་བ་ཡི།། དྲི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་ཀུན་གྱི་སྐུ།།

གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར།། འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་བྱུག་པར་བགྱི།།༡༤།།

【隆】香氣芬騰遍滿三千界　以諸妙香塗抹如來身 如煉純金磨瑩露光彩　威光赫奕瞻仰諸能仁 [14]

【如】香遍三千界，妙香塗敷彼，　　猶如純煉金，發光諸佛身。[14]

मान्दारवेन्दीवरमल्लिकाद्यैः सर्वैः सुगन्धैः कुसुमैर्मनोज्ञैः। अभ्यर्चयाभ्यर्च्यतमान् मुनीन्द्रान् स्रग्भिश्च संस्थानमनोरमाभिः ॥ १५ ॥

ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བའི།། མེ་ཏོག་མནྡཱ་ར་དང་པདྨ་དང་།།

ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་དྲི་ཞིམ་ཐམས་ཅད་དང་།། ཕྲེང་བ་སྤེལ་ལེགས་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད།།༡༥།།

【隆】於諸能仁自在勝供境 曼陀羅花妙蓮優鉢羅 種種端嚴美妙悅人意 芬芳妙花環鬘作供陳 [15]

【如】於諸勝供處，供以香蓮花， 曼陀青蓮花，及諸妙花鬘。[15]

स्फीतस्फुरद्गन्धमनोरमैश्च तान् धूपमेघैरुपधूपयामि। भोज्यैश्च खाद्यैर्विविधैश्च पेयैस्तेभ्यो निवेद्यं च निवेदयामि॥ १६ ॥

སྤོས་མཆོག་ཡིད་འཕྲོག་དྲི་ངད་ཁྱབ་པ་ཡི།། བདུག་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ།།

ཞལ་ཟས་བཟའ་བཏུང་སྣ་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི།། ལྷ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱི།།༡༦།།

【隆】次復奉獻奪意殊妙香　遍滿虛空湧聚妙香雲 肴饌羹湯善調具百味　種種天廚妙善悉進呈 [16]

【如】亦獻最勝香，香溢結香雲。　　　復獻諸神饈，種種妙飲食。 [16]

रत्नप्रदीपांश्च निवेदयामि सुवर्णपद्मेषु निविष्टपङ्क्तीन्। गन्धोपलिप्तेषु च कुट्टिमेषु किरामि पुष्पप्रकरान् मनोज्ञान्॥ १७॥

གསེར་གྱི་པདྨ་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི།། རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱི།།
ས་གཞི་བསྟར་བ་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་པ་དེར།། མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སིལ་མ་དགྲམ་པར་བགྱི།།༡༧།།

【隆】次復奉獻眾寶燈明炬　金色蓮花環鬘次第陳 淨地無塵妙香善塗瑩　悅意雜花遍佈極芳馨 17

【如】亦獻金蓮花，齊列珍寶燈。　香敷地面上，散佈悅意花。17

प्रलम्बमुक्तामणिहारशोभानाभास्वरान् दिङ्मुखमण्डनांस्तान्। विमानमेघान् स्तुतिगीतरम्यान् मैत्रीमयेभ्योऽपि निवेदयामि॥ १८॥

གཞལ་མེད་ཕོ་བྲང་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་འོང་ལྡན།། མུ་ཏིག་རིན་ཆེན་རྒྱན་འཕྱང་མཛེས་འབར་བ།།

དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཕྲུར་དེ་དག་ཀྱང་།། ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དབུལ་བར་བགྱི།།༡༨།།

【隆】無量宮殿妙香聞讚詠 珍寶莊嚴垂覆色晶瑩 遍滿虛空無量莊嚴具 悉皆奉獻大悲自性身 18

【如】廣廈揚讚歌， 懸珠耀光澤， 嚴空無量飾， 亦獻大悲主。 18

入菩薩行論

सुवर्णदण्डैः कमनीयरूपैः संसक्तमुक्तानि समुच्छ्रितानि। प्रधारयाम्येष महामुनीनां रत्नातपत्राण्यतिशोभनानि॥१९॥

རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན།། ཁོར་ཡུག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་བརྒྱན།།

དབྱིབས་ལེགས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་བསྒྲེང་བ་ཡང་།། རྟག་ཏུ་ཐུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི།།༡༩།།

【隆】眾寶莊嚴傘蓋純金柄 輪圍種種莊嚴可眾心 妙相端嚴見者咸愛樂 常時擎持奉上諸能仁 19

【如】金柄撐寶傘，周邊綴美飾， 形妙極莊嚴，亦展獻諸佛。19

अतः परं प्रतिष्ठन्तां पूजामेघा मनोरमाः।
तूर्यसंगीतिमेघाश्च सर्वसत्त्वप्रहर्षणाः॥२०॥

དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཚོགས།
རོལ་མོ་དབྱངས་སྙན་ཡིད་འོང་ལྡན།
སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བྱེད་པའི།
སྤྲིན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་གྱུར་ཅིག།༢༠།

【隆】復以別餘供雲聚　並諸悅耳和雅音　解除有情諸苦痛　如雲普覆處處聞[20]

【如】別此亦獻供，悅耳美歌樂，願息有情苦，樂雲常住留。[20]

सर्वसद्धर्मरत्नेषु चैत्येषु प्रतिमासु च।

पुष्परत्नादिवर्षाश्च प्रवर्तन्तां निरन्तरम्॥२१॥

དམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་།།
རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་ཆར།།

མཆོད་རྟེན་རྣམས་དང་སྐུ་གཟུགས་ལ།།
རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབབ་པར་ཤོག།༢༡།།

【隆】於諸正法勝妙寶　塔寺伽藍妙相嚴　普雨眾寶妙花雨　恒時不斷願降霖 [21]

【如】惟願珍寶花，如雨續降淋，一切妙法寶，靈塔佛身前。[21]

मञ्जुघोषप्रभृतयः पूजयन्ति यथा जिनान्। तथा तथागतान्नाथान् सपुत्रान् पूजयाम्यहम्॥२२॥

ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པས།། རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་མཛད་པ།།

དེ་བཞིན་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས།། མགོན་པོ་སྲས་དང་བཅས་རྣམས་མཆོད།།༢༢།།

【隆】云何文殊師利等　於諸如來修供養　如來依怙佛子前　我今供養亦如是[22]

【如】猶如妙吉祥，昔日供諸佛，吾亦如是供，如來諸佛子。[22]

स्वराङ्गसागरैः स्तोत्रैः स्तौमि चाहं गुणोदधीन्। स्तुतिसंगीतिमेघाश्च संभवन्त्वेष्वनन्यथा॥२३॥

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག། བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད།།

བསྟོད་དབྱངས་སྙན་སྤྲིན་དེ་དག་ལ།། ངེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གྱུར་ཅིག།༢༣།།

【隆】我於一切功德海　普以韻音支分海　讚揚悅耳妙音雲　一切如來定普聞 23

【如】我以海潮音，讚佛功德海，願妙讚歌雲，飄臨彼等前。23

सर्वक्षेत्राणुसंख्यैश्च प्रणामैः प्रणमाम्यहम्। सर्वत्र्यध्वगतान् बुद्धान् सहधर्मगणोत्तमान्॥२४॥

དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན།། ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་བཅས་ལ།།

ཞིང་རྡུལ་ཀུན་གྱི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།། ལུས་བཏུད་པ་ཡིས་བདག་ཕྱག་འཚལ།།༢༤།།

【隆】三世如來一切佛　並諸妙法賢聖僧　盡其所有剎塵身　我今恭敬而頂禮

【如】化身微塵數，匍伏我頂禮，三世一切佛，正法最勝僧，

सर्वचैत्यानि वन्देऽहं बोधिसत्त्वाश्रयांस्तथा।
नमः करोम्युपाध्यायानभिवन्द्यान् यतींस्तथा॥२५॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་དང་།།
མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ།།
མཁན་པོ་དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་དང་།།
བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།༢༥།།

【隆】於諸菩提心所依　及諸塔廟我頂禮　於諸和尚阿闍黎　持淨戒者我頂禮 25

【如】敬禮佛靈塔，菩提心根本，亦禮戒勝者，堪布阿闍黎。25

बुद्धं गच्छामि शरणं यावदा बोधिमण्डतः।
धर्मं गच्छामि शरणं बोधिसत्त्वगणं तथा॥ २६ ॥

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི།།
ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི།།
ཚོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཆི།།༢༦།།

【隆】乃至未證菩提間　於諸如來我皈依　於諸正法菩薩僧　我今皈依亦如是[26]

【如】乃至菩提果，皈依諸佛陀，亦依正法寶，菩薩諸聖眾。[26]

विज्ञापयामि संबुद्धान् सर्वदिक्षु व्यवस्थितान्। महाकारुणिकांश्चापि बोधिसत्त्वान् कृताञ्जलिः ॥२७॥

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་པ་ཡི།། རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས།།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་རྣམས་ལ།། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།།༢༧།།

【隆】普於十方善安住　圓滿正覺諸菩薩　具足大悲諸聖前　合掌志心而啟請 27

【如】我於十方佛，及具菩提心，大悲諸聖眾，合掌如是白： 27

अनादिमति संसारे जन्मन्यत्रैव वा पुनः। यन्मया पशुना पापं कृतं कारितमेव वा॥२८॥

ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས།། ཚེ་རབས་འདི་འམ་གཞན་དག་ཏུ།།

བདག་གིས་མ་འཚལ་སྡིག་བགྱིས་པའམ།། བགྱིད་དུ་བསྩལ་བ་ཉིད་དང་ནི།།༢༨།།

【隆】經於無始生死來　或於今生或他世　無知自作諸罪愆　或復教他令作罪 28

【如】無始輪回起，此世或他生，無知犯諸罪，或勸他作惡，28

यच्चानुमोदितं किंचिदात्मघाताय मोहतः। तदत्ययं देशयामि पश्चात्तापेन तापितः ॥२९॥

གཏི་མུག་འཁྲུལ་པས་བདག་ནོན་ཏེ།། རྗེས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ།།
ནོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས།། བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས།།༢༩།།

【隆】愚癡憂亂所勝故　或見他作而隨喜　所作罪愆悉觀見　依怙尊前志心懺 29

【如】或因癡所牽，隨喜彼所為，見此罪過已，對佛誠懺悔。29

रत्नत्रयेऽपकारो यो मातपितृषु वा मया।
गुरुष्वन्येषु वा क्षेपात् कायवाग्बुद्धिभिः कृतः॥३०॥

བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི།།
ཕ་མའམ་བླ་མ་གཞན་དག་ལ།།
ཉོན་མོངས་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་དང་།།
ཡིད་ཀྱིས་གནོད་བགྱིས་གང་ལགས་པ།།༣༠།།

【隆】我於殊勝三寶前　父母師長諸尊重
由煩惱門諸所作　身語意之一切罪[30]

【如】惑催身語意，於三寶父母，
師長或餘人，造作諸傷害。[30]

अनेकदोषदुष्टेन मया पापेन नायकाः। यत्कृतं दारुणं पापं तत्सर्वं देशयाम्यहम्॥ ३१ ॥

ཉེས་པ་དུ་མས་སྐྱོན་ཆགས་པའི།། སྡིག་ཅན་བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་།།

ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས་པ་དེ།། ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་བཤགས།།༣༡།།

【隆】眾多過患集我身　極惡重罪難倖免　盡其所有諸罪愆　諸導師前求懺悔 [31]

【如】因昔犯眾過，今成有罪人，一切難恕罪，佛前悉懺悔。[31]

कथं च निःसराम्यस्मात् परित्रायत सत्वरम्।
मा ममाक्षीणपापस्य मरणं शीघ्रमेष्यति॥ ३२॥

བདག་ནི་སྡིག་པ་མ་བྱང་བར༎
ཧེ་ལྟར་འདི་ལས་ངེས་ཐར་བར༎
སྔོན་དུ་འགུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི༎
མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ༎༣༢༎

【隆】我今罪垢未淨治　或遇災橫先時死
故欲解脫諸罪愆　定須速疾求皈救 32

【如】罪業未淨前，吾身或先亡，
云何脫此罪，故祈速救護！ 32

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ

कृताकृतापरीक्षोऽयं मृत्युर्विश्रम्भघातकः। स्वस्थास्वस्थैरविश्वास्य आकस्मिकमहाशनिः॥३३॥

ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདི།། བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པས།།

ན་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་།། གློ་བུར་ཚེ་ལ་ཡིད་མི་བརྟན།།༣༣།།

【隆】死王倏忽難保信　已作未作不相待　有病無病悉齊等　命如朝露何可賴 33

【如】死神不足信，不待罪淨否，無論病未病，壽暫不可恃。33

入菩薩行論

प्रियाप्रियनिमित्तेन पापं कृतमनेकधा। सर्वमुत्सृज्य गन्तव्यमिति न ज्ञातमीदृशम्॥ ३४॥

ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆ་དགོས་པར།། བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས།།
མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར།། སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས།།༣༥།།

【隆】悉當棄捨終離散　我於此理昧無知　分別親及非親故　造作種種諸罪業 34

【如】因吾不了知，死時捨一切，故為親與仇，造種種罪業。34

अप्रिया न भविष्यन्ति प्रियो मे न भविष्यति। अहं च न भविष्यामि सर्वं च न भविष्यति॥३५॥

མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་འགྱུར་ཞིང་།། མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར།།
བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།། དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར།།༣༥།།

【隆】所謂非親畢竟無　所謂親愛亦非有　乃至我身性尚空　如是別餘何所有 35

【如】仇敵化虛無，諸親亦煙滅，吾身必死亡，一切終歸無。35

तत्तत्स्मरणतां याति यद्यद्वस्त्वनुभूयते। स्वप्नानुभूतवत्सर्वं गतं न पुनरीक्ष्यते॥३६॥

རྨི་ལམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན།། དངོས་པོ་གང་དང་གང་སྤྱད་པ།།

དེ་དེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར།། འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་འགྱུར།།༣༧།།

【隆】宛如夢境之所經　景物斑斑曾親歷　彼彼畢成憶念境　逝者如斯不可見 36

【如】人生如夢幻，無論何事物，受已成念境，往事不復見。36

इहैव तिष्ठतस्तवद् गता नैके प्रियाप्रियाः।
तन्निमित्तं तु यत्पापं तत्स्थितं घोरमग्रतः॥३७॥

རེ་ཞིག་གསོན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང༌།།
དེ་དག་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྡིག།
མཛའ་དང་མི་མཛའ་དུ་མ་འདས།།
མི་བཟད་གང་ཡིན་མདུན་ན་གནས།།༣༧།།

【隆】或復即於清醒時　眾多怨恨悉亡逝　為彼所造眾罪業　極重難忍現在前 37

【如】復次於此生，親仇半已逝，造罪苦果報，點滴候在前。37

入菩薩行論

एवमागन्तुकोऽस्मीति न मया प्रत्यवेक्षितम्। मोहानुनयविद्वेषैः कृतं पापमनेकधा॥३८॥

དེ་ལྟར་བདག་ནི་གློ་བུར་ཞེས།། བདག་གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས།།

གཏི་མུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གིས།། སྡིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས།།༣༨།།

【隆】空言年命倏爾盡　無常之理未證知　愚癡貪欲瞋恚力　作諸眾罪難數計 38

【如】因吾不甚解：命終如是驟，故起貪瞋癡，造作諸惡業。38

रात्रिंदिवमविश्राममायुषो वर्धते व्ययः। आयस्य चागमो नास्ति न मरिष्यामि किं न्वहम्॥ ३९॥

ཉིན་མཚན་སྡོད་པ་ཡོང་མེད་པར།། ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་།།
སྣོན་པ་གུད་ནས་འོང་མེད་ན།། བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར།།༣༩།།

【隆】無間晝夜如逝水　年命消竭不暫留　空乞延年何可得　人生安得長不朽 39

【如】晝夜不暫留，此生恒衰減，額外無復增，吾命豈不亡？ 39

इह शय्यागतेनापि बन्धुमध्येऽपि तिष्ठता। मयैवेकेन सोढव्या मर्मच्छेदादिवेदना॥४०॥

བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ།།
སྲོག་འཆད་པ་ཡི་ཚོར་བ་དག།
གཉེན་བཤེས་ཀུན་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་ཀྱང་།།
བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་མྱོང་བར་འགྱུར།།༤༠།།

【隆】當我輾轉困床褥　縱多親友相環守　畢竟臨終命斷時　死苦唯吾一人受[40]

【如】臨終彌留際，眾親雖圍繞，命絕諸苦痛，唯吾一人受。[40]

入菩薩行論

यमदूतैर्गृहीतस्य कुतो बन्धुः कुतः सुहृत्।

पुण्यमेकं तदा त्राणं मया तच्च न सेवितम्॥४१॥

གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉས་ཟིན་པ་ལ།།

གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན།།

དེ་ཚེ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན།།

དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་ཏོ།།༤༡།།

【隆】墮落死王使者手　親知何補友何能　時唯福業堪依怙　奈余片善亦未修 41

【如】魔使來執時，親朋有何益？唯福能救護，然我未曾修。41

अनित्यजीवितासङ्गादिदं भयमजानता।
प्रमत्तेन मया नाथा बहु पापमुपार्जितम्॥ ४२॥

མགོན་པོ་བག་མེད་བདག་གིས་ནི།།
མི་རྟག་ཚེ་འདིའི་ཆེད་དག་ཏུ།།
འཇིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཚལ་ནས།།
སྡིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས།།༤༢།།

【隆】哀余昔時由放逸　如斯怖畏非所謀
乃為無常現生事　造作眾多諸罪垢 42

【如】放逸我未知：死亡如是怖，
故為無常身，親造諸多罪。42

अङ्गच्छेदार्थमप्युद्य नीयमानो विशुष्यति।
पिपासितो दीनदृष्टिरन्यदेवेक्षते जगत्॥४३॥

སྐྱེ་བོ་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར༎
ཁ་སྐམས་མིག་ཟ་ངན་ལ་སོགས༎
དེ་རིང་ཁྲིད་པའང་བྲེད་འགྱུར་ཏེ༎
སྔ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྣང་ན༎༤༣༎

【隆】罪人斷肢赴刑場　牽引之時猶憧惶　況人吻燥眼根壞　宿業轉變見異物 43

【如】若今赴刑場，罪犯猶驚怖，口幹眼凸出，形貌異故昔。 43

किं पुनर्भैरवाकारैर्यमदूतैरधिष्ठितः। महात्रासज्वरग्रस्तः पुरीषोत्सर्गवेष्टितः॥४४॥

གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟའི།། ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་གྱུར་ཅིང་།།

འཇིགས་ཆེན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ།། རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྨོས་ཅི་དགོས།།༤༤།།

【隆】死王使者面猙獰　形象現前來攫捕　極大怖畏病苦纏　衰損難堪何待言 44

【如】何況形恐怖，魔使所執持，大怖憂苦纏，苦極不待言。44

ལེའུ། ༢།

第二品 懺悔品

कातरैर्दृष्टिपातैश्च त्राणान्वेषी चतुर्दिशम्।

को मे महाभयादस्मात्साधुस्त्राणं भविष्यति॥४५॥

སུ་ཞིག་འཇིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག།

ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས།།

བྲེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་བགྲད་ནས།།

ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཚོལ་བར་བྱེད།།༤༥།།

【隆】哀呼誰能為救護　令我脫此大怖畏

瞠目倉惶睛肉露　四方狂顧求皈救 45

【如】誰能救護我，離此大怖畏，

睜大凸怖眼，四方尋救護，45

त्राणशून्या दिशो दृष्ट्वा पुनः संमोहमागतः। तदाहं किं करिष्यामि तस्मिन् स्थाने महाभये॥४६॥

ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི།། དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་མུག་འགྱུར།།
གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན།། དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།།༤༧།།

【隆】若見四顧無可歸　嗒然自失心頹喪　若時無處可皈投　我於爾時當奈何[46]

【如】四方遍尋覓，無依心懊喪，彼處若無依，惶惶何所從？[46]

अद्यैव शरणं यामि जगन्नाथान् महाबलान्। जगद्रक्षार्थमुद्युक्तान् सर्वत्रासहरान् जिनान्॥ ४७ ॥

དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན།། འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པའི་དོན་བརྩོན་པ།།

སྟོབས་ཆེན་འཇིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ།། དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི།།༤༧།།

【隆】是故有情依怙尊　為護眾生勤精進　大力能除諸怖畏　即於現前應皈依 47

【如】佛為眾怙主，慈悲勤護生，力能除眾懼，故我今皈依。47

तैश्चाप्यधिगतं धर्मं संसारभयनाशनम्। शरणं यामि भावेन बोधिसत्त्वगणं तथा॥४८॥

དེ་ཡི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས༎ འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་སེལ་བ་དང་༎

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་ཡང་༎ དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི༎༤༨༎

【隆】佛心證入微妙法　能除生死諸恐怖　菩提薩埵賢聖僧　正應皈依亦如是 [48]

【如】如是亦皈依，能除輪回怖，我佛所悟法，及菩薩聖眾。[48]

समन्तभद्रायात्मानं ददामि भयविह्वलः।
पुनश्च मञ्जुघोषाय ददाम्यात्मानमात्मना॥४९॥

བདག་ནི་འཇིགས་པས་རྣམ་སྐྲག་པས།། ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབུལ།།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས།། བདག་གི་ལུས་འདི་དབུལ་བར་བགྱི།།༤༩།།

【隆】眾怖所逼及驚惶　我今皈命普賢王　復於文殊妙吉祥　自以此身為供獻 49

【如】因怖驚顫慄，將身奉普賢，亦復以此身，敬獻文殊尊。49

तं चावलोकितं नाथं कृपाव्याकुलचारिणम्। विरौम्यार्तरवं भीतः स मां रक्षतु पापिनम्॥५०॥

ཐུགས་རྗེས་སྤྱོད་པ་མ་འཁྲུལ་བ།། སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་།།

ཉམ་ཐག་ང་རོས་འོ་དོད་འབོད།། སྡིག་ལྡན་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།།༥༠།།

【隆】大悲心行無動轉　觀音自在依怙前　疾痛哀號聲慘切　懇求於我施救護 50

【如】哀號力呼求，不昧大悲行，慈尊觀世音，救贖罪人我！ 50

आर्यमाकाशगर्भं च क्षितिगर्भं च भावतः। सर्वान् महाकृपांश्चापि त्राणान्वेषी विरौम्यहम्॥५१॥

འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་།། ས་ཡི་སྙིང་པོ་དག་དང་ནི།།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ།། སྐྱབས་འཚོལ་སྙིང་ནས་འོ་དོད་འབོད།།༥༡།།

【隆】聖者虛空藏菩薩　地藏菩薩諸聖眾　一切大悲依怙前　志心呼籲求皈救[51]

【如】復於虛空藏，及地藏王等，一切大悲尊，由衷祈救護。[51]

यं दृष्ट्वैव च संत्रस्ताः पलायन्ते चतुर्दिशम्। यमदूतादयो दुष्टास्तं नमस्यामि वज्रिणम्॥५२॥

གང་ཞིག་མཐོང་ནས་གཤིན་རྗེ་ཡི།། ཕོ་ཉ་ལ་སོགས་སྡང་བ་རྣམས།།
སྐྲག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱེར་བྱེད་པ།། རྡོ་རྗེ་ཅན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི།།༥༢།།

【隆】死王使者最獰惡　見之恐怖四散逃　誰具威德能如是　持金剛手我皈依 52

【如】皈依金剛手，懷瞋閻魔使，見彼心畏懼，四方速逃逸。52

अतीत्य युष्मद्वचनं सांप्रतं भयदर्शनात्। शरणं यामि वो भीतो भयं नाशयत द्रुतम्॥५३॥

སྔོན་ཆད་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས༎ ད་ནི་འཇིགས་པ་ཆེ་མཐོང་ནས༎

ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས༎ འཇིགས་པ་མྱུར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ༎༥༣༎

【隆】昔違諸尊教敕言　今見現前大怖畏　即今皈投諸聖前　願祈速除諸恐怖 53

【如】昔違尊聖教，今生大憂懼。願以皈命尊，求速除怖畏！ 53

इत्वरव्याधिभीतोऽपि वैद्यवाक्यं न लङ्घयेत्।

ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་འཇིགས་ན་ཡང་།།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱ་ཡི།།

【隆】尋常病惱之所怖　猶當謹畏奉醫言

【如】若懼尋常疾，尚須遵醫囑，

किमु व्याधिशतैर्ग्रस्तश्चतुर्भिश्चतुरुत्तरैः ॥५४॥

སྨན་པའི་ངག་བཞིན་བྱ་དགོས་ན།།

ནད་ཀྱིས་རྟག་བརྡབ་སྨོས་ཅི་དགོས།།༥༤།།

況復欲貪諸過患　百千重病常相逼[54]

何況貪等患，百罪恒纏身。[54]

एकेनापि यतः सर्वे जम्बुद्वीपगता नराः।
नश्यन्ति येषां भैषज्यं सर्वदिक्षु न लभ्यते॥५५॥

དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ན།།
གནས་པའི་མི་ཀུན་བརླག་བྱེད་ན།།
དེ་དག་གསོ་བའི་སྨན་གཞན་ནི།།
ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ནས་མི་རྙེད་ན།།༥༥།།

【隆】即其一端亦已勝　盡陷閻浮所有人　若求他藥療諸病　遍訪十方終不得 55

【如】一瞋若能毀，贍部一切人，療惑諸藥方，遍尋若不得。55

तत्र सर्वज्ञवैद्यस्य सर्वशल्यापहारिणः।
वाक्यमुल्लङ्घयामीति धिङ् मामत्यन्तमोहितम्॥५६॥

དེ་ལ་སྨན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན།། ཟུག་རྔུ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པ་ཡི།།
བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་སེམས་པ་ནི།། ཤིན་ཏུ་གཏི་སྨུག་སྨད་པའི་གནས།།༥༧།།

【隆】惟大醫王一切智　聖教拔苦盡無餘　若不依教而修行　是大愚癡可呵處 56

【如】醫王一切智，拔苦諸聖教，知已若不行，癡極應訶責。 56

अत्यप्रमत्तास्तिष्ठामि प्रपातेष्वितरेष्वपि।
किमु योजनसाहस्रे प्रपाते दीर्घकालिके॥५७॥

གཡང་ས་ཐ་མལ་ཆུང་ངུ་ལའང་། །
དཔག་ཚད་སྟོང་དུ་ལྷུང་བ་ཡི། །

བག་ཡོད་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། །
ཡུན་རིང་གཡང་སར་སློས་ཅི་དགོས། །༥༧། །

【隆】若遇尋常小坑坎　猶須謹畏毋輕玩　況臨長劫生死淵　一墮千尋何可忽 57

【如】若遇尋常險，猶須慎防護，況墮千由旬，長劫險難處。57

अद्यैव मरणं नैति न युक्ता मे सुखासिका।

दे་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས།།

བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས།།

【隆】謂爾許時可不死　坦然安住不應理

【如】若思今不死，安逸此非理，

अवश्यमेति सा वेला न भविष्याम्यहं यदा॥५८॥

བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན།།

དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་།།༥༨།།

我身決定歸壞滅　死亡無時旦夕爾 [58]

吾生終歸盡，死期必降臨。[58]

अभयं केन मे दत्तं निःसरिष्यामि वा कथम्। अवश्यं न भविष्यामि कस्मान्मे सुस्थितं मनः ॥५९॥

བདག་ལ་མི་འཇིགས་སུ་ཡིས་བྱིན།། འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་འགྱུར།།

གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་འགྱུར་ན།། ཇི་ལྟར་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག།༥༩།།

【隆】誰能於我施無畏　決定於死得解脫　若無決能解救者　云何坦然安樂住 59

【如】誰賜我無懼？ 云何定脫苦？ 倘若必死亡，為何今安逸？ 59

पूर्वानुभूतनष्टेभ्यः किं मे सारमवस्थितम्। येषु मेऽभिनिविष्टेन गुरूणां लङ्घितं वचः ॥६०॥

སྔོན་ཆད་སྤྱོད་སྟེ་ཞིག་པ་ལས།། བདག་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཡོད་ན།།
བདག་ནི་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་ནས།། བླ་མའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས།།༦༠།།

【隆】昔所受用皆壞滅　所存於我今何有　而我於彼起貪著　違越上師教示言 60

【如】除憶昔經歷，今吾復何餘？然因執著彼，屢違上師教。60

जीवलोकमिमं त्यक्त्वा बन्धून् परिचितांस्तथा। एकाकी क्वापि यास्यामि किं मे सर्वैः प्रियाप्रियैः ॥६१॥

གསོན་ཆེ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ།། གཉེན་དང་བཤེས་པ་རྣམ་སྤངས་ནས།།
གཅིག་པུ་ག་ཤེད་འགྲོ་དགོས་ན།། མཛའ་དང་མི་མཛའ་ཀུན་ཅི་རུང་།།༣༧།།

【隆】今我身命尚存時　乃至親友皆遠離　獨行煢煢迷所往　從於不善眾苦生 61

【如】此生若須捨，親友亦如是，獨行無定所，何須結親仇? 61

入菩薩行論

इयमेव तु मे चिन्ता युक्ता रात्रिंदिवं तदा। अशुभान्नियतं दुःखं निःसरेयं ततः कथम्॥ ६२॥

མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་།། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས།།

ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི།། འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་རིགས།།༦༢།།

【隆】任何親友及非親　誰能定令脫彼苦　我心夙夜常不寧　恒念此理無暫捨 62

【如】不善生諸苦，云何得脫除?　故吾當一心，日夜思除苦。62

मया बालेन मूढेन यत्किंचित्पापमाचितम्। प्रकृत्या यच्च सावद्यं प्रज्ञप्त्यावद्यमेव च॥६३॥

བདག་ནི་མི་ཤེས་གཏི་མུག་པས།། རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་འམ།།
བཅས་པའི་སྡིག་པ་གང་ཡིན་ལས།། གང་ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་རྣམས།།༦༣།།

【隆】我由無知愚昧故　造作眾多自性罪　及彼俱有諸罪業　凡其所作一切罪 63

【如】吾因無明癡，犯諸自性罪，或佛所制罪，如是眾過罪， 63

तत्सर्वं देशयाम्येष नाथानामग्रतः स्थितः।
कृताञ्जलिर्दुःखभीतः प्रणिपत्य पुनः पुनः॥६४॥

མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔར་མངོན་སུམ་དུ། ཐལ་སྦྱར་སྡུག་བསྔལ་འཇིགས་སེམས་ཀྱིས།
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི།༦༥།

【隆】今對依怙聖目前　合掌思惟諸苦怖　數數皈命恭敬禮　一切諸罪皆懺悔 64

【如】合掌怙主前，以畏罪苦心，再三禮諸佛，懺除一切罪。64

अत्ययमत्ययत्वेन प्रतिगृह्णन्तु नायकाः।
न भद्रकमिदं नाथा न कर्तव्यं पुनर्मया॥६५॥

འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག།
ཉེས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ།།
འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས།།
སླན་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད།།༦༥།།

【隆】懇祈一切大導師　許我發露懺諸罪
此是不善不應為　從今我誓不再造 65

【如】諸佛祈寬恕，往昔所造罪，
此既非善行，爾後誓不為！ 65

२ पापदेशना नाम द्वितीयः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྡིག་པ་བཤགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའོ།། །།

第二品： 懺悔品 終

३ बोधिचित्तपरिग्रहो नाम तृतीयः परिच्छेदः।

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།

第三品：受持菩提心品

अपायदुःखविश्रामं सर्वसत्त्वैः कृतं शुभम्। अनुमोदे प्रमोदेन सुखं तिष्ठन्तु दुःखिताः ॥१॥

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ངན་སོང་གི། སྡུག་བསྔལ་ངལ་གསོ་དགེ་བ་དང་།

སྡུག་བསྔལ་ཅན་དག་བདེར་གནས་ལ། དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། ༡ །

【隆】一切有情惡趣苦　能令解脫諸善根　令受苦者安樂住　我心欣悅常隨喜[1]

【如】欣乐而随喜，一切众有情，息苦诸善行，得乐诸福报。[1]

ཤོག། ༡༡༡

संसारदुःखनिर्मोक्षमनुमोदे शरीरिणाम्। बोधिसत्त्वत्वबुद्धत्वमनुमोदे च तायिनाम्॥२॥

བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་གྱུར་དགེ་བསགས་པ།།དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་།། ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས།།ངེས་པར་ཐར་ལ་ཡི་རང་ངོ་།།

སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་།། རྒྱལ་སྲས་ས་ལའང་ཡི་རང་ངོ་།།༢།།

【隆】成菩提因積諸善　我心於彼亦隨喜　有情脫離生死苦　決定解脫我隨喜　諸救護尊證菩提　諸菩薩地皆隨喜 [2]

【如】随喜积善行：彼为菩提因。 随喜众有情：实脱轮回苦。随喜佛菩提，佛子地诸果。[2]

第三品 受持菩提心品

चित्तोत्पादसमुद्रांश्च सर्वसत्त्वसुखावहान्। सर्वसत्त्वहिताधानाननुमोदे च शासिनाम्॥ ३ ॥

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་མཛད་པའི།། ཐུགས་བསྐྱེད་དགེ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་།།
སེམས་ཅན་ཕན་པར་མཛད་པ་ལ།། དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་།།༣།།

【隆】令諸有情得安樂　發心妙善廣大海　於諸有情作饒益　我心欣悅常隨喜 3

【如】亦复乐随喜：能与有情乐，发心福善海，及诸饶益行。3

ལེའུ། ༡༡༣

सर्वासु दिक्षु संबुद्धान् प्रार्थयामि कृताञ्जलिः। धर्मप्रदीपं कुर्वन्तु मोहादुःखप्रपातिनाम्॥४॥

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ།། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།།

སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་མུན་འཐོམས་ལ།། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྦར་དུ་གསོལ།།༤།།

【隆】普於十方一切佛　合掌志心作祈請　為諸有情除苦暗　請燃妙法光明炬[4]

【如】我於十方佛，合掌诚祈请，为苦惑迷众，燃亮正法灯。[4]

第三品 受持菩提心品

निर्वातुकामांश्च जिनान् याचयामि कृताञ्जलिः।
कल्पाननन्तांस्तिष्ठन्तु मा भूदन्धमिदं जगत्॥५॥

རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ།།
འགྲོ་འདི་ལྡོངས་པར་མི་དགོད་ཅིང་།།
བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ།།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།།
བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ།།༥།།

【隆】諸佛若欲入涅槃　合掌志心作祈請　勿盲一切眾生目　願住世間無數劫 [5]

【如】知佛欲涅槃，合掌速祈请，住世无量劫，莫遗世间迷。[5]

入菩薩行論

ལེའུ། ༣།

एवं सर्वमिदं कृत्वा यन्मयासादितं शुभम्।
तेन स्यां सर्वसत्त्वानां सर्वदुःखप्रशान्तिकृत्॥ ६ ॥

དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ།།
དགེ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་།།
དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག།༦།།

【隆】如是所修一切行　我今所積諸善根　以彼回向諸有情　悉令解除一切苦[6]

【如】如是诸观行，所积一切善，以彼愿消除，有情一切苦。[6]

第三品 受持菩提心品

ग्लानानामस्मि भैषज्यं भवेयं वैद्य एव च। तदुपस्थायकश्चैव यावद्रोगापुनर्भवः॥७॥

འགྲོ་བ་ནད་པ་ཇི་སྲིད་དུ།། ནད་སོས་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི།།

སྨན་དང་སྨན་པ་ཉིད་དག་དང་།། དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག།༧།།

【隆】有情諸病所逼惱　乃至盡其病癒時　願我為醫或為藥　或為侍疾看病人 [7]

【如】乃至众生疾，尚未疗愈前，愿为医与药，并作看护士。[7]

क्षुत्पिपासाव्यथां हन्यामन्नपानप्रवर्षणैः।
दुर्भिक्षान्तरकल्पेषु भवेयं पानभोजनम्॥८॥

ཟས་དང་སྐོམ་གྱི་ཆར་ཕབ་སྟེ།།
བཀྲེས་དང་སྐོམ་པའི་གནོད་པ་བསལ།།
མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཚེ།།
བདག་ནི་ཟས་དང་སྐོམ་དུ་གྱུར།།༨།།

【隆】若遇凶年饑饉劫　願我化身供飲食　降澍食飲如甘霖　普為有情除饑渴[8]

【如】盼天降食雨，解除饥渴难，於彼灾荒劫，愿成充饥食。[8]

दरिद्राणां च सत्त्वानां निधिः स्यामहमक्षयः। नानोपकरणाकारैरुपतिष्ठेयमग्रतः॥९॥

སེམས་ཅན་ཕོངས་ཤིང་དབུལ་བ་ལ།། བདག་ནི་མི་ཟད་གཏེར་གྱུར་ཏེ།།

ཡོ་བྱད་མཁོ་དགུ་སྣ་ཚོགས་སུ།། མངོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་གྱུར་ཅིག།༩།།

【隆】有情貧困乏資財　願我成為無盡藏　隨心所欲諸資具　莫不現前咸備陳[9]

【如】为济贫困者，愿成无尽藏，愿诸资生物，悉现彼等前。[9]

आत्मभावांस्तथा भोगान् सर्वत्र्यध्वगतं शुभम्। निरपेक्षस्त्यजाम्येष सर्वसत्त्वार्थसिद्धये॥ १०॥

ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་།། དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཕྱིར།། ཕངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ།།༡༠།།

【隆】如是我身及受用　乃至三時諸善根　為成有情義利故　悉能施捨無顧惜 10

【如】为利有情故，不吝尽施捨，身及诸受用，三世一切善。10

सर्वत्यागश्च निर्वाणं निर्वाणार्थि च मे मनः। त्यक्तव्यं चेन्मया सर्वं वरं सत्त्वेषु दीयताम्॥ ११॥

ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་འདའ།། བདག་བློ་མྱ་ངན་འདས་པ་སྒྲུབ།།

ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་ལ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག།༡༡།།

【隆】一切能施得涅槃　為證涅槃始修行　總攝一切佈施中　施諸有情最為勝 11

【如】捨尽则脱苦，吾心成涅槃，死时既须捨，何若生尽施。11

入菩薩行論

यश्चासुखीकृतश्चात्मा मयायं सर्वदेहिनाम्।
घ्नन्तु निन्दन्तु वा नित्यमाकिरन्तु च पांसुभिः ॥ १२ ॥

བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།།
ཇི་ལྟར་བདེ་བར་ལུས་འདི་བྱིན།།

ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་གྱིས།།
བརྡེག་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་ལ་རག།༡༢།།

【隆】我於一切有情前　此身已施自恣請　若殺若罵若捶楚　隨其所樂常順承 12

【如】吾既将此身，随顺施有情，一任彼欢喜，恒常打骂杀。12

क्रीडन्तु मम कायेन हसन्तु विलसन्तु च।
दत्तस्तेभ्यो मया कायश्चिन्तया किं ममानया॥१३॥

བདག་གི་ལུས་ལ་རྩེ་བྱེད་དམ།།
ཅོ་འདྲི་ག་ཞའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་།།
བདག་གི་ལུས་འདི་བྱིན་ཟིན་གྱིས།།
འདི་ཡི་ཁ་ཏས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༣།།

【隆】若於我身施詰難　或復以為調笑具
今我此身已施竟　於此何得復爭論 13

【如】纵人戏我身，侵侮并讥讽，
吾身既已施，云何复珍惜？13

ལེའུ། ༣།

कारयन्तु च कर्माणि यानि तेषां सुखावहम्। अनर्थः कस्यचिन्मा भून्मामालम्ब्य कदाचन॥ १४॥

དེ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བའི།། ལས་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་ཆུག།

བདག་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་དུ་ཡང་།། འགའ་ཡང་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག།༡༤།།

【隆】若於彼人無損害　唯命是聽悉順從　願於何時緣我身　勿作些微無義事 14

【如】一切无害业，令身尽顺受。愿彼见我者，悉获众利益。14

第三品　受持菩提心品

येषां क्रुद्धाप्रसन्ना वा मामालम्ब्य मतिर्भवेत्। तेषां स एव हेतुः स्यान्नित्यं सर्वार्थसिद्धये॥ १५॥

བདག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས།། ཁྲོ་འམ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་ན།།

དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་དེ་དག་གི།། དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག།༡༥།།

【隆】願任何人緣我身　或生瞋惱或生信　即彼常時能轉變　為彼成辦眾事因[15]

【如】若人因见我，生起信憎心，愿彼恒成为，成办众利因。[15]

入菩薩行論

अभ्याख्यास्यन्ति मां ये च ये चान्येऽप्यपकारिणः।

उत्प्रासकास्तथान्येऽपि सर्वे स्युर्बोधिभागिनः॥१६॥

གང་དག་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་རམ།།

གཞན་དག་གནོད་པ་བྱེད་པ་འམ།།

དེ་བཞིན་ཕྱར་ཀ་གཏོང་ཡང་རུང་།།

ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྐལ་ལྡན་ཤུར།།༡༦།།

【隆】若人於我作譏毀　或復於我作損惱

乃至施以罵辱言　願悉轉成菩提因 16

【如】愿彼毁我者，及餘害我者，

乃至辱我者，皆具菩提缘。16

अनाथानामहं नाथः सार्थवाहश्च यायिनाम्। पारेप्सूनां च नौभूतः सेतुः संक्रम एव च॥ १७॥

བདག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན༎ ལམ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང༌༎

བརྒལ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི༎ གཟིངས་དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར༎

【隆】諸無依怙我為依　諸入道者我為導　諸欲渡者為舟楫　或為巨舸或橋樑 17

【如】路人无怙依，愿为彼引导，并作渡者舟，船筏与桥梁。17

入菩薩行論

दीपार्थिनामहं दीपः शय्या शय्यार्थिनामहम्। दासार्थिनामहं दासो भवेयं सर्वदेहिनाम्॥१८॥

གླིང་དོན་གཉེར་ལ་གླིང་དང་ནི།། མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་།

གནས་མལ་འདོད་ལ་གནས་མལ་དང་།། བདག་ནི་ལུས་ཅན་བྲན་འདོད་པ།།ཀུན་གྱི་བྲན་དུ་གྱུར་པར་ཤོག།༡༨།།

【隆】求洲渚者為洲渚　求燈炬者為燈炬　求舍宅者為舍宅　有情欲役使我者　願為僕使供驅走 18

【如】求岛即成岛，欲灯化为灯，觅床变作床，凡需仆从者，我愿成彼仆。18

入菩薩行論

चिन्तामणिर्भद्रघटः सिद्धविद्या महौषधिः।
भवेयं कल्पवृक्षश्च कामधेनुश्च देहिनाम्॥१९॥

ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་བུམ་པ་བཟང་།
རིག་སྔགས་གྲུབ་དང་སྨན་ཆེན་དང་།
དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང་།
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་འཛོར་གྱུར། ༡༩

【隆】如意牟尼妙寶瓶　持明成就阿伽藥
隨欲出生如意樹　眾生所欲悉能成 19

【如】愿成如意牛，妙瓶如意宝，
明咒及灵药，如意诸宝树。19

पृथिव्यादीनि भूतानि निःशेषाकाशवासिनाम्।
सत्त्वानामप्रमेयाणां यथाभोगान्यनेकधा॥२०॥

ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་།།
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ཡང་།།
སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི།།
རྣམ་མང་ཉེར་འཚོའི་གཞིར་ཡང་ཤོག།༢༠།།

【隆】願如地等四大種　亦如虛空常無盡
有情種類多無量　悉能為彼俱有因 [20]

【如】如空及四大，愿我恒成为，
无量众有情，资生大根本。[20]

एवमाकाशनिष्ठस्य सत्त्वधातोरनेकधा।
भवेयमुपजीव्योऽहं यावत्सर्वे न निर्वृताः॥२१॥

དེ་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི།།
སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་རྣམ་ཀུན་ཏུ།།
ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས་བར་དུ།།
བདག་ནི་ཉེར་འཚོའི་རྒྱུར་ཡང་ཤོག།༢༡།།

【隆】如是盡於虛空際　一切種類有情界
乃至未證涅槃間　願我為其俱有因[21]

【如】迨至尽空际，有情种种界，
殊途悉涅槃，愿成资生因。[21]

ཤློ་ཀ། ༡༢༣

यथा गृहीतं सुगतैर्बोधिचित्तं पुरातनैः।
ते बोधिसत्त्वशिक्षायामानुपूर्व्या यथा स्थिताः॥२२॥

ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས།།
བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ།།
དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།།༢༢།།

【隆】如其往昔諸如來　從於生起菩提心　菩提薩埵諸學處　如其次第善安住 [22]

【如】如昔诸善逝，先发菩提心，复此循序住，菩萨诸学处。[22]

तद्वदुत्पादयाम्येष बोधिचित्तं जगद्धिते।
तद्वदेव च ताः शिक्षाः शिक्षिष्यामि यथाक्रमम्॥२३॥

དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། །
དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལའང་། །
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱི། །༢༣། །

【隆】如是為利有情故　願我亦發菩提心
如其所學諸學處　亦如次第能修學 23

【如】如是为利生，我发菩提心，
复於诸学处，次第勤修学。23

एवं गृहीत्वा मतिमान् बोधिचित्तं प्रसादतः।

पुनः पृष्टस्य पुष्ट्यर्थं चित्तमेवं प्रहर्षयेत्॥२४॥

དེ་ལྟར་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས།།

མདུག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།

རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས།།

སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་དོ།།༢༤།།

【隆】具足如是慧心者　已發無上菩提心

為令起行並增長　如是妙心當讚揚[24]

【如】智者如是持，清净觉心已，

复为增长故，如是赞发心。[24]

第三品 受持菩提心品

अद्य मे सफलं जन्म सुलब्धो मानुषो भवः।
अद्य बुद्धकुले जातो बुद्धपुत्रोऽस्मि सांप्रतम्॥२५॥

དེང་དུ་བདག་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད།།
མི་ཡི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ།།
དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས།།
སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ།།༢༥།།

【隆】今我此生不虛度　今我善來人中生
今我生於如來家　成為如來親長子 25

【如】今生吾获福，善得此人身，
复生佛家族，今成如来子。25

तथाधुना मया कार्यं स्वकुलोचितकारिणाम्। निर्मलस्य कुलस्यास्य कलङ्को न भवेद्यथा॥२६॥

ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་།། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་ཏེ།།

སྐྱོན་མེད་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ།། རྙོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ།།༢༦།།

【隆】無論如何我自今　當勤荷負此家業　勿令所行有玷污　於此無垢尊貴種 26

【如】尔后我当为，宜乎佛族业，慎莫染污此，无垢尊贵种。26

अन्धः संकारकूटेभ्यो यथा रत्नमवाप्नुयात्। तथा कथंचिदप्येतद् बोधिचित्तं ममोदितम्॥२७॥

ལོང་བས་ཕྱུག་དར་ཕུང་པོ་ལས།། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྙེད་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས།། བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས།།༢༧།།

【隆】如人偶於糞掃中　無心拾得希世珍　如是依於誰之力　菩提妙心我能生 27

【如】犹如目盲人，废聚获至宝，生此菩提心，如是我何幸！ 27

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

जगन्मृत्युविनाशाय जातमेतद्रसायनम्।

འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཇོམས་བྱེད་པའི།།

འགྲོ་བའི་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཡི།།

【隆】能為眾生摧死王　此是不死妙甘露

【如】灭死胜甘露，即此菩提心，

जगद्दारिद्र्यशमनं निधानमिदमक्षयम्॥२८॥

བདུད་རྩི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ།།

མི་ཟད་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ།།༢༨།།

能為眾生除貧困　此是無盡大寶藏 28

除贫无尽藏，即此菩提心，28

जगद्व्याधिप्रशमनं भैषज्यमिदमुत्तमम्। भवाध्वभ्रमणश्रान्तजगद्विश्रामपादपः ॥२९॥

འགྲོ་བའི་ནད་རབ་ཞི་བྱེད་པའི།། སྨན་གྱི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ།།

སྲིད་ལམ་འཁྱམ་ཞིང་དུབ་པ་ཡི།། འགྲོ་བའི་ངལ་སོ་ལྗོན་ཤིང་ཡིན།།༢༩།།

【隆】能為眾生療諸疾　此是殊勝阿伽陀　眾生跋涉三有途　此是止息濃蔭樹 29

【如】疗疾最胜药，亦此菩提心。彼为泊世途，众生休憩树， 29

दुर्गत्युत्तरणे सेतुः सामान्यः सर्वयायिनाम्।

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོ་ལས།།

འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བའི།།

【隆】拔眾生出惡趣苦　此是越渡總津梁

【如】复是出苦桥，度众离恶趣。

जगत्क्लेशोपशमन उदितश्चित्तचन्द्रमाः॥३०॥

སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེགས་ཡིན།།

སེམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཤར་བ་ཡིན།།༣༠།།

煩惱熱逼眾生心　此是除熱清涼月 30

彼是除恼热，东升心明月。30

जगदज्ञानतिमिरप्रोत्सारणमहारविः।
सद्धर्मक्षीरमथनान्नवनीतं समुत्थितम्॥ ३१ ॥

འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་རབ་རིབ་དག།
དཔྱིས་འབྱིན་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡིན།།

དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྲུབས་པ་ལས།།
མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་བྱུང་བ་ཡིན།།༣༡།།

【隆】眾生無知昏霧塞　此是破暗皎日輪　攪正法乳成酥酪　此是醍醐無上味[31]

【如】复是璀璨日，能驱无知霾。是拌正法乳，所出妙醍醐。[31]

सुखभोगबुभुक्षितस्य वा जनसार्थस्य भवाध्वचारिणः। सुखसत्त्रमिदं ह्युपस्थितं सकलाभ्यागतसत्त्वतर्पणम्॥ ३२॥

འགྲོ་བའི་འགྲོན་པོ་སྲིད་པའི་ལམ་རྒྱུ་ཞིང་། བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱད་པར་འདོད་པ་ལ།

འདི་ནི་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་ཉེར་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་འགྲོན་ཆེན་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ༣༢།

【隆】有情行人馳驅生死道　欲求受用資具安樂因　此是隨身資斧勝安樂　能令滿足有情大賓心 [32]

【如】於諸漂泊客，欲享福乐者，此心能足彼，令住最胜乐。[32]

जगदद्य निमन्त्रितं मया सुगतत्वेन सुखेन चान्तरा। पुरतः खलु सर्वतायिनामभिनन्दन्तु सुरासुरादयः ॥ ३३ ॥

དག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི༎ སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་བདེ་གཤེགས་ཉིད་དང་ནི༎

བར་དུ་བདེ་ལ་འགྲོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས༎ ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས༎༣༣༎

【隆】我今現對一切依怙前　唱言願為一切眾生侶　乃至成佛中間不少離　天及非天聞者皆歡喜 33

【如】今於怙主前，筵众为上宾，宴飨成佛乐，普愿皆欢喜。 33

入菩薩行論

३ बोधिचित्तपरिग्रहो नाम तृतीयः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ།། །།

第三品： 受持菩提心品 終

४ बोधिचित्ताप्रमादो नाम चतुर्थः परिच्छेदः।

ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་བསྟན་པ།

第四品：不放逸品

शान्तिदेवविरचितः　　寂天菩薩造　　མཛད་པ་པོ།སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

एवं गृहीत्वा सुदृढं बोधिचित्तं जिनात्मजः। शिक्षानतिक्रमे यत्नं कुर्यान्नित्यमतन्द्रितः ॥१॥

རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུར།། བྱང་ཆུབ་སེམས་རབ་བརྟན་བཟུང་ནས།།
གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཡང་།། བསླབ་ལས་མི་འདའ་འབད་པར་བྱ།།༡།།

【隆】如是如來最勝子　已發堅固菩提心　復應恒時無動搖　勵力無違諸學處 [1]

【如】佛子既如是，坚持菩提心，恒勤勿懈怠，莫违诸学处。[1]

सहसा यत्समारब्धं सम्यग् यदविचारितम्।
तत्र कुर्यान्न वेत्येवं प्रतिज्ञायापि युज्यते॥२॥

བབ་ཅོལ་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའམ།།
གང་ཞིག་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ།།
དེ་ནི་དམ་བཅས་བྱས་གྱུར་ཀྱང་།།
བྱ་འམ་བཏང་ཞེས་བརྟག་པའི་རིགས།།༢།།

【隆】若率爾作本無心　或雖觀察未詳辨
是事雖已誓願為　容當再思慎作止 [2]

【如】遇事不慎思，率尔未经意，
纵已誓成办，后宜思取捨。[2]

विचारितं तु यद्बुद्धैर्महाप्राज्ञैश्च तत्सुतैः। मयापि च यथाशक्ति तत्र किं परिलम्ब्यते॥३॥

སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་སྲས།། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་བརྟགས་ཤིང་།།

བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟགས་བརྟགས་པ།། དེ་ལ་བཤོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༣།།

【隆】若經諸佛及佛子　以大般若所觀察　自心亦已屢研尋　此中尚復何猶豫[3]

【如】诸佛及佛子，大慧所观察，吾亦屡思择，云何捨誓戒？[3]

यदि चैवं प्रतिज्ञाय साधयेयं न कर्मणा।
एतां सर्वां विसंवाद्य का गतिर्मे भविष्यति॥४॥

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས།།
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀུན་བསླུས་པས།།
ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་བྱས་ན།།
བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར།།༤།།

【隆】若已如是發誓言　而於其事不成辦　則為欺誑諸有情　我當墮落生何趣 [4]

【如】若誓利众生，而不勤践履，则为欺有情，来生何所似？[4]

第四品 不放逸品

मनसा चिन्तयित्वापि यो न दद्यात्पुनर्नरः।
स प्रेतो भवतीत्युक्तमल्पमात्रेऽपि वस्तुनि॥५॥

དངོས་པོ་ཕལ་བ་ཅུང་ཟད་ལའང་།།
ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བསམས་བྱས་ནས།།
མི་གང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ།།
དེ་ཡང་ཡི་དྭགས་འགྱུར་གསུངས་ན།།༥།།

【隆】經云若心欲佈施　微少下劣尋常物　其人佈施不果行　後當墮入餓鬼中 5

【如】意若思布施，微少凡常物，因悭未施予，经说堕饿鬼。5

किमुतानुत्तरं सौख्यमुच्चैरुद्घुष्य भावतः।
जगत्सर्वं विसंवाद्य का गतिर्मे भविष्यति॥६॥

བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ།།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་བྱས་ནས།།
བསམས་པ་ཐག་པས་མགྲོན་གཉེར་ནས།།
བདེ་འགྲོར་ཇི་ག་འགྲོ་འགྱུར་རམ།།༦།།

【隆】今於無上菩提果　志心思惟作施助　欺誑一切諸眾生　欲生善趣何可得 6

【如】况请众生赴，无上安乐宴，后反欺众生，云何生善趣？ 6

वेत्ति सर्वज्ञ एवैतामचिन्त्यां कर्मणो गतिम्। यद्बोधिचित्तत्यागेऽपि मोचयत्येवं तां नरान्॥७॥

མི་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཏང་ཡང་།། དེ་དག་ཐར་བར་མཛད་པ་ནི།།

ལས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ།། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་པོ་ནས་མཁྱེན།།༧།།

【隆】或有棄捨菩提心　能成聲聞解脫者　業果之理不思議　唯一切智能了知 [7]

【如】有人捨覚心，却办解脱果，彼业不可思，知唯一切智。[7]

बोधिसत्त्वस्य तेनैवं सर्वापत्तिर्गरीयसी।
यस्मादापद्यमानोऽसौ सर्वसत्त्वार्थहानिकृत्॥८॥

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ།།
འདི་ལྟར་དེ་ནི་ལྟུང་གྱུར་ན།།
ལྟུང་བའི་ནང་ན་ཆེ་བ་སྟེ།།
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལ་དམན།།༨།།

【隆】菩提薩埵諸墮中　退菩提心為最重
若有違犯如是行　是壞一切眾生利 [8]

【如】菩薩戒墮中，此罪最严重，
因彼心若生，将损众生利。[8]

योऽप्यन्यः क्षणमप्यस्य पुण्यविघ्नं करिष्यति। तस्य दुर्गतिपर्यन्तो नास्ति सत्त्वार्थघातिनः॥९॥

གང་གཞན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འདིའི།།
སེམས་ཅན་དོན་ལ་དམན་གྱུར་པས།།
བསོད་ནམས་བར་ཆད་གེགས་བྱེད་པ།།
དེ་ཡི་ངན་འགྲོ་མུ་མཐའ་མེད།།༩།།

【隆】若人但於剎那間　障礙菩薩作福德　即為壞諸有情利　應受惡趣無邊苦 9

【如】虽仅一刹那，障碍此福德，因损有情利，恶趣报无边。9

[illegible] ། ༡༠

एकस्यापि हि सत्त्वस्य हितं हत्वा हतो भवेत्।
अशेषाकाशपर्यन्तवासिनां किमु देहिनाम्॥ १० ॥

སེམས་ཅན་གཅིག་གི་བདེ་བ་ཡང་།།
བཤིག་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན།།
ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐའ་ཀླས་པའི།།
ལུས་ཅན་བདེ་བཤིག་སྨོས་ཅི་དགོས།།༡༠།།

【隆】壞一有情安樂事　尚於自身致衰損　況壞遍滿虛空界　有情義利何待言 [10]

【如】毁一有情乐，自身且遭损，况毁尽空际，有情众安乐。[10]

第四品　不放逸品

एवमापत्तिबलतो बोधिचित्तबलेन च। दोलायमानः संसारे भूमिप्राप्तौ चिरायते॥११॥

དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་ལྡན་པ་དག།

འཁོར་བར་རེས་ཀྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན།། ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས།།༡༡།།

【隆】如是由斯罪墮力　復依菩提心威力　輾轉升沉生死輪　登菩薩地常為礙 11

【如】故杂罪堕力，菩提心力者，升沉轮回故，登地久蹉跎。11

तस्माद्यथाप्रतिज्ञातं साधनीयं मयादरात्।
नाद्य चेत्क्रियते यत्नस्तलेनास्मि तलं गतः॥१२॥

དེ་ལྟས་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་བཞིན།།
བདག་གིས་གུས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ།།
དེང་ནས་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན།།
འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།།༡༢།།

【隆】是故如其所發願　我應敬慎期必成
若不從今奮精勤　愈趨愈下轉沉溺 [12]

【如】故如所立誓，我当恭敬行，
今后若不勉，定当趋下流。[12]

अप्रमेया गता बुद्धाः सर्वसत्त्वगवेषकाः।
नैषामहं स्वदोषेण चिकित्सागोचरं गतः॥१३॥

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་མཛད་པའི།།
སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་།།
བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པས་དེའི།།
གསོ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་གྱུར་ཏོ།།༡༣།།

【隆】往昔為利諸有情　無數如來出於世　我由眾罪所障覆　未得親承如來教 13

【如】饶益众有情，无量佛已逝，然我因昔过，未得佛化育。13

अद्यापि चेत्तथैव स्यां यथैवाहं पुनः पुनः।
दुर्गतिव्याधिमरणच्छेदभेदाद्यवाप्नुयाम्॥ १४॥

ད་དུང་དེ་བཞིན་བདག་བྱེད་ན།།
ངན་འགྲོར་ནད་དང་འཆིང་བ་དང་།།
ཡང་དང་ཡང་དུའང་དེ་བཞིན་ཏེ།།
བཅད་དང་གཤེག་སོགས་སྨྱོང་བར་འགྱུར།།༡༤།

【隆】我今壞戒仍如此　數數如初難值遇
惡趣逼惱並繫縛　備遭割截屠戮苦 14

【如】若今依旧犯，如是将反复，
恶趣中领受，病缚剖割苦。14

कदा तथागतोत्पादं श्रद्धां मानुष्यमेव च।

कुशलाभ्यासयोग्यत्वमेवं लप्स्येऽतिदुर्लभम्॥ १५॥

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་།།

དད་དང་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་།།

དགེ་གོམས་རུང་བ་དེ་ལྟ་བུ།།

དཀོན་པ་ནམ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར།།༡༥།།

【隆】既值如來出世間　更得人身具信心

堪修善法如今者　實為稀有難多得 15

【如】如值佛出世，为人信佛法，

宜修善稀有，何日复得此？ 15

आरोग्यं दिवसं चेदं सभक्तं निरुपद्रवम्। आयुःक्षणं विसंवादि कायोपाचितकोपमः ॥१६॥

ནད་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུ།། ཟས་བཅས་འཚེ་བ་མེད་ཀྱང་ནི།།

ཚེ་ནི་སྐད་ཅིག་བསླུ་བ་སྟེ།། ལུས་ནི་ཐང་ཅིག་བརྙན་པོ་བཞིན།།༡༦།།

【隆】雖如此日身無病　飲食支身暫未死　年命剎那難保信　色身須臾如泡影 16

【如】纵似今无病，足食无损伤，然寿刹那欺，身犹须臾质。16

न हीदृशैर्मच्चरितैर्मानुष्यं लभ्यते पुनः। अलभ्यमाने मानुष्ये पापमेव कुतः शुभम्॥ १७॥

བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་ནི།། མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་འགྱུར།།

མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན།། སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་བ་མེད།།༡༧།།

【隆】以我如今所行為　再得人身尚難必　若時不能得人身　無緣修善唯作惡 17

【如】凭吾此行素，复难得人身，若不得人身，徒恶乏善行。17

यदा कुशलयोग्योऽपि कुशलं न करोम्यहम्।
अपायदुःखैः संमूढः किं करिष्याम्यहं तदा॥१८॥

གང་ཚེ་དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྡན་ཡང་།།
དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན།།
ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་རྨོངས་པ།།
དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད།།༡༨།།

【隆】若時有緣能行善　而我不作諸善業
惡趣眾苦所惛蒙　爾時我何能為力 18

【如】如具行善缘，而我未为善，
恶趣众苦愚，彼时复何为？18

第四品 不放逸品

अकुर्वतश्च कुशलं पापं चाप्युपचिन्वतः। हतः सुगतिशब्दोऽपि कल्पकोटिशतैरपि॥ १९॥

དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ།། སྡིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན།།

བསྐལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི།། བདེ་འགྲོའི་སྒྲ་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར།།༡༩།།

【隆】若時眾善不修行　唯積眾罪多無量　縱經百千俱胝劫　善趣之名亦不聞 19

【如】既未行诸善，复集众恶业，纵历一亿劫，不闻善趣名。19

अत एवाह भगवान्मानुष्यमतिदुर्लभम्। महार्णवयुगच्छिद्रकूर्मग्रीवार्पणोपमम्॥२०॥

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས༎ རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི༎

བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར༎ མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས༎༢༠༎

【隆】以此之故世尊言　幸得人身極稀有　如大海中盲龜項　幾希能值浮木孔 [20]

【如】是故世尊说，人身极难得，如海中盲龟，颈入轭木孔。[20]

एकक्षणकृतात् पापादवीचौ कल्पमास्यते।

སྐད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྡིག་པས་ཀྱང་།།

ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྡིག་གིས།།

【隆】於一刹那作罪惡　當墮無間經長劫

【如】刹那造重罪，历劫住无间，

अनादिकालोपचितात् पापात् का सुगतौ कथा॥२१॥

བསྐལ་པར་མནར་མེད་གནས་འགྱུར་ན།།

བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་སྨོས་ཅི་དགོས།།༢༡།།

無始輪回積眾罪　不生善趣何待言 21

何况无始罪，积重失善趣。21

न च तन्मात्रमेवासौ वेदयित्वा विमुच्यते। तस्मात्तद्वेदयन्नेव पापमन्यत् प्रसूयते॥२२॥

དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཉོང་ཡང་ཁོ་ན་ཚེ་བ་ཐར་བ་མིན༎ དེ་ནི་རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ༎

འདི་ལྟར་དེ་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ༎ སྡིག་པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྐྱེ༎༢༢༎

【隆】非唯僅受此罪已　便從惡趣得解脫　即於正受此罪時　又復廣造諸餘罪 22

【如】然仅受彼报，苦犹不得脱，因受恶报时，复生餘多罪。22

नातः परा वञ्चनास्ति न च मोहोऽस्त्यतः परः। यदीदृशं क्षणं प्राप्य नाभ्यस्तं कुशलं मया॥२३॥

འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྙེད་གྱུར་ནས།། བདག་གིས་དགེ་གོམས་མ་བྱས་ན།།

འདི་ལས་བསླུས་པ་གཞན་མེད་དེ།། འདི་ལས་རྨོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ།།༢༣།།

【隆】獲得如是有暇身　我今若不修善法　誑惑自欺無逾此　愚蒙過此亦無有 23

【如】既得此闲暇，若我不修善，自欺莫胜此，亦无过此愚。23

यदि चैवं विमृष्यामि पुनः सीदामि मोहितः। शोचिष्यामि चिरं भूयो यमदूतैः प्रचोदितः॥२४॥

གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས།། སྙོངས་པས་ཕྱིས་ཀྱང་སྐྱིད་ལུག་ན།།

འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ།། མྱ་ངན་ཆེན་པོ་ལྷང་བར་འགྱུར།།༢༤།།

【隆】若我即達如是理　由愚癡故行怯弱　逮其臨欲命終時　必當心生大憂悔 24

【如】若我已解此，因痴复怠惰，则於临终时，定生大忧苦。24

चिरं धक्ष्यति मे कायं नारकाग्निः सुदुःसहः। पश्चात्तापानलश्चित्तं चिरं धक्ष्यत्यशिक्षितम्॥२५॥

དམྱལ་མེ་བཟོད་དཀས་ཡུན་རིང་དུ།།
འགྲོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས།།
བདག་གི་ལུས་ལ་བསྲེགས་གྱུར་ན།།
སེམས་གདུང་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ།།༢༥།།

【隆】地獄烈火難堪忍　若於我身久燔矣　熾然難忍憂悔火　定當熱惱逼我心 25

【如】难忍地狱火，长久烧身时，悔火亦炙燃，吾心必痛苦。25

कथंचिदपि संप्राप्तो हितभूमिं सुदुर्लभाम्।
जानन्नपि च नीयेऽहं तानेव नरकान् पुनः ॥२६॥

ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཕན་པའི་ས།།
ཇི་ཞིག་ལྟར་སྲེས་རྙེད་གྱུར་ནས།།
བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ།།
ཕྱིར་ཡང་དམྱལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན།།༢༧།།

【隆】極難幸遇有利地　何幸我今忽遭逢　我身若尚具慧心　後復牽纏入地獄 26

【如】难得此益身，今既侥幸得，亦复具智慧，若仍堕地狱，26

अत्र मे चेतना नास्ति मन्त्रैरिव विमोहितः।
न जाने केन मुह्यामि कोऽत्रान्तर्मम तिष्ठति॥२७॥

སྔགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན།།
བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་ཟད།།
ཅིས་རྨོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ།།
བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༢༧།།

【隆】豈非咒術迷我心　令我於此無知覺
不知何物令愚蒙　究竟我心有何物 [27]

【如】则如咒所惑，令我心失迷。
惑患无所知，何蛊藏心耶？ [27]

हस्तपादादिरहितास्तृष्णाद्वेषादिशत्रवः।
ཞེ་སྡང་སྲེད་སོགས་དགྲ་རྣམས་ནི།།
དཔའ་མཛངས་མིན་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར།།
【隆】瞋恚貪欲諸怨敵　並無手足能動轉
【如】瞋贪等诸敌，无手也无足，

न शूरा न च ते प्राज्ञाः कथं दासीकृतोऽस्मि तैः ॥२८॥
རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ།།
དེ་དག་གིས་བདག་བྲན་བཞིན་བྱས།།༢༨།།
亦非善巧具雄力　云何役我如僕使 28
非勇非精明，役我怎如奴？ 28

मच्चित्तावस्थिता एव घ्नन्ति मामेव सुस्थिताः। तत्राप्यहं न कुप्यामि धिगस्थानसहिष्णुताम्॥ २९ ॥

བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ།། དགའ་མགུར་བདག་ལ་གནོད་བྱེད་པ།།
དེ་ལའང་མི་ཁྲོ་བཟོད་པ་ནི།། གནས་མིན་བཟོད་པ་སྨད་པའི་གནས།།༢༩།།

【隆】泰然安住我心中　恣意於我作侵損　於彼含忍不憤發　所忍非處堪呵遣 29

【如】惑住我心中，任意伤害我，犹忍不瞋彼，非当应呵责。29

सर्वे देवा मनुष्याश्च यदि स्युर्मम शत्रवः। तेऽपि नावीचिकं वह्निं समुदानयितुं क्षमाः॥३०॥

གལ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས༎ ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགྲར་ལངས་ཀྱང་༎
དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི༎ མེ་ནང་ཁྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་ནུས༎༣༠༎

【隆】若時諸天及非天　悉皆群起為我敵　彼終不能牽挽我　令入無間烈火中 30

【如】纵使天非天，齐来敌对我，然彼也不能，掷我入无间。30

मेरोरपि यदासङ्गान्न भस्माप्युपलभ्यते। क्षणात् क्षिपन्ति मां तत्र बलिनः क्लेशशत्रवः॥३१॥

ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཅན་དགྲ་འདི་ནི།།
ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ།།
གང་དང་ཕྲད་ན་རི་རབ་ཀྱང་།།
དེར་བདག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར།།༣༡།།

【隆】彼煩惱敵具大力　能一刹那拋擲我　須彌一觸成灰燼　猛烈無間巨焰中 31

【如】强力烦恼敌，掷我入狱火，须弥若遇之，灰烬亦无餘。31

入菩薩行論

न हि सर्वान्यशात्रूणां दीर्घमायुरपीदृशम्। अनाद्यन्तं महादीर्घं यन्मम क्लेशवैरिणाम्॥ ३२॥

བདག་གི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་གང་།། དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར།།

དགྲ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར།། ཡུན་རིང་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།༣༢།།

【隆】我之所有煩惱敵　長時相逼無終始　世間所有諸怨仇　未有如斯長相守 32

【如】吾心烦恼敌，长住无尽期，其餘世间敌，命不如是久。32

सर्वे हिताय कल्पन्ते आनुकूल्येन सेविताः।
सेव्यमानास्त्वमी क्लेशाः सुतरां दुःखकारकाः ॥ ३३ ॥

མཐུན་པར་རིམ་གྲོ་བསྙེན་བྱས་ན།།
ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྙེན་བྱས་ན།།
ཐམས་ཅད་ཕན་དང་བདེ་བྱེད་ལ།།
ཕྱིར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གནོད་པ་བྱེད།།༣༣།།

【隆】若能隨順及承事　他人悉為作利樂
諸煩惱敵徒順承　後仍苦厄相逼惱 33

【如】若我顺侍敌，敌或利乐我，
若随诸烦恼，徒遭伤害苦。33

इति संततदीर्घवैरिषु व्यसनौघप्रसवैकहेतुषु।
हृदये निवसत्सु निर्भयं मम संसाररतिः कथं भवेत्॥ ३४ ॥

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་རྒྱུན་ཆགས་དགྲར་གྱུར་པ།།
གནོད་པའི་ཚོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་གཅིག་པུ།།
བདག་གི་སྙིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ན།།
འཁོར་བར་འཇིགས་མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར།།༣༤།།

【隆】如是恒時相續為怨敵　損惱大聚唯一增長因
若於我心不動常堅住　何能歡喜不畏生死輪 34

【如】无始相续敌，孽祸唯一因，
若久住我心，生死怎无惧？34

भवचारकपालका इमे नरकादिष्वपि वध्यघातकाः। मतिवेश्मनि लोभपञ्जरे यदि तिष्ठन्ति कुतः सुखं मम॥ ३५॥

འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་སྲུང་མ་དམྱལ་སོགས་སུ།། གསོད་བྱེད་གཤེད་མར་གྱུར་པ་འདི་དག་ནི།།

གལ་ཏེ་བློ་གནས་ཆགས་པའི་དྲ་བ་ན།། གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད།།༣༥།།

【隆】此是生死堅牢巡邏者　亦是地獄等處行刑手　若住我心貪著纏網中　何由令我身心得安樂 35

【如】生死牢狱卒，地狱刽子手，若皆住我心，安乐何能有？35

तस्मान्न तावदहमत्र धुरं क्षिपामि यावन्न शत्रव इमे निहताः समक्षम्।

स्वल्पेऽपि तावदपकारिणि बद्धरोषा मानोन्नतास्तमनिहत्य न यान्ति निद्राम्॥ ३६ ॥

དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་བདག་གིས་དགྲ་འདི་མངོན་སུམ་དུ།།

རེ་ཞིག་གནོད་བྱེད་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་ཁྲོས་གྱུར་པ།།

ངེས་པར་མ་བཅོམ་དེ་སྲིད་བདག་འདིར་བརྩོན་མི་འདོར།།

ང་རྒྱལ་བདོ་རྣམས་དེ་མ་བཅོམ་པར་གཉིད་མི་འོང་།།༣༦།།

【隆】乃至此敵未見決定降伏時　一切時中我當不捨勤精進　若人稍作損惱尚且發憤怒　我慢盛者未降斯敵勿安眠[36]

【如】乃至吾未能，亲灭此惑敌，尽吾此一生，不应捨精进。於他微小害，尚起瞋恼心，是故未灭彼，壮士不成眠。[36]

प्रकृतिमरणदुःखितान्धकारान्। रणशिरसि प्रसभं निहन्तुमुग्राः। अगणितशरशक्तिघातदुःखा न विमुखतामुपयान्त्यसाधयित्वा॥ ३७॥

རང་བཞིན་འཆི་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་དག གཡུལ་ངོར་དངར་ཆེ་ནན་གྱིས་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་།

མདའ་མདུང་མཚོན་གྱིས་ཕོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཁྱད་བསད་ནས། དོན་མ་གྲུབ་པར་ཕྱིར་ཕྱོགས་འབྱེར་བར་མི་བྱེད་ན།།༣༧།།

【隆】不殺自死世間眾苦煩惱敵　對壘交鋒奮力克敵欲致果　縱為鋒鏃中傷創巨痛亦深　所求大欲未成猶不甘退卻 37

【如】列阵激战场，奋力欲灭除，终必自老死，生诸苦恼敌，仅此尚不顾，箭矛著身苦，未达目的已，不向后逃逸。37

入菩薩行論

ཤློ་ཀ། ༣༨

किमुत सततसर्वदुःखहेतून् प्रकृतिरिपूनुपहन्तुमुद्यतस्य। भवति मम विषाददैन्यमद्य व्यसनशतैरपि केन हेतुना वै॥ ३८॥

ཏག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ།། རང་བཞིན་དགྲ་ངེས་གཞོམ་བརྩོན་བདག་ལ་དེང་།།

སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་རྒྱུར་གྱུར་གང་གིས་ཀྱང་།། ཡི་ཆད་སྐྱོ་ལུག་མི་འགྱུར་སྨོས་ཅི་དགོས།།༣༨།།

【隆】況為長時一切眾苦因　唯一自性怨仇欲摧伏　縱令能生百千諸苦痛　應須勇毅不卻何待言 38

【如】况吾正精进，决志欲灭尽，恒为痛苦因，自然烦恼敌。 故今虽遭致，百般诸痛苦，然终不应当，丧志生懈怠。38

第四品 不放逸品

अकारणेनैव रिपुक्षतानि गात्रेष्वलंकारवदुद्वहन्ति। महार्थसिद्ध्यै तु समुद्यतस्य दुःखानि कस्मान्मम बाधकानि॥३९॥

དོན་མེད་དགྲ་ཡིས་རྨ་སྒྲོལ་བཏོད་པ་ཡང་།། ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྟེལ་བྱེད་ན།།

དོན་ཆེན་སྒྲུབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བརྩོན་གྱུར་པ།། བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཅི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན།།༣༩།།

【隆】為無義事遭敵曾負傷　猶如嚴身之具常矜炫　為成大義而奮正精勤　縱受諸苦於我何足恤 39

【如】将士为微利，赴战遭敌伤，战归炫身伤，犹如配勋章。 吾今为大利，修行勤精进，所生暂时苦，云何能害我？39

स्वजीविकामात्रनिबद्धचित्ताः कैवर्तचण्डालकृषीवलाद्याः। शीतातपादिव्यसनं सहन्ते जगद्धितार्थं न कथं सहेऽहम्॥४०॥

ཉ་པ་གདོལ་པ་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ། རང་གི་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་སེམས་པ་ཡང་།
གྲང་དང་ཚ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་བཟོད་ན། འགྲོ་བ་བདེ་ཕྱིར་བདག་ལྟ་ཅིས་མི་བཟོད།༤༠།

【隆】若漁若獵或復事農田　僅為自身溫飽支身命　祁寒暍暑逼惱猶堪忍　利眾生故何苦不能堪 40

【如】渔夫与屠户，农牧等凡俗，唯念己自身，求活维生计，犹忍寒与热，疲困诸艰辛。我今为众乐，云何不稍忍？40

दशादिग्व्योमपर्यन्तजगत्क्लेशविमोक्षणे।
प्रतिज्ञाय मदात्मापि न क्लेशेभ्यो विमोचितः ॥४१॥

ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི།།
འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་ལས་བསྒྲལ་བར།།
དམ་བཅས་གང་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་།།
ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་བ།།༤༡།།

【隆】十方虛空盡邊際　有情煩惱誓願斷
既發是願而自身　不能解脫諸煩惱 41

【如】虽曾立此誓，欲於十方际，
度众出烦恼，然我未离惑。41

入菩薩行論

आत्मप्रमाणमज्ञात्वा ब्रुवन्नुन्मत्तकस्तदा।
अनिवर्ती भविष्यामि तस्मात्क्लेशवधे सदा॥४२॥

བདག་གི་ཚད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར།།
དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ།།
བླ་བ་དེ་ལྟར་སྨྲོན་པ་མིན།།
དག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱ།།༤༢།།

【隆】於己忖度不自量　所言安得非欺妄　是故常應勤精進　摧諸煩惱毋退縮[42]

【如】出言不量力，云何非颠狂？故於灭烦恼，应恒不退怯。[42]

अत्र ग्रही भविष्यामि बद्धवैरश्च विग्रही। अन्यत्र तद्विधात्क्लेशात् क्लेशघातानुबन्धिनः ॥४३॥

འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང་།། ཁོན་དུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་སྤྲད་དེ།།

རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ།། ཉོན་མོངས་འཇོམས་བྱེད་མ་གཏོགས་སོ།།༤༣།།

【隆】我於此事應貪著　懷恨不捨而遣除　雖如是具煩惱相　能斷煩惱非所斷 43

【如】吾应乐修断，怀恨与彼战，似瞋烦恼心，唯能灭烦恼。43

गलन्त्वन्त्राणि मे कामं शिरः पततु नाम मे।
न त्वेवावनतिं यामि सर्वथा क्लेशवैरिणाम्॥४४॥

བདག་ནི་བསྲེགས་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ།།
བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་ལླའི།།
ཉམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི།།
དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ།།༤༤།།

【隆】刀鋸鼎鑊加我身　雖斷吾頭亦易事
終不應於煩惱敵　甘心俯首而歸順 44

【如】吾宁被烧杀，或遭断头苦，
然心终不屈，顺就烦恼敌。44

निर्वासितस्यापि तु नाम शत्रोर्देशान्तरे स्थानपरिग्रहः स्यात्।

ཐ་མལ་དགྲ་བོ་ཡུལ་ནས་ཕྱུང་ཡང་ནི།།

ཉུས་པ་བརྟས་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་གི།།

【隆】世間怨敵被驅雖出境　還於他國潛伏收殘餘

【如】常敌受驱逐，仍可据他乡，

यतः पुनः संभृतशक्तिरेति न क्लेशशत्रोर्गतिरीदृशी तु॥४५॥

ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཞིང་ཡོངས་བཟུང་ནས།།

ཉོན་མོངས་དགྲ་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན།།༤༥།།

養精蓄銳卷土復重來　煩惱怨敵其相不如是 45

力足旋复返，惑贼不如是。45

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

कासौ यायान्मन्मनःस्थो निरस्तः स्थित्वा यस्मिन् मद्वधार्थं यतेत। नोद्योगो मे केवलं मन्दबुद्धेः क्लेशाः प्रज्ञादृष्टिसाध्या वराकाः ॥४६॥

ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་།།
གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གནོད་བྱ་ཕྱིར་འོང་།།
བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།།
བློ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད།།༤༦།།

【隆】煩惱以識煩惱慧眼斷　從何心中遣除更何往　住於何處還來為我害　唯是自心怯弱乏精勤[46]

【如】惑为慧眼断，逐已何所住？云何返害我，然我乏精进。[46]

न क्लेशा विषयेषु नेन्द्रियगणे नाप्यन्तराले स्थिता नातोऽन्यत्र कुह स्थिताः पुनरमी मथ्नन्ति कृत्स्नं जगत्। मायैवेयमतो विमुञ्च हृदयं त्रासं भजस्वोद्यमं प्रज्ञार्थं किमकाण्ड एव नरकेष्वात्मानमाबाधसे॥४७॥

ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་དབང་ཚོགས་ལ་མིན་བར་ན་འང་མིན།། དེ་ལས་གཞན་ནའང་མིན་ན་འདི་དག་གར་གནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གནོད་བྱེད།།

འདི་ནི་སྒྱུ་འདྲ་དེ་ཕྱིར་སྙིང་ལ་འཇིགས་སྤོང་ཤེས་ཕྱིར་བརྩོན་པ་བསྟེན།། དོན་མེད་ཉིད་དུ་བདག་ལ་དམྱལ་སོགས་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་གནོད་པ་བྱེད།།༤༧།།

【隆】是諸煩惱不住於境不住於根不住中　此外亦復不住他處依於何處損有情　彼如幻故心離怖畏正知不倒勤精進　為無義事地獄等苦何能侵損及我身 47

【如】惑非住外境，非住根身间，亦非其他处，云何害众生？　惑幻心莫惧，为智应精进。何苦於地狱，无义受伤害？ 47

एवं विनिश्चित्य करोमि यत्नं यथोक्तशिक्षाप्रतिपत्तिहेतोः।

दེ་ལྟར་རྣམ་བསམས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡི།།

སྨན་པའི་ངག་མ་མཉན་ན་སྨན་དག་གིས།།

【隆】如其宣說應修諸學處　如是思惟應當勤奮修

【如】思已当尽力，圆满诸学处，

वैद्योपदेशाच्चलतः कुतोऽस्ति भैषज्यसाध्यस्य निरामयत्वम्॥४८॥

བསླབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱ།།

བཅོས་དགོས་ནད་པ་སོས་པ་ག་ལ་ཡོད།།༤༨།།

不聽醫言而欲求醫治　其疾能療古今所未有 48

若不遵医嘱，病患何能愈？48

४ बोधिचित्ताप्रमादो नाम चतुर्थः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བག་ཡོད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བསྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ།། །།

第四品： 不放逸品 終

५ संप्रजन्यरक्षणं नाम पञ्चमः परिच्छेदः।

ལེའུ་ལྔ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ།

第五品：守護正知品

शान्तिदेवविरचितः　　寂天菩薩造　　མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

शिक्षां रक्षितुकामेन चित्तं रक्ष्यं प्रयत्नतः।
न शिक्षा रक्षितुं शक्या चलं चित्तमरक्षता॥ १ ॥

བསླབ་པ་བསྲུང་བར་འདོད་པ་ཡིས།།
རབ་ཏུ་བསྒྲིམས་ནས་སེམས་བསྲུང་སྟེ།།
སེམས་འདི་བསྲུང་བར་མ་བྱས་ན།།
བསླབ་པ་བསྲུང་བར་ཡོང་མི་ནུས།།༡།།

【隆】諸欲守護學處者　首須謹畏護其心
若於自心不防護　必不能護其學處 [1]

【如】欲護學處者，策勵當護心，
若不護此心，不能護學處。[1]

अदान्ता मत्तमातङ्गा न कुर्वन्तीह तां व्यथाम्।
करोति यामवीच्यादौ मुक्तश्चित्तमतङ्गजः॥२॥

སེམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཡན་བཏང་བས།།
མནར་མེད་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར།།
གླང་ཆེན་མ་ཐུལ་མྱོས་པ་ཡིས།།
འདི་ན་དེ་འདྲའི་གནོད་མི་བྱེད།།༢།།

【隆】由於放縱心象故　能作無間大損惱
雖有狂象未調馴　所作損害猶遜此[2]

【如】若縱狂象心，受難無間獄，
未馴大狂象，為患不及此。[2]

बद्धश्चेच्चित्तमातङ्गः स्मृतिरज्ज्वा समन्ततः।

भयमस्तंगतं सर्वं कृत्स्नं कल्याणमागतम्॥३॥

ཀུན་ནས་དྲན་པའི་ཐག་པ་ཡིས།།

འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་འགྱུར་ཞིང་།།

སེམས་ཀྱི་གླང་པོ་དམ་བཏགས་ན།།

དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་།།༣།།

【隆】若人常持正念繩　繫自心象不暫捨

一切怖畏悉不生　一切眾善在掌握 [3]

【如】若以正念索，緊拴心狂象，

怖畏盡消除，福善悉獲至。[3]

入菩薩行論

व्याघ्राः सिंहा गजा ऋक्षाः सर्पाः सर्वे च शत्रवः। सर्वे नरकपालाश्च डाकिन्यो राक्षसास्तथा॥४॥

སྟག་དང་སེང་གེ་གླང་ཆེན་དྲེད༎ སྦྲུལ་དང་དགྲ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་༎

སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་༎ བྱད་མ་དེ་བཞིན་སྲིན་པོ་རྣམས༎༥༎

【隆】虎狼獅象爪牙銛　蚖蛇怨敵心懷毒　泥犁守者面猙獰　魔女空行夜叉等[4]

【如】虎獅大象熊，蛇及一切敵，　有情地獄卒，惡神並羅剎，[4]

सर्वे बद्धा भवन्त्येते चित्तस्यैकस्य बन्धनात्।
चित्तस्यैकस्य दमनात् सर्वे दान्ता भवन्ति च॥५॥

སེམས་འདི་གཅིག་པུ་བཏགས་པ་ཡིས།།
སེམས་འདི་གཅིག་པུ་བཏུལ་བ་ན།།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པར་འགྱུར།།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐུལ་བར་འགྱུར།།༥།།

【隆】但能繫執於此心　彼等悉皆受拘繫　但能調伏於此心　彼等悉皆受調伏 [5]

【如】唯由繫此心，即攝彼一切，調伏此一心，一切皆馴服。[5]

यस्माद्भयानि सर्वाणि दुःखान्यप्रमितानि च। चित्तादेव भवन्तीति कथितं तत्त्ववादिना॥६॥

འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཡང་དག་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། ༦།

【隆】是故世尊正宣示　謂言一切諸怖畏　一切痛苦不可量　皆由此心而出生[6]

【如】實語者佛言：一切諸怖畏，無量眾苦痛，皆從心所生。[6]

शस्त्राणि केन नरके घटितानि प्रयत्नतः। तप्तायःकुट्टिमं केन कुतो जाताश्च ताः स्त्रियः ॥७॥

སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས།། སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས།།

ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས།། མོ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་།།༧།།

【隆】有情地獄諸刀劍　誰為主宰而製作　熱鐵地獄誰鑄造　眾多女鬼從何出 7

【如】有情獄兵器，何人故意造？誰制燒鐵地？女眾從何出？ 7

पापचित्तसमुद्भूतं तत्तत्सर्वं जगौ मुनिः।
तस्मान्न कश्चित् त्रैलोक्ये चित्तादन्यो भयानकः॥८॥

དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།
སྡིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས།།
དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ན།།
སེམས་ལས་འཇིགས་པ་གཞན་འགའ་མེད།།༨།།

【隆】如是一切出生因　佛說皆由造罪心　是故於此三界中　可怖無過於心者[8]

【如】佛說彼一切，皆由惡心造，是故三界中，恐怖莫甚心。[8]

अदरिद्रं जगत्कृत्वा दानपारमिता यदि। जगद्दरिद्रमद्यापि सा कथं पूर्वतायिनाम्॥९॥

གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་དབུལ་བོར་ནས།། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཡིན་ན།།

ད་དུང་འགྲོ་བཀྲེན་ཡོད་ན་སྔོན།། སྐྱོབ་པ་ཇི་ལྟར་ཕ་རོལ་ཕྱིན།།༩།།

【隆】若須盡救眾生貧　方名佈施波羅蜜　現前今尚有貧人　諸佛云何到彼岸[9]

【如】若除眾生貧，始圓施度者，今猶見饑貧，昔佛云何成？[9]

फलेन सह सर्वस्वत्यागचित्ताज्जनेऽखिले।

दानपारमिता प्रोक्ता तस्मात्सा चित्तमेव तु॥ १०॥

བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ།།

སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས།།

སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ།།

དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ།།༡༠།།

【隆】一切所有及其果　盡施於人捨心生

說名佈施波羅蜜　是故彼唯心體性 10

【如】身財及果德，捨予眾生心，

經說施度圓，故施唯依心。10

मत्स्यादयः क्व नीयन्तां मारयेयं यतो न तान्।
ཉ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ།།
སྲོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས།།
【隆】盡驅魚鳥至何方　令彼悉免遭殺害
【如】遣魚至何方，始得不遭傷？

लब्धे विरतिचित्ते तु शीलपारमिता मता॥ ११ ॥
དེ་དག་གསོད་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱེད།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་བཤད།།༡༡།།
由其成就斷離心　說名持戒波羅蜜 11
獲斷惡之心，說為戒度圓。11

入菩薩行論

ལེའུ། ༥

कियतो मारयिष्यामि दुर्जनान् गगनोपमान्। मारिते क्रोधचित्ते तु मारिताः सर्वशत्रवः॥ १२॥

སེམས་ཅན་མི་སྲུན་ནམ་མཁའ་བཞིན།། དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོང་མི་ལང་།།

ཁྲོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཅོམ་ན།། དགྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམ་དང་འདྲ།།༡༢།།

【隆】悖逆有情等虛空　何能一一皆折伏　但能摧自忿恚心　一切怨敵皆調伏 [12]

【如】頑者如虛空，豈能盡制彼? 若息此瞋心，則同滅眾敵。[12]

第五品 守護正知

भूमिं छादयितुं सर्वां कुतश्चर्म भविष्यति।
उपानच्चर्ममात्रेण छन्ना भवति मेदिनी॥ १३ ॥

ས་སྟེངས་འདི་དག་ཀུན་གཡོག་ཏུ།།
ལྷམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་ནི།།
དེ་སྟེང་ཀོ་བས་ག་ལ་ལང་།།
ས་སྟེངས་ཐམས་ཅད་གཡོགས་དང་འདྲ།།༡༣།།

【隆】欲持廣皮覆大地　爾許皮革何可得　但敷皮革襯富羅　大地無處不普覆 [13]

【如】何需足量革，盡覆此大地，片革墊靴底，即同覆大地。[13]

ལེའུ། ༥ ། ༡༤

बाह्या भावा मया तद्वच्छक्या वारयितुं न हि।
स्वचित्तं वारयिष्यामि किं ममान्यैर्निवारितैः॥१४॥

དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང་།།
བདག་གིས་ཕྱིར་བཟློག་མི་ལང་གི།།
བདག་གི་སེམས་འདི་ཕྱིར་བཟློག་བྱའི།།
གཞན་རྣམས་བཟློག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས།།༡༤།།

【隆】如是外境一切法　非我力能可遮止　但須遮止於自心　何須更復遮餘法 14

【如】如是吾不克，盡制諸外敵，唯應伏此心，何勞制其餘？ 14

第五品 守護正知

सहापि वाक्शरीराभ्यां मन्दवृत्तेर्न तत्फलम्।
यत्पटोरेककस्यापि चित्तस्य ब्रह्मतादिकम्॥ १५॥

སེམས་གསལ་གཅིག་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་གང་།།
ཚངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར།།
ལུས་ངག་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་།།
སྤྱོད་པ་ཞན་པས་དེ་ལྟ་མིན།།༡༥།།

【隆】一念淨心所生果　能生梵淨諸天等
唯由身語所起行　得果微劣不如是 15

【如】生一明定心，亦得梵天果，
身口善縱勤，心弱難成就。15

जपास्तपांसि सर्वाणि दीर्घकालकृतान्यपि।
अन्यचित्तेन मन्देन वृथैवेत्याह सर्ववित्॥ १६ ॥

བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀུན།།
ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་།།
སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི།།
དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས།།༡༦།།

【隆】佛言縱於長時中　念誦勤修諸苦行　心於餘境而馳散　雖持明咒終無益 16

【如】雖久習念誦，及餘眾苦行，然心散它處，佛說彼無益。16

दुःखं हन्तुं सुखं प्राप्तुं ते भ्रमन्ति मुधाम्बरे। यैरेतद्धर्मसर्वस्वं चित्तं गुह्यं न भावितम्॥ १७॥

གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག ། སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན༎

བདེ་ཐོབ་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང༎ དེ་དག་དོན་མེད་གྱི་ནར་འཁྱམ༎༡༧༎

【隆】若人於此勝法要　心之秘密不了知　欲求安樂除諸苦　唐勞漂流無義淵 [17]

【如】若不知此心，奧秘法中尊，求樂或避苦，無義終漂泊。[17]

入菩薩行論

तस्मात्स्वधिष्ठितं चित्तं मया कार्यं सुरक्षितम्। चित्तरक्षाव्रतं मुक्त्वा बहुभिः किं मम व्रतैः॥१८॥

དེ་ལྟས་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི།། ལེགས་གཟུང་ལེགས་པར་བསྲུང་བར་བྱ།།

སེམས་བསྲུང་བརྟུལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ།། བརྟུལ་ཞུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༨།།

【隆】是故我今於此心　應善執持善防護　若除防心真懺悔　別餘懺法多何益 18

【如】故吾當善持，善護此道心，除此護心戒，何勞戒其餘? 18

यथा चपलमध्यस्थो रक्षति व्रणमादरात्। एवं दुर्जनमध्यस्थो रक्षेच्चित्तव्रणं सदा॥१९॥

མ་དྲངས་གྲོལ་བའི་ཁྲོད་གནས་ན།། སྐྲིམས་ཏེ་རྨ་ཡི་བག་བྱེད་བཞིན།།

སྐྱེ་བོ་ངན་ཁྲོད་གནས་པས་ཀྱང་།། སེམས་ཀྱི་རྨ་འདི་རྟག་ཏུ་བསྲུང་།།༡༩།།

【隆】如於取暖群居處　應須謹畏護創傷　如是居於惡人群　亦應常護自心瘡 [19]

【如】如處亂眾中，人皆懼護瘡，置身惡人群，常護此心傷。[19]

व्रणदुःखलवाद्भीतो रक्षामि व्रणमादरात्। संघातपर्वताघाताद्भीतश्चित्तव्रणं न किम्॥२०॥

རྨ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ཡིས།། སྐྲག་པའང་རྨ་ཡི་བག་བྱེད་ན།།

བསྡུས་འཇོམས་རིས་འཇོམས་སྐྲག་པ་དག།། སེམས་ཀྱི་རྨ་ལྟ་ཅིས་མི་བསྲུང་།།༢༠།།

【隆】若畏身瘡輕微苦　尚須謹慎而將護　眾合山壓諸怖畏　如是心瘡能不護 20

【如】若懼小瘡痛，猶慎護瘡傷，畏山夾毀者，何不護心傷？ 20

अनेन हि विहारेण विहरन् दुर्जनेष्वपि। प्रमदाजनमध्येऽपि यतिर्धीरो न खण्ड्यते॥२१॥

སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་གནས་བྱེད་ན།། སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ཁྲོད་གནས་སམ།།

བུད་མེད་ཁྲོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་།། སྡོམ་བརྩོན་བརྟན་པ་ཉམས་མི་འགྱུར།།༢༡།།

【隆】若能安住如是行　任處惡人眾會中　或復居於婦女內　堅勤護戒無壞失 21

【如】若持此行為，縱住惡人群，抑處女人窩，勤律士不毀。21

ཤེས་བཞིན། ༢༢

लाभा नश्यन्तु मे कामं सत्कारः कायजीवितम्। नश्यत्वन्यच्च कुशलं मा तु चित्तं कदाचन॥२२॥

བདག་གི་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་དང་།། ལུས་དང་འཚོ་བ་མེད་ལྷ་ཞིང་།།

དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཉམས་ལྷ་ཡི།། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ།།༢༢།།

【隆】寧失利養及恭敬　乃至身命亦可捨　亦甯失壞餘善法　唯此勝心勿失壞 22

【如】吾寧失利養，資身眾活計，亦甯失餘善，終不損此心。22

第五品 守護正知

चित्तं रक्षितुकामानां मयैष क्रियतेऽञ्जलिः। स्मृतिं च संप्रजन्यं च सर्वयत्नेन रक्षत॥२३॥

སེམས་བསྲུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི།། དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དག།

ཐམས་ཅད་འབད་པས་སྲུངས་ཤིག་ཅེས།། བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱོར།།༢༣།།

【隆】諸欲守護心者前　我今合掌虔誠請　願於正念及正知　勵力常時勤護守 23

【如】合掌誠勸請，欲護自心者，致力恒守護，正念與正知。23

व्याध्याकुलो नरो यद्वन्न क्षमः सर्वकर्मसु। तथाभ्यां विकलं चित्तं न क्षमं सर्वकर्मसु॥२४॥

ནད་ཀྱིས་དཀྲུགས་པའི་མི་དག་ནི།། ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་པ།།

དེ་བཞིན་རྨོངས་པས་སེམས་དཀྲུགས་པ།། ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་དོ།།༢༤།།

【隆】世人若為病所纏　於諸事業無能力　如是愚昧所纏心　於諸事業亦無力 24

【如】身疾所困者，無力為諸業，如是惑擾心，無力成善業。24

असंप्रजन्यचित्तस्य श्रुतचिन्तितभावितम्। सच्छिद्रकुम्भजलवन्न स्मृताववतिष्ठते ॥२५॥

ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི།། ཐོས་དང་བསམས་དང་བསྒོམས་པ་ཡང་།།

གློ་རྡོལ་བུམ་པའི་ཆུ་བཞིན་དུ།། དྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས།།༢༥།།

【隆】若時心不具正知　雖有聞思修等善　宛如罅漏瓶中水　空勞汲引難貯積 25

【如】心無正知者，聞思修所得，如漏瓶中水，不復住正念。25

अनेके श्रुतवन्तोऽपि श्राद्धा यत्नपरा अपि। असंप्रजन्यदोषेण भवन्त्यापत्तिकश्मलाः ॥२६॥

ཐོས་ལྡན་དད་པ་ཅན་དང་ནི།། བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་དུ་མ་ཡང་།།

ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས།། ལྟུང་བའི་རྙོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར།།༢༦།།

【隆】雖具多聞及淨信　常時奮勉勤精進　由不正知之過患　終為罪墮所染汙 26

【如】縱信復多聞，數數勤精進，然因無正知，終染犯墮垢。26

असंप्रजन्यचौरेण स्मृतिमोषानुसारिणा।

उपचित्यापि पुण्यानि मुषिता यान्ति दुर्गतिम्॥२७॥

ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཆོམ་རྐུན་དག།

དྲན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་འབྲང་བས།།

བསོད་ནམས་དག་ནི་ཉེར་བསགས་ཀྱང་།།

རྐུན་པོས་ཕྲོགས་བཞིན་ངན་འགྲོར་འགྲོ།།༢༧།།

【隆】不正知如諸竊盜　隨於壞失正念起　雖勤積集諸福德　如被盜劫趨惡趣 27

【如】惑賊不正知，尾隨念失後，盜昔所聚福，令墮諸惡趣。27

क्लेषतस्करसंघोऽयमवतारगवेषकः।
प्राप्यावतारं मुष्णाति हन्ति सद्गतिजीवितम्॥२८॥

ཉོན་མོངས་ཆོམ་རྐུན་ཚོགས་འདི་ནི།།
གླགས་སྐབས་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།།
གླགས་རྙེད་ཕྱུར་ནས་དགེ་འཕྲོག་ཅིང་།།
བདེ་འགྲོའི་སྲོག་ཀྱང་འཇོམས་པར་བྱེད།།༢༨།།

【隆】如斯煩惱劫賊群　常時乘隙伺人便　遇隙乘機劫善根　能壞一切善趣命 28

【如】此群煩惱賊，尋隙欲打劫，得便奪善財，復毀善趣命。28

तस्मात्स्मृतिर्मनोद्वारान्नापनेया कदाचन। गतापि प्रत्युपस्थाप्या संस्मृत्यापायिकीं व्यथाम्॥२९॥

དེ་བས་དྲན་པ་ཡིད་སྒོ་ནས།། གུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་ངོ༌།།

སོང་ནའང་ངན་འགྲོའི་གནོད་པ་དག། དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་བཞག།༢༩།།

【隆】故須常以正念力　護意根門無暫捨　若稍縱念急攝心　正念惡趣諸損惱 29

【如】故終不稍縱，正念離意門，離則思諸患，復住於正念。29

उपाध्यायानुशासन्या भीत्याप्यादरकारिणाम्। धन्यानां गुरुसंवासात्सुकरं जायते स्मृतिः ॥३०॥

བླ་མ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ལས། མཁན་པོས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་།

འཇིགས་པས་སྐལ་ལྡན་གུས་བྱེད་ལ། དྲན་པ་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་སྐྱེ།།༣༠།།

【隆】或從師長或善友　或復依止親教師　具足善根能畏敬　正念無難自生起[30]

【如】恒隨上師尊，堪布賜開示，畏敬有緣者，恒易生正念。[30]

入菩薩行論

बुद्धाश्च बोधिसत्त्वाश्च सर्वत्राव्याहतेक्षणाः। सर्वमेवाग्रतस्तेषां तेषामस्मि पुरः स्थितः॥३१॥

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག།
ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྡན།།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྔ་ན།།
རྟག་པར་བདག་ནི་གནས་སོ་ཞེས།།༣༡།།

【隆】諸佛如來及菩薩　常時具足無礙眼　我身恒時正安住　諸佛菩薩聖目前[31]

【如】佛及菩薩眾，無礙見一切，故吾諸言行，必現彼等前。[31]

इति ध्यात्वा तथा तिष्ठेत् त्रपादरभयान्वितः।
बुद्धानुस्मृतिरप्येवं भवेत्तस्य मुहुर्मुहुः॥३२॥

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཚ་དང་།།
དེས་ན་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་པའང་།།
གུས་དང་འཇིགས་ལྡན་དེ་བཞིན་གནོས།།
དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་།།༣༢།།

【隆】如是思惟具慚恥　恭敬怖畏如是思
如是亦能數數生　正念隨念於諸佛 32

【如】如是思維已，則生慚敬畏。
循此復極易，般般隨念佛。32

संप्रजन्यं तदायाति न च यात्यागतं पुनः। स्मृतिर्यदा मनोद्वारे रक्षार्थमवतिष्ठते॥३३॥

གང་ཚེ་དྲན་པ་ཡིད་སྒོ་ནས།། བསྲུང་བའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ།།

དེ་ཚེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འགྱུར་ཞིང་།། སོང་བ་དག་ཀྱང་འོང་བར་འགྱུར།།༣༣།།

【隆】若為守護意根門　其時正念能安住　爾時正知即現前　縱或暫失能復生 33

【如】為護心意門，安住正念已，正知即隨臨，逝者亦復返。33

पूर्वं तावदिदं चित्तं सदोपस्थाप्यमीदृशम्।
निरिन्द्रियेणेव मया स्थातव्यं काष्ठवत्सदा॥३४॥

རེ་ཞིག་དང་པོ་འདི་འདྲའི་སེམས།།
འདི་ནི་སྐྱོན་བཅས་ཤེས་བྱས་ནས།།
དེ་ཚེ་བདག་གིས་ཤིང་བཞིན་དུ།།
ཟུངས་ཐུབ་པར་ནི་གནས་པར་བྱ།།༣༤།།

【隆】初以如是正知心　若知此事有過失　爾時即應捨所作　寂然而住如株杌 34

【如】心意初生際，知其有過已，即時當穩重，堅持住如樹。34

निष्फला नेत्रविक्षेपा न कर्तव्याः कदाचन। निध्यायन्तीव सततं कार्या दृष्टिरधोगता॥३५॥

དོན་མེད་གཡེང་བར་ལྟ་བ་ནི།། ནམ་ཡང་བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ།།

ངེས་པར་སེམས་པས་རྟག་ཏུ་ནི།། མིག་ནི་ཕབ་སྟེ་བལྟ་བར་བྱ།།༣༥།།

【隆】見之無義唯散亂　我終不應觀此境　常時如是應思惟　目不他瞬正瞻視 35

【如】吾終不應當，無義散漫望，决志當恒常，垂眼向下看。35

दृष्टिविश्रामहेतोस्तु दिशः पश्येत्कदाचन। आभासमात्रं दृष्ट्वा च स्वगतार्थं विलोकयेत्॥ ३६ ॥

ལྟ་བ་ངལ་བསོའི་ཆེད་དུ་ནི།། རེས་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ།།

འགའ་ཞིག་མིག་ལམ་སྣང་གྱུར་ན།། བལྟས་ནས་འོངས་པ་ལེགས་ཞེས་བརྗོད།།༣༧།།

【隆】若為暫息疲勞故　偶一放目瞻諸方　若見有人來目前　舒顏平視贊善來 [36]

【如】蘇息吾眼故，偶宜顧四方，若見有人至，正視道善來。[36]

मार्गादौ भयबोधार्थं मुहुः पश्येच्चतुर्दिशम्। दिशो विश्रम्य वीक्षेत परावृत्यैव पृष्ठतः ॥ ३७ ॥

ལམ་སོགས་འཇིགས་པ་བརྟག་པའི་ཕྱིར།། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟ།།

ངལ་བསོས་ཁ་ནི་ཕྱིར་བལྟས་ནས།། རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ།།༣༧།།

【隆】諦察道途怖畏故　亦應數數觀四方　憩息之時應回顧　審諦觀察於後方 37

【如】為察道途險，四處頻觀望，憩時宜回顧，背面細檢索。37

सरेदपसरेद्वापि पुरः पश्चान्निरूप्य च। एवं सर्वास्ववस्थासु कार्यं बुद्धा समाचरेत्॥ ३८॥

མདུན་དང་རྒྱབ་ཏུ་བརྟག་བྱས་ནས།། འགྲོ་འམ་ཡང་ན་འོང་བྱ་སྟེ།།

དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ།། དགོས་པ་ཤེས་ནས་སྤྱད་པར་བྱ།།༣༨།།

【隆】前後審視諦觀已　或當前進或退行　如是一切時處中　知所當為而後行 38

【如】前後視察已，續行或折返，故於一切時，應視所需行。38

कायेनैवमवस्थेयमित्याक्षिप्य क्रियां पुनः।
कथं कायः स्थित इति द्रष्टव्यं पुनरन्तरा॥३९॥

ལུས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་གནས་བྱ་ཞེས།།
སྐབས་སུ་ལུས་འདི་ཇི་ལྟ་བུར།།
བྱ་བ་བསྒོགས་ནས་དེ་ནས་ནི།།
གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བལྟ་བར་བྱ།།༣༩།།

【隆】是否身應如是住　當於事先預思惟
今我此身如何住　復應時時勤觀察 39

【如】欲身如是住，安妥威儀已，
時時應細察，此身云何住。39

निरूप्यः सवयत्नेन चित्तमत्तद्विपस्तथा। धर्मचिन्तामहास्तम्भे यथा बद्धो न मुच्यते॥४०॥

སེམས་ཀྱི་གླང་ཆེན་སྨྱོས་པ་ནི།། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ།།

ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་མི་འཚོར་བར།། དེ་ལྟར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟག།༤༠།།

【隆】心如狂象未調馴　正法於心如大柱　云何繫心令不逸　如是常時應練修 40

【如】盡力遍觀察，此若狂象心，緊繫念法柱，已拴未失否？ 40

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།

कुत्र मे वर्तत इति प्रत्यवेक्ष्यं तथा मनः। समाधानधुरं नैव क्षणमप्युत्सृजेद्यथा॥४१॥

ཅི་ནས་ཏིང་འཛིན་བརྩོན་པ་ནི།། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཚོར་བར།།

བདག་གི་ཡིད་འདི་གར་སྤྱོད་ཅེས།། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་སོ་སོར་བརྟག།༤༡།།

【隆】若人勤修三摩地　終勿剎那縱放心　今我此心何所行　應當如是勤觀察 41

【如】精進習定者，剎那勿弛散，念念恒伺察，吾意何所之？ 41

入菩薩行論

भयोत्सवादिसंबन्धे यद्यशक्तो यथासुखम्। दानकाले तु शीलस्य यस्मादुक्तमुपेक्षणम्॥४२॥

འཇིགས་དང་དགའ་སྟོན་སོགས་འབྲེལ་བར།། གལ་ཏེ་མི་ནུས་ཅི་བདེར་བྱ།།

འདི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ།། ཚུལ་ཁྲིམས་བཏང་སྙོམས་བཞག་པར་གསུངས།།༤༢།།

【隆】怖畏大施會等俱　若力不能許聽便　是故佛言行佈施　應當捨置於律儀 42

【如】危難喜慶時，心散亦應安，經說行施時，可捨微細戒。42

यद् बुद्धा कर्तुमारब्धं ततोऽन्यत्र विचिन्तयेत्।
तदेव तावन्निष्पाद्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥४३॥

གང་ཞིག་བསམས་ཏེ་བྱར་བརྩམས་པ།།
དེར་གཏད་པ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས།།
དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བསམ་སྟེ།།
དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ།།༤༣།།

【隆】思應先作當從事　此外更不思餘法　即於此事繫其心　唯求成辦於此事 43

【如】思已欲為時，莫更思他事，心志應專一，且先成辦彼。43

एवं हि सुकृतं सर्वमन्यथा नोभयं भवेत्।

དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་ལེགས་བྱས།།

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་ཉེ་ཉོན་མོངས།།

【隆】如是所作皆善妙　並修餘法非所能

【如】如是事皆成，否則俱不成。

असंप्रजन्यक्लेशोऽपि वृद्धिं चैवं गमिष्यति॥४४॥

གཞན་དུ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟ་ན་ནི་འཕེལ་མི་འགྱུར།།༤༤།།

不正知之隨煩惱　如是能令不增長 44

隨眠不正知，由是不增盛。44

नानाविधप्रलापेषु वर्तमानेष्वनेकधा।
कौतूहलेषु सर्वैषु हन्यादौत्सुक्यमागतम्॥४५॥

བྲེ་མོའི་གཏམ་ནི་སྣ་ཚོགས་དང་།།
ངོ་མཚར་ལྟད་མོ་རྣམ་མང་པོ།།
ཀུན་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་ན།།
དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ།།༤༥།།

【隆】戲笑談論有多門　稀有奇觀亦多種　若時趣入此等事　於彼貪著應斷離[45]

【如】無義眾閒談，諸多賞心劇，臨彼境界時，當斷意貪著。[45]

मृन्मर्दनतृणच्छेदरेखाद्यफलमागतम्।
स्मृत्वा ताथागतीं शिक्षां भीतस्तत्क्षणमुत्सृजेत्॥४६॥

དོན་མེད་ས་རྐོ་རྩ་གཅོད་དང་།།
ས་རིས་འདྲི་སོགས་བྱེད་གྱུར་ན།།

བདེ་གཤེགས་བསླབ་པ་དྲན་བྱས་ནས།།
སྐྲག་པས་དེ་ཡི་མོད་ལ་དོར།།༤༦།།

【隆】無故掘地斷生草　或復占相觀星宿　應念如來制學處　即時恐懼而棄捨 46

【如】無義掘挖割，於地繪圖時，當憶如來教，懼罪捨彼行。46

यदा चलितुकामः स्याद्वक्तुकामोऽपि वा भवेत्। स्वचित्तं प्रत्यवेक्ष्यादौ कुर्याद्धैर्येण युक्तिमत्॥४७॥

གང་ཚེ་བསྐྱོད་པར་འདོད་གྱུར་ཏམ།། སྨྲ་བར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་།།

དང་པོར་རང་གི་སེམས་བརྟགས་ནས།། བརྟན་པས་རིགས་པ་ལྡན་པར་བྱ།།༤༧།།

【隆】若於何時欲動身　或於何時欲發語　先應審觀於自心　具足正理堅毅行 47

【如】若身欲移動，或口欲出言，應先觀自心，安穩如理行。47

अनुनीतं प्रतिहतं यदा पश्येत्स्वकं मनः।
न कर्तव्यं न वक्तव्यं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा॥४८॥

གང་ཚེ་རང་ཡིད་ཆགས་པ་དང་།།
ཁྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཚེ།།
ལས་སུ་མི་བྱ་སྨྲ་མི་བྱ།།
ཤིང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པར་བྱ།།༤༨།།

【隆】若時自心具貪著　或復欲起瞋恚意
應當靜止如槁木　勿動其身勿發語 48

【如】吾意正生貪，或欲瞋恨時，
言行應暫止，如樹安穩住。48

उद्धतं सोपहासं वा यदा मानमदान्वितम्। सोत्प्रासातिशयं वक्रं वञ्चकं च मनो भवेत्॥४९॥

ཁོང་དང་ག་ཞར་བཅས་པ་འམ།། གལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་རྒྱགས་ལྡན་པའམ།།

མཚང་འབྲུ་བ་ཡི་བསམ་པ་དང་།། གལ་ཏེ་སྐྱོར་འཛིན་བསླུ་སེམས་སམ།།༤༩།།

【隆】或由掉舉或戲笑　或具我慢或醉傲　或復由於激惱心　或復研磨思欺誑 49

【如】掉舉與諷刺，傲慢或驕矜，或欲評論他，或思偽與詐，49

यदात्मोत्कर्षणाभासं परपंसनमेव वा।

साधिक्षपं ससंरम्भं स्थातव्यं काष्ठवत्तदा॥५०॥

གང་ཚེ་བདག་བསྟོད་ལྷུར་ལེན་པའམ།།
གཞན་ལ་སྨོད་པ་ཉིད་དང་ནི།།
གཤེ་བཅས་འགྱེད་དང་བཅས་གྱུར་པ།།
དེ་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ།།༥༠།།

【隆】或時自贊作阿諛　或復毀他與譏謗　或作輕侮或鬥諍　爾時應如槁木住 50

【如】或思勤自贊，或欲詆毀他，粗言並離間，如樹應安住。50

第五品 守護正知

लाभसत्कारकीर्त्यर्थि परिवारार्थि वा पुनः। उपस्थानार्थि मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥५१॥

རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་གྲགས་འདོད་པའམ།། གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པའམ།།

བདག་སེམས་རིམ་གྲོ་འདོད་གྱུར་ན།། དེ་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ།།༥༡།།

【隆】欲求名利與恭敬　或復貪求徒眷眾　或求於已心順承　爾時應如槁木住 51

【如】或思名利敬，若欲差僕役，若欲人侍奉，如樹應安住。51

परार्थरूक्षं स्वार्थार्थि परिषत्काममेव वा। वक्तुमिच्छति मे चित्तं तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥५२॥

གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་།། རང་དོན་གཉེར་བར་འདོད་པ་དང་།།

སྨྲ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ན།། དེ་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ།།༥༢།།

【隆】利眾生事欲輕棄　渴欲追求唯自利　若時作意欲發言　爾時應如槁木住[52]

【如】欲削棄他利，或欲圖己利，因是欲語時，如樹應安住。[52]

असहिष्ववलसं भीतं प्रगल्भं मुखरं तथा।
स्वपक्षाभिनिविष्टं च तस्मात्तिष्ठामि काष्ठवत्॥५३॥

མི་བཟོད་ལེ་ལོ་འཇིགས་པ་དང་།།
རང་གི་ཕྱོགས་ཞེན་སེམས་བྱུང་ན།།
དེ་བཞིན་སྨྲེ་རྫོལ་སྨུ་ཙོར་དང་།།
དེ་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ།།༥༣།།

【隆】不忍懈怠而怖畏　如是無慚及誑妄　貪著自黨心生起　爾時應如槁木住 53

【如】不耐懶與懼，無恥言無義，親友愛若生，如樹應安住。53

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

एवं संक्लिष्टमालोक्य निष्फलारम्भि वा मनः। निगृह्णीयाद् दृढं शूरः प्रतिपक्षेण तत्सदा॥५४॥

དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།། དོན་མེད་བརྩོན་པའི་ཡིད་བརྟགས་ནས།།

དེ་ཚེ་དཔའ་བོས་གཉེན་པོ་ཡིས།། དེ་ནི་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱ།།༥༤།།

【隆】如是恒應自觀心　若具煩惱勤無義　應如勇士具大力　對治克服堅執持 54

【如】應觀此染汙，好行無義心，知已當對治，堅持守此意。54

सुनिश्चितं सुप्रसन्नं धीरं सादरगौरवम्। सलज्जं सभयं शान्तं पराराधनतत्परम्॥५५॥

ཤིན་ཏུ་ངེས་དང་རབ་དད་དང་། བརྟན་དང་གུས་དང་ཞེ་སར་བཅས།

ངོ་ཚ་ཤེས་དང་འཇིགས་བཅས་དང་། ཞི་ཞིང་གཞན་དགའ་བྱེད་ལ་བརྩོན།།༥༥།།

【隆】極深勝解殊勝信　堅毅恭敬謙下心　知慚識愧具怖畏　寂靜勤求悅眾心 55

【如】深信極肯定，堅穩恭有禮，知慚畏因果，寂靜勤予樂。55

परस्परविरुद्धाभिर्बालेच्छाभिरखेदितम्। क्लेशोत्पादादिदं ह्येतदेषामिति दयान्वितम्॥५६॥

ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་བྱིས་པ་ཡི།། འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་ཞིང་།།

ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་འདི་དག་གི།། སེམས་འདི་བྱུང་སྙམ་བརྩེར་ལྡན་དང་།།༥༧།།

【隆】若遇愚人作相違　於所欲求無厭患　煩惱使彼生此心　如是思惟悲愍彼 56

【如】愚稚意不合，心且莫生厭，彼乃惑所生，思已應懷慈。56

आत्मसत्त्ववशं नित्यमनवद्येषु वस्तुषु।
निर्माणमिव निर्मानं धारयाम्येष मानसम्॥५७॥

ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་དངོས་ལ།།
བདག་དང་སེམས་ཅན་དབང་བྱས་ཤིང་།།
སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ང་མེད་པར།།
ཡིད་འདི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ།།༥༧།།

【隆】於諸無罪善事中　不損於己利有情　猶如幻化無自性　應常堅持如是心 57

【如】為自及有情，利行不犯罪，更以幻化觀，恒常守此意。57

चिरात्प्राप्तं क्षणवरं स्मृत्वा स्मृत्वा मुहुर्मुहुः। धारयामीदृशं चित्तमप्रकम्प्यं सुमेरुवत्॥५८॥

རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཆོག།། ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ནས།།

སེམས་དེ་ལྟ་བུར་རི་རབ་ལྟར།། རབ་ཏུ་མི་གཡོ་གཟུང་བར་བྱ།།༥༨།།

【隆】得此殊勝有暇身　須經長劫熟思惟　應當堅持如是心　令不動搖如須彌 58

【如】吾當再三思，曆劫得暇滿，故應持此心，不動如須彌。58

गृध्रैरामिषसंगृद्धैः कृष्यमाण इतस्ततः। न करोत्यन्यथा कायः कस्मादत्र प्रतिक्रियाम्॥५९॥

བྱ་རྒོད་ཤ་ལ་ཆགས་པ་ཡིས།། ཕན་ཚུན་ཀུན་ཏུ་བཤལ་ཁྲིད་ཀྱང་།།
ཡིད་ཁྱོད་མི་དགར་མི་བྱེད་ན།། ད་ལྟ་ཅི་ཕྱིར་ཁ་ཏ་བྱེད།།༥༩།།

【隆】鳥鳶貪食死屍肉　互相攫奪與鬥諍　死時汝心不知憂　今何為身起諍競 59

【如】禿鷹貪食肉，爭奪扯我屍，若汝不經意，云何今愛惜？ 59

रक्षसीमं मनः कस्मादात्मीकृत्य समुच्छ्रयम्। त्वत्तश्चेत्पृथगेवायं तेनात्र तव को व्ययः ॥६०॥

ལུས་འདི་བདག་གིར་གཟུང་བྱས་ནས།། ཡིད་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་སྲུང་བར་བྱེད།།

ཁྱོད་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོ་ན།། དེས་ཀོ་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༦༠།།

【隆】執持此身為我所　何為防護勞汝心　心與此身既別異　身之所屬心何涉 60

【如】意汝於此身，何故執且護?　汝彼既各別，於汝何所需? 60

न स्वीकरोषि हे मूढ काष्ठपुत्तलकं शुचिम्। अमेध्यघटितं यन्त्रं कस्माद्रक्षसि पूतिकम्॥६१॥

རྨོངས་པའི་ཡིད་ཁྱོད་ཅི་ཡི་ཕྱིར།། ཤིང་གཟུགས་གཙང་མ་གཟུང་མི་བྱེད།།

མི་གཙང་ཚོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་འདི།། རུལ་བ་བསྲུངས་ཏེ་ཅི་ཞིག་རུང་།།༦༡།།

【隆】問愚癡心爾何故　不於木像而執持　此不淨聚朽機輪　勤加防護有何益 61

【如】癡意汝云何，不護淨樹身，何苦勤守護，腐朽臭皮囊? 61

इमं चर्मपुटं तावत्स्वबुद्ध्यैव पृथक्कुरु।
अस्थिपञ्जरतो मांसं प्रज्ञाशस्त्रेण मोचय॥६२॥

ཪོག་མར་པགས་པའི་རིམ་པ་འདི།།
ཤ་ཡང་རུས་པའི་དྲ་བ་ལས།།
རང་གི་བློ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ།།
ཤེས་རབ་མཚོན་གྱིས་གུད་དུ་ཕྱེ།།༦༢།།

【隆】先從皮膚次第觀　以自慧心而分析
血肉骨鎖聯絡中　般若利刃今剖割 62

【如】首當以意觀，析出表皮層，
次以智慧劍，剔肉離身骨。62

अस्थीन्यपि पृथक्कृत्वा पश्य मज्जानमन्ततः। किमत्र सारमस्तीति स्वयमेव विचारय॥६३॥

རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བྱས་ནས།། རྐང་གི་བར་དུ་བལྟ་བྱ་ཞིང་།།

འདི་ལ་སྙིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས།། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བརྟག་པར་གྱིས།།༦༣།།

【隆】乃至骨骼悉分散　從頭至足當觀察　此中有何堅實法　自身於此應熟觀 63

【如】復解諸骨骼，審觀至於髓，當自如是究，何處見精妙。63

एवमन्विष्य यत्नेन न दृष्टं सारमत्र ते।
अधुना वद कस्मात्त्वं कायमद्यापि रक्षसि॥६४॥

དེ་ལྟར་འབད་དེ་བཙལ་ཀྱང་དེར།།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྙིང་པོ་མ་མཐོང་ན།།
ད་དུང་ཅི་ཕྱིར་ཆགས་ཚུལ་གྱིས།།
ཁྱོད་ནི་ལུས་འདི་སྲུང་བར་བྱེད།།༦༥།།

【隆】如是雖已勤尋求　不見其中有堅實
汝當何故堅貪著　於此軀骸勤守護 64

【如】如是勤尋覓，若未見精妙，
何故猶貪著，愛護此垢身？ 64

न खादितव्यमशुचि त्वया पेयं न शोणितम्। नान्त्राणि चूषितव्यानि किं कायेन करिष्यसि॥६५॥

ཁྱོད་ཀྱིས་མི་གཙང་བཟར་མི་རུང་།། ཁྲག་ཀྱང་བཏུང་དུ་མི་རུང་ལ།།

རྒྱུ་སྙོའང་གཞིབ་ཏུ་མི་རུང་ན།། ལུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༦༥།།

【隆】汝既不能食不淨　汝亦不能飲膿血　不能吸吮諸臟腑　此身於汝有何益 65

【如】若垢不堪食，身血不宜飲，腸胃不適吮，身復何所需？ 65

入菩薩行論

युक्तं गृध्रश्टगालादेराहारार्थं तु रक्षितुम्।
ཉེས་ན་ཝ་དང་བྱ་རྒོད་ཀྱི།།
མི་འོ་ཚོག་གི་ལུས་འདི་ནི།།
【隆】唯為狐狸及鵰梟　供食噉故護此身
【如】貪身唯一因，為護狐鷲食。

कर्मोपकरणं त्वेतन्मनुष्याणां शरीरकम्॥ ६६ ॥
ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་འདི་བསྲུང་རིགས།།
བཀོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད།།༦༦།།
如是圓滿有暇身　唯應倚彼成盛業 66
故應惜此身，獨為修諸善，66

एतं ते रक्षतश्चापि मृत्युराच्छिद्य निर्दयः।
कायं दास्यति गृध्रेभ्यस्तदा त्वं किं करिष्यसि॥६७॥

འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྲུངས་ཀྱང་ནི།།
འཆི་བདག་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཡིས།།
ཕྲོགས་ཏེ་བྱ་དང་ཁྱིར་བྱིན་ན།།
དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད།།༦༧།།

【隆】汝當防護雖勤劬　死王於汝無悲愍
奪取投之鳥獸食　其時於汝復何有 67

【如】縱汝護如此，死神不留情，
奪已施鷲狗，屆時復何如？ 67

न स्थास्यतीति भृत्याय न वस्त्रादि प्रदीयते।
कायो यास्यति खादित्वा कस्मात्त्वं कुरुषे व्ययम्॥ ६८॥

བྲན་གཡོག་བཀོལ་དུ་མི་བཏུབ་ལའང་། །
ལུས་འདི་བསྟོད་ཀྱང་གཞན་འགྲོ་ན། །
གོས་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱིན་ན། །
ཁྱོད་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཤ་ཐང་གསོ། །༦༨། །

【隆】若雇僕使不聽命　不應報酬與雇值
此身受雇復他往　何用辛勤與衣食 68

【如】若僕不堪使，主不與衣食，
養身而它去，為何善養護? 68

दत्वास्मै वेतनं तस्मात्स्वार्थं कुरु मनोऽधुना। न हि वैतनिकोपात्तं सर्वं तस्मै प्रदीयते॥६९॥

འདི་ལ་གླ་རྔན་བྱིན་ནས་ནི།། ད་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ཆུག།

ཕན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་ནི།། ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ།།༦༩།།

【隆】於彼已酬傭雇資　今須令作我家事　於彼若無利可圖　何苦一切皆施予 69

【如】即酬彼薪資，當令辦吾利，無益則於彼，一切不應與。69

काये नौबुद्धिमाधाय गत्यागमननिश्रयात् ।
यथाकामंगमं कायं कुरु सत्त्वार्थसिद्धये ॥ ७० ॥

འགྲོ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཙམ་དུ།།
ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་བློ་བཞག་སྟེ།།
སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།།
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་བསྒྱུར།།༧༠།།

【隆】於身建立如船想　若往若來所依託
為成有情義利故　此身重若如意珠 70

【如】念身如舟楫，唯充去來依，
為辦有情利，修成如意身。70

एवं वशीकृतस्वात्मा नित्यं स्मितमुखो भवेत्। त्यजेद् भृकुटिसंकोचं पूर्वाभासी जगत्सुहृत्॥ ७१ ॥

དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་གྱིས་དེ།། ཁྲོ་གཉེར་ངོ་ཟུམ་ཡོངས་ཐོང་སྟེ།།

རྟག་ཏུ་འཛུམ་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས།། འགྲོ་བའི་བཤེས་དང་གསོང་པོར་གྱིས།།༧༡།།

【隆】如是自身得自在　常時悅豫含笑顏　顰眉蹙額若見時　是為親友正直語 71

【如】自主己身心，恒常露笑顏，平息怒紋眉，眾友正實語。71

入菩薩行論

ཤླཽཀ། ༧༢

सशब्दपातं सहसा न पीठादीन् विनिक्षिपेत्। नास्फालयेत्कपाटं च स्यान्निःशब्दरुचिः सदा॥७२॥

ཁྲི་ལ་སོགས་པ་བབ་ཅོལ་དུ།། སྒྲ་དང་བཅས་པར་མི་དོར་རོ།།

སྒོ་ཡང་དྲག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ།། རྟག་ཏུ་གཙོམ་སྒྲུང་དགའ་བར་བྱ།།༧༢།།

【隆】慎勿投擲床座等　輕率粗浮令有聲　若敞戶時勿粗猛　恒時謹畏悅他意 72

【如】移座勿隨意，至發大音聲，開門勿粗暴，常喜寂靜行。 72

第五品 守護正知

बको बिडालश्चौरश्च निःशब्दो निभृतश्चरन्। प्राप्नोत्यभिमतं कार्यमेवं नित्यं यतिश्चरेत्॥ ७३ ॥

ཆུ་སྐྱར་བྱི་ལ་ཆོམ་རྐུན་དག། སྒྲ་མེད་འཇབ་ཅིང་འགྲོ་བ་ཡིས།།
མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ།། ཐུབ་པས་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་སྤྱད།།༧༣།།

【隆】猶如水鳥貓狸賊　躡足潛行勿有聲　欲成所求大義利　佛言恒應如是行 73

【如】水鷗貓盜賊，無聲行隱蔽，故成所欲事，能仁如是行。73

परचोदनदक्षाणामनधीष्टोपकारिणाम्। प्रतीच्छेच्छिरसा वाक्यं सर्वशिष्यः सदा भवेत्॥७४॥

གཞན་ལ་བཞིན་བསྐུལ་འདེབས་མཁས་ཤིང་།། མ་བཅོལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་ངག།།

གུས་པས་སྤྱི་བོས་བླང་བྱས་ཏེ།། རྟག་ཏུ་ཀུན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར།།༧༤།།

【隆】於他善巧而勸請　未請而作饒益語　歡喜恭敬頂戴持　謙下恒求居學地 74

【如】宜善勸勉人，未請饒益語，恭敬且頂戴，恒為眾人徒。74

सुभाषितेषु सर्वैषु साधुकारमुदीरयेत्।

ལེགས་པར་སྨྲས་པ་ཐམས་ཅད་ལ།།

བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན།།

【隆】於諸一切善言詞　應悉讚揚稱善說

【如】一切妙雋語，皆贊為善說，

पुण्यकारिणमालोक्य स्तुतिभिः संप्रहर्षयेत्॥ ७५ ॥

དགེ་བར་གསུངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།།

བསྟོད་པས་ལེགས་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད།།༧༥།།

若見他人作福事　當善稱揚生歡喜 75

見人行福善，歡喜生讚歎。75

परोक्षं च गुणान् ब्रूयादनुब्रूयाच्च तोषतः।
स्ववर्णे भाष्यमाणे च भावयेत्तद्गुणज्ञताम्॥ ७६ ॥

ཀླག་ན་ཡོན་ཏན་བརྗོད་བྱ་ཞིང་།།
རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་དེ།།
ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་བརྗོད།།
ཡོན་ཏན་ཤེས་པར་རིག་པར་བྱ།།༧༦།།

【隆】贊他功德勿面諛　聞贊他善當隨許　若聞人稱自功德　唯應知為功德事 76

【如】暗稱他人功，隨和他人德，聞人稱己德，應忖自有無。 76

सर्वारम्भा हि तुष्ट्यर्याः सा बित्तैरपि दुर्लभा। भोक्ष्ये तुष्टिसुखं तस्मात्परश्रमकृतैर्गुणैः ॥७७॥

རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཕྱིར་ཏེ།། དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོ་ནའང་དཀོན།།

དེ་ལྟས་གཞན་བྱས་ཡོན་ཏན་གྱིས།། དགའ་བའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པར་བྱ།།༧༧།།

【隆】一切精進悉隨喜　重價難購極珍罕　由是隨喜功德故　現當歡喜受大樂 77

【如】一切行為喜，此喜價難估，故當依他德，安享隨喜樂。77

入菩薩行論

न चात्र मे व्ययः कश्चित्परत्र च महत्सुखम्। अप्रीतिदुःखं द्वेषैस्तु महद्दुःखं परत्र च॥७८॥

བདག་ལ་འདིར་གོ་ཡོང་མེད་ལ།།
ཉེས་པས་མི་དགའ་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་།།
ཕ་རོལ་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་ཆེ།།
ཕ་རོལ་དུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆེ།།༧༨།།

【隆】現生於我無衰損　後世亦得多安樂　若不隨喜現生苦　後世還成眾苦因 78

【如】如是今無損，來世樂亦多，反之因瞋苦，後世苦更增。78

विश्वस्तविन्यस्तपदं विस्पष्टार्थं मनोरमम्। श्रुतिसौख्यं कृपामूलं मृदुमन्दस्वरं वदेत्॥७९॥

སྨྲ་ན་ཡིད་ཕེབས་འབྲེལ་པ་དང་།། དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་།།

ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སྤངས་པ་དང་།། འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྨྲ་བར་བྱ།།༧༩།།

【隆】志誠發心義聯屬　文義顯明令歡喜　遠離貪瞋善說詞　軟語及時應當說 79

【如】出言當稱意，義明語相關，悅意離貪瞋，柔和調適中。79

ऋजु पश्येत्सदा सत्त्वांश्चक्षुषा संपिबन्निव।
एतानेव समाश्रित्य बुद्धत्वं मे भविष्यति॥८०॥

མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལྟ་ན་ཡང་།།
འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག།
སྡང་ཞིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ།།༨༠།།
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།།

【隆】目睹一切有情時　思惟我當未成佛　唯依彼等為因緣　舒顏平視慈祥目 80

【如】眼見有情時，誠慈而視之，念我依於彼，乃能成佛道。80

सातत्याभिनिवेशोत्थं प्रतिपक्षोत्थमेव च।
गुणोपकारिक्षेत्रे च दुःखिते च महच्छुभम्॥८१॥

རྟག་པར་མངོན་ཞེན་གྱིས་བསླང་བའམ།།
ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་།།
གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསླང་བ་ཉིད།།
སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དགེ་ཆེན་འགྱུར།།༨༡།།

【隆】恒常現行貪著起　或復由其對治心
於諸功德及恩田　苦惱悲田成大善 81

【如】恒依強欲樂，或依對治引，
以恩悲福田，成就大福善。81

दक्ष उत्थानसंपन्नः स्वयंकारी सदा भवेत्।
नावकाशः प्रदातव्यः कस्यचित्सर्वकर्मसु॥८२॥

མཁས་ཤིང་དད་དང་ལྡན་བྱས་ནས།།
ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱ།།
ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་སུ་ལ་ཡང་།།
ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།༨༢།།

【隆】善巧止作具淨信　我應常修諸善業　一切善行不待他　勇毅精勤自擔荷 82

【如】善巧具信已，即當常修善，眾善己應為，誰亦不仰仗。 82

उत्तरोत्तरतः श्रेष्ठा दानपारमितादयः।

ཱསྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་སོགས།།

ཆུང་ངུའི་ཕྱིར་ནི་ཆེ་མི་གཏང་།།

【隆】佈施等等波羅蜜　輾轉向上趣殊勝

【如】施等波羅蜜，層層漸升進，

नेतरार्थं त्यजेच्छ्रेष्ठामन्यत्राचारसेतुतः ॥८३॥

གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་སྤྱད།།

གཙོ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་སོ།།༨༣།།

勿為細行傷大節　志在利他大義利 [83]

勿因小失大，大處思利他。[83]

एवं बुद्ध्वा परार्थेषु भवेत्सततमुत्थितः।

दེ་ལྟར་རིག་བྱས་གཞན་དོན་ལ།།

ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་རིང་གཟིགས་པས།།

【隆】如是知已為利他　應當恒時住勤勇

【如】前理既已明，應勤饒益他，

निषिद्धमप्यनुज्ञातं कृपालोरर्थदर्शिनः॥८४॥

རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་གནས་པར་བྱ།།

བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་།།༨༤།།

具大悲心遠見者　諸制止事亦開許 84

慧遠具悲者，佛亦開諸遮。84

विनिपातगतानाथव्रतस्थान् संविभज्य च। भुञ्जीत मध्यमां मात्रां त्रिचीवरबहिस्त्यजेत्॥८५॥

ལོག་པར་ལྟུང་དང་མགོན་མེད་དང་།། བརྟུལ་ཞུགས་གནས་ལ་བགོ་བྱ་ཞིང་།།

རན་པ་ཙམ་དུ་བཟའ་བྱ་སྟེ།། ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱིན།།༨༥།།

【隆】飲食適量足支身　三衣以外悉分施　顛倒墮落無依怙　同住禁戒悉應分 85

【如】食當與墮者，無怙住戒者，己食唯適量，三衣餘盡施， 85

入菩薩行論

सद्धर्मसेवकं कायमितरार्थं न पीडयेत्।
एवमेव हि सत्त्वानामाशामाशु प्रपूरयेत्॥८६॥

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤྱོད་པའི་ལུས།།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི།།
ཕྲན་ཚེགས་ཆེད་དུ་གནོད་མི་བྱ།།
བསམ་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར།།༨༧།།

【隆】正法修行所依身　為他瑣屑不應損　如是若能善將護　有情意樂速圓滿 86

【如】修行正法身，莫為小故傷，行此眾生願，迅速得圓滿。86

त्यजेन्न जीवितं तस्मादशुद्धे करुणाशये। तुल्याशये तु तत्त्याज्यमित्थं न परिहीयते॥८७॥

སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར།། ལུས་འདི་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ།།

ཚེ་ནས་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་།། དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་གཏང་ངོ་།།༨༧།།

【隆】悲心意樂不清淨　不應輕易而施身　任於此生或他世　捨身當為大義因 87

【如】悲願未清淨，不應施此身，今生或他生，利大乃可捨。87

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

धर्मं निर्गौरवे स्वस्थे न शिरोवेष्टिते वदेत्। सच्छत्रदण्डशास्त्रे च नावगुण्ठितमस्तके॥८८॥

མ་གུས་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད།། མི་ན་བཞིན་དུ་མགོ་དཀྲིས་དང་།།

གདུགས་དང་འཁར་བ་མཚོན་ཐོགས་དང་།། མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་ལ་མིན།།༨༨།།

【隆】於不敬者不說法　若無病患衣纏頭　擎持蓋杖及刀劍　覆頭人等皆不宜 88

【如】無病而覆頭，纏頭或撐傘，手持刀兵杖，不敬勿說法。88

गम्भीरोदारमल्पेषु न स्त्रीषु पुरुषं विना।
हीनोत्कृष्टेषु धर्मेषु समं गौरवमाचरेत्॥८९॥

དམན་ལ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་།།
སྐྱེས་པ་མེད་པར་བུད་མེད་མིན།།
དམན་དང་མཆོག་གི་ཆོས་རྣམས་ལ།།
མཚུངས་པར་གུས་པས་ཀུན་དུ་སྤྱད།།༨༩།།

【隆】於劣慧說深廣法　無男子共教女人
於大小乘諸法要　等應恭敬悉修行 89

【如】莫示無伴女，慧淺莫言深，
於諸淺深法，等敬漸修習。 89

नोदारधर्मपात्रं च हीने धर्मे नियोजयेत्। न चाचारं परित्यज्य सूत्रमन्त्रैः प्रलोभयेत्॥९०॥

རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་གྱུར་པ།། དམན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་མི་བྱ།།

སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དོར་མི་བྱ།། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱིས་འདྲིད་མི་བྱ།།༩༠།།

【隆】若已轉為大乘器　說小乘法非所宜　一切戒行無棄捨　勿以經咒惑他人 90

【如】於諸利根器，不應與淺法，不應捨律行，經咒誑惑人。90

दन्तकाष्ठस्य खेटस्य विसर्जनमपावृतम्। नेष्टं जले स्थले भोग्ये मूत्रादेश्चापि गर्हितम्॥९१॥

སོ་ཤིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག། དོར་བ་ན་ནི་དགབ་པར་བྱ།།
གཅི་ལ་སོགས་པའང་ལོངས་སྤྱོད་པའི།། ཆུ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྨད།།༩༡།།

【隆】凡棄楊枝及涕唾　應擇背人隱蔽處　大小便行作淨水　棄近人處所應呵[91]

【如】牙木與唾涕，棄時應掩蔽，用水及淨地，不應棄屎尿。[91]

मुखपूरं न भुञ्जीत सशब्दं प्रसृताननम्। प्रलम्बपादं नासीत न बाहू मर्दयेत्समम्॥९२॥

ཁ་བཀང་བ་དང་སྒྲ་བཅས་དང་། ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་མི་བྱ།

རྐང་པ་བརྐྱང་སྟེ་མི་འདུག་ཅིང་། ལག་པ་མཉམ་པར་མི་མཉེ་འོ། །༩༢།

【隆】食時勿含飯盈口　嚼飯作聲張口食　舒足蹲踞非威儀　二手交摩亦不應 92

【如】食時莫滿口，出聲與咧嘴，坐時勿伸足，雙手莫揉搓。92

नैकयान्यस्त्रिया कुर्याद्यानं शयनमासनम्। लोकाप्रसादकं सर्वं दृष्ट्वा पृष्ट्वा च वर्जयेत्॥९३॥

བཞོན་པ་མལ་སྟན་གནས་དག་ཏུ།། བུད་མེད་གཞན་དང་གཅིག་མི་བྱ།།

འཇིག་རྟེན་མ་དད་གྱུར་པ་ཀུན།། མཐོང་དང་དྲིས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ།།༩༣།།

【隆】騎乘床榻等坐處　不應與他婦女共　能令世人不信事　知應防止勿令見 93

【如】車床幽隱處，莫會他人婦，世間所不信，觀詢而捨棄。93

नाङ्गुल्या कारयेत्किंचिद्दक्षिणेन तु सादरम्।

समस्तेनैव हस्तेन मार्गमप्येवमादिशेत्॥९४॥

སོར་མོས་བརྡ་ནི་མི་བྱ་སྟེ།།

ཀུས་དང་བཅས་པས་གཡས་པ་ཡི།།

ལག་པ་དག་ནི་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་།།

ལམ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ།།༩༤།།

【隆】若欲於他作指示　勿用左手而指麾　當具恭敬舉右手　指示道途亦應爾 94

【如】單指莫示意，心當懷恭敬，平伸右手掌，示路亦如是。94

न बाहूत्क्षेपकं कंचिच्छब्दयेदल्पसंभ्रमे। अच्छटादि तु कर्तव्यमन्यथा स्यादसंवृतः॥ ९५॥

ལག་པ་ཤུགས་ཆེར་བསྒྱོད་མིན་ཏེ།། ཅུང་ཟད་བསྒྱོད་ལ་སྒྲ་བསྒྲགས་པ།།

སེ་གོལ་ལ་སོགས་བརྡ་བྱས་ཏེ།། གཞན་དུ་མ་བསྡམས་པར་འགྱུར་རོ།།༩༥།།

【隆】不可輕躁猛搖手　不可粗莽出高聲　輕動其手微彈指　否則不順威儀行 95

【如】肩臂莫揮擺，示意以微動，出聲及彈指，否則易失儀。95

नाथनिर्वाणशय्यावच्छयीतेप्सितया दिशा।
संप्रजानंल्लघूत्थानः प्रागवश्यं नियोगतः॥ ९६॥

མགོན་པོ་མྱ་ངན་འདས་གཟིམས་ལྟར།།
ཉེས་བཞིན་ཕྱུར་དུ་ལྡང་སེམས་ལ།།
འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བར་བྱ།།
ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྦྱར།།༩༦།།

【隆】應如世尊涅槃時　向所欲處獅子臥
正知速疾思早起　最初定應如是行 96

【如】睡如佛涅槃，應朝欲方臥，
正知並決志，覺已速起身。96

आचारो बोधिसत्त्वानामप्रमेय उदाहृतः।

चित्तशोधनमाचारं नियतं तावदाचरेत्॥ ९७॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དག།

ཚད་མེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ལས།།

སེམས་སྦྱོང་བ་ཡི་སྤྱོད་པ་ནི།།

ངེས་པར་དེ་སྲིད་སྤྱད་པར་བྱ།།༩༧།།

【隆】菩提薩埵之所行　經論所言雖無量　淨治其心之所行　此是定須修行事 97

【如】菩薩諸行儀，經說無有盡，然當盡己力，修持淨心行。97

ལེའུ། ༥

रात्रिंदिवं च त्रिस्कन्धं त्रिष्कालं च प्रवर्तयेत्।
शेषापत्तिशमस्तेन बोधिचित्तजिनाश्रयात्॥ ९८॥

ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ།།
ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་།།
རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟེན་ནས།།
ལྷུང་བའི་ལྷག་མ་དེས་ཞི་བྱ།།༩༨།།

【隆】日夜六時各三次　應須讀誦三聚戒　依於三寶菩提心　罪墮殘餘令消滅 98

【如】晝夜當各三，誦讀三聚經，依佛菩提心，悔除墮罪餘。98

第五品 守護正知

या अवस्थाः प्रपद्येत स्वयं परवशोऽपि वा।
तास्ववस्थासु याः शिक्षाः शिक्षेत्ता एव यत्नतः॥ ९९॥

རང་ངམ་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་རུང་།།
བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི།།
གནས་སྐབས་གང་དུ་ཅི་སྤྱོད་ཀྱང་།།
གནས་སྐབས་དེ་ལ་འབད་དེ་བསླབ།།༩༩།།

【隆】不論為自或為他　任何時處何作行
如經所言諸學處　於彼時處當勤學[99]

【如】為自或為他，何時修何行，
佛說諸學處，皆當勤修習。[99]

न हि तद्विद्यते किंचिद्यन्न शिक्ष्यं जिनात्मजैः।
न तदस्ति न यत्पुण्यमेवं विहरतः सतः॥ १००॥

རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསླབ་པ།།
དེ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།།
དེ་ལྟར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ།།
བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད།།༡༠༠།།

【隆】佛子未學之學處　任於何處亦無有　如是住戒善巧者　有何福德不能生 100

【如】佛子不需學，畢竟皆無有，善學若如是，福德焉不至？ 100

पारंपर्येण साक्षाद्वा सत्त्वार्थं नान्यदाचरेत्।
सत्त्वानामेव चार्थाय सर्वं बोधाय नामयेत्॥ १०१ ॥

དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱུད་ཀྱང་རུང་།།
སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར།།
སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྤྱད།།
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོའོ།།༡༠༡།།

【隆】或於現行或加行　唯利有情不為餘
唯為利益有情故　一切回向菩提因 [101]

【如】直接或間接，所行唯利他，
為利諸有情，回向大菩提。[101]

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

सदा कल्याणमित्रं च जीवितार्थेऽपि न त्यजेत्। बोधिसत्त्वव्रतधरं महायानार्थकोविदम्॥ १०२॥

རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི།། ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག། སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་ངོ༎༡༠༢༎

【隆】常時依止善知識　大乘法義善巧者　安住最勝菩薩戒　寧失身命不捨離 102

【如】捨命亦不離，善巧大乘義，安住淨律儀，珍貴善知識。102

श्रीसंभवविमोक्षाच्च शिक्षेद्यद्गुरुवर्तनम्। एतच्चान्यच्च बुद्धोक्तं ज्ञेयं सूत्रान्तवाचनात्॥ १०३॥

དཔལ་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས༎ བླ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལྟར་བསླབ༎

འདི་དང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སྩལ་གཞན༎ མདོ་སྡེ་བཀླགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ༎༡༠༣༎

【隆】如密嚴經能害喻　依師之理當修學　此外別餘如來教　讀誦諸經可了知 103

【如】應如吉祥生，修學侍師規。此及餘學處，閱經即能知， 103

ལེའུ། ༥

शिक्षाः सूत्रेषु दृश्यन्ते तस्मात्सूत्राणि वाचयेत्। आकाशगर्भसूत्रे च मूलापत्तीर्निरूपयेत्॥ १०४॥

མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བསླབ་པ་སྣང་།། དེ་བས་མདོ་སྡེ་བཀླག་པར་བྱ།།

ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ནི།། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ།།༡༠༤།།

【隆】諸經示菩薩學處　是故應當勤誦經　特於虛空藏戒經　最初受戒當先誦 104

【如】經中學處廣，故應閱經藏。首當先閱覽，虛空藏經部，104

第五品 守護正知

शिक्षासमुच्चयोऽवश्यं द्रष्टव्यश्च पुनः पुनः। विस्तरेण सदाचारो यस्मात्तत्र प्रदर्शितः॥ १०५॥

གང་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྤྱད་པ་ནི། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་རབ་སྟོན་པས།

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཡང་། ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ། ༡༠༥

【隆】何故常時當學行　於彼論中多宣說　集諸菩薩學處論　定須再再勤流覽 105

【如】亦當勤閱讀，學處總集論，佛子恒修行，學集廣說故。105

संक्षेपेणाथवा तावत्पश्येत्सूत्रसमुच्चयम्। आर्यनागार्जुनाबद्धं द्वितीयं च प्रयत्नतः॥ १०६॥

ཡང་ན་རེ་ཞིག་མདོར་བསྡུས་པའི།། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བལྟ།།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི།། གཉིས་པོའང་འབད་པས་བལྟ་བར་བྱ།།༡༠༦།།

【隆】又復苦樂總略者　當觀諸經集論文　聖者龍樹所作論　卷二定須勤閱讀 106

【如】或暫閱精簡，一切經集論。亦當偶披閱，龍樹二論典。106

यतो निवार्यते यत्र यदेव च नियुज्यते।
तल्लोकचित्तरक्षार्थं शिक्षां दृष्ट्वा समाचरेत्॥ १०७॥

གང་ལས་གང་ནི་མ་བཀག་པ།།
འཇིག་རྟེན་སེམས་ནི་བསྲུང་བའི་ཕྱིར།།
དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་བྱ་བ་སྟེ།།
བསླབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་སྤྱད།།༡༠༧།།

【隆】若於其中未遮止　是所聽許可行事
為護世間眾生心　見為學處應修行 107

【如】經論所未遮，皆當勤修學。
為護世人心，知已即當行。107

ཤློཀ། ༡༠༨

एतदेव समासेन संप्रजन्यस्य लक्षणम्। यत्कायचित्तावस्थायाः प्रत्यवेक्षा मुहुर्मुहुः॥ १०८॥

ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ།། ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ།།

དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི།། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ།།༡༠༨།།

【隆】於自身心應隨時　數數審觀毋放任　總攝而言唯此法　是護正知之行相 108

【如】再三宜深觀，身心諸狀態，僅此簡言之，即護正知義。108

第五品 守護正知

कायेनैव पठिष्यामि वाक्पाठेन तु किं भवेत्। चिकित्सापाठमात्रेण रोगिणः किं भविष्यति॥ १०९॥

ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྤྱད་པར་བྱ།། ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ།།

སྨན་དཔྱད་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི།། ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ།།༡༠༩།།

【隆】此事實踐須躬行　唯誦文詞有何益　豈有徒誦醫方文　便能療愈諸病者 109

【如】法應恭謹行，徒說豈有益？　唯閱療病方，疾患云何愈？ 109

५ संप्रजन्यरक्षणं नाम पञ्चमः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་ལྔ་པའོ།། །།

第五品：守護正知品 終

६ क्षान्तिपारमिता नाम षष्ठः परिच्छेदः।

ལེའུ་དྲུག་པ། བཟོད་པ་བསྟན་པ།

第六品：忍辱品

सर्वमेतत्सुचरितं दानं सुगतपूजनम्। कृतं कल्पसहस्रैर्यत्प्रतिघः प्रदिहन्ति तत्॥ १ ॥

བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི།། སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས།།

ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་།། ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད།།༡།།

【隆】百千劫中所積集　佈施妙供供如來　所有一切諸善行　一念瞋心能摧毀[1]

【如】一瞋能摧毀，千劫所積聚，施供善逝等，一切諸福善。[1]

न च द्वेषसमं पापं न च क्षान्तिसमं तपः।
ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད།།
དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ།།
【隆】重罪無如瞋恚罪　難行無如忍辱行
【如】罪惡莫過瞋，難行莫勝忍，

तस्मात्क्षान्तिं प्रयत्नेन भावयेद्विविधैर्नयैः॥ २॥
བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད།།
སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ།།༢།།
是故於此應殷勤　以多方便修忍辱 2
故應以眾理，努力修安忍。 2

मनः शमं न गृह्णाति न प्रीतिसुखमश्नुते। न निद्रां न धृतिं याति द्वेषशल्ये हृदि स्थिते॥ ३॥

ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུའི་སེམས་འཆང་ན།། ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་མྱོང་།།
དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཐོབ་ལ།། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར།།༣།།

【隆】若懷瞋恚逼惱心　心不寂靜不平等　不生歡喜及安樂　寢臥不安難入寐 [3]

【如】若心執灼瞋，意即不寂靜，喜樂亦難生，煩躁不成眠。[3]

ལེའུ། ༦

पूजयत्यर्थमानैर्यान् येऽपि चैनं समाश्रिताः। तेऽप्येनं हन्तुमिच्छन्ति स्वामिनं द्वेषदुर्भगम्॥ ४॥

གང་དག་ནོར་དང་བཀུར་སྟི་ཡིས།། དྲིན་ཅན་དེ་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ།།

དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྡང་ལྡན་པའི།། རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རོལ།།༥།།

【隆】利養恭敬施恩惠　縱令其人相親附　若使其人懷恚心　能令變叛相殺害 4

【如】縱人以利敬，恩施來依者，施主若易瞋，反遭彼弒害。4

第六品 忍辱品

सुहृदोऽप्युद्विजन्तेऽस्माद् ददाति न च सेव्यते।
संक्षेपान्नास्ति तत्किंचित् क्रोधनो येन सुस्थितः ॥ ५॥

དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྐྱོ་བར་འགྱུར།།
སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་བསྟེན་མི་བྱེད།།
མདོར་ན་ཁྲོ་བས་བདེར་གནས་པ།།
དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།༥།།

【隆】由瞋親知生憎厭　施恩攝受不相親
總之人若有瞋心　終不能得安樂住 5

【如】瞋令親友厭，雖施亦不依。
若心有瞋恚，安樂不久住，5

एवमादीनि दुःखानि करोतीत्यरिसंज्ञया। यः क्रोधं हन्ति निर्बन्धात् स सुखीह परत्र च॥ ६॥

ཁྲོ་བའི་དགྲ་ཡིས་དེ་ལ་སོགས།། སྡུག་བསྔལ་དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར།།

གང་ཞིག་བསྙིམས་ཏེ་ཁྲོ་འཇོམས་པ།། དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ།།༦།།

【隆】由瞋恚魔於其中　便能興起諸苦惱　若人謹慎伏瞋心　現生後世皆安樂[6]

【如】瞋敵能招致，如上諸苦患。精勤滅瞋者，享樂今後世。[6]

अनिष्टकरणाज्जातमिष्टस्य च विघातनात्। दौर्मनस्याशनं प्राप्य द्वेषो दृप्तो निहन्ति माम्॥ ७॥

མི་འདོད་བྱས་དང་འདོད་པ་ཡི།། གེགས་བྱས་པ་ལ་བྱུང་གྱུར་པ།།

ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་རྙེད་ནས།། ཞེ་སྡང་བརྟས་ཏེ་བདག་འཇོམས་སོ།།༧།།

【隆】作所不欲遮所欲　瞋恚由斯二者生　心不愉悅如飲食　長養瞋心應摧伏 7

【如】強行我不欲，或撓吾所欲，得此不樂食，瞋盛毀自己。7

तस्माद्विघातयिष्यामि तस्याशनमहं रिपोः।

दे་ལྟས་བདག་གིས་དགྲ་བོ་དེའི།།

འདི་ལྟར་བདག་ལ་གནོད་པ་ལས།།

【隆】是故我應於此敵　毀其糧秣令無餘

【如】故當盡斷除，瞋敵諸糧食，

यस्मान्न मद्वधादन्यत्कृत्यमस्यास्ति वैरिणः॥ ८॥

ཟས་ནི་རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ།།

དགྲ་འདི་ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད།།༨།།

唯除如是為我害　此敵更無他事業 [8]

此敵唯害我，更無他餘事。[8]

अत्यनिष्टागमेनापि न क्षोभ्या मुदिता मया। दौर्मनस्येऽपि नास्तीष्टं कुशलं त्ववहीयते॥ ९॥

ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་བདག་གིས་ནི།། དགའ་བའི་ཡིད་ནི་དཀྲུགས་མི་བྱ།།

མི་དགའ་བྱས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྲུབ།། དགེ་བ་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར།།༩།།

【隆】我今任為何因緣　不應動亂歡喜心　不樂所求仍不得　且令諸善皆失壞[9]

【如】遭遇任何事，莫擾歡喜心，憂惱不濟事，反失諸善行。[9]

यद्यस्त्येव प्रतीकारो दौर्मनस्येन तत्र किम्। अथ नास्ति प्रतीकारो दौर्मनस्येन तत्र किम्॥ १०॥

གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི།། དེ་ལ་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི།། དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཕན།།༡༠།།

【隆】若求補救猶可及　此時何用不樂為　若於此事無補救　為之猶惱有何益 10

【如】若事尚可改，云何不歡喜，若已不濟事，憂惱有何益？ 10

दुःखं न्यक्कारपारुष्यमयशश्चेत्यनीप्सितम्।

प्रियाणामात्मनो वापि शत्रोश्चैतद्विपर्ययात्॥ ११॥

བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་རྣམས་ལ།།

སྡུག་བསྔལ་བརྙས་དང་ཚིག་རྩུབ་དང་།།

མི་སྙན་ཞེས་བྱ་མི་འདོད་དེ།།

དགྲ་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པས་སོ།།༡༡།།

【隆】眾苦逼惱輕蔑行　逆耳惡名粗惡語　不欲施我及所親　豈能禁敵不出此[11]

【如】不欲我與友，曆苦遭輕蔑，聞受粗鄙語，於敵則相反。[11]

入菩薩行論

कथंचिल्लभ्यते सौख्यं दुःखं स्थितमयत्नतः। दुःखेनैव च निःसारः चेतस्तस्माद् दृढीभव॥ १२॥

བདེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རེས་འགའ་འབྱུང་།། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་།།
སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད།། དེ་བས་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མཛོད།།༡༢།།

【隆】安樂之因偶一生　苦因極多數無量　無苦出離心不生　故心當生堅定解 12

【如】樂因何其微，苦因極繁多。無苦無出離，故心應堅忍。12

दुर्गापुत्रककर्णाटा दाहच्छेदादिवेदनाम्।
वृथा सहन्ते मुक्त्यर्थमहं कस्मात्तु कातरः॥ १३॥

དཀའ་ཐློག་དང་དང་ཀ་རྣ་པ།།
དོན་མེད་བཟོད་བྱེད་ཐར་པ་ཡི།།
བསྲེག་དང་བཅད་སོགས་ཚོར་བ་ནི།།
དོན་དུ་བདག་གོ་ཅི་ཕྱིར་སྐྲར།།༡༣།།

【隆】為遮苦行好角鬥　燒身斷肢諸苦受
為無義事尚能忍　為求解脫復何恨 13

【如】苦行伽那巴，無端忍燒割，
吾今求解脫，何故反畏怯？ 13

न किंचिदस्ति तद्वस्तु यदभ्यासस्य दुष्करम्।
तस्मान्मृदुव्यथाभ्यासात् सोढव्यापि महाव्यथा॥ १४॥

གོམས་ན་སླ་བར་མི་འགྱུར་བའི།།
དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེ་བས་གནོད་པ་ཆུང་གོམས་པས།།
གནོད་པ་ཆེན་པོ་བཟོད་པར་བྱོས།།༡༤།།

【隆】難事久習轉為易　世間何事不如此　故於小事當練修　令於大事能堪忍 [14]

【如】久習不成易，此事定非有，漸習小害故，大難亦能忍。[14]

उद्दंशदंशमशकक्षुत्पिपासादिवेदनाम्। महत्कण्ड्वादिदुःखं च किमनर्थं न पश्यसि॥ १५॥

སྦྲུལ་དང་ཤ་སྦྲང་དག་དང་ནི།། བཀྲེས་སྐོམ་ལ་སོགས་ཚོར་བ་དང་།།

གཡན་པ་ལ་སོགས་བཅས་པ་ཡི།། དོན་མེད་སྡུག་བསྔལ་ཅིས་མ་མཐོང་།།༡༥།།

【隆】不見蛇蟲蚊蚋苦　或為饑渴等苦逼　或生疥癩身搔癢　諸無義苦久亦安 15

【如】蛇及蚊虻噬，饑渴等苦受，乃至疥瘡等，豈非見慣耶？ 15

शीतोष्णवृष्टिवाताध्वव्याधिबन्धनताडनैः।
सौकुमार्यं न कर्तव्यमन्यथा वर्धते व्यथा॥ १६॥

ཚ་གྲང་ཆར་དང་རླུང་སོགས་དང་།།
ནད་དང་འཆིང་དང་རྡེག་སོགས་ལ།།
བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ།།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་གནོད་པ་འཕེལ།།༡༦།།

【隆】若遇寒熱風雨侵　疾病拘囚及捶打　不應嗟籲以為苦　若以為苦害轉增 16

【如】故於寒暑風，病縛捶打等，不宜太嬌弱，若嬌反增苦。16

केचित्स्वशोणितं दृष्ट्वा विक्रमन्ते विशेषतः।
परशोणितमप्येके दृष्ट्वा मूर्छां व्रजन्ति यत्॥ १७॥

ལ་ལ་བདག་གིས་ཁྲག་མཐོང་ན།། དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡོད།།
ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན།། བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད།།༡༧།།

【隆】或人見自身出血　臨敵無卻倍勇毅　或人見他身出血　驚惶顛倒身僕地 17

【如】有者見己血，反增其堅勇，有人見他血，驚慌復悶絕，17

तच्चित्तस्य दृढत्वेन कातरत्वेन चागतम्। दुःखदुर्योधनस्तस्माद्भवेदभिभवेद्यथाम्॥ १८॥

དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་དང༌། སྲར་མའི་ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན།།

དེ་བས་གནོད་པ་ཁྱད་བསད་ཅིང༌།། སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱོས།།༡༨།།

【隆】彼由心性或堅毅　或復怯弱而差別　是故雖負致命傷　應不以其苦為害 18

【如】此二大差別，悉由勇怯致。故應輕害苦，莫為諸苦毀。18

दुःखेऽपि नैव चित्तस्य प्रसादं क्षोभयेद् बुधः। संग्रामो हि सह क्लेशैर्युद्धे च सुलभा व्यथा॥ १९॥

མཁས་པས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ཡང་ནི།། སེམས་ཀྱི་རབ་དང་རྙོག་མི་བྱ།།

ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་གཡུལ་འགྱེད་ལ།། གཡུལ་འགྱེད་ཚེ་ན་གནོད་པ་མང་།།༡༩།།

【隆】諸有智者受苦時　不令心體受昏擾　與諸煩惱作戰鬥　臨陣之時傷害多 19

【如】智者縱曆苦，不亂心澄明。奮戰諸煩惱，雖生多害苦，19

उरसारातिघातान् ये प्रतीच्छन्तो जयन्त्यरीन्। ते ते विजयिनः शूराः शेषास्तु मृतमारकाः॥ २०॥

སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་བསད་ནས༎ ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་དགྲ་འཛོམས་པ༎

དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་སྟེ༎ ལྷག་མ་རོ་ལ་གསོད་པ་འོ༎༢༠༎

【隆】雖有極苦斷命傷　瞋等怨敵終降伏　是為勇士稱勝者　否則唯殲自死敵[20]

【如】然應輕彼苦，力克瞋等敵，制惑真勇士，餘唯弑屍者。[20]

गुणोऽपरश्च दुःखस्य यत्संवेगान्मदच्युतिः।

གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡོན་ཏན་ནི།།

འཁོར་བ་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ།།

【隆】次應於苦觀功德　由厭患故除驕慢

【如】苦害有諸德，厭離除驕慢。

संसारिषु च कारुण्यं पापाद्भीतिर्जिने स्पृहा॥ २१॥

སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད།།

སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ།།༢༡།།

於輪回者起悲心　於罪羞慚樂善法 21

悲湣生死眾，羞惡樂行善。21

पित्तादिषु न मे कोपो महादुःखकरेष्वपि।
सचेतनेषु किं कोपः तेऽपि प्रत्ययकोपिताः॥ २२॥

མཁྲིས་པ་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི༎
འབྱུང་གནས་ཆེ་ལ་མི་ཁྲོ་བར༎
སེམས་ཡོད་རྣམས་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ༎
དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་རྐྱེན་གྱིས་བསྐུལ༎༢༢༎

【隆】於諸大苦出生處　膽等病原不瞋恨　何故瞋於諸有情　彼亦緣逼不自主 22

【如】不瞋膽病等，痛苦大淵藪，云何瞋有情，彼皆緣所成。 22

अनिष्यमाणमप्येतच्छूलमुत्पद्यते यथा। अनिष्यमाणोऽपि बलात्क्रोध उत्पद्यते तथा॥ २३॥

དཔེར་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་།། ནད་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་།། ནན་གྱིས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བར་འགྱུར།།༢༣།།

【隆】譬如吾人遭病苦　雖非所欲病自起　如是彼雖非所欲　亦由逼迫生煩惱 23

【如】如人不欲病，然病仍生起，如是不欲惱，煩惱強湧現。23

कुप्यामीति न संचिन्त्य कुप्यति स्वेच्छया जनः। उत्पत्स्य इत्यभिप्रेत्य क्रोध उत्पद्यते न च॥ २४॥

ཁྲོ་བར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་།། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་གྱི་ནར་ཁྲོ།།

བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་།། ཁྲོ་བ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།༢༤།།

【隆】雖未思惟彼應瞋　世人率爾生瞋恚　雖未思惟彼應生　如是瞋心自生起 [24]

【如】心雖不思瞋，而人自然瞋，如是未思生，瞋惱猶自生。[24]

ये केचिदपराधाश्च पापानि विविधानि च।
सर्वं तत्प्रत्ययबलात् स्वतन्त्रं तु न विद्यते॥ २५॥

ཉེས་པ་ཛེ་སྙེད་ཐམས་ཅད་དང་། །
སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ། །
དེ་ཀུན་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་། །
རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༢༥། །

【隆】所有一切諸罪失　惡行種類多無量
悉從眾緣力所生　非能主宰得自在 25

【如】所有眾過失，種種諸罪惡，
彼皆緣所生，全然非自力。25

न च प्रत्ययसामग्र्या जनयामीति चेतना। न चापि जनितस्यास्ति जनितोऽस्मीति चेतना॥ २६॥

རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་།། བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་སེམས་པ་མེད།།
དེས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་ཅེས།། སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།༢༦།།

【隆】彼諸緣等亦未嘗　思惟此苦當生起　彼所生者亦無心　思惟我今當生起[26]

【如】彼等眾緣聚，不思將生瞋，所生諸瞋惱，亦無己生想。[26]

यत्प्रधानं किलाभीष्टं यत्तदात्मेति कल्पितम्।
तदेव हि भवामीति न संचिन्त्योपजायते॥ २७॥

གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་གང་འདོད་དང་།།
བདག་ཅེས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ།།
དེ་ཉིད་བདག་ནི་འབྱུང་བྱ་ཞེས།།
ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་འབྱུང་བ་མེད།།༢༧།།

【隆】所謂神我何所許　安立我名是何物　彼亦非由作是想　謂我當生始出生 27

【如】縱許有主物，施設所謂我，主我不故思，將而生起， 27

入菩薩行論

अनुत्पन्नं हि तन्नास्ति क इच्छेद्भवितुं तदा।

मा་སྐྱེས་པར་ནི་དེ་མེད་ན།།

ཡུལ་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེང་འགྱུར་བས།།

【隆】若不生者彼非有　彼時許生是何物

【如】不生故無果。常我欲享果，

विषयव्यापृतत्वाच्च निरोद्धुमपि नेहते॥ २८॥

དེ་ཚེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་།།

འགག་པར་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ནོ།།༢༨།།

於境恒時馳散故　彼當不能得涅槃 28

於境則恒散，彼執亦不息。28

नित्यो ह्यचेतनश्चात्मा व्योमवत् स्फुटमक्रियः। प्रत्ययान्तरसङ्गेऽपि निर्विकारस्य का क्रिया॥ २९॥

ཅི་སྟེ་བདག་དེ་རྟག་ན་ནི།། མཁའ་བཞིན་བྱེད་པ་མེད་པར་མངོན།།

རྐྱེན་རྣམས་གཞན་དང་ཕྲད་ན་ཡང་།། འགྱུར་བ་མེད་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད།།༢༩།།

【隆】彼我若許是常法　見無作用如虛空　縱遇一切諸外緣　終無轉變何所作 29

【如】彼我若是常，無作如虛空。縱遇他緣時，不動無變異。29

यः पूर्ववत् क्रियाकाले क्रियायास्तेन किं कृतम्। तस्य क्रियेति संबन्धे कतरत्तन्निबन्धनम्॥ ३०॥

བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་སྔོན་བཞིན་ན།། བྱེད་པས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས།།

དེ་ཡི་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཞེས།། འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡོད།།༣༠།།

【隆】正作之時亦如前　能作於彼何所作　謂此是彼能作者　此中何法相聯屬[30]

【如】作時亦如前，則作有何用？謂作用即此，我作何相干？[30]

एवं परवशं सर्वं यद्वशं सोऽपि चावशः। निर्माणवद्चेष्टेषु भावेष्वेवं क्व कुप्यते॥ ३१॥

དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་། དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད།

དེ་ལྟར་ཤེས་ན་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྲོ་མི་འགྱུར།༣༡།

【隆】如是悉由他自在　非由己力能主宰　於諸一切如幻法　如是知已無瞋恚 [31]

【如】是故一切法，依他非自主，知已不應瞋，如幻如化事。[31]

वारणापि न युक्तैवं कः किं वारयतीति चेत्।
युक्ता प्रतीत्यता यस्माद्दुःखस्वस्योपरतिर्मता॥ ३२॥

གང་གིས་གང་ཞིག་བཟློག་བྱ་སྟེ།།
བཟློག་པའང་རིགས་པ་མིན་ཞེ་ན།།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་རྣམས།།
རྒྱུན་ཆད་འགྱུར་འདོད་མི་རིགས་མེད།།༣༢།།

【隆】若爾以誰遮遲誰　今為遮止亦非理　依此能斷諸苦流　是所許故理無違 32

【如】由誰除何瞋，除瞋不如理，瞋除諸苦滅，故非不應理。 32

तस्मादमित्रं मित्रं वा दृष्ट्वाप्यन्यायकारिणम्। ईदृशाः प्रत्यया अस्येत्येवं मत्वा सुखी भवेत्॥ ३३॥

དེ་བས་དགྲ་འམ་མཛའ་ཡང་རུང་།། མི་རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན།།

འདི་འདྲའི་རྐྱེན་ལས་གྱུར་ཏོ་ཞེས།། དེ་ལྟར་སེམས་ཏེ་བདེ་བར་མཉོས།།༣༣།།

【隆】是故不論怨與親　若見行於非理事　謂由如是因緣生　如是思惟獲安樂 33

【如】故見怨或親，非理妄加害，思此乃緣生，受之甘如飴。33

यदि तु स्वेच्छया सिद्धिः सर्वैषामेव देहिनाम्। न भवेत्कस्यचिद्दुःखं न दुःखं कश्चिदिच्छति॥ ३४॥

གལ་ཏེ་རང་དགས་འགྲུབ་འགྱུར་ན།། འགའ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པས།།

ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།། སུ་ལའང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་མི་འགྱུར།།༣༤།།

【隆】若自所求悉成就　痛苦是何人所欲　於諸有情任何時　悉應不生諸苦事 [34]

【如】若苦由自取，而人皆厭苦，以是諸有情，皆當無苦楚。[34]

प्रमादादात्मनात्मानं बाधन्ते कण्टकादिभिः।
भक्तच्छेदादिभिः कोपाद्दुरापस्त्र्यादिलिप्सया॥ ३५॥

བག་མེད་པས་ནི་བདག་ལའང་བདག།
ཚེར་མ་ལ་སོགས་གནོད་པ་བྱེད།།
བུད་མེད་ལ་སོགས་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར།།
ཧམ་ཞིང་ཟས་གཅོད་ལ་སོགས་བྱེད།།༣༥།།

【隆】有情有時偶不慎　輒以尖扦自戳傷
或為欲求財色等　思慕彷徨而絕食 35

【如】或因己不慎，以刺自戮傷，
或為得婦心，憂傷復絕食，35

उद्बन्धनप्रपातैश्च विषापथ्यादिभक्षणैः।
निघ्नन्ति केचिदात्मानपुण्याचरणेन च॥ ३६॥

ཁ་ཅིག་འགག་ཅིང་གཡང་སར་མཆོང་། །
དུག་དང་མི་འཕྲོད་ཟ་བ་དང་། །
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་སྤྱོད་པ་ཡིས། །
རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡོད། །༣༧། །

【隆】若人被詛或投岩　或服毒物諸不宜　以如是等非福行　而於自身作損害 36

【如】縱崖或自縊，吞服毒害食，妄以自虐行，於己作損傷。36

यदैवं क्लेशवश्यवाद् घ्नन्त्यात्मानमपि प्रियम्। तदैषां परकायेषु परिहारः कथं भवेत्॥ ३७॥

གང་ཚེ་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་པས།། བདག་སྡུག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ།།

དེ་ཚེ་དེ་དག་གཞན་ལུས་ལ།། གནོད་མི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།༣༧།།

【隆】若為煩惱自在時　不恤殺自所愛身　若時彼等於他身　何能顧恤不損惱 37

【如】自惜身命者，因惑尚自盡，況於他人身，絲毫無傷損。37

क्लेशोन्मत्तीकृतेष्वेषु प्रवृत्तेष्वात्मघातने।
न केवलं दया नास्ति क्रोध उत्पद्यते कथम्॥ ३८॥

ཉོན་མོངས་སྨྱོས་པས་དེ་ལྟ་བུར།
བདག་གསོད་ལ་སོགས་ཞུགས་པ་ལ།
སྙིང་རྗེ་རྒྱ་ལ་མ་སྐྱེས་ན།
ཁྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ཐ་ཚིག།༣༨།

【隆】如是煩惱生起時　能殺自身無顧恤
於彼縱未生大悲　但生煩惱何其愚 38

【如】故於害我者，心應懷慈憫，
慈悲縱不起，生瞋亦非當。38

यदि स्वभावो बालानां परोपद्रवकारिता। तेषु कोपो न युक्तो मे यथाग्नौ दहनात्मके॥ ३९॥

གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བྱེད་པ།། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན།།
དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ།། སྲེག་པའི་རང་བཞིན་མེ་བཀོན་འདྲ།།༣༩།།

【隆】若於他人作損惱　凡愚自性本如是　於彼生瞋不應理　如瞋於火燃燒性 39

【如】設若害他人，乃愚自本性，瞋彼則非理，如瞋燒性火。39

अथ दोषोऽयमागन्तुः सत्त्वाः प्रकृतिपेशलाः। तथाप्ययुक्तस्तत्कोपः कटुधूमे यथाम्बरे॥ ४०॥

འོན་ཏེ་སྐྱོན་དེ་གློ་བུར་ལ།། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ནའང་།།

འོ་ནའང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ།། མཁའ་ལ་དུད་འཐུལ་དཀོན་པ་བཞིན།།༤༠།།

【隆】若彼有情性決定　偶然生起此過失　於彼亦不應生瞋　如瞋虛空聚煙雲 40

【如】若過是偶發，有情性仁賢，則瞋亦非理，如瞋煙蔽空。 40

मुख्यं दण्डादिकं हित्वा प्रेरके यदि कुप्यते।
द्वेषेण प्रेरितः सोऽपि द्वेषे द्वेषोऽस्तु मे वरम्॥ ४१ ॥

དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་བཀོལ་ཏེ།།
གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁྲོ་ན།།
དེ་ཡང་ཞེ་སྡང་གིས་བྲད་པས།།
གཉིས་ན་ཞེ་སྡང་ལ་ཁྲོ་རིགས།།༤༡།།

【隆】於杖等事起瞋恚　若瞋於彼投杖者　彼亦由於瞋恚逼　二者之中應責瞋[41]

【如】棍杖所傷人，不應瞋使者，彼復瞋使故，理應憎其瞋。[41]

मयापि पूर्वं सत्त्वानामीदृश्येव व्यथा कृता। तस्मान्मे युक्तमेवैतत्सत्त्वोपद्रवकारिणः॥ ४२॥

བདག་གིས་སྔོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ།། འདི་འདྲ་བ་ཡི་གནོད་པ་བྱས།།

དེ་བས་སེམས་ཅན་འཚེ་བྱེད་པ།། བདག་ལ་གནོད་པ་འདི་འབྱུང་རིགས།།༤༢།།

【隆】由我昔於諸有情　曾作如斯損害事　故應有情受害者　於我如是作損惱 42

【如】我昔於有情，曾作如是害，既曾傷有情，理應受此損。42

तच्छस्त्रं मम कायश्च द्वयं दुःखस्य कारणम्। तेन शस्त्रं मया कायो गृहीतः कुत्र कुप्यते॥ ४३॥

དེ་ཡི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས།། གཉི་ག་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།།

དེས་མཚོན་བདག་གི་ལུས་ཕྱུང་ན།། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ།།༤༣།།

【隆】由他兵仗及我身　二者共為生苦因　若由他仗我身出　二者之中何所瞋 43

【如】敵器與我身，二皆致苦因，雙出器與身，於誰該當瞋？ 43

गण्डोऽयं प्रतिमाकारो गृहीतो घट्टनासहः।
तृष्णान्धेन मया तत्र व्यथायां कुत्र कुप्यते॥ ४४॥

ཤུ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ།།
རེག་ཏུ་མི་བཟོད་སྡུག་བསྔལ་ཅན།།
སྲེད་མདོངས་བདག་གིས་བཟུང་གྱུར་ན།།
དེ་ལ་གནོད་པ་སུ་ལ་ཁྲོ།།༤༤།།

【隆】人身苦聚如瘡皰　偶一觸之痛難忍　貪愛愚盲自取之　於彼損惱當咎誰 44

【如】身似人形瘡，輕觸苦不堪，盲目我愛執，遭損誰當瞋？ 44

दुःखं नेच्छामि दुःखस्य हेतुमिच्छामि बालिशः। स्वापराधागते दुःखे कस्मादन्यत्र कुप्यते॥ ४५॥

ཁྱིས་པ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ཅིང་།།
སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ལ་བརྐམ་པས་ན།།
རང་གི་ཉེས་པས་གནོད་གྱུར་པ།།
གཞན་ལ་བགོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༤༥།།

【隆】愚夫於苦非所欲　而於苦因常貪慕　咎由自取受其害　何能瞋恚責他人[45]

【如】愚夫不欲苦，偏作諸苦因，既由己過害，豈能瞋於人？[45]

अिसपत्रवनं यद्वद्यथा नारकपक्षिणः।
मत्कर्मजनिता एव तथेदं कुत्र कुप्यते॥ ४६॥

དཔེར་ན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་།།
རང་གི་ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན།།
རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལྟར།།
གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ།།༤༦།།

【隆】譬如地獄諸邏卒　亦如刀山劍葉林　皆由自業之所生　當於何人生瞋恨 46

【如】譬如地獄卒，及諸劍葉林，既由己業生，於誰該當瞋？ 46

मत्कर्मचोदिता एव जाता मय्यपकारिणः। येन यास्यन्ति नरकान्मयैवामी हता ननु॥ ४७॥

བདག་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐུལ་བྱས་ནས།། བདག་ལ་གནོད་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་སྟེ།།
དེས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་འགྲོང་ན།། བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརླག་གམ།།༤༧།།

【隆】由我先業所招感　遇諸有情為我害　彼若因此墮地獄　得非由我令顛墜 47

【如】宿業所引發，令他損惱我，因此若墮獄，豈非我害他？ 47

एतानाश्रित्य मे पापं क्षीयते क्षमतो बहु। मामाश्रित्य तु यान्त्येते नरकान् दीर्घवेदनान्॥ ४८॥

འདི་དག་ལ་ནི་རྟེན་བཅས་ནས།། བཟོད་པས་བདག་སྡིག་མང་དུ་འབྱང་།།

བདག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ནི།། ཡུན་རིང་སྡུག་བསྔལ་དམྱལ་བར་འདོང་།།༤༨།།

【隆】由依彼等修忍辱　令我眾罪得祛除　由我彼等墜地獄　長劫沉淪受諸苦 48

【如】依敵修忍辱，消我諸多罪，怨敵依我者，墮獄久受苦。48

अहमेवापकार्येषां ममैते चोपकारिणः। कस्माद्विपर्ययं कृत्वा खलचेतः प्रकुप्यसि॥ ४९॥

བདག་ནི་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ལ།། དེ་དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་ན།།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར།། མ་རུངས་སེམས་ཁྱོད་ཁྲོ་བར་བྱེད།།༤༩།།

【隆】是我於彼作損害　彼等咸皆饒益我　云何作是顛倒行　於彼悖忤生瞋恚 49

【如】若我傷害彼，敵反饒益我，則汝粗暴心，何故反瞋彼？ 49

भवेन्ममाशयगुणो न यामि नरकान् यदि।
एषामत्र किमायातं यद्यात्मा रक्षितो मया॥ ५०॥

གལ་ཏེ་བདག་ལ་བསམ་པ་ཡི།།
ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་དམྱལ་མི་འགྲོ།།
གལ་ཏེ་བདག་གིས་བདག་བསྲུངས་ན།།
དེ་དག་ལ་འདིར་ཅི་ཞིག་བྱུང་།།༥༠།།

【隆】若我意樂有功德　何能墮於地獄中
若我於己善防護　於彼有何福可生 50

【如】若我有功德，必不墮地獄，
若吾自守護，則彼何所得？ 50

अथ प्रत्यपकारी स्यां तथाप्येते न रक्षिताः। हीयते चापि मे चर्या नस्मान्नष्टास्तपस्विनः॥ ५१ ॥

འོན་ཏེ་ལན་དུ་གནོད་བྱས་ན།། དེ་དག་བསྲུངས་པར་མ་གྱུར་ལ།།

བདག་གི་སྤྱོད་པའང་ཉམས་པར་འགྱུར།། དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཞིག་པར་འགྱུར།།༥༡།།

【隆】若以損害為酬答　即於彼不能防護　我之善行即失壞　且亦壞我忍辱行 51

【如】若以怨報怨，則更不護敵，吾行將退失，難行亦毀損。51

मनो हन्तुममूर्तत्वान्न शक्यं केनचित्कचित्। शरीराभिनिवेशात्तु चित्तं दुःखेन बाध्यते॥ ५२॥

ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས།། སུས་ཀྱང་གང་དུའང་གཞོམ་མི་ནུས།།
ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན།། ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་གནོད།།༥༢།།

【隆】心非色質無形體　誰由何處能損壞　若於色身起貪著　此身始為眾苦侵 52

【如】心意無形體，誰亦不能毀。若心執此身，定遭諸苦損，52

न्यक्कारः परुषं वाक्यमयशश्चेत्ययं गणः। कायं न बाधते तेन चेतः कस्मात्प्रकुप्यसि॥ ५३॥

བརྙས་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་དང་།། མི་སྙན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས།།
ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན།། སེམས་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཁྲོ།།༥༣།།

【隆】或說輕蔑粗惡言　或作譏誹不悅耳　於汝身肢無損害　汝心何用瞋於彼 53

【如】輕蔑語粗鄙，口出惡言辭，於身既無害，心汝何故瞋？ 53

入菩薩行論

मय्यप्रसादो योऽन्येषां स मां किं भक्षयिष्यति। इह जन्मान्तरे वापि येनासौ मेऽनभीप्सितः॥ ५४॥

གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ།། དེས་ནི་ཚེ་འདིའམ་ཚེ་གཞན་ལ།།

བདག་ལ་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན།། བདག་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད།།༥༤།།

【隆】他人對我心不喜　或於今生或他世　若彼不能吞食我　我心何用不樂為 54

【如】謂他不喜我，然彼於現後，不能毀損我，何故厭譏毀？ 54

लाभान्तरायकारित्वाद् यद्यसौ मेऽनभीप्सितः।
नङ्क्ष्यतीहैव मे लाभः पापं तु स्थास्यति ध्रुवम्॥ ५५॥

རྙེད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།། གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན།།
བདག་གི་རྙེད་པ་འདིར་འདོར་གྱི།། སྡིག་པ་དག་ནི་བརྟན་པར་གནས།།༥༥།།

【隆】若由障我之所求　故我於彼心不悅　所求必捨終歸盡　瞋心諸罪恒堅住 55

【如】謂礙利養故，縱我厭受損，吾利終須捨，諸罪則久留。55

वरमद्यैव मे मृत्युर्न मिथ्याजीवितं चिरम्।
यस्माच्चिरमपि स्थित्वा मृत्युदुःखं तदेव मे॥ ५६॥

བདག་ནི་དེང་ཉིད་ཤི་ཡང་ལྷའི།།
ལོག་འཚོས་ཡུན་རིང་གསོན་མི་རུང་།།
བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཀྱང་།།
འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཡིན།།༥༧།།

【隆】我寧今日捨壽命　不願長生邪命活
如我縱能長壽住　死時痛苦亦猶是 56

【如】寧今速死歿，不願邪命活，
苟安縱久住，終必遭死苦。56

स्वप्ने वर्षशतं सौख्यं भुक्त्वा यश्च विबुध्यते।

मुहूर्तमपरो यश्च सुखी भूत्वा विबुध्यते॥ ५७॥

རྨི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་སྤྱོད་ནས།།

སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་།།

གཞན་ཞིག་ཡུད་ཙམ་བདེ་སྤྱོད་ནས།།

སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ།།༥༧།།

【隆】夢中受樂經百年　夢覺之時何所有

餘人夢受須臾樂　夢覺之時亦猶是 57

【如】夢受百年樂，彼人復蘇醒，

或受須臾樂，夢已此人覺， 57

नन्‌ु निवर्तते सौख्यं द्वयोरपि विबुद्धयोः। सैवोपमा मृत्युकाले चिरजीव्यल्पजीविनोः ॥ ५८॥

སད་པ་དེ་དག་གཉི་ག་ལའང་།། བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད།།
ཚེ་རིང་ཚེ་ཐུང་གཉི་ག་ཡང་།། འཆི་བའི་དུས་སུ་དེ་འདྲར་ཟད།།༥༨།།

【隆】於斯二人久暫樂　覺時同一難再得　人壽修短雖不同　死時均等亦如是 58

【如】覺已此二人，夢樂皆不還。壽雖有長短，臨終唯如是，58

लब्ध्वापि च बहूंल्लाभान् चिरं भुक्त्वा सुखान्यपि। रिक्तहस्तश्च नग्नश्च यास्यामि मुषितो यथा॥ ५९॥

རྙེད་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ།། ཡུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་།།

ཆོམ་པོས་ཕྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ།། སྒྲེན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་འགྲོ།།༥༩།།

【隆】縱能獲得諸所求　復於長時受安樂　終如被劫寸縷無　命終獨往唯空手 59

【如】設得多利養，長時享安樂，死如遭盜劫，赤裸空手還。59

पापक्षयं च पुण्यं च लाभाज्जीवन् करोमि चेत्।
पुण्यक्षयश्च पापं च लाभार्थं कुध्यतो ननु॥ ६०॥

གལ་ཏེ་རྙེད་པས་གསོན་གྱུར་ན།།
སྡིག་ཟད་བསོད་ནམས་བྱ་ཞེ་ན།།
རྙེད་པའི་དོན་དུ་ཁྲོས་གྱུར་ན།།
བསོད་ནམས་ཟད་སྡིག་མི་འགྱུར་རམ།།༦༠།།

【隆】若謂求利為支身　消除罪業作福德　若為求利生瞋恚　寧不折福生罪愆 60

【如】謂利能活命，淨罪並修福，然為利養瞋，福盡惡當生。60

यदर्थमेव जीवामि तदेव यदि नश्यति। किं तेन जीवितेनापि केवलाशुभकारिणा॥ ६१॥

གང་གི་དོན་དུ་བདག་གསོན་པ།། དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཉམས་གྱུར་ན།།
སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི།། གསོན་པ་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༦༡།།

【隆】我為此事而活命　即令其事成失壞　唯作惡事邪命生　如此生存亦何益 61

【如】若為塵俗活，復因彼退墮，唯行罪惡事，苟活義安在？ 61

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

अवर्णवादिनि द्वेषः सत्त्वान्नाशयतीति चेत्।
परायशस्करेऽप्येवं कोपस्ते किं न जायते॥ ६२॥

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉམས་བྱེད་པས།།
གཞན་ལ་མི་སྙན་བརྗོད་ལའང་ཁྱོད།།
མི་སྙན་སྨྲ་ལ་ཁྲོ་ཞེ་ན།།
དེ་བཞིན་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་མི་བྱེད།།༦༢།།

【隆】若謂為壞有情信　對彼惡言生瞋惱　若於他人播惡名　爾時汝何不生瞋 62

【如】謂謗令他失，故我瞋謗者，如是何不瞋，誹謗他人者？ 62

परायत्ताप्रसादत्वादप्रसादिषु ते क्षमा।
क्लेशोत्पादपरायत्ते क्षमा नावर्णवादिनि॥ ६३॥

མ་དད་གཞན་ལ་རག་ལས་པས།།
ཉོན་མོངས་སྐྱེ་ལ་རག་ལས་པས།།
དད་པ་མེད་ལ་ཁྱོད་བཟོད་ན།།
མི་སྙན་སྨྲ་ལ་ཅིས་མི་བཟོད།།༦༣།།

【隆】若對他人心不信　於不信者能安忍
依煩惱生出惡言　汝心何故不能忍 63

【如】謂此唯關他，是故吾堪忍，
如是何不忍，煩惱所生謗？63

प्रतिमास्तूपसद्धर्मनाशकाक्रोशकेषु च। न युज्यते मम द्वेषो बुद्धादीनां न हि व्यथा॥ ६४॥

སྐུ་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་དམ་ཆོས་ལ།། འཁྲུལ་ཞིང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལའང་།།

བདག་གིས་ཞེ་སྡང་མི་རིགས་ཏེ།། སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་གནོད་མི་མངའ།།༦༤།།

【隆】若於塔像及正法　或作誹謗或毀損　我仍不應生瞋惱　佛等無人能損故 [64]

【如】於佛塔像法，誹詆損毀者，吾亦不應瞋，因佛遠諸害。[64]

गुरुसालोहितादीनां प्रियाणां चापकारिषु।
पूर्ववत्प्रत्ययोत्पादं दृष्ट्वा कोपं निवारयेत्॥ ६५॥

བླ་མ་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་།།
ཛ་མའི་ཚུལ་གྱིས་རྐྱེན་དག་ལས།།
བཞེས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་རྣམས་ལའང་།།
འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁྲོ་བ་བཟློག།༦༥།།

【隆】若於師友及親知　作侵損者亦如是
依前述理而觀察　見從緣生息瞋恚[65]

【如】於害上師尊，及傷親友者，
思彼皆緣生，知已應止瞋。[65]

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

चेतनाचेतनकृता देहिनां नियता व्यथा।
सा व्यथा चेतने दृष्टा क्षमस्वैनां व्यथामतः॥ ६६॥

ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་དང་།།
སེམས་མེད་གཉི་གས་གནོད་བྱས་ན།།
སེམས་ཡོད་ཅི་སྟེ་བཀར་ཏེ་བཀོན།།
དེ་བས་གནོད་པ་བཟོད་པར་གྱིས།།༦༦།།

【隆】於有情作損害者　有心無心有二類
易唯簡擇瞋有心　故於損惱當安忍 66

【如】情與無情二，俱害諸有情，
云何唯瞋人？故我應忍害。66

मोहादेकेऽपराध्यन्ति कुप्यन्त्यन्ये विमोहिताः। ब्रूमः कमेषु निर्दोषं कं वा ब्रूमोऽपराधिनम्॥ ६७॥

ལ་ལ་རྨོངས་པས་ཉེས་པ་བྱེད།། ལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཁྲོས་གྱུར་ན།།

དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ།། སྐྱོན་དང་བཅས་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིན།།༦༧།།

【隆】一人愚昧作損惱　一人愚昧生瞋恚　若無過失何待言　若有過失當咎誰 67

【如】或由愚行害，或因愚還瞋，此中孰無過？孰為有過者？ 67

कस्मादेवं कृतं पूर्वं येनैवं बाध्यसे परैः। सर्वे कर्मपरायत्ताः कोऽहमत्रान्यथाकृतौ॥ ६८॥

གང་གིས་གཞན་དག་གནོད་བྱེད་པའི།། ལས་དེ་སྔོན་ཆད་ཅི་ཕྱིར་བྱས།།

ཐམས་ཅད་ལས་ལ་རག་ལས་ན།། བདག་གིས་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་བཀོན།།༦༨།།

【隆】所有能作損害業　昔時何故而造成　一切唯依業力轉　我於此事何必瞋 68

【如】因何昔造業，於今受他害？一切既依業，憑何瞋於彼？ 68

एवं बुद्ध्वा तु पुण्येषु तथा यत्नं करोम्यहम्। येन सर्वे भविष्यन्ति मैत्रचित्ताः परस्परम्॥ ६९॥

དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་།། ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་བྱམས་སེམས་སུ།།

འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ནི།། བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་བྱ།།༦༩།།

【隆】如是知已任何時　悉皆相對起慈心　我當如是自奮勉　於諸福業勤造修 69

【如】如是體解已，以慈互善待，故吾當一心，勤行諸福善。69

दह्यमाने गृहे यद्वदग्निर्गत्वा गृहान्तरम्। तृणादौ यत्र सज्येत तदाकृष्यापनीयते॥ ७०॥

དཔེར་ན་ཁྱིམ་ཚིག་གྱུར་པའི་མེ།། ཁྱིམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི།།

རྩ་སོགས་གང་ལ་མཆེད་བྱེད་པ།། དེ་ནི་ཕྱུང་སྟེ་དོར་བ་ཡིན།།༧༠།།

【隆】譬如房舍著火燃　旋見延燒及鄰宅　蔓草柴薪易燃物　應悉曳出速拋棄 70

【如】譬如屋著火，燃及他屋時，理當速移棄，助火蔓延草。 70

एवं चित्तं यदासङ्गाद्दह्यते द्वेषवह्निना। तत्क्षणं तत्परित्याज्यं पुण्यात्मोद्दाहशङ्कया॥ ७१ ॥

དེ་བཞིན་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ན།། ཞེ་སྡང་མེ་ནི་མཆེད་གྱུར་པ།།

བསོད་ནམས་ཚིག་པར་དོགས་པ་ཡིས།། དེ་ནི་དེ་ཡི་མོད་ལ་དོར།།༧༡།།

【隆】如是於誰心貪著　即為瞋火所延燒　為慎焚燒福德林　須臾即棄勿暫留 71

【如】如是心所貪，能助瞋火蔓，　慮火燒德屋，應疾厭棄彼。71

मारणीयः करं छित्त्वा मुक्तश्चेत्किमभद्रकम्। मनुष्यदुःखैर्नरकान्मुक्तश्चेत्किमभद्रकम्॥ ७२॥

གསད་བྱའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ།། གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས།།

གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།། དམྱལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས།།༧༢།།

【隆】當死囚徒若可逃　僅斷肢體豈不善　若由人中受輕苦　免地獄苦何不為 72

【如】如彼待殺者，斷手獲解脫，若以修行苦，離獄豈非善？ 72

यद्येतन्मात्रमेवाद्य दुःखं सोढुं न पार्यते। तन्नारकव्यथाहेतुः क्रोधः कस्मान्न वार्यते॥ ७३॥

ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཙམ་ཡང་།། བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་ནུས་ན།།

དེས་ན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ།། ཁྲོ་བ་ཅི་སྟེ་བཟློག་མི་བྱེད།།༧༣།།

【隆】今於如是輕微苦　我尚瞋厭難安忍　瞋恚為入地獄因　於彼云何不遮止 73

【如】於今些微苦，若我不能忍，何不除瞋恚，地獄眾苦因？ 73

कोपार्थमेवमेवाहं नरकेषु सहस्रशः।
कारितोऽस्मि न चात्मार्थः परार्थो वा कृतो मया॥ ७४॥

འདོད་པའི་དོན་དུ་སྲེག་ལ་སོགས།།
དམྱལ་བར་སྟོང་ཕྲག་སྙོང་གྱུར་ཡང་།།
བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི།།
གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ།།༧༤།།

【隆】為求諸欲百千劫　曾經地獄焚燒苦
而於自利及他利　徒受諸苦無所成 74

【如】為欲曾千返，墮獄受燒烤，
然於自他利，今猶未成辦。74

न चेदं तादृशं दुःखं महार्थं च करिष्यति।
जगद्दुःखहरे दुःखे प्रीतिरेवात्र युज्यते॥ ७५॥

འདི་ནི་དེ་ཙམ་གནོད་མིན་ལ།།
དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འགྲུབ་འགྱུར་བས།།
འགྲོ་བའི་གནོད་སེལ་སྡུག་བསྔལ་ལ།།
དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས།།༧༥།།

【隆】些微損惱不足言　能令大義皆成辦　為除有情損惱故　唯應欣然忍諸苦 75

【如】安忍苦不劇，復能成大利，為除眾生害，欣然受此苦。75

यदि प्रीतिसुखं प्राप्तमन्यैः स्तुत्वा गुणोर्जितम्। मनस्त्वमपि तं स्तुत्वा कस्मादेवं न हृष्यसि॥ ७६॥

གཞན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལྡན་བསྟོད་ནས།། གལ་ཏེ་དགའ་བའི་བདེ་ཐོབ་ན།།

ཡིད་ཁྱོད་ཀྱང་ནི་དེ་བསྟོད་ནས།། ཅི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དགའ་མི་བྱེད།།༧༦།།

【隆】讚揚怨敵具功德　彼若歡喜得安樂　我心何不隨讚揚　亦能令我心歡喜 76

【如】人讚敵有德，若獲歡喜樂，意汝何不讚，令汝自歡喜？ 76

इदं च ते हृष्टिसुखं निरवद्यं सुखोदयम्।

न वारितं च गुणिभिः परावर्जनमुत्तमम्॥ ७७॥

ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་བའི་བདེ་བ་འདི།།

བདེ་འབྱུང་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད།།

ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་།།

གཞན་སྡུད་པ་ཡི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན།།༧༧།།

【隆】如是我心隨喜樂　能生安樂亦無罪

諸有德者所讚許　亦是攝他殊勝法 77

【如】如是所生樂，唯樂無性罪，

諸佛皆稱許，復是攝他法。77

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

तस्यैव मुखमित्येवं तवेदं यदि न प्रियम्।
भृतिदानादिविरतेर्दृष्टादृष्टं हतं भवेत्॥ ७८॥

གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་འགྱུར་ཞེས།།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་བདེ་འདི་མི་འདོད།།
གླ་རྔན་སྦྱིན་སོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།།
མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཉམས་པར་འགྱུར།།༧༨།།

【隆】若謂他獲如是樂　汝不欲彼安樂者
傭工雇值不酬故　見與不見利俱失 78

【如】謂他獲樂故，然汝厭彼樂，
則應不予酬，此壞現後世。78

स्वगुणे कीर्त्यमाने च परसौख्यमपीच्छसि। कीर्त्यमाने परगुणे स्वसौख्यमपि नेच्छसि॥ ७९॥

རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ།། གཞན་ལ་བདེ་བའང་འདོད་པར་བྱེད།།
གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ།། རང་ལའང་བདེ་བ་མི་འདོད་བྱེད།།༧༩།།

【隆】他人讚我功德時　若許為他安樂事　何故讚他功德時　不許我心得安樂 79

【如】他讚吾德時，我亦欲他樂，他讚敵功德，何故我不樂？ 79

बोधिचित्तं समुत्पाद्य सर्वसत्त्वसुखेच्छया। स्वयं लब्धसुखेष्वद्य कस्मात्सत्त्वेषु कुप्यसि॥ ८०॥

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་པས།། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས།།
སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་རྙེད་ན།། དེས་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་བར་བྱེད།།༨༠།།

【隆】欲求一切有情樂　菩提妙心既生起　有情若自得安樂　何故由斯生瞋恚 80

【如】初欲有情樂，而發菩提心，有情今獲樂，何故反瞋彼? 80

त्रैलोक्यपूज्यं बुद्धत्वं सत्त्वानां किल वाञ्छसि।
सत्कारमित्वरं दृष्ट्वा तेषां किं परिदह्यसे॥ ८१ ॥

འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཆོད་འཚང་རྒྱ་བར།།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཅེ་ན།།
བསྙེན་བཀུར་ངན་ངོན་ཙམ་མཐོང་ནས།།
ཅི་ཕྱིར་དེ་ལ་གདུང་བར་བྱེད།།༨༡།།

【隆】發願欲令諸有情　成佛堪受三界供　僅見微劣利養時　何故於彼予熱惱 81

【如】初欲令有情，成佛受他供，今見人獲利，何故生嫉惱？ 81

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

पुष्णाति यस्त्वया पोष्यं तुभ्यमेव ददाति सः।

གསོ་བྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བ།།

གཉེན་གྱིས་འཚོ་བ་རྙེད་གྱུར་ན།།

【隆】自應贍者自贍養　自行施予大勤劬

【如】所應恩親養，當由汝供給，

कुटुम्बजीविनं लब्ध्वा न हृष्यसि प्रकुप्यसि॥ ८२॥

ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་བྱ་དེ།།

དགར་མི་འགྱུར་བར་སླར་ཁྲོའམ།།༨༢།།

若從親友能自活　何反瞋怒不欣喜 82

彼今已自立，不喜豈反瞋？ 82

स किं नेच्छसि सत्त्वानां यस्तेषां बोधिमिच्छति।
बोधिचित्तं कुतस्तस्य योऽन्यसंपदि कुप्यति॥ ८३॥

དེ་ཅི་འགྲོ་ལ་མི་འདོད་ན།།
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན།།
གང་ཞིག་གཞན་འབྱོར་ཁྲོ་དེ་ལ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ག་ལ་ཡོད།།༨༣།།

【隆】此猶不許眾生得　是誰許彼得菩提
若瞋他人圓滿事　云何能有菩提心 83

【如】不願人獲利，豈願彼證覺？
妒憎富貴者，豈有菩提心？ 83

यदि तेन न तल्लब्धं स्थितं दानपतेर्गृहे।
सर्वथापि न तत्तेऽस्ति दत्तादत्तेन तेन किम्॥ ८४॥

གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་རྙེད་དམ།།
སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་ན་གནས་གྱུར་པ།།
ཀུན་ཏུའང་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ན།།
བྱིན་མ་བྱིན་རུང་དེས་ཅི་བྱ།།༨༤།།

【隆】若從他家有所獲　其物或在施主家　一切悉非汝所有　施與不施汝何涉[84]

【如】若已從他得，或利在施家，二俱非汝有，施否何相干？[84]

किं वारयतु पुण्यानि प्रसन्नान् स्वगुणानथ। लभमानो न गृह्णातु वद केन न कुप्यसि॥ ८५॥

བསོད་ནམས་དང་ནི་དད་པ་འམ།། རང་གི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཕྱིར་འདོར།།
ཉེད་པ་གྱུར་པ་མི་འཛིན་པ།། གང་གིས་གྲོ་བ་མི་བྱེད་སྨྲོས།།༨༥།།

【隆】或由福德或信心　何故棄捨自功德　獲得功德不執持　請問何不自瞋恨 85

【如】何故棄福善，信心與己德？不守己得財，何不自瞋責？ 85

न केवलं त्वमात्मानं कृतपापं न शोचसि। कृतपुण्यैः सह स्पर्धामपरैः कर्तुमिच्छसि॥ ८६॥

ཁྱོད་ནི་རང་གིས་སྡིག་བྱས་ལ།། སྨུ་ངན་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི།།

བསོད་ནམས་བྱས་པ་གཞན་དག་དང་།། ལྷན་ཅིག་འགྲན་པར་བྱེད་འདོད་དམ།།༨༦།།

【隆】汝於自先所作罪　不唯護過無憂悔　轉於他作福德事　妄冀齊驅作爭競 86

【如】於昔所為惡，猶無憂愧色，豈還欲競勝，曾培福德者。86

जातं चेदप्रियं शत्रोस्त्वत्तुष्ट्या किं पुनर्भवेत्। त्वदाशंसनमात्रेण न चाहेतुर्भविष्यति॥ ८७॥

གལ་ཏེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ནའང་།། དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྨོན་ཙམ་གྱིས་ནི། དེ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར།།༨༧།།

【隆】若令怨敵心不樂　於汝心中有何安　僅由汝心希願力　亦不成彼損害因 87

【如】縱令敵不喜，汝有何可樂？唯盼敵受苦，不成損他因。87

अथ त्वदिच्छया सिद्धं तद्दुःखे किं सुखं तव। अथाप्यर्थो भवेदेवमनर्थः को न्वतः परः॥ ८८॥

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་སྡུག་བསྔལ་དེ། གྲུབ་ནའང་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གལ་ཏེ་འཚེངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཕུང་བའང་གཞན་ཅི་ཡོད།།༨༨།།

【隆】雖令由汝心希求　能使他苦汝何樂　若謂滿足快意故　為害之烈孰過此 [88]

【如】汝願縱得償，他苦汝何樂？ 若謂滿我願，招禍豈過此？ [88]

एतद्धि बडिशं घोरं क्लेशबाडिशिकार्पितम्। यतो नरकपालास्त्वां क्रीत्वा पक्ष्यन्ति कुम्भिषु॥ ८९॥

ཉོན་མོངས་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི།། མཆིལ་པ་འདི་ནི་མི་བཟད་གཟེ།།

དེས་བཟུང་སེམས་དམྱལ་བུམ་པར་ཡང་།། དམྱལ་བའི་སྲུང་མས་བདག་འཚོད་དེས།།༨༩།།

【隆】煩惱漁夫投釣鉤　鋒銳難堪大痛苦　執我投於心獄鑊　定為鬼卒相烹煮 89

【如】若為瞋漁夫，利鉤所鉤執，陷我入獄鑊，定受獄卒煎。89

स्तुतिर्यशोऽथ सत्कारो न पुण्याय न चायुषे। न बलार्थं न चारोग्ये न च कायसुखाय मे॥ ९०॥

བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོས་ནི།། བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཚེར་མི་འགྱུར།།

བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན།། ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།༩༠།།

【隆】讚揚美譽相阿諛　不能增福不延壽　不增色力不愈疾　亦不能令身安樂 90

【如】受讚享榮耀，非福非長壽，非力非免疫，非令身安樂。90

एतावांश्च भवेत्स्वार्थौ धीमतः स्वार्थवेदिनः।
बदग་ནི་རང་དོན་ཤེས་གྱུར་ན།།
ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་འདོད་ན་ནི །།
【隆】若能辨別自義利　此中於我何有益
【如】若吾識損益，讚譽有何利？

मद्यद्यूतादि सेव्यं स्यान्मानसं सुखमिच्छता॥ ९१॥
དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
རྒྱན་སོགས་ཆད་ཡང་བསྟེན་དགོས་སོ།།༩༡།།
若但為求快意故　不如嚴飾耽美酒 91
若唯圖暫樂，應依賭等酒。91

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यशोर्थं हारयन्त्यर्थमात्मानं मारयन्त्यपि।

གྲགས་པའི་དོན་དུ་ནོར་ཤོར་ཞིང་།།

ཚེག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།།

【隆】為求名譽失資財　乃至喪身亦不惜

【如】若僅為虛名，失財復喪命，

किमक्षराणि भक्ष्याणि मृते कस्य च तत्सुखम्॥ ९२॥

བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་གསོད་བྱེད་ན།།

ཤི་ནི་དེས་ཀོ་སུ་ལ་བདེ།།༩༢།།

語言文字有何用　死後虛名為誰悅 92

譽詞何所為，死時誰得樂？ 92

यथा पांशुगृहे भिन्ने रोदित्यार्तरवं शिशुः।
तथा स्तुतियशोहानौ स्वचित्तं प्रतिभाति मे॥ ९३॥

བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡིབ་གྱུར་ན།།
དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན།།
བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཚད་དུ།།
རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན།།༩༣།།

【隆】聚沙為屋若摧倒　令諸童稚號啕哭　若失讚譽與名聞　我心惱喪亦同彼 93

【如】沙屋傾頹時，愚童哀極泣，若我傷失譽，豈非似愚童？ 93

शब्दस्तावदचित्तत्वात् स मां स्तौतीत्यसंभवः। परः किल मयि प्रीत इत्येतत्प्रीतिकारणम्॥ ९४॥

རེ་ཞིག་སྒྲ་ལ་སེམས་མེད་ཕྱིར།། བདག་ལ་བསྟོད་སེམས་ཡོད་མི་སྲིད།།

བདག་ལ་གཞན་དགའ་ཞེས་གྲགས་པ།། དེ་ནི་དགའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྲང་།།༩༤།།

【隆】若樂其聲聲非心　於我無有讚揚意　若稱我能令他喜　計此以為歡喜因 94

【如】聲暫無心故，稱譽何足樂？若謂他喜我，彼讚是喜因？94

अन्यत्र मयि वा प्रीत्या किं हि मे परकीयया। तस्यैव तत्प्रीतिसुखं भागो नाल्पोऽपि मे ततः॥ ९५॥

གཞན་ནམ་ཡང་ན་བདག་ལའང་རུང་།། གཞན་དགའ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་ཕན།།
དགའ་བདེ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི།། བདག་གིས་དེ་ལས་ཤས་མི་འཐོབ།།༩༥།།

【隆】或讚他人或讚我　令他歡喜我何益　彼心歡喜或安樂　非我行境不知故 95

【如】受讚或他喜，於我有何益？喜樂屬於彼，少分吾不得。95

ལེའུ། །༦

第六品 忍辱品

तत्सुखेन सुखित्वं चेत्सर्वत्रैव ममास्तु तत्। कस्मादन्यप्रसादेन सुखितेषु न मे सुखम्॥ ९६ ॥

དེ་བདེ་བ་ཡིས་བདག་བདེ་ན།། ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་བྱ་དགོས་ན།།

ཇི་ལྟར་གཞན་ལ་དགའ་བ་ཡིས།། བདེ་བར་གྱུར་ན་བདག་མི་བདེ།།༩༧།།

【隆】若由彼樂故我樂　應於世人皆如是　云何餘人心喜樂　便能令我心不安 96

【如】他樂故我樂，於眾應如是，他喜而讚敵，何故我不樂？96

तस्मादहं स्तुतोऽस्मीति प्रीतिरात्मनि जायते। तत्राप्येवमसंबन्धात् केवलं शिशुचेष्टितम्॥ ९७॥

དེ་བས་བདག་ནི་བསྟོད་དོ་ཞེས།། རང་གི་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།

དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པས།། བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད།།༩༧།།

【隆】若唯思彼讚揚我　便令我心生歡喜　如是此亦不應理　唯是愚夫行徑爾 97

【如】故我受讚時，心若生歡喜，此喜亦非當，唯是愚童行。97

स्तुत्यादयश्च मे क्षेमं संवेगं नाशयन्त्यमी। गुणवत्सु च मात्सर्यं संपत्कोपं च कुर्वते॥ ९८॥

བསྟོད་སོགས་བདག་ནི་གཡེང་བར་བྱེད།། ངེས་ནི་སྐྱོ་བའང་འཇིག་པར་བྱེད།།

ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཕྲག་དོག་དང་།། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་འཇིག་པར་བྱེད།།༩༨།།

【隆】讚揚令我心馳散　亦能壞失厭離心　於他有德生嫉妒　亦能壞諸圓滿事 98

【如】讚譽令心散，損壞厭離心，令妒有德者，復毀圓滿事。98

तस्मात्स्तुत्यादिघाताय मम ये प्रत्युपस्थिताः। अपायपातरक्षार्थं प्रवृत्ता ननु ते मम॥ ९९॥

དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་ནི།། གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་ཉེར་གནས་པ།།

དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ།། ལྟུང་བ་བསྲུང་ཕྱིར་ཞུགས་མིན་ནམ།།༩༩།།

【隆】是故若人恒趣求　破壞我之名聞等　豈非恒時防護我　免令墮於惡趣中 99

【如】以是若有人，欲損吾聲譽，豈非救護我，免墮諸惡趣。99

मुक्त्यर्थिनश्चायुक्तं मे लाभसत्कारबन्धनम्। ये मोचयन्ति मां बन्धाद्द्वेषस्तेषु कथं मम॥ १००॥

བདག་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ།། རྙེད་དང་བཀུར་སྟིས་འཆིང་མི་དགོས།།
གང་དག་བདག་བཅིངས་གྲོལ་བྱེད་པ།། དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ།།༡༠༠།།

【隆】為求解脫義利故　我不應為名利縛　若人為我解纏結　云何對彼生瞋恚 100

【如】吾唯求解脫，無需利敬縛，於解束縛者，何故反生瞋？ 100

दुःखं प्रवेष्टुकामस्य ये कपाटत्वमागताः। बुद्धाधिष्ठानत इव द्वेषस्तेषु कथं मम॥ १०१॥

བདག་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཇུག་འདོད་ལ།། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་བརླབས་བཞིན།།

མི་གཏོང་སྒོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་པ།། དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ།།༡༠༡།།

【隆】猶如我將欲入苦　諸佛菩薩作加被　閉惡趣門不令入　云何於彼生瞋恚 101

【如】如我欲趣苦，然蒙佛加被，閉門不放行，云何反瞋彼？ 101

पुण्यविघ्नः कृतोऽनेनेत्यत्र कोपो न युज्यते। क्षान्त्या समं तपो नास्ति नन्वेतत्तदुपस्थितम्॥ १०२॥

འདི་ནི་བསོད་ནམས་གེགས་བྱེད་ཅེས།། དེ་ལའང་ཁྲོ་བར་རིགས་མིན་ཏེ།།

བཟོད་མཚུངས་དཀའ་ཐུབ་ཡོད་མིན་ན།། དེ་ལ་བདག་ནི་མི་གནས་སམ།།༡༠༢།།

【隆】謂彼能障礙福德　於彼生瞋亦非理　難行無如行忍辱　今我何不修安忍 102

【如】謂敵能障福，瞋敵亦非當，難行莫勝忍，云何不忍耶？102

अथाहमात्मदोषेण न करोमि क्षमामिह। मयैवात्र कृतो विघ्नः पुण्यहेतावुपस्थिते॥ १०३॥

གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་སྐྱོན་གྱིས།།
བསོད་ནམས་རྒྱུ་ནི་ཉེར་གནས་པ།།
འདི་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་ན།།
འདི་ལ་བདག་གེགས་བྱེད་པར་ཟད།།༡༠༣།།

【隆】若唯由我之過失　於此怨敵不安忍　福德之因恒現前　但由我自為障礙 103

【如】若我因己過，不堪忍敵害，豈非徒自障，習忍福德因？ 103

यो हि येन विना नास्ति यस्मिंश्च सति विद्यते।
स एव कारणं तस्य स कथं विघ्न उच्यते॥ १०४॥

གང་ཞིག་གང་མེད་མི་འབྱུང་ལ།།
གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་གྱུར་པ།།
དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ན།།
ཇི་ལྟར་དེ་ལ་གེགས་ཞེས་བྱ།།༡༠༤།།

【隆】若無怨害忍不生　若有怨害成忍福
怨礙即是福德因　云何說彼為障礙 104

【如】無害忍不生，怨敵生忍福，
既為修福因，云何謂障福？ 104

न हि कालोपपन्नेन दानविघ्नः कृतोऽर्थिना। न च प्रव्राजके प्राप्ते प्रव्रज्याविघ्न उच्यते॥ १०५॥

དུས་སུ་ཕྱིན་པའི་སློང་མོ་བས།། སྦྱིན་པའི་གེགས་བྱས་ཡོད་མ་ཡིན།།

རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་གྱུར་པ།། རབ་བྱུང་གེགས་ཞེས་བྱར་མི་རུང་།།༡༠༥།།

【隆】時至而來求乞者　不可說為施障礙　亦如和尚阿闍黎　不可說為出家礙 105

【如】應時來乞者，非行佈施障，授戒阿闍黎，亦非障出家。105

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

ལེའུ། ༦

सुलभा याचका लोके दुर्लभास्त्वपकारिणः। यतो मेऽनपराधस्य न कश्चिदपराध्यति॥ १०६॥

འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སློང་བ་མོད། གནོད་པ་བྱེད་པ་དཀོན་པ་སྟེ།

འདི་ལྟར་པར་གནོད་མ་བྱས་ན། འགའ་ཡང་གནོད་པ་མི་བྱེད་དོ།།༡༠༦།།

【隆】較諸世間來乞者　作損惱者猶難得　以我若不損惱他　必無人來惱我故 106

【如】世間乞者眾，忍緣敵害稀，若不外植怨，必無為害者。106

第六品 忍辱品

अश्रमोपार्जितस्तस्माद्गृहे निधिरिवोत्थितः। बोधिचर्यासहायत्वात् स्पृहणीयो रिपुर्मम॥ १०७॥

དེ་བས་ངལ་བས་མ་བསྒྲུབས་པའི། ཁྱིམ་དུ་གཏེར་ནི་བྱུང་བ་ལྟར།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་གྱུར་པས། བདག་གིས་དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ། ༡༠༧།

【隆】如人無心未搜求　忽得家中大寶藏　得菩提道勝伴侶　倍應於彼生歡喜 107

【如】故敵極難得，如寶現貧舍，能助菩提行，故當喜自敵。107

मया चानेन चोपात्तं तस्मादेतत् क्षमाफलम्। एतस्मै प्रथमं देयमेतत्पूर्वा क्षमा यतः॥ १०८॥

འདི་དང་བདག་གིས་བསྒྲུབས་པས་ན།། དེ་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི།།

འདི་ལ་ཐོག་མར་བདར་འོས་ཏེ།། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ།།༡༠༨།།

【隆】因彼及我起修行　後時成就忍辱果　應須於彼先回向　彼是我修忍因故 108

【如】敵我共成忍，故此安忍果，首當奉獻彼，因敵是忍緣。108

क्षमासिद्ध्याशयो नास्य तेन पूज्यो न चेदरिः।

सिद्धिहेतुरचित्तोऽपि सद्धर्मः पूज्यते कथम्॥ १०९॥

གལ་ཏེ་བཟོད་བསྒྲུབ་བསམ་མེད་པས།།

བྱབ་པ་ཡི་ནི་རྒྱུར་རུང་བ།།

དགྲ་འདི་མཆོད་བྱ་མིན་ཞེ་ན།།

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཆོད།།༡༠༩།།

【隆】若無令我修忍想　謂不應供彼怨敵

正法堪為修行因　於彼亦何須供養 109

【如】謂無助忍想，故敵非應供，

則亦不應供，正法修善因。109

अपकाराशयोऽस्येति शत्रुर्यदि न पूज्यते। अन्यथा मे कथं क्षान्तिर्भिषजीव हितोद्यते॥ ११०॥

གལ་ཏེ་དགྲ་འདི་གནོད་བྱ་བའི།། བསམ་ཡོད་མཆོད་བྱ་མིན་ཞེ་ན།།

སྨན་པ་བཞིན་དུ་ཕན་བརྩོན་ན།། བདག་གི་བཟོད་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ།།༡༡༠།།

【隆】若謂彼有損害心　不應供養彼怨敵　勤求饒益如醫師　於彼云何修忍辱 110

【如】謂敵思為害，故彼非應供，若如醫利我，云何修安忍？110

तद्दुष्टाशयमेवातः प्रतीत्योत्पद्यते क्षमा। स एवातः क्षमाहेतुः पूज्यः सद्धर्मवन्मया॥ १११॥

དེ་བས་རབ་ཏུ་སྡང་སེམས་ལ།། བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྐྱེ་བས་ན།།
དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས།། དམ་པའི་ཆོས་བཞིན་མཆོད་པར་འོས།།༡༡༡།།

【隆】故依極惡瞋害心　方能生起忍辱行　唯此是修忍辱因　堪受供養如法寶 111

【如】既依極瞋心，乃堪修堅忍，故敵是忍因，應供如正法。111

सत्त्वक्षेत्रं जिनक्षेत्रमित्यतो मुनिनोदितम्।
एतानाराध्य बहवः संपत्पारं यतो गताः॥ ११२॥

དེ་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཞིང་དང་ནི།།
འདི་དག་མགུ་བྱས་མང་པོ་ཞིག།
རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།།
འདི་ལྟར་ཕུན་ཚོགས་ཕ་རོལ་ཕྱིན།།༡༡༢།།

【隆】是故如來常宣說　眾生田即諸佛田
如是恭敬諸眾生　能令資糧速圓滿 112

【如】本師牟尼說，生佛勝福田。
常敬生佛者，圓滿達彼岸。112

सत्त्वेभ्यश्च जिनेभ्यश्च बुद्धधर्मागमे समे।
जिनेषु गौरवं यद्वन्न सत्त्वेष्विति कः क्रमः॥ ११३॥

སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས།།
རྒྱལ་ལ་གུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ།།
སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་འདྲ་བ་ལ།།
སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ།།༡༡༣།།

【隆】依諸有情及如來　能成佛法力等同
當敬有情如諸佛　不能如是是何理 113

【如】修法所依緣，有情等諸佛，
敬佛不敬眾，豈有此道理？ 113

आशयस्य च माहात्म्यं न स्वतः किं तु कार्यतः। समं च तेन माहात्म्यं सत्त्वानां तेन ते समाः॥ ११४॥

བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་མིན།། འབྲས་བུ་ལས་ཡིན་དེས་མཚུངས་པར།།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་ཡོན་ཏན་ཡོད།། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་མཉམ་པ་ཡིན།།༡༡༤།།

【隆】非唯由意樂功德　由彼果報二均等　依諸有情亦成佛　是故彼二相齊等 114

【如】非說智德等，由用故云等，有情助成佛，故說生佛等。114

मैत्र्याशयश्च यत्पूज्यः सत्त्वमाहात्म्यमेव तत्। बुद्धप्रसादाद्यत्पुण्यं बुद्धमाहात्म्यमेव तत्॥ ११५॥

བྱམས་སེམས་ལྡན་ལ་མཆོད་པ་གང་།། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེ་བ་ཉིད།།
སངས་རྒྱས་དད་པའི་བསོད་ནམས་གང་།། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆེ་བ་ཉིད།།༡༡༥།།

【隆】供慈心者福無量　緣境有情殊勝故　信佛福德大無量　亦由如來境勝故 115

【如】懷慈供有情，因彼尊貴故，敬佛福德廣，亦因佛尊貴。115

बुद्धधर्मागमांशेन तस्मात्सत्त्वा जिनैः समाः।
न तु बुद्धैः समाः केचिदनन्तांशैर्गुणार्णवैः॥ ११६॥

སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་ཆ་ཡོད་པ།།
དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད།།
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགའ་མི་མཉམ།།༡༡༦།།

【隆】皆是能成佛法因　故許彼二相齊等　如來功德如大海　廣深無垠無與等 116

【如】助修成佛故，許眾生佛等，然生非等佛，無邊功德海。116

गुणसारैकराशीनां गुणोऽणुरपि चेत्कचित्। दृश्यते तस्य पूजार्थं त्रैलोक्यमपि न क्षमम्॥ ११७॥

ཡོན་ཏན་མཆོག་ཚོགས་གཅིག་པུ་ཡི།། ཡོན་ཏན་ཤེས་ཙམ་འགའ་ཞིག་ལ།།

སྣང་ནའང་དེ་ལ་མཆོད་དོན་དུ།། ཁམས་གསུམ་ཕུལ་ཡང་ཆུང་བར་འགྱུར།།༡༡༧།།

【隆】若人於此功德聚　但能顯現一少分　是人應受之供養　盡三界供猶嫌少 117

【如】唯佛功德齊，於具少分者，雖供三界物，猶嫌不得足。117

बुद्धधर्मोदयांशस्तु श्रेष्ठः सत्त्वेषु विद्यते।

एतदंशानुरूप्येण सत्त्वपूजा कृता भवेत्॥ ११८॥

སངས་རྒྱས་ཆོས་མཆོག་སྐྱེ་བའི་ཤས།།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན།།

འདི་ཙམ་དག་གིས་ཆ་བསྟུན་ནས།།

སེམས་ཅན་མཆོད་འོས་རིགས་པར་འགྱུར།།༡༡༨།།

【隆】於諸有情若具足　能生微妙佛法分

僅依此分而較量　有情亦應受供養 118

【如】有情具功德，能生勝佛法，

唯因此德符，即應供有情。118

किं च निश्छद्मबन्धूनामप्रमेयोपकारिणाम्। सत्त्वाराधनमुत्सृज्य निष्कृतिः का परा भवेत्॥ ११९॥

གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱུར་ཅིང་།། ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་རྣམས་ལ།།

སེམས་ཅན་མགུ་བྱ་མ་གཏོགས་པར།། གཞན་གང་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར།།༡༡༩།།

【隆】復次於諸不請友　為作無量饒益者　若不敬事於有情　餘事何能報恩者 119

【如】無偽眾生親，諸佛唯利生，除令有情喜，何足報佛恩？ 119

भिन्दन्ति देहं प्रविशन्त्यवीचिं येषां कृते तत्र कृते कृतं स्यात्। महापकारिष्वपि तेन सर्वं कल्याणमेवाचरणीयमेषु॥ १२०॥

གང་ཕྱིར་སྐུ་གཏོང་མནར་མེད་འཇུག་པ་ལ།། དེ་ལ་ཕན་བཏགས་ལན་ལོན་འགྱུར་བས་ན།།

དེ་བས་འདི་དག་གནོད་ཆེན་བྱེད་ན་ཡང་།། ཐམས་ཅད་བཟང་དགུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ།།༡༢༠།།

【隆】為誰捨身甘心入地獄　饒益於彼即為報佛恩　是故彼雖為我大損害　終不瞋恚甘心恒順承 120

【如】利生方足報，捨身入獄佛，故我雖受害，亦當行眾善。120

स्वयं मम स्वामिन एव तावद् यदर्थमात्मन्यपि निर्व्यपेक्षाः। अहं कथं स्वामिषु तेषु तेषु करोमि मानं न तु दासभावम्॥ १२१ ॥

རེ་ཞིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་ཉིད་ཀྱང་ནི།། གང་ཕྱིར་རང་གི་སྐུ་ལའང་མི་གཟིགས་པ།།

དེ་ལ་རྨོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་ན།། ང་རྒྱལ་བྱ་ཞིང་བྲན་གྱི་དངོས་མི་བྱ།།༡༢༡།།

【隆】若即如來聖主我所尊　為利有情尚不顧身命　云何我於彼前愚無識　我慢縱傲不肯作臣民 121

【如】諸佛為有情，尚且不惜身，愚癡我何故，驕慢不侍眾？ 121

येषां सुखे यान्ति मुदं मुनीन्द्राः येषां व्यथायां प्रविशन्ति मन्युम्।

तत्तोषणात्सर्वमुनीन्द्रतुष्टिस्तत्रापकारेऽपकृतं मुनीनाम्॥ १२२॥

གང་དག་བདེ་བས་ཐུབ་རྣམས་དགྱེས་འགྱུར་ཞིང་།།

དེ་དག་དགའ་བས་ཐུབ་པ་ཀུན་དགྱེས་ཤིང་།།

གང་ལ་གནོད་ན་མི་དགྱེས་འབྱུང་འགྱུར་བ།།

དེ་ལ་གནོད་བྱས་ཐུབ་ལ་གནོད་པ་བྱས།།༡༢༢།།

【隆】若誰安樂諸佛即歡喜　誰遭損惱佛心不悅生

有情歡喜諸佛即歡喜　損惱有情即傷如來心 122

【如】眾樂佛歡喜，眾苦佛傷悲，

悅眾佛愉悅，犯眾亦傷佛。122

आदीप्तकायस्य यथा समन्तान्न सर्वकामैरपि सौमनस्यम्।

सत्त्वव्यथायामपि तद्वदेव न प्रीत्युपायोऽस्ति दयामयानाम्॥ १२३॥

ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ།།

དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་།།

འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བ།།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགྱེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ།།༡༢༣།།

【隆】若人遍身烈火所燒燃　一切妙欲不能令心安

若人損惱有情亦如是　更無餘法可使佛歡喜 123

【如】遍身著火者，與欲樂不生，

若傷諸有情，云何悅諸佛？ 123

तस्मान्मया यज्जनदुःखदेन दुःखं कृतं सर्वमहाकृपाणाम्।
तदद्य पापं प्रतिदेशयामि यत्खेदितास्तन्मुनयः क्षमन्ताम्॥ १२४॥

དེ་བས་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་གནོད་བྱས་པས།།
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཀུན་མི་དགྱེས་གྱུར་པ་གང་།།
ཉིག་དེ་དེ་རིང་སོ་སོར་བཤགས་བགྱི་ཡིས།།
མི་དགྱེས་གང་ལགས་དེ་ཐུབ་བཟོད་པར་གསོལ།།༡༢༤།།

【隆】是故由我損惱諸有情　所有諸大悲者不喜事
此罪現今各各皆懺悔　所有不喜能仁悉鑒諒 124

【如】因昔害眾生，令佛傷心懷，
眾罪我今悔，祈佛盡寬恕。124

आराधनायाद्य तथागतानां सर्वात्मना दास्यमुपैमि लोके। कुर्वन्तु मे मूर्ध्नि पदं जनौघा विघ्नन्तु वा तुष्यतु लोकनाथः॥ १२५॥

དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དགྱེས་པར་བགྱི་སླད་དུ། དེང་ནས་ངེས་བརྟུལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་མཆི།

འགྲོ་མང་རྡོག་པས་བདག་གི་སྤྱིར་འཆོག་གམ། འགུམས་ཀྱང་མི་བསྒྲོ་འཇིག་རྟེན་མགོན་དགྱེས་མཛོད།།༡༢༥།།

【隆】為令一切如來歡喜故　從今誓為世間作僕使　假令眾生踐我頂上行　至死不報為令世依喜 125

【如】為令如來喜，止害利世間，任他踐吾頂，寧死悅世主。125

आत्मीकृतं सर्वमिदं जगत्तैः कृपात्मभिर्नैव हि संशयोऽस्ति। दृश्यन्त एते ननु सत्त्वरूपास्त एव नाथाः किमनादरोऽत्र॥ १२६॥

འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཅན་དེས།། བདག་ཏུ་མཛད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད།།

སེམས་ཅན་ངོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད།། མགོན་དེ་བདག་ཉིད་ཅི་ཕྱིར་གུས་མི་བྱེད།།༡༢༦།།

【隆】大悲體性於一切眾生　修自他換成就定無疑　若見有情自性即如來　於如來身何故不恭謹 126

【如】大悲諸佛尊，視眾猶如己，生佛既同體，何不敬眾生？126

तथागताराधनमेतदेव स्वार्थस्य संसाधनमेतदेव। लोकस्य दुःखापहमेतदेव तस्मान्ममास्तु व्रतमेतदेव॥ १२७॥

འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་བྱེད་ཡིན།། རང་དོན་ཡང་དག་སྒྲུབ་པའང་འདི་ཉིད་དོ།།

འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དེ།། དེ་ལྟས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་དེ་ཉིད་བྱ།།༡༢༧།།

【隆】此事能令如來心歡喜　此事能令自義決定成　此事能除世間諸苦惱　是故我應恒時如是行 127

【如】悅眾令佛喜，能成自利益，能除世間苦，故應常安忍。127

यथैको राजपुरुषा प्रमन्थाति महाजनम्। विकर्तुं नैव शक्नोति दीर्घदर्शी महाजनः॥ १२८॥

དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག།། སྐྱེ་བོ་མང་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་།།

སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱང་རིང་པོ་དག།། ནུས་ཀྱང་ཕྱིར་གནོད་མི་བྱེད་དེ།།༡༢༨།།

【隆】喻如王臣有一人　於諸人民作損惱　眾多人民遠見者　雖能為損不報復 128

【如】譬如大王臣，雖傷眾多人，謀深慮遠者，力堪不報復， 128

यस्मान्नैव स एकाकी तस्य राजबलं बलम्। तथा न दुर्बलं कंचिदपराद्धं विमानयेत्॥ १२९॥

འདི་ལྟར་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི།། རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་དེ་ཡི་མཐུ།།

དེ་བཞིན་གནོད་བྱེད་ཉམ་ཆུང་བ།། འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་གསད་མི་བྱ།།༡༢༩།།

【隆】非彼王臣一人力　國王威勢為其助　故雖輕微損惱事　寧死亦勿傷害他 129

【如】因敵力非單，王勢即彼援，故敵力雖弱，不應輕忽彼。129

入菩薩行論

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यस्मान्नरकपालाश्च कृपावन्तश्च तद्बलम्।
तस्मादाराधयेत्सत्त्वान् भृत्यश्चण्डनृपं यथा॥ १३०॥

འདི་ལྟར་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་།།
ཐུགས་རྗེ་ལྡན་རྣམས་དེ་ཡི་དཔུང་།།
དེ་ལྟར་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་གཏུམ་བཞིན།།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མགུ་བར་བྱ།།༡༣༠།།

【隆】獄卒及諸大悲者　悉皆為彼援助故
是故如民怖暴君　於諸有情當恭敬 130

【如】悲佛與獄卒，吾敵眾依怙，
故如民侍君，普令有情喜。130

कुपितः किं नृपः कुर्याद्येन स्यान्नरकव्यथा। यत्सत्त्वदौर्मनस्येन कृतेन ह्यनुभूयते॥ १३१॥

རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཞིག་ཁྲོས་ན་ཡང་།། སེམས་ཅན་མི་མགུ་བྱས་པ་ཡིས།།

སྨྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།། དམྱལ་བའི་གནོད་པ་དེས་བྱེད་དམ།།༡༣༡།།

【隆】縱令國王赫然怒　豈能為作大災害　如於有情不恭敬　墮於地獄所受苦[131]

【如】暴君縱生瞋，不能令墮獄，然犯諸有情，定遭地獄害。[131]

तुष्टः किं नृपतिर्दद्याद्यद्बुद्धत्वसमं भवेत्।

यत्सत्त्वसौमनस्येन कृतेन ह्यनुभूयते॥ १३२॥

རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཞིག་མགུ་ན་ཡང་། །

སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱས་པ་ཡིས། །

འཚོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །

སངས་རྒྱས་ཉིད་སྦྱིན་མི་སྲིད་དོ། །༡༣༢། །

【隆】縱於國王作恭敬　豈能施我大菩提　如由恭敬於有情　便能令我成就者 132

【如】如是王雖喜，不能令成佛，然悅諸眾生，終成無上覺。132

आस्तां भविष्यद्बुद्धत्वं सत्त्वाराधनसंभवम्।
इहैव सौभाग्ययशःसौस्थित्यं किं न पश्यसि॥ १३३॥

སེམས་ཅན་མགུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི།།
མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག།
ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་།།
གྲགས་དང་སྐྱིད་འགྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་།།༡༣༣།།

【隆】當觀未來成佛果　尚由恭敬有情生　名聞安樂大吉祥　即生成辦何不睹 133

【如】云何猶不見，取悅有情果，來生成正覺，今世享榮耀。133

प्रासादिकत्वमारोग्यं प्रामोद्यं चिरजीवितम्। चक्रवर्तिसुखं स्फीतं क्षमी प्राप्नोति संसरन्॥ १३४॥

འཁོར་ཚེ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་།། ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས།།
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་།། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ།།༡༣༤།།

【隆】由修忍辱輪回中　成就端嚴無病果　名稱普聞極長壽　輪王大樂亦能成 134

【如】生生修忍得，貌美無病障，譽雅命久長，樂等轉輪王。134

६ क्षान्तिपारमिता नाम षष्ठः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དྲུག་པའོ།། །།

第六品：忍辱品 終

७ वीर्यपारमिता नाम सप्तमः परिच्छेदः।

ལེའུ་བདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ།

第七品：精進品

शान्तिदेवविरचितः 寂天菩薩造 མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

एवं क्षमो भजेद्वीर्यं वीर्ये बोधिर्यतः स्थिता। न हि वीर्यं विना पुण्यं यथा वायुं विनागतिः ॥ १ ॥

དེ་ལྟར་བཟོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ།། འདི་ལྟར་བརྩོན་ལ་བྱང་ཆུབ་གནས།།

རླུང་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན།། བསོད་ནམས་བརྩོན་འགྲུས་མེད་མི་འབྱུང་།།༡།།

【隆】如是忍辱起精進　如是精進住菩提　猶如無風焰不起　若無精進福不生 [1]

【如】忍已需精進，精進證菩提，若無風不動，無勤福不生。[1]

किं वीर्यं कुशलोत्साहस्तद्विपक्षः क उच्यते।
आलस्यं कुत्सितासक्तिर्विषादात्मावमन्यना॥२॥

བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བ་འོ།།
དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་བྱ།།
ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་།།
སྒྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྙས་པ་འོ།།༢།།

【隆】精進云何善法勇　彼相違品應當說
懈怠貪著不善法　怯弱卑下自輕蔑 [2]

【如】進即喜於善。下說其違品：
同惡散劣事，自輕淩懶惰。[2]

अव्यापारसुखास्वादनिद्रापाश्रयतृष्णया।

སྙོམ་ལས་བདེ་བའི་རོ་མྱང་དང་།།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱོ་ལས།།

【隆】怠玩貪味於逸樂　耽著倚臥恒縱恣

【如】貪圖懶樂味，習臥嗜睡眠，

संसारदुःखानुद्वेगादालस्यमुपजायते ॥ ३ ॥

གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྲེད་པ་ཡིས།།

ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།༣།།

於生死苦不厭患　由斯能令懈怠生 3

不厭輪回苦，頻生強懈怠。3

क्लेशवागुरिकाघ्रातः प्रविष्टो जन्मवागुराम्। किमद्यापि न जानासि मृत्योर्वदनमागतः॥४॥

ཉོན་མོངས་རྒྱ་བས་བཟོར་ནས་ནི།།
འཆི་བདག་ཁར་ནི་སོང་གྱུར་པ།།
སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་ནི་ཆུད་གྱུར་ནས།།
ཅི་སྟེ་ད་དུང་མི་ཤེས་སམ།།༤།།

【隆】為煩惱力相追逐　已投生死極深坑　旋當入於死王口　爾今云何不自知 [4]

【如】云何猶不知，身陷惑網者，必囚生死獄，正入死神口。[4]

स्वयूथ्यान्मार्यमाणांस्त्वं क्रमेणैव न पश्यसि।
तथापि निद्रां यास्येव चण्डालमहिषो यथा॥५॥

རང་སྡེ་རིམ་གྱིས་གསོད་པ་ཡང་། །
ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །
འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་བརྟེན་པ་གང་། །
གདོལ་པ་དང་ནི་མ་ཧེ་བཞིན། །༥། །

【隆】同輩次第遭誅戮　汝豈於此未現見
若猶耽著於倚臥　如犢子與旃陀羅 [5]

【如】漸次殺吾類，汝豈不見乎？
然樂睡眠者，如牛見屠夫。[5]

यमेनोद्वीक्ष्यमाणस्य बद्धमार्गस्य सर्वतः।

कथं ते रोचते भोक्तुं कथं निद्रा कथं रतिः॥६॥

ལམ་ནི་ཀུན་ནས་བཀག་ནས་སུ།།

འཆི་བདག་གིས་ནི་བལྟས་བཞིན་དུ།།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་ཟ་དགའ་ཞིང་།།

འདི་ལྟར་གཉིད་ལོག་ཇི་ལྟར་དགའ།།༦།།

【隆】如見死王來屠戮　往不死城諸道絕

云何酣臥自安閒　如牛臨死眈草秣[6]

【如】通道遍封已，死神正凝望，

此時汝何能，貪食復眈眠？[6]

यावत्संभृतसंभारं मरणं शीघ्रमेष्यति।

སྤྱུར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་འགྱུར་བས།།

དེ་ཚེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ཀྱང་ནི།།

【隆】死王倏爾飄忽至　及其未至積資糧

【如】死亡速臨故，及時應積資，

सत्यज्यापि तदालस्यमकाले किं करिष्यसि॥७॥

ཇི་སྲིད་དུ་ནི་ཚོགས་བསག་བྱ།།

དུས་མ་ཡིན་པར་ཅི་ཞིག་བྱ།།༧།།

此時方斷諸懈怠　惜哉已晚徒倉惶[7]

屆時方斷懶，遲矣有何用？[7]

इदं न प्राप्तमारब्धमिदमर्धकृतं स्थितम्। अकस्मान्मृत्युरायातो हा हतोऽस्मीति चिन्तयन्॥८॥

འདི་ནི་མ་བྱས་བརྩམས་པ་དང་།། འདི་ཕྱེད་བྱས་པར་གནས་པ་ལ།།
གློ་བུར་འཆི་བདག་འོངས་ནས་ནི།། ཀྱི་ཧུད་བཅོམ་ཞེས་སེམས་པར་འགྱུར།།༨།།

【隆】此事未作方創始　此事正作方半途　死王倏爾至無時　悲哉休矣心頹喪[8]

【如】未肇或始作，或唯半成時，死神突然至，嗚呼吾命休！[8]

शोकवेगसमुच्छूनसाश्रुरक्तेक्षणाननान्। बन्धून्निराशान् संपश्यन् यमदूतमुखानि च ॥९॥

མྱ་ངན་ཤུགས་ཀྱིས་སྔངས་པ་ཡི།། མིག་དམར་གདོང་ལས་མཆི་མ་འཛག།
ཉེ་དུ་རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་།། གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉའི་བཞིན་ལ་བལྟ།།༩།

【隆】由憂惱力所逼故　目赤臉皰淚如滴　眷屬須臾成遠隔　死王使者像現前 9

【如】因憂眼紅腫，面頰淚雙垂，親友已絕望，吾見閻魔使，9

स्वपापस्मृतिसंतप्तः शृण्वन्नादांश्च नारकान्। त्रासोच्चारविलिप्ताङ्गो विह्वलः किं करिष्यसि॥१०॥

རང་སྡིག་དྲན་པས་གདུང་བ་དང་།། དམྱལ་བའི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས།།

སྐྲག་པས་མི་གཙང་ལུས་གོས་ཤིང་།། མྱོས་པར་འགྱུར་ཚེ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༠།།

【隆】思惟自罪心熱惱　聞地獄聲生怖畏　身染不淨心迷悶　我於爾時何能為 10

【如】憶罪懷憂苦，聞聲懼墮獄，狂亂穢覆身，屆時復何如？ 10

जीवमत्स्य इवास्मीति युक्तं भयमिहैव ते।
किं पुनः कृतपापस्य तीव्रान्नरकदुःखतः ॥ ११ ॥

ཁྱོད་ནི་ཉ་གསོན་འགྲེ་བ་ལྟའི།།
སྡིག་བྱས་དམྱལ་བ་མི་བཟད་པའི།།
ཚེ་འདིར་འཇིགས་དང་ལྡན་གྱུར་ན།།
སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས།།༡༡།།

【隆】若爾此時尚怖畏　如生魚轉熱沙中　何況由前所作罪　當受地獄難忍苦 11

【如】此生所懷懼，猶如待宰魚，何況昔罪引，難忍地獄苦。11

入菩薩行論

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

स्पृष्ट उष्णोदकेनापि सुकुमार प्रतप्यसे।

ཆུ་ཚན་གྱིས་ནི་རེག་པ་ན།།

དམྱལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས།།

【隆】如觸熱湯皮肉裂　地獄難堪熱如是

【如】如嬰觸沸水，灼傷極刺痛，

कृत्वा च नारकं कर्म किमेवं स्वस्थमास्यते॥१२॥

གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་རབ་ཚ་བའི།།

ཅི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས།།༡༢།།

若人已作如是業　何故似此安然坐 12

已造獄業者，云何復逍遙？ 12

निरुद्यम फलाकाङ्क्षिन् सुकुमार बहुव्यथ।

བརྩོན་མེད་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་།།

འཆི་བས་བསྡུང་བཞིན་ལྷ་འདྲ་བ།།

【隆】不勤修善希樂果　乖戾不忍苦惱多

【如】不勤而冀得，嬌弱頻造罪，

मृत्युग्रस्तोऽमराकार हा दुःखित विहन्यसे॥ १३ ॥

བཟེ་རེ་ཅན་ལ་གནོད་མང་ཞིང་།།

ཀྱི་ཧུད་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་བཅོམ།།༡༣།།

死王所執希天壽　哀哉眾苦所摧傷 13

臨死猶天人，嗚呼定受苦。13

मानुष्यं नावमासाद्य तर दुःखमहानदीम्। मूढ कालो न निद्राया इयं नौर्दुर्लभा पुनः॥१४॥

མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ།། སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ།།

གྲུ་འདི་ཕྱི་ནས་རྙེད་དཀའ་བས།། རྨོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག།༡༤།།

【隆】依此人身如舟航　得渡生死大苦流　此舟後時難再得　愚夫斯時勿酣臥 [14]

【如】依此人身筏，能渡大苦海，此筏難復得，愚者勿貪眠。[14]

मुत्त्वा धर्मरतिं श्रेष्ठामनन्तरतिसंततिम्।
रतिरौद्धत्यहास्यादौ दुःखहेतौ कथं तव ॥ १५ ॥

དགའ་བའི་རྒྱུ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི།།
སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཡིས་གཡེང་བ་དང་།།
དམ་ཆོས་དགའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས།།
རྒོད་སོགས་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་དགའ།།༡༥།།

【隆】歡喜之因亦無數　獨捨正法殊勝喜　好樂散亂及掉舉　是眾苦因汝何取 15

【如】棄捨勝法喜，無邊歡樂因，何故汝反喜，散掉等苦因？ 15

अविषादबलव्यूहतात्पर्यात्मविधेयता।

परात्मसमता चैव परात्मपरिवर्तनम्॥ १६ ॥

སྒྱིད་ལུག་མེད་དང་དཔུང་ཚོགས་དང་།།

བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་།།

སྤྱར་བླང་བདག་ཉིད་དབང་བྱ་དང་།།

བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་གྱིས།།༡༦།།

【隆】無怯弱集精進軍　勤求自身得堪能

應修自他平等觀　亦修自他易地想 16

【如】勿怯積資糧，策勵令自主，

自他平等觀，勤修自他換。16

नैवावसादः कर्तव्यः कुतो मे बोधिरित्यतः। यस्मात्तथागतः सत्यं सत्यवादीदमुक्तवान्॥ १७॥

བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས།། སྒྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ།།

འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི།། བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས།།༡༧།།

【隆】不應怯弱作是言　我何能成大菩提　一切如來真語者　悉皆諦實如是說 17

【如】不應自退怯，謂我不能覺，如來實語者，說此真實言： 17

तेऽप्यासन् दंशमशका मक्षिकाः कृमयस्तथा। यैरुत्साहवशात् प्राप्ता दुरापा बोधिरुत्तमा॥१८॥

སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་པ། །

དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་བླ་མེད་འཐོབ། །༡༨། །

【隆】蚊蠅虻蚋及蜂蟻　乃至任何蟲豸類　若依之生精進力　亦得無上大菩提 [18]

【如】所有蚊虻蜂，如是諸蟲蛆，若發精進力，鹹證無上覺。[18]

किमुताहं नरो जात्या शक्तो ज्ञातुं हिताहितम्। सर्वज्ञनीत्यनुत्सर्गाद्बोधिं किं नाप्नुयामहम्॥ १९॥

བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱིས་མིར་སྐྱེས་ལ།། ཕན་དང་གནོད་པའི་ངོ་ཤེས་པས།།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བཏང་ན།། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ།།༡༩།།

【隆】如我生於人類中　已知利害明取捨　若能不捨菩提行　云何不證菩提果 19

【如】況我生為人，明辨利與害，行持若不廢，何故不證覺？ 19

अथापि हस्तपादादि दातव्यमिति मे भयम्। गुरुलाघवमूढत्वं तन्मे स्यादविचारतः॥२०॥

འོན་ཏེ་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ॥ བཏང་དགོས་བདག་ནི་འཇིགས་ཤེ་ན॥

སྦྱིན་དང་ཡང་བ་མ་དཔྱད་པར॥ རྨོངས་པས་བདག་ནི་འཇིགས་པར་ཟད॥༢༠॥

【隆】若言須捨手足等　如是難行我所畏　我今怖畏但愚癡　不能辨別輕重爾 20

【如】若言我怖畏，須捨手足等。是昧輕與重，愚者徒自畏。 20

第七品 精進品

छेत्तव्यश्चास्मि भेत्तव्यो दाह्यः पाट्योऽप्यनेकशः। कल्पकोटीरसंख्येया न च बोधिर्भविष्यति॥२१॥

བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ།། ལན་གྲངས་དུ་མར་བཅད་པ་དང་།།

དབུག་དང་བསྲེག་དང་གཤེགས་འགྱུར་གྱི།། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།༢༡།།

【隆】曾於無數俱胝劫　經地獄苦百千返　割截焚燒並殺戮　未能令我得菩提 21

【如】無量俱胝劫，千番受割截，刺燒復分解，今猶未證覺。21

इदं तु मे परिमितं दुःखं संबोधिसाधनम्। नष्टशल्यव्यथापोहे तदुत्पादनदुःखवत्॥२२॥

བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ཡི།། སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི་ཚད་ཡོད་དེ།།

ཟུག་རྔུ་ཕྱུང་བའི་གནོད་པ་བསལ་ཕྱིར།། ལུས་ལ་བཏོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན།།༢༢།།

【隆】我為修行成菩提　但受此苦有限量　如人欲除心腹疾　令身略受針砭苦 22

【如】吾今修菩提，此苦有限期，如為除腹疾，暫受療割苦。 22

སྤྱོད་འཇུག་

सर्वेऽपि वैद्याः कुर्वन्ति क्रियादुःखैररोगताम्। तस्माद्बहूनि दुःखानि हन्तुं सोढव्यमल्पकम्॥ २३ ॥

སྨན་པ་ཀུན་ཀྱང་གསོ་དཔྱད་ཀྱིས།། མི་བདེ་བ་ཡི་ནད་མེད་བྱེད།།

དེ་བས་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དག།། གཞོམ་ཕྱིར་མི་བདེ་ཆུང་བཟོད་བྱ།།༢༣།།

【隆】醫人須以眾手術　為不安者除病苦　為摧眾多大苦故　輕微不適當忍受 23

【如】醫皆以小苦，療治令病除，為滅眾苦故，當忍修行苦。23

入菩薩行論

क्रियामिमामप्युचितां वरवैद्यो न दत्तवान्। मधुरेणोपचारेण चिकित्सति महातुरान्॥२४॥

གསོ་དཔྱད་ཕལ་པ་འདི་འདྲ་བ།། སྨན་པ་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ།།

ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ཡིས།། ནད་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད།།༢༤།།

【隆】世間常醫固如是　無上醫王殊不爾　但以輕和微妙法　能療無量沉痾起 24

【如】凡常此療法，良醫皆不用，巧施緩藥方，療治眾痾疾。 24

आदौ शाकादिदानेऽपि नियोजयति नायकः।
तत्करोति क्रमात्पश्चाद्यत्स्वमांसान्यपि त्यजेत्॥२५॥

ཚོད་མ་ལ་སོགས་སྦྱིན་པ་ལའང་། །འདྲེན་པས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བར་མཛད། །
དེ་ལ་གོམས་ནས་ཕྱི་ནས་ནི། །རིམ་གྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་གཏོང་། །༢༥། །

【隆】道師最初作加行　亦施菜羹糜粥等　此時修已後漸能　雖自身肉亦易捨 [25]

【如】佛陀先令行，蔬菜等佈施，習此微施已，漸能施己肉。[25]

यदा शाकेष्विव प्रज्ञा स्वमांसेऽप्युपजायते। मांसास्थि त्यजतस्तस्य तदा किं नाम दुष्करम्॥२६॥

གང་ཚེ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི།། ཚོད་སོགས་ལྟ་བུའི་བློ་སྐྱེས་པ།།

དེ་ཚེ་ཤ་ལ་སོགས་གཏོང་བ།། དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༢༦།།

【隆】若時彼人於自身　能起猶如菜羹想　其時令施身肉等　彼於此事有何難 26

【如】一旦覺自身，卑微如蔬菜，爾時捨身肉，於彼有何難？26

न दुःखी त्यक्तपापत्वात्पण्डितत्वान्न दुर्मनाः।

मिथ्याकल्पनया चित्ते पापात्काये यतो व्यथा॥२७॥

སྡིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མེད།།

མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་མེད།

འདི་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་།།

སྡིག་པས་སེམས་དང་ལུས་ལ་གནོད།།༢༧།།

【隆】由斷惡故即無苦　由善巧故即無憂　如是能害於身者　唯顛倒見惡思惟 27

【如】身心受苦害，邪見罪為因，惡斷則無苦，智巧故無憂。27

पुण्येन कायः सुखितः पाण्डित्येन मनः सुखि।

བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ།།

གཞན་དོན་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི།།

【隆】若由福德令身安　由善巧故心安樂

【如】福德引身適，智巧令心安，

तिष्ठन् परार्थं संसारे कृपालुः केन खिद्यते॥२८॥

མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན།།

སྙིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྐྱོ།།༢༨།།

雖為利他處輪回　諸大悲者何憂患 28

為眾處生死，菩薩豈疲厭？ 28

第七品　精進品

क्षपयन् पूर्वपापानि प्रतीच्छन् पुण्यसागरान्। बोधिचित्तबलादेव श्रावकेभ्योऽपि शीघ्रगः॥२९॥

འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས།། སྔོན་གྱི་སྡིག་པ་ཟད་བྱེད་ཅིང་།།

བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྡུད་བྱེད་ཕྱིར།། ཉན་ཐོས་རྣམས་པས་མཆོག་ཏུ་བཤད།།༢༩།།

【隆】此由菩提心盛力　盡能消除往昔罪　能積福德如大海　故言勝於諸聲聞 29

【如】以此菩提心，能盡宿惡業，能聚福德海，故勝諸聲聞。29

एवं सुखात्सुखं गच्छन् को विषीदेत्सचेतनः। बोधिचित्तरथं प्राप्य सर्वखेदश्रमापहम्॥ ३०॥

དེ་བས་སྐྱོ་ངལ་ཀུན་སེལ་བའི།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟ་ཞོན་ནས།།

བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ།། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་འགྱུར།།༣༠།།

【隆】是故悉除疲厭心　菩提心馬為乘載　轉從安樂趨安樂　心既了知何怯為 30

【如】故應除疲厭，駕馭覺心駒，從樂趨勝樂，智者誰退怯？ 30

छन्दस्थामरतिमुक्तिबलं सत्त्वार्थसिद्धये।
छन्दं दुःखभयात्कुर्यादनुशंसांश्च भावयन्॥ ३१ ॥

སེམས་ཅན་དོན་སྒྲུབ་བྱ་ཕྱིར་དཔུང་།།
མོས་པ་སྡུག་བསྔལ་འཇིགས་པ་དང་།།
མོས་བརྟན་དགའ་དང་དོར་བ་ཡིན།།
དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་བསམ་པས་བསྐྱེད།།༣༡།།

【隆】為利有情集四軍　勝解勇毅及喜捨
由思惟彼功德故　諸怖苦者生勝解 31

【如】勤利生助緣，信解堅喜捨，
畏苦思利益，能生希求力。31

入菩薩行論

एवं विपक्षमुन्मूल्य यतेतोत्साहवृद्धये।
छन्दमानरतित्यागतात्पर्यवशिताबलैः ॥३२॥

དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ།།
ལྷུར་ལེན་དབང་བསྒྱུར་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།།
མོས་དང་ང་རྒྱལ་དགའ་དང་དོར།།
བརྩོན་འགྲུས་སྤེལ་ཕྱིར་འབད་པར་བྱ།།༣༢།།

【隆】如是斷諸相違品　勝解我慢及喜捨　以恭謹自在轉力　增精進故應勤修 32

【如】故斷彼違品，以欲堅喜捨。實行控制力，勤取增精進。32

अप्रमेया मया दोषा हन्तव्याः स्वपरात्मनोः।
एकैकस्यापि दोषस्य यत्र कल्पार्णवैः क्षयः॥३३॥

བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི།།
དཔག་མེད་བདག་གིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ།།
གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ཡང་།།
བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོ་ཟད་འགྱུར་བ།།༣༣།།

【隆】自他罪惡多無量　我曾誓願悉摧毀　是中僅唯一一罪　亦經劫海難消盡 33

【如】發願欲淨除，自他諸過失，然盡一一過，須修一劫海。33

तत्र दोषक्षयारम्भे लेशोऽपि मम नेक्ष्यते। अप्रमेयव्यथाभाज्ये नोरः स्फुटति मे कथम्॥३४॥

ཉེས་ཟད་རྩོམ་པ་དེ་ཡི་ནི།། ཆ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན།།

སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས།། བདག་གོ་ཅི་ཕྱིར་སྙིང་མ་གས།།༣༤།།

【隆】精勤消除罪障事　於我纖毫未見有　無量眾苦出生處　我心於此能不裂 34

【如】若我未曾有，除過精進分，定受無量苦，吾心豈無懼？ 34

गुणा मयार्जनीयाश्च बहवः स्वपरात्मनोः।

बདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི།།

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ཡང་།།

【隆】自他功德廣無邊　我曾誓願悉修行

【如】發願欲促成，自他眾功德，

तत्रैकैकगुणाभ्यासो भवेत्कल्पार्णवैर्न वा॥३५॥

མང་པོ་བདག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ།།

བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོ་གོམས་འགྱུར་ན།།༣༥།།

是中僅一分功德　亦須修行經劫海 35

成此一一德，須修一劫海。35

गुणलेशोऽपि नाभ्यासो मम जातः कदाचन।
वृथा नीतं मया जन्म कथंचिल्लब्धमद्भुतम्॥ ३६ ॥

བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆ་ལ་ཡང་།།
ཇི་ཞིག་ལྟར་རྟེན་སྐྱེ་བ་ནི།།
གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ།།
བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཚར།།༣༧།།

【隆】我於如是功德分　纖毫亦未修生起　此生獲得何其難　我令無義而已矣 36

【如】然我終未生，應修功德分，無義耗此生，莫名太稀奇！ 36

न प्राप्तं भगवत्पूजामहोत्सवसुखं मया।
न कृता शासने कारा दरिद्राशा न पूरिता॥३७॥

བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་མ་མཆོད་ཅིང་།།
དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་བདེ་མ་བྱིན།།
བསྟན་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་དང་།།
དབུལ་པོའི་བསམ་པ་རྫོགས་མ་བྱས།།༣༧།།

【隆】我未供養諸世尊　亦未曾設大施會　聖教所示未隨行　貧匱意樂未令滿 37

【如】吾昔未供佛，未施喜宴樂，未曾依教行，未滿貧者願，37

入菩薩行論

भीतेभ्यो नाभयं दत्तमार्ता न सुखिनः कृताः। दुःखाय केवलं मातुर्गतोऽस्मि गर्भशल्यताम्॥ ३८॥

འཇིགས་ལ་མི་འཇིགས་མ་བྱིན་དང་།། ཉམ་ཐག་བདེ་མ་བྱིན་ན་བདག།

མ་ཡི་མངལ་གྱི་ཟུག་རྔུ་དང་།། སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད།།༣༨།།

【隆】怖畏者未施無畏　衰損者未施安樂　唯於母人胎藏中　生起大痛奇苦耳 38

【如】未除怖者懼，未與苦者樂，吾令母胎苦，唯起痛苦已。38

धर्मच्छन्दवियोगेन पौर्विकेण ममाधुना।

विपत्तिरीदृशी जाता को धर्मे छन्दमुत्सृजेत्॥ ३९॥

བདག་ནི་སྔོན་དང་ད་ལྟར་ཡང་།།

ཆོས་ལ་མོས་དང་བྲལ་བ་ཡིས།།

ཕོངས་པ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་གྱུར།།

སུ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་།།༣༩།།

【隆】我由昔時及今日　於如來法捨勝解　故遭困厄有如此　何可於法捨勝心 [39]

【如】從昔至於今，於法未信解，故遭此困乏，誰復捨信解？[39]

कुशलानां च सर्वेषां छन्दं मूलं मुनिर्जगौ। तस्यापि मूलं सततं विपाकफलभावना॥४०॥

དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི༎ ཚ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས༎

དེ་ཡི་ཙ་བ་རྟག་ཏུ་ནི༎ རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྒོམས་པས་སོ༎༤༠༎

【隆】一切善法之根本　是勝信心能仁說　彼之根本復依於　恒修業果觀異熟 40

【如】佛說一切善，根本為信解。信解本則為，恒思業因果。40

दुःखानि दौर्मनस्यानि भयानि विविधानि च।
अभिलाषविघाताश्च जायन्ते पापकारिणाम्॥४१॥

སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།།
འཇིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་།།
འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི།།
སྡིག་པ་སྤྱོད་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར།།༤༡།།

【隆】一切諸苦心不樂　種種怖畏何由起　諸所欲求恒不得　皆由先業罪行生[41]

【如】痛苦不悅意，種種諸畏懼，所求不順遂，皆從昔罪生。[41]

मनोरथः शुभकृतां यत्र यत्रैव गच्छति।
तत्र तत्रैव तत्पुण्यैः फलार्घेणाभिपूज्यते॥४२॥

ཡིད་ལ་བསམས་པའི་དགེ་བྱས་པས།།
གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ།།
དེ་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དེས།།
འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་མངོན་མཆོད་འགྱུར།།༤༢།།

【隆】由善意樂修善行　隨其生於一一處　於彼彼處彼福德　生功德果常現前 42

【如】由行所思善，無論至何處，福報皆現前，供以善果德。42

पापकारिसुखेच्छा तु यत्र यत्रैव गच्छति।

तत्र तत्रैव तत्पापैर्दुःखशस्त्रैर्विहन्यते॥४३॥

སྡིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་། །

གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ། །

དེ་དང་དེར་ནི་སྡིག་པ་དེས། །

སྡུག་བསྔལ་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོམས། །༤༣། །

【隆】若作罪行欲求樂　隨其生於一一處

於彼彼處彼罪業　現諸苦報兵杖侵[43]

【如】惡徒雖求樂，然至一切處，

罪報皆現前，劇苦猛摧殘。[43]

入菩薩行論

विपुलसुगन्धिशीतलसरोरुहगर्भगता मधुरजिनस्वराशनकृतोपचितद्युतयः।
मुनिकरबोधिताम्बुजविनिर्गतसद्वपुषः सुगतसुता भवन्ति सुगतस्य पुरः कुशलैः॥४४॥

རྒྱ་ཆེ་དྲི་བཟང་བསིལ་བའི་པདྨའི་སྙིང་པོར་གནས།།
རྒྱལ་བའི་གསུང་སྙན་ཟས་ཀྱིས་གཟི་བརྗིད་བསྐྱེད་བྱས་པ།།
ཐུབ་འོད་ཀྱིས་རྒྱས་པདྨ་ལས་བྱུང་ལུས་མཆོག་ཅན།།
རྒྱལ་བའི་མདུན་གནས་བདེ་གཤེགས་སྲས་སུ་དགེ་བས་འགྱུར།།༤༤།

【隆】安住廣博芬芳清涼蓮花宮　餐飲如來妙音法乳長威光　佛光開啟蓮花化生微妙身　住如來前稱如來子善業成 44

【如】因昔淨善業，生居大蓮藏，芬芳極清涼，聞食妙佛語，心潤光澤生，光照白蓮啟，托出妙色身，喜成佛前子。44

यमपुरुषापनीतसकलच्छविरार्तरवो हुतवहतापविद्रुतकताम्रनिषिक्ततनुः। ज्वलदसिशक्तिघातशतशातितमांसदलः पततिसुतप्तलोहधरणीष्वशुभैर्बहुशः॥४५॥

གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུས་པགས་པ་མ་ལུས་བཤུས་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་།། རབ་ཏུ་ཚ་བའི་མེ་ཡིས་བཞུས་པའི་ཟངས་ཞུན་ལུས་ལ་བླུགས་གྱུར་ལ།།

འབར་བའི་རལ་གྲི་མདུང་ཐུང་གིས་བསྣུན་ཤ་ཡི་དུམ་བུ་བརྒྱར་ལྷགས་ཤིང་།། ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྷུང་བ་མི་དགེ་མང་པོས་འགྱུར།།༤༥།།

【隆】閻魔部卒盡剝皮膚無餘極慘堪憐愍　灼熱猛火熔化烊銅熱汁挹取注其身　熾燃劍戟戈矛逼切身肢分裂成百段　拋墜極其燒燃熱鐵地上眾多罪所成 45

【如】因昔眾惡業，閻魔諸獄卒，剝皮令受苦，熱火熔鋼液，　淋灌無膚體，炙燃劍矛刺，身肉盡碎裂，紛墮燒鐵地。45

入菩薩行論

तस्मात्कार्यः शुभच्छन्दो भावयित्वैवमादरात्।
वज्रध्वजस्थविधिना मानं त्वारभ्य भावयेत्॥४६॥

དེ་བས་དགེ་ལ་མོས་བྱ་ཞིང་།།
གུས་པ་ཉིད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ།།
རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཆོ་ག་ཡིས།།
བརྩམས་ནས་ང་རྒྱལ་བསྒོམ་པར་བྱ།།༤༦།།

【隆】故於善法應深信　亦應恭敬而修行　依於金剛幢經中　從初應修大我慢[46]

【如】故心應信解，恭敬修善法。執以金剛幢，行善修自信。[46]

पूर्वं निरूप्य सामग्रीमारभेन्नारभेत वा।
अनारम्भो वरं नाम न त्वारभ्य निवर्तनम्॥४७॥

དང་པོར་འབྱོར་པ་བརྟགས་ནས་ནི།།
མ་བརྩམས་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི།།
བརྩམ་མམ་ཡང་ན་མི་བརྩམ་བྱ།།
བརྩམས་ནས་ལྡོག་པར་མི་བྱ་འོ།།༤༧།།

【隆】初於自力應觀察　是應起行或不應
不應起行即不作　已起行者勿退捨 47

【如】首當量己力，自忖應為否，
不宜暫莫為，為已勿稍退。47

जन्मान्तरेऽपि सोऽभ्यासः पापाद्दुःखं च वर्धते। अन्यच्च कार्यकालं च हीनं तच्च न साधितम्॥४८॥

སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དེ་གོམས་ཤིང་། སྡིག་དང་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བར་འགྱུར།

གཞན་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱང་ནི། དམན་འགྱུར་དེ་ཡང་སྒྲུབ་མི་འགྱུར།།༤༨།།

【隆】他生仍復如是行　罪業苦根鹹增長　作餘事及得果時　終無成就趣微劣 48

【如】退則於來生，串習增罪苦，他業及彼果，卑劣復不成。48

त्रिषु मानो विधातव्यः कर्मोंपक्लेशशक्तिषु।

ལས་དང་ཉོན་མོངས་ནུས་པས་ཏེ།།

བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱའོ་ཞེས།།

【隆】業及煩惱作止力　於此三法修我慢

【如】於善斷惑力，應生自信心，

मयैवैकेन कर्तव्यमित्येषा कर्ममानिता ॥४९॥

གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ།།

འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད།།༤༩།།

謂此是我一人事　是為事業我慢性 49

吾應獨自為，此是業自信。49

क्लेशास्वतन्त्रो लोकोऽयं न क्षमः स्वार्थसाधने। तस्मान्मयैषां कर्तव्यं नाशक्तोऽहं यथा जनः ॥५०॥

ཉོན་མོངས་དབང་མེད་འཇིག་རྟེན་འདིས།། རང་དོན་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས།།
འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་མི་ནུས་ཏེ།། དེ་བས་བདག་གིས་འདི་བྱ་འོ།།༥༠།།

【隆】世人惑縛無自在　不能成辦自義利　能作他利不如我　是故我應作此事 50

【如】世人隨惑轉，不能辦自利，眾生不如我，故我當盡力。50

नीचं कर्म करोत्यन्यः कथं मय्यपि तिष्ठति। मानाच्चेन्न करोम्येतन्मानो नश्यतु मे वरम्॥५१॥

གཞན་དག་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན།། བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཇི་ལྟར་འདུག།

ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་མི་བྱེད་དེ།། བདག་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག།༥༡།།

【隆】若他作苦操賤業　我今云何可安坐　若由我慢不肯為　我今寧可無我慢 51

【如】他尚勤俗務，我怎悠閒住？亦莫因慢修，無慢最為宜。 51

मृतं दुण्डुभमासाद्य काकोऽपि गरुडायते।
ཤི་བའི་སྦྲུལ་དང་ཕྲད་གྱུར་ན།།
གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམ་ཆུང་ན།།
【隆】若與死蛇相遇時　勝彼如金翅鳥行
【如】烏鴉遇死蛇，勇行如大鵬，

आपदाबाधतेऽल्पापि मनो मे यदि दुर्बलम्॥५२॥
ཁྭ་ཡང་མཁའ་ལྡིང་ལྟ་བུར་སྤྱོད།།
ལྟུང་བ་ཆུང་ངུའང་གནོད་པར་བྱེད།།༥༢།།
若我對治力微劣　小墮亦當受大傷 52
信心若怯懦，反遭小過損。52

入菩薩行論

विषादकृतनिश्चेष्टे आपदः सुकरा ननु।

व्युत्थितश्चेष्टमानस्तु महतामपि दुर्जयः ॥५३॥

ཞུམ་བཅས་རྩོལ་བ་དོར་བ་ལ།།

ཕོངས་ལས་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཅི།།

ང་རྒྱལ་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པས་ནི།།

ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དཀའ།།༥༣།།

【隆】由怯弱故捨精勤　云何能免於困厄

若已勤修生我慢　雖有大力亦難勝 53

【如】怯懦捨精進，豈能除福貧？

自信復力行，障大也無礙。53

तस्माद्दृढेन चित्तेन करोम्यापदमापदः।
त्रैलोक्यविजिगीषुत्वं हास्यमापज्जितस्य मे॥५४॥

དེ་བས་སེམས་ནི་བརྟན་པ་ཡིས།།
ལྟུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་བྱ་སྟེ།།

བདག་ནི་ལྟུང་བས་ཕམ་བྱས་ན།།
ཁམས་གསུམ་རྒྱལ་འདོད་བཞད་གད་འགྱུར།།༥༤།།

【隆】是故應以堅毅心　勤行摧壞諸罪垢
我今若為罪墮勝　求三界尊真可笑 54

【如】故心應堅定，奮滅諸罪墮，
我若負罪墮，何能超三界？ 54

मया हि सर्वं जेतव्यमहं जेयो न केनचित्। मयैष मानो वोढव्यो जिनसिंहसुतो ह्यहम्॥༥༥॥

བདག་གིས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བྱ་སྟེ༎ བདག་ལས་སུ་ཡང་རྒྱལ་མི་བྱ༎

རྒྱལ་བ་སེང་གེའི་སྲས་བདག་གིས༎ ང་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱ༎༥༥༎

【隆】我於一切皆超勝　不許有人勝於我　一切諸佛獅子兒　應當如是住我慢[55]

【如】吾當勝一切，不使惑勝我，吾乃佛獅子，應持此自信。[55]

ये सत्त्वा मानविजिता वरकास्ते न मानिनः। मानी शत्रुवशं नैति मानशत्रुवशाश्च ते॥५६॥

འགྲོ་གང་ང་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་དེ།། ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་ཅན་མ་ཡིན།།

ང་རྒྱལ་ཅན་དགྲའི་དབང་མི་འགྲོ།། དེ་དག་ང་རྒྱལ་དགྲ་དབང་འགྱུར།།༥༦།།

【隆】有情若為我慢摧　是煩惱非大我慢　大我慢者不隨敵　煩惱為敵所自在 56

【如】以慢而墮落，此惑非勝慢，自信不隨惑，此信制惑慢。56

मानेन दुर्गतिं नीता मानुष्येऽपि हतोत्सवाः।

ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱེར་ན།།
ངན་འགྲོར་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་།།

མི་ཡི་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་དང་།།

परपिण्डाशिनो दासा मूर्खा दुर्दर्शनाः कृशा॥५७॥

གཞན་གྱི་ཟས་ཟའི་བྲན་དང་ནི།།༥༧།།

【隆】若由煩惱慢起驕　我慢牽引入惡趣　摧壞人中諸勝樂　為他豢養作奴使 57

【如】因慢生傲者，將赴惡趣道，人間歡宴失，為僕食人殘，57

सर्वतः परिभूताश्च मानस्तब्धास्तपस्विनः।

तेऽपि चेन्मानिनां मध्ये दीनास्तु वद कीदृशाः ॥५८॥

ཞླེན་པ་མི་སྡུག་ཉམ་ཆུང་དང་།།

ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་དཀའ་ཐུབ་ཅན།།

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྙས་པར་འགྱུར།།

དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་ཅན་གཏོགས་ན།།དམན་པ་ཅི་འདྲ་ཡིན་པ་སྨྲོས།།༥༨།།

【隆】愚盲可厭體衰羸　一切處中受輕侮

我慢驕矜修苦行　若彼亦稱具我慢 孰有下劣過於此 58

【如】蠢醜體虛弱，輕蔑處處逢。

傲慢苦行者，倘入自信數，堪憐寧過此？ 58

ते मानिनो विजयिनश्च त एव शूरा ये मानशत्रुविजयाय वहन्ति मानम्। ये तं स्फुरन्तमपि मानरिपुं निहत्य कामं जने जयफलं प्रतिपादयन्ति॥५९॥

གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་དགྲ་ལས་རྒྱལ་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་འཆང་།། དེ་ནི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་རྣམ་རྒྱལ་དཔའ་དེ་ཉིད།།
གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་དགྲ་བདོ་བ་ཡང་ངེས་བཅོམ་སྟེ།། འགྲོ་ལ་འདོད་བཞིན་རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པར་བྱེད།།༥༩།།

【隆】誰人為勝我慢怨敵修我慢　此即具大我慢普勝大勇者　此人於我慢敵能作摧壞故　如眾生意勝者之果速圓滿 59

【如】為勝我慢敵，堅持自信心，此乃勝利者，英豪自信士。若復真實滅，暗延我慢敵，定能成佛果，圓滿眾生願。59

संक्लेशपक्षमध्यस्थो भवेद्दृप्तः सहस्रशः। दुर्योधनः क्लेशगणैः सिंहो मृगगणैरिव॥६०॥

ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན།། རྣམ་པ་སྟོང་དུ་སྲན་གཟུགས་ཏེ།།

ཝ་ལ་སོགས་པས་སེང་གེ་བཞིན།། ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ།།༦༠།།

【隆】若居煩惱品類叢　應須多方修堅忍　如狐兔等避獅子　勿為煩惱所中傷 60

【如】設處眾煩惱，千般須忍耐，如獅處狐群，不遭煩惱害。60

महत्स्वपि हि कृच्छ्रेषु न रसं चक्षुरीक्षते। एवं कृच्छ्रमपि प्राप्य न क्लेशवशगो भवेत्॥ ६१ ॥

ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།། མི་ཡིས་མིག་ནི་བསྲུང་བ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཉམ་ང་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།། ཉོན་མོངས་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བྱ།།༦༡།།

【隆】如人猝遇大危險　第一先當護其目　如是若遇危險時　勿隨煩惱自在轉 61

【如】人逢大危難，先護其眼目，如是雖臨危，護心不隨惑。61

༄༅ ॥ ६२ ॥

བདག་ནི་བསྲེགས་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་བླ། །
དེ་བཞིན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །

རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱ་འོ། །
རིགས་པ་ལས་ནི་གཞན་མི་སྤྱད། །༦༢། །

【隆】寧可焚身或斷肢 乃至斷頭亦易事 於彼煩惱怨敵前 終不甘心為低首

【如】吾寧被燒殺，甚或斷頭顱，然終不稍讓，屈就煩惱賊。

如是一切時處中　非如理事終不作 62

一切時與處，不行無義事。62

यदेवापद्यते कर्म तत्कर्मव्यसनी भवेत्। तत्कर्मशौण्डोऽतृप्तात्मा क्रीडाफलसुखेप्सुवत्॥६३॥

རྩེད་མོའི་བདེ་འབྲས་འདོད་པ་ལྟར།། འདི་ཡིས་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན།།
ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་བྱ་སྟེ།། ལས་དེས་མི་ངོམས་དགའ་བར་བྱ།།༦༣།།

【隆】如童稚求嬉戲樂　不問所作為何事　於彼耽玩深愛樂　應當歡喜無厭足 63

【如】如童逐戲樂，所為眾善業，心應極耽著，樂彼無饜足。63

入菩薩行論

सुखार्थं क्रियते कर्म तथापि स्यान्न वा सुखम्। कर्मैव तु सुखं यस्य निष्कर्मा स सुखी कथम्॥ ६४॥

བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་ཀྱང་།། བདེ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་ཀྱི།།

གང་གི་ལས་ཉིད་བདེ་འགྱུར་བ།། དེ་ལས་མི་བྱེད་ཇི་ལྟར་བདེ།།༦༤།།

【隆】為求安樂作諸業　得樂不得不可知　若作此業定生樂　不作安樂何由生 64

【如】世人勤求樂，成否猶未定，二利能得樂，不行樂何有？ 64

कामैर्न तृप्तिः संसारे क्षुरधारामधूपमैः।

पुण्यामृतैः कथं तृप्तिर्विपाकमधुरैः शिवैः॥६५॥

སྤུ་གྲིའི་སོར་ཆགས་སྦྲང་རྩི་ལྟའི།།

རྣམ་སྨིན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི།།

འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན།།

བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་ཅི་སྟེ་ངོམས།།༦༥།།

【隆】如嗜刀鋒所沾蜜　若於諸欲無厭足

異熟安樂及寂靜　於彼福德有何厭 65

【如】如嗜刃上蜜，貪欲無饜足，

感樂寂滅果，求彼何需足？ 65

तस्मात्कर्मावसानेऽपि निमज्जेत्तत्र कर्मणि। यथा मध्याह्नसंतप्त आदौ प्राप्तसराः करी॥६६॥

དེ་ལྟས་ལས་ཚར་ཕྱིན་བྱའི་ཕྱིར།། ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི།།

གླང་ཆེན་མཚོ་ཕྲད་མཚོར་འཇུག་ལྟར།། ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ།།༦༦།།

【隆】如象夏日行當午　遇清涼池即躍入　如是為成所作業　於彼事業應趣行 66

【如】為成所求善，歡喜而趣行，猶如日中象，遇池疾奔入。66

बलनाशानुबन्धे तु पुनः कर्तुं परित्यजेत्। सुसमाप्तं च तन्मुञ्चेदुत्तरोत्तरतृष्णया ॥ ६७ ॥

སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ན།། སླར་བྱའི་དོན་དུ་དོར་བར་བྱ།།

ལེགས་པར་ཟིན་ན་ཕྱི་མ་དང་།། ཕྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་བྱ།།༦༧།།

【隆】若力疲極所隨逐　為易作故當暫息　善攝持者善完成　轉希後後非所應 67

【如】身心俱疲時，暫捨為久繼。事成應盡捨，續行餘善故。67

क्लेशप्रहारान् संरक्षेत् क्लेशांश्च प्रहरेद्दृढम्।

འཐབ་རྙིང་དགྲ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།།

ཉོན་མོངས་མཚོན་ལས་གཟུར་བྱ་ཞིང་།།

【隆】猶如宿將遇敵時　臨陣交鋒兵刃接

【如】沙場老兵將，遇敵避鋒向，

खड्गयुद्धमिवापन्नः शिक्षितेनारिणा सह॥६८॥

གཡུལ་ངོར་རལ་ཁ་ལྷགས་པ་བཞིན།།

ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་གཞོམ་པར་བཏེག།།༦༨།།

應避煩惱利兵鋒　對治盡殲煩惱敵 68

如是回惑刃，巧縛煩惱敵。68

तत्र खड्गं यथा भ्रष्टं गृह्णीयात्सभयस्त्वरन्।

གཡུལ་དུ་རལ་གྲི་ལྷུང་གྱུར་ན།།

དེ་བཞིན་དྲན་པའི་མཚོན་ཤོར་ན།།

【隆】如人臨陣墜其刀　怖畏倉惶急拾取

【如】戰陣失利劍，懼殺疾拾取，

स्मृतिखड्गं तथा भ्रष्टं गृह्णीयान्नरकान् स्मरन्॥ ६९ ॥

འཇིགས་པས་མྱུར་དུ་ལེན་པ་ལྟར།།

དམྱལ་བའི་འཇིགས་དྲན་མྱུར་དུ་བླང་།།༦༩།།

如是若遺正念刀　怖地獄苦急持念 69

如是若失念，畏獄速提起。69

विषं रूधिरमासाद्य प्रसर्पति यथा तनौ। तथैव च्छिद्रमासाद्य दोषश्चित्ते प्रसर्पति॥७०॥

ཇི་ལྟར་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས།། དུག་ནི་ལུས་ལ་ཁྱབ་འགྱུར་པ།།

དེ་བཞིན་གླགས་ནི་རྙེད་པ་ན།། ཉེས་པས་སེམས་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར།།༧༠།།

【隆】如毒箭傷身出血　罪毒速疾遍全身　如是若得小暇隙　罪毒速疾遍人心 70

【如】循血急流動，箭毒速遍身，如是惑得便，罪惡盡覆心。70

तैलपात्रधरो यद्वदसिहस्तैरधिष्ठितः। स्खलिते मरणत्रासात्तत्परः स्यात्तथा व्रती॥७१॥

ཡུངས་མར་བཀང་བའི་སྣོད་བཀུར་ལ།། རལ་གྲི་ཐོགས་པས་དྲུང་བསྡད་དེ།།

བོ་ན་གསོད་བསྡིགས་འཇིགས་པ་ལྟར།། བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་དེ་བཞིན་བསྒྲིམ།།༧༡།།

【隆】如人擎器滿盛油　劊者持劍伺其後　溢即殺之愕然怖　持戒謹畏應如是 71

【如】如人劍逼身，行持滿缽油，懼溢慮遭殺，護戒當如是。71

तस्मादुत्सङ्गगे सर्पे यथोत्तिष्ठति सत्वरम्।
निद्रालस्यागमे तद्वत् प्रतिकुर्वीत सत्वरम्॥७२॥

དེ་བས་པང་དུ་སྦྲུལ་འོངས་ན།།
དེ་བཞིན་གཉིད་དང་སྙོམ་འོངས་ན།།
ཇི་ལྟར་རིངས་པར་ལྡང་བ་ལྟར།།
སྔར་དུ་དེ་དག་བཟློག་པར་བྱ།།༧༢།།

【隆】如有毒蛇來懷中　急當狂駭而驚起
睡眠懈怠若來時　亦當如是勤遮止 72

【如】復如蛇入懷，疾起速抖落，
如是眠懈至，警醒速消除。72

एकैकस्मिंश्चले सुष्ठु परितप्य विचिन्तयेत्।
कथं करोमि येनेदं पुनर्मे न भवेदिति॥७३॥

ཉེས་པ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ཞིང་།།
བདག་ལ་ཕྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བ།།
བདག་ལ་སྨད་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་།།
དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཡུན་རིང་བསམས།།༧༣།།

【隆】一一罪墮出生時　恒應於己嚴呵責
思惟我自今以往　無論如何不再作[73]

【如】每逢誤犯過，皆當深自責，
屢思吾今後，終不犯此過。[73]

संसर्गं कर्म वा प्राप्तमिच्छेदेतेन हेतुना। कथं नामास्ववस्थासु स्मृत्युभ्यासो भवेदिति ॥७४॥

ཇི་ལྟར་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ།། དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་འགྱུར་ཞེས།།

རྒྱུ་འདི་ཡིས་ནི་སྤྱད་པ་འམ།། རིགས་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱ།།༧༤།།

【隆】應思云何於此時　能得修行持正念　以此為因於善士　或如理事起欲心 74

【如】故於一切時，精勤修正念，依此求明師，圓成正道業。74

लघुं कुर्यात्तथात्मानमप्रमादकथां स्मरन्।

कर्मागमाद्यथा पूर्वं सज्जः सर्वत्र वर्तते॥७५॥

ཅི་ནས་ལས་བྱེད་སྔོན་རོལ་ནས།།

ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་ཡོད་པ།།

དེ་ལྟར་བག་ཡོད་གཏམ་དྲན་ཏེ།།

བདག་ཉིད་ལྷང་བ་ཡང་བར་བྱ།།༧༥།།

【隆】昔人云何作善業　事事精勤具雄力　如是無逸念先哲　自身振奮而輕舉 75

【如】為令堪眾善，應於行事前，憶教不放逸，振奮歡喜行。75

入菩薩行論

यथैव तूलकं वायोर्गमनागमने वशम्।
तथोत्साहवशं यायादृद्धिश्चैवं समृध्यति॥ ७६ ॥

ཇི་ལྟར་ལྷུང་ནི་འགྲོ་བ་དང་།།
འོང་བས་ཤིང་བལ་དབང་བསྒྱུར་བ།།
དེ་བཞིན་སྤྲོ་བས་དབང་བསྒྱུར་ཏེ།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།༧༦།།

【隆】如風飄揚去復來　於兜羅綿自在轉　由歡喜心自在轉　成辦善事亦如是 76

【如】如絮極輕盈，隨風任來去，身心若振奮，眾善皆易成。76

७ वीर्यपारमिता नाम सप्तमः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བདུན་པའོ།། །།

第七品： 精進品 終

८ ध्यानपारमिता नाम अष्टमः परिच्छेदः।

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པ།

第八品： 禪定品

शान्तिदेवविरचितः　　寂天菩薩造　　མཛད་པ་པོ།སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

वर्धयित्वैवमुत्साहं समाधौ स्थापयेन्मनः। विक्षिप्तचित्तस्तु नरः क्लेशदंष्ट्रान्तरे स्थितः॥१॥

དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། ཡིད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག།

སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི། ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས།།༡།།

【隆】如是精進生起已　應當心住三摩地　人若其心極散亂　如居煩惱齒隙中[1]

【如】發起精進已，意當住禪定，心意渙散者，危陷惑牙間。[1]

कायचित्तविवेकेन विक्षेपस्य न संभवः। तस्माल्लोकं परित्यज्य वितर्कान् परिवर्जयेत्॥२॥

ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས།། རྣམ་པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་།།
དེ་བས་འཇིག་རྟེན་སྤང་བྱ་ཞིང་།། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་དོར།།༢།།

【隆】由於身心寂靜故　種種散亂不能生　是故應斷世間法　亦當捨離諸分別[2]

【如】身心若寂靜，散亂即不生，故應捨世間，盡棄諸俗慮。[2]

स्नेहान्न त्यज्यते लोको लाभादिषु च तृष्णया।

ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྙེད་སོགས་ལ།།

དེ་བས་འདི་དག་ཡོངས་སྤོངས་ལ།།

【隆】由貪染著財利等　故於世間不能離

【如】貪親愛利等，則難捨世間，

तस्मादेतत्परित्यागे विद्वानेवं विभावयेत्॥३॥

སྲེད་པས་འཇིག་རྟེན་མི་སྤོང་སྟེ།།

མཁས་པས་འདི་ལྟར་དཔྱད་པར་བྱ།།༣།།

是故欲盡斷貪等　智者應當如是知 3

故當盡棄彼，隨智修觀行。3

शमथेन विपश्यनासुयुक्तः कुरुते क्लेशविनाशमित्यवेत्य। शमथः प्रथमं गवेषणीयःस च लोके निरपेक्षयाभिरत्या ॥४॥

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།།

ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི།། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུབ།།༤།།

【隆】已知先須具足妙止已　始生妙觀遍伏諸煩惱　故應最初先勤求妙止　現前成就不貪世間心 [4]

【如】有止諸勝觀，能滅諸煩惱，知已先求止，止由離貪成。[4]

कस्यानित्येष्वनित्यस्य स्नेहो भवितुमर्हति। येन जन्मसहस्राणि द्रष्टव्यो न पुनः प्रियः॥५॥

མི་རྟག་སུ་ཞིག་མི་རྟག་ལ།། ཡང་དག་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད།།

དེས་ནི་ཚེ་རབས་སྟོང་ཕྲག་ཏུ།། སྡུག་པ་མཐོང་བར་ཡོང་མི་འགྱུར།།༥།།

【隆】若人自性是無常　現前復貪無常法　彼於千生流轉中　欲見所愛不可得 5

【如】自身本無常，猶貪無常人，縱歷百千生，不見所愛人。5

अपश्यन्नरतिं याति समाधौ न च तिष्ठति।

मा·अर्थन·ऩ·ऩे·ऩवार·ऩे·ऩवार॥

अपश्यन्नरतिं याति समाधौ न च तिष्ठति।
मा·मथोङ·ना·नी·दगा·मी·ग्युर॥
मथोङ·यङ·ङोम्स·पर·मी·ग्युर·बस॥

【隆】若不見時心不歡　不得平等安樂住

【如】未遇則不喜，不能入等至，

न च तृप्यति दृष्ट्वापि पूर्ववद्बाध्यते तृषा॥६॥
ཡིད་ཀྱང་མཉམ་འཇོག་མི་འགྱུར་ལ།།
སྲེད་པ་བཞིན་སྲེད་པས་གདུང་བར་འགྱུར།།༦།།

見已仍復無厭足　如前貪愛所逼惱[6]

縱見不知足，如昔因愛苦。[6]

न पश्यति यथाभूतं संवेगादवहीयते।
दह्यते तेन शोकेन प्रियसंगमकाङ्क्षया॥७॥

སེམས་ཅན་་རྣམས་ལ་ཆགས་གྱུར་ན།།
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་སྒྲིབ།།
སྐྱོ་བའི་སེམས་ཀྱང་འཇིག་པར་བྱེད།།
ཐ་མར་མྱ་ངན་གདུང་བར་འགྱུར།།༧།།

【隆】若其貪於諸有情　能令真性遍蓋覆　亦能損壞厭離心　終為憂苦熱惱逼 7

【如】若貪諸有情，則障實性慧，亦毀厭離心，終遭愁歎苦。7

ལེའུ། ༨ ༨

तच्चिन्तया मुधा याति ह्रस्वमायुर्मुहुर्मुहुः। अशाश्वतेन धर्मेण धर्मो भ्रश्यति शाश्वतः॥८॥

དེ་ལ་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས༎ ཚེ་འདི་དོན་མེད་འདའ་བར་འགྱུར༎

རྟག་པ་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས༎ གཡུང་དྲུང་ཆོས་ཀྱང་འཇིག་པར་འགྱུར༎༨༎

【隆】若人如是邪思惟　能令此生無義逝　由於無常親友故　卐字法輪亦能壞[8]

【如】若心專念彼，此生將虛度。無常眾親友，亦壞真常法。[8]

第八品 禪定品

बालैः सभागचरितो नियतं याति दुर्गतिम्। नेष्यते विषभागश्च किं प्राप्तं बालसंगमात्॥९॥

བྱིས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་སྤྱོད་ན།། ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ།།

སྐལ་མི་མཉམ་པར་ཁྲིད་བྱེད་ན།། བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༩།།

【隆】善根相等諸愚夫　同行定趨於惡趣　善根不等能相引　依止愚夫何所為 9

【如】行為同凡愚，必墮三惡趣，令入非聖境，何需近凡愚？9

क्षणाद्भवन्ति सुहृदो भवन्ति रिपवः क्षणात्। तोषस्थाने प्रकुप्यन्ति दुराराधाः पृथग्जनाः ॥१०॥

སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་འགྱུར་ལ།། ཡུད་ཙམ་གྱིས་ནི་དགྲར་ཡང་འགྱུར།།
དགའ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོ་བྱེད་པས།། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མགུ་བར་དཀའ།།༡༠།།

【隆】一刹那間成親友　於須臾頃復成仇　於歡喜處生瞋怒　取悅愚夫誠難事 10

【如】剎那成密友，須臾復結仇，喜處亦生瞋，凡夫難取悅。 10

हितमुक्ताः प्रकुप्यन्ति वारयन्ति च मां हितात्।
अथ न श्रूयते तेषां कुपिता यान्ति दुर्गतिम्॥ ११ ॥

ཕན་པར་སྨྲས་ན་ཁྲོ་བར་བྱེད།།
བདག་ཀྱང་ཕན་ལས་བཟློག་པར་བྱེད།།
དེ་དག་ངག་ནི་མ་མཉན་ན།།
ཁྲོ་བས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར།།༡༡།།

【隆】說饒益語反生瞋　於我利益復遮止　若於其言不聽從　頓起瞋心入惡趣[11]

【如】忠告則生瞋，反勸離諸善，若不從彼語，瞋怒墮惡趣。[11]

ཀཱཀྱིའིཆུཧྱཉིཔདཡཀལྐམའཐཔ

入菩薩行論

ईर्ष्योत्कृष्टात्समाद्द्वन्द्वो हीनान्मानः स्तुतेर्मदः। अवर्णात्प्रतिघश्चेति कदा बालाद्धितं भवेत्॥१२॥

མཐོ་ལ་ཕྲག་དོག་མཉམ་དང་འགྲན།། དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྟོད་ན་དྲེགས།།

མི་སྙན་བརྗོད་ན་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ།། ནམ་ཞིག་བྱིས་ལས་ཕན་པ་ཐོབ།།༡༢།།

【隆】勝者嫉妒等者諍　劣者生慢讚生驕　逆耳之言生瞋恚　誰依愚夫能獲益 12

【如】妒高競相等，傲卑讚復驕，逆耳更生瞋，處俗怎得益？ 12

आत्मोत्कर्षः परावर्णः संसाररतिसंकथा। इत्याद्यवश्यमशुभं किंचिद्बालस्य बालतः॥१३॥

བྱིས་དང་འགྲོགས་ན་བྱིས་པ་ལ།། བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་།།

འཁོར་བར་དགའ་བའི་གཏམ་ལ་སོགས།། མི་དགེ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་།།༡༣།།

【隆】友愚夫者因其人　自讚毀他生大罪　樂著生死談論等　任何不善皆能生 [13]

【如】伴愚必然生，自讚毀他過，好談世間樂，無義不善事。[13]

एवं तस्यापि तत्सङ्गात्तेनानर्थसमागमः।

दे་ལྟར་བདག་དང་གཞན་བསྟེན་པ།།

དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ།།

【隆】如是於我及於他　由此唯能成損害

【如】是故近親友，徒然自招損，

एकाकी विहरिष्यामि सुखमक्लिष्टमानसः॥१४॥

དེས་ནི་ཕྱུང་པར་འགྱུར་བར་ཟད།།

བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བས།།༡༤།།

彼既不能利益我　我亦不能成彼義[14]

彼既無益我，吾亦未利彼，[14]

बालाद्दूरं पलायेत प्राप्तमाराधयेत्प्रियैः। न संस्तवानुबन्धेन किं तूदासीनसाधुवत्॥ १५॥

བྱིས་ལས་ཐག་རིང་བྱོལ་བར་བྱ། ཕྲད་ན་དགའ་བས་མགུ་བྱས་ཏེ།

འདྲིས་ཆེན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར། ཐ་མལ་པ་ཙམ་ལེགས་པར་བྱ།།༡༥།།

【隆】於彼愚夫當遠避　暫遇歡喜作恭敬　於彼不應太親密　僅如常人斯為美 15

【如】故應遠凡愚。會時喜相迎，亦莫太親密，善繫君子誼。 15

入菩薩行論

धर्मार्थमात्रमादाय भृङ्गवत् कुसुमान्मधु। अपूर्व इव सर्वत्र विहरिष्याम्यसंस्तुतः॥१६॥

བུང་བས་མེ་ཏོག་སྦྲང་རྩི་བཞིན།། ཆོས་ཀྱི་དོན་ཙམ་བླངས་ནས་ནི།།

ཀུན་ལ་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་བཞིན།། འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ།།༡༦།།

【隆】猶如蜂采花中蜜　唯從其處取法義　宛如從昔未相識　不相親昵住憒鬧 16

【如】猶如蜂采蜜，為法化緣已，如昔未謀面，淡然而處之。16

लाभी च सत्कृतश्चाहमिच्छन्ति बहवश्च माम्।
इति मर्त्यस्य संप्राप्तान्मरणाज्जायते भयम्॥ १७॥

བདག་ནི་རྙེད་མང་བཀུར་སྟི་བཅས།།
དེ་འདྲའི་སྙེམས་པ་འཆང་གྱུར་ན།།
བདག་ལ་མང་པོ་དགའ་འོ་ཞེས།།
ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཇིགས་པ་སྐྱེ།།༡༧།།

【隆】我有利養及恭敬　我為眾人所歡喜　若起如是驕慢言　死後當生大怖畏 17

【如】吾富受恭敬，眾人皆喜我，若持此驕傲，歿後定生懼。17

यत्र यत्र रतिं याति मनः सुखविमोहितम्। तत्तत्सहस्रगुणितं दुःखं भूत्वोपतिष्ठति॥ १८॥

དེ་བས་རྣམ་པར་རྨོངས་པའི་ཡིད།། གང་དང་གང་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།།

དེ་དང་དེ་བསྔོངས་སྟོང་འགྱུར་དུ།། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་ལྡང་།།༡༨།།

【隆】是故若由愚癡心　貪著種種可樂事　彼彼總皆成虛空　唯能生起苦自性 [18]

【如】故汝愚癡意，無論貪何物，定感苦果報，千倍所貪得。[18]

तस्मात्प्राज्ञो न तामिच्छेदिच्छातो जायते भयम्। स्वयमेव च यात्येतद्धैर्यं कृत्वा प्रतीक्षताम्॥ १९॥

དེ་བས་མཁས་པས་ཆགས་མི་བྱ།། ཆགས་པ་ལས་ནི་འཇིགས་པ་སྐྱེ།།

འདི་དག་རང་བཞིན་འདོར་འགྱུར་བས།། བརྟན་པར་བྱིས་ཏེ་རབ་ཏུ་རྟོགས།།༡༩།།

【隆】故諸智者不應貪　由貪能生怖畏故　諸法自性散離故　當堅信解當觀察 19

【如】故智不應貪，貪生三途怖。應當堅信解，彼性本應捨。19

बहवो लाभिनोऽभूवन् बहवश्च यशस्विनः।
सह लाभयशोभिस्ते न ज्ञाताः क्व गता इति॥२०॥

ཉེད་པ་དག་ནི་མང་བྱུང་ཞིང་།།
གྲགས་དང་ལྡན་པ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།།
ཉེད་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ།།
གང་དུ་འདོང་པའི་གཏོལ་མེད་དོ།།༢༠།།

【隆】若能獲得多財利　亦能獲得美名聞
盡其所有名利聚　所欲於我皆無干 20

【如】縱吾財物豐，令譽遍稱揚，
所集諸名利，非隨心所欲。 20

मामेवान्ये जुगुप्सन्ति किं प्रहृष्याम्यहं स्तुतः। मामेवान्ये प्रशंसन्ति किं विषीदामि निन्दितः॥२१॥

བདག་ལ་སྨོད་པ་གཞན་ཡོད་ན།།
བདག་ལ་བསྟོད་པ་གཞན་ཡོད་ན།།
བསྟོད་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
སྨད་པས་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༢༡།།

【隆】若有他人罵詈我　讚揚於我有何樂　若有他人讚揚我　罵詈於我何不樂 21

【如】若有人毀我，讚譽何足喜？若有人讚我，譏毀何足憂？ 21

ལེའུ། ༨།

नानाधिमुक्तिकाः सत्त्वा जिनैरपि न तोषिताः।
किं पुनर्मादृशैरज्ञैस्तस्मात्किं लोकचिन्तया ॥२२॥

སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ།། རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་ན།།
བདག་འདྲ་ངན་པས་སྨོས་ཅི་དགོས།། དེ་བས་འཇིག་རྟེན་བསམ་པ་བཏང་།།༢༢།།

【隆】有情勝解種種別　如來尚難令歡喜　況復惡人如我者　故於世法勿貪著 22

【如】有情種種心，佛亦難盡悅，何況劣如我，故應捨此慮。22

第八品 禪定品

निन्दन्त्यलाभिनं सत्त्वमवध्यायन्ति लाभिनम्। प्रकृत्या दुःखसंवासैः कथं तैर्जायते रतिः ॥२३॥

སེམས་ཅན་རྙེད་པ་མེད་ལ་སྨོད།། རྙེད་པ་ཅན་ལ་མི་སྙན་བརྗོད།།

རང་བཞིན་འགྲོགས་དཀའ་དེ་དག་གིས།། དགའ་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།༢༣།།

【隆】不得助時即加呵　得利之時復譏毀　有情自性難親近　云何能令生歡喜 23

【如】瞥睨窮行者，詆毀富修士，性本難為侶，處彼怎得樂？ 23

न बालः कस्यचिन्मित्रमिति चोक्तं तथागतैः।
न स्वार्थेन विना प्रीतिर्यस्माद्बालस्य जायते॥२४॥

གང་ཕྱིར་བྱིས་པ་རང་དོན་ནི།།
མེད་པར་དགའ་བ་མི་འབྱུང་བས།།
བྱིས་པ་འགའ་ཡང་བཤེས་མིན་ཞེས།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།༢༤།།

【隆】愚夫唯求自利故　非得自利不歡喜
愚夫一切非親友　是諸如來所宣說 24

【如】如來曾宣示，凡愚若無利，
鬱鬱終寡歡，故莫友凡愚。24

स्वार्थद्वारेण या प्रीतिरात्मार्थं प्रीतिरेव सा। द्रव्यनाशे यथोद्वेगः सुखहानिकृतो हि सः॥२५॥

།།༢༥།།

25

【隆】

【如】 25

नावध्यायन्ति तरवो न चाराध्याः प्रयत्नतः

कदा तैः सुखसंवासैः सह वासो भवेन्मम॥२६॥

ནགས་ན་རི་དྭགས་བྱ་རྣམས་དང་།།

འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་།།

ཤིང་རྣམས་མི་སྙན་བརྗོད་མི་བྱེད།།

ནམ་ཞིག་ལྷན་ཅིག་བདག་གནས་འགྱུར།།༢༧།།

【隆】叢林鳥獸及草木　從不能為逆耳言

與彼同游則安樂　何時我能與為侶 26

【如】林中鳥獸樹，不出刺耳音，

伴彼心常樂，何時共安居？ 26

शून्यदेवकुले स्थित्वा वृक्षमूले गुहासु वा। कदानपेक्षो यास्यामि पृष्ठतोऽनवलोकयन्॥२७॥

ཕུག་གམ་ལྷ་ཁང་སྟེང་པ་འམ།། ལྗོན་ཤིང་དྲུང་དུ་གནས་བཅས་ཏེ།།

ནམ་ཞིག་རྒྱབ་ཏུ་མི་ལྟ་ཞིང་།། ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིག་གུ།།༢༧།།

【隆】石室廢祠空舍宅　或住濃蔭大樹前　佛子何時能如是　於家無貪無顧戀 27

【如】何時住樹下，岩洞無人寺，願心不眷顧，斷捨塵世貪？ 27

अममेषु प्रदेशेषु विस्तीर्णेषु स्वभावतः।
स्वच्छन्दचार्यनिलयो विहरिष्याम्यहं कदा॥२८॥

ས་ཕྱོགས་བདག་གིར་བཟུང་མེད་པ།།
རང་དབང་སྤྱོད་ཅིང་ཆགས་མེད་པར།།
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་རྣམས་སུ།།
ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གནས་པར་འགྱུར།།༢༨།།

【隆】無主攝持之住所　自然成就空曠地　自在受用無貪著　何時我得居其處 28

【如】何時方移棲，天然遼闊地，不執為我所，無貪恣意行？ 28

मृत्पात्रमात्रविभवश्चौरासंभोगचीवरः।
निर्भयो विहरिष्यामि कदा कायमगोपयन्॥ २९ ॥

ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་ཉེ་ཚེ་དང་།།
ཀུན་ལ་མི་མཁོའི་གོས་འཆང་ཞིང་།།
ལུས་འདི་སྦ་བར་མ་བྱས་ཀྱང་།།
འཇིགས་མེད་གནས་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར།།༢༩།།

【隆】一缽支身度時日　蔽體唯依糞掃衣　此身脫然無藏護　何時住此無畏處 29

【如】何時居無懼，唯持缽等器，匪盜不需衣，乃至不蔽體？ 29

कायभूमिं निजां गत्वा कङ्कालैरपरैः सह।

ངར་ཁྲོད་སོང་ནས་གཞན་དག་གི།

འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་དུ་ནི།

【隆】親身無常往屍林　昔人白骨縱橫處

【如】何時赴寒林，觸景生此情：

स्वकायं तुलयिष्यामि कदा शतनधर्मिणम्॥ ३०॥

རུས་གོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས།

ནམ་ཞིག་མགོ་སྙོམས་བྱེད་པར་འགྱུར།།༣༠།

我身可怖亦如是　何時心能泊然住 [30]

他骨及吾體，悉皆壞滅法。[30]

अयमेव हि कायो मे एवं पूतिर्भविष्यति।
श‍ृगाला अपि यद्गन्धान्नोपसर्पेयुरन्तिकम्॥ ३१ ॥

བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་།།
དྲང་དུ་ཉེར་འགྲོ་མི་འགྱུར་བ།།
གང་གི་དྲི་ཡིས་ཝ་དག་ཀྱང་།།
དེ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བར་འོང་།།༣༡།།

【隆】我身腐朽出惡臭　貪食腥膻狐狸等
聞之裹足不敢近　當來必有如是事 31

【如】吾身速腐朽，彼臭令狐狼，
不敢趨前嘗，其變終至此。 31

अस्यैकस्यापि कायस्य सहजा अस्थिखण्डकाः।
पृथक् पृथग्गमिष्यन्ति किमुतान्यः प्रियो जनः॥३२॥

ལུས་འདི་གཅིག་པུ་བྱུང་བ་ཡང་།།
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་དག།
ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འགྱེས་འགྱུར་ན།།
མཛའ་བ་གཞན་དག་ཅི་ཞིག་སྨོས།།༣༢།

【隆】唯是此身出生時　與生俱來骨肉等
若尚散壞各分離　餘親愛者何待言 32

【如】孑然此一身，生時骨肉連，
死後各分散，何況是他親？ 32

एक उत्पद्यते जन्तुर्म्रियते चैक एव हि। नान्यस्य तद्व्यथाभागः किं प्रियैर्विघ्नकारकैः ॥३३॥

སྐྱེ་ན་གཅིག་པུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་།། འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ།།

སྡུག་བསྔལ་སྐལ་གཞན་མི་ལེན་ན།། གེགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༣༣།།

【隆】生時獨來一人生　死時亦唯一人死　若他不能代受苦　奚為因親作障礙 33

【如】生既孤獨生，歿復獨自亡，苦痛無人攤，親眷有何益？ 33

अध्वानं प्रतिपन्नस्य यथावासपरिग्रहः।
तथा भवाध्वगस्यापि जन्मावासपरिग्रहः॥ ३४॥

ལམ་དག་ཏུ་ནི་ཞུགས་པ་རྣམས།།
དེ་བཞིན་སྲིད་པའི་ལམ་ཞུགས་པའང་།།
ཇི་ལྟར་གནས་ནི་འཛིན་བྱེད་ལྟར།།
སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན།།༣༤།

【隆】宛如世間行旅人　偶爾同投止宿處
如是三有旅途中　偶爾受生同一處 34

【如】如諸行路客，不執暫留捨，
如是行有道，豈應戀生家？ 34

चतुर्भिः पुरुषैर्यावत्स न निर्धार्यते ततः।

आशोच्यमानो लोकेन तावदेव वनं व्रजेत्॥ ३५॥

འཇིག་རྟེན་ཀུན་ནས་གདུང་བཞིན་དུ།།

ཇི་སྲིད་སྐྱེས་བུ་བཞི་ཡིས་ནི།།

དེ་ལས་དེ་ནི་མ་བཏེག་པ།།

དེ་སྲིད་དུ་ནི་ནགས་སུ་སོང་།།༣༥།།

【隆】眷屬環繞徒悲苦　應及四人尚未來　從床榻上舁身起　當早獨往叢林間 35

【如】迨及眾親友，傷痛及哀泣，四人掮吾體，屆時赴林間。35

अससंस्तवाविरोधाभ्यामेक एव शरीरकः।
पुर्वमेव मृतो लोके म्रियमाणो न शोचति॥ ३६ ॥

བཤེས་མེད་འགོན་པའང་མེད་བྱས་ནས།།
ལུས་འདི་གཅིག་པུ་དབེན་གནས་ཏེ།།
སྔ་ནས་ཤི་དང་འདྲར་བརྩིས་ནས།།
ཤི་ནའང་མྱ་ངན་བྱེད་པ་མེད།།༣༧།།

【隆】既無親知亦無怨　孑然一身住閒靜　計我此身早已死　即令今死復何恨 36

【如】無親亦無怨，隻身隱山林，先若視同死，歿已無人憂。36

न चान्तिकचराः केचिच्छोचन्तः कुर्वते व्यथाम्। बुद्धाद्यनुस्मृतिं चास्य विक्षिपन्ति न केचन॥३७॥

ཧུང་ན་འཁོད་པ་སུ་དག་ཀྱང་།། མྱ་ངན་གནོད་པ་བྱེད་མེད་པས།།

འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་སོགས།། སུས་ཀྱང་གཡེངས་པར་འགྱུར་བ་མེད།།༣༧།།

【隆】任令何人住於前　不能令我生憂惱　極盛舒適茂林間　微勞即生諸安樂 37

【如】四周既無人，哀傷或為害，故修隨念佛，無人擾令散。37

तस्मादेकाकिता रम्या निरायासा शिवोदया। सर्वविक्षेपशमनी सेवितव्या मया सदा॥३८॥

དེ་བས་ཤེན་ཏུ་མདངས་དགའ་བའི།། ནགས་ཚལ་ཚོགས་ཆུང་བདེ་སྐྱིད་ཅེང་།།

གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་པར།། བདག་ཉིད་གཅིག་པུ་གནས་པར་བྱ།།༣༨།།

【隆】令息一切散亂障　故當獨自安住此　無多擾惱常安適　一切散亂皆寂靜 38

【如】故當獨自棲，事少易安樂，靈秀宜人林，止息眾散亂。38

सर्वान्यचिन्तानिर्मुक्तः स्वचित्तैकाग्रमानसः। समाधानाय चित्तस्य प्रयतिष्ये दमाय च॥३९॥

བསམ་པ་གཞན་ནི་ཀུན་བཏང་སྟེ།། བདག་ལ་སེམས་པ་གཅིག་པུ་ཡིས།།
སེམས་ནི་མཉམ་པར་གཞག་ཕྱིར་དང་།། དུལ་བར་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱ།།༣༩།།

【隆】捨置別餘邪思惟　為令此心平等住　亦為調伏自心故　我當一心勤精進 39

【如】盡棄俗慮已，吾心當專一，為令入等至，制惑而精進。39

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

कामा ह्यनर्थजनका इह लोके परत्र च।
इह बन्धवधोच्छेदैर्नरकादौ परत्र च॥४०॥

འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུའང་།།
འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་བསྐྱེད།།

འདིར་ནི་བསད་དང་བཅིང་དང་གཅོད།།
ཕ་རོལ་ཏུ་ནི་དམྱལ་སོགས་སྒྲུབ།།༤༠།།

【隆】若於今世若後世　諸欲唯能生衰損　今生殺縛及刑刖　後世能成地獄苦 40

【如】現世及來世，諸欲引災禍，今生砍殺縛，來世入地獄。40

यदर्थं दूतदूतीनां कृताञ्जलिरनेकधा। न च पापमकीर्तिर्वा यदर्थं गणिता पुरा॥४१॥

ཕོ་ཉ་ཕོ་ཉ་མོ་ཡིས་སྡོན།། གང་ཕྱིར་དུ་མར་གསོལ་བཏབ་ཅིང་།།

སྡིག་པ་རྣམས་སམ་གྲགས་མིན་ལའང་།། གང་གི་དོན་དུ་མ་འཇེམས་པར།།༤༡།།

【隆】匍匐男女鬼卒前　為彼再三作祈請　或諸罪業或惡名　為彼一切非所畏 41

【如】月老媒婆前，何故屢懇求？　為何全不忌，諸罪或惡名？ 41

प्रक्षिप्तश्च भयेऽप्यात्मा द्रविणं च व्ययीकृतम्।

འཛིགས་པ་ལ་ཡང་བདག་ཞུགས་ཤིང་།།

གང་ལ་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པས་ན།།

【隆】我寧趣入恐怖中　亦甯耗損諸財物

【如】縱險吾亦投，資財願耗盡，

यान्येव च परिष्वज्य बभूवोत्तमनिर्वृतिः ॥४२॥

ཛས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་གྱུར་ཏེ།།

མཆོག་ཏུ་དགའ་འགྱུར་དེ་དག་ཉིད།།༤༢།།

若於彼身能抱持　善哉我心亦歡喜 42

只為女入懷，銷魂獲至樂。42

तान्येवास्थीनि नान्यानि स्वाधीनान्यमनानि च। प्रकामं संपरिष्वज्य किं न गच्छसि निर्वृतिम्॥४३॥

ཀེང་རུས་ཉིད་ཡིན་གཞན་མིན་ན།། རང་དབང་དང་ནི་བདག་མིན་ལ།།

རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཡོངས་ཞེན་ནས།། ཅི་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་འགྲོ།།༤༣།།

【隆】彼唯骸骨更無他　不能自主亦非我　何故於彼深好樂　愛著不能趣涅槃 43

【如】除骨更無餘，與其苦貪執，非我自主軀，何如趣涅槃？ 43

उन्नाम्यमानं यत्नाद्यन्नीयमानमधो ह्रिया।

གང་ཞིག་དང་པོ་འབད་དེ་བཏེག།

སྔོན་ནི་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཡང་།

पुरा दृष्टमदृष्टं वा मुखं जालिकयावृतम्॥४४॥

དངས་ཀྱང་ངོ་ཚས་འོག་ཏུ་ལྟ།

གོས་ཀྱིས་གདོང་ནི་གཡོགས་པར་གྱུར།།༤༤།

【隆】初時殷勤好護持　後時驚愕何如此

先為他見或未見　恒以衣等覆其面 44

【如】始則奮抬頭，揭已羞垂視，

葬前見未見，悉以紗覆面。44

तन्मुखं त्वत्परिक्लेशमसहद्भिरिवाधुना।
गृध्रैर्व्यक्तीकृतं पश्य किमिदानीं पलायसे॥४५॥

ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོང་དེ་ནི།།
ད་ལྟ་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་བཞིན།།
བྱ་རྒོད་ཀྱིས་བསལ་བྱས་མཐོང་ནས།།
ད་ལྟ་ཅི་ཕྱིར་འབྱེར་བར་བྱེད།།༤༥།།

【隆】汝昔迷戀貪著者　今仍如前現量轉
鳥鳶啄去現其形　何故汝今欲逃避 45

【如】昔隱惑君容，今現明眼前，
鷲已去其紗，既見何故逃？ 45

परचक्षुर्निपातेभ्योऽप्यासीद्यत्परिरक्षितम्। तदद्य भक्षितं यावत् किमीर्ष्यालो न रक्षसि॥४६॥

གཞན་རྣམས་མིག་གིས་བལྟ་ན་ཡང་།། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྲུང་གྱུར་པ།།

ཇི་སྲིད་དེ་ནི་དེས་ཟ་ན།། སེར་སྣ་ཅན་ཁྱོད་ཅིས་མི་བསྲུང་།།༤༦།།

【隆】昔時若為他眼見　汝心慳惜極防護　云何今為他啄食　汝心不惜不防守 46

【如】昔日他眼窺，汝即忙守護，今鷲食彼肉，吝汝何不護？ 46

मांसोच्छ्रयमिमं दृष्ट्वा गृध्रैरन्यैश्च भक्षितम्।
आहारः पूज्यतेऽन्येषां स्रक्कन्दनविभूषणैः॥४७॥

ཤ་ཡི་ཕུང་པོ་འདི་མཐོང་ནས།།
གཞན་གྱི་ཟས་ལ་མི་ཧོག་གི།།
བྱ་རྒོད་དང་གཞན་ཟ་བྱེད་ན།།
ཕྲེང་བ་ཙནྡན་རྒྱན་གྱིས་མཆོད།།༤༧།།

【隆】若見如斯朽肉堆　烏鳶狐狸所食啖　何於烏獸肴膳前　花鬘旃檀莊嚴供[47]

【如】既見此聚屍，鷲獸競分食，何苦以花飾，般獻烏獸食？[47]

निश्चलादपि ते त्रासः कङ्कालादेवमीक्षितात्।

རུས་གོང་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི།།

རོ་ལངས་བཞིན་དུ་འགའ་ཡིས་ཀྱང་།།

【隆】久死屍骸不動搖　汝今見之猶怖畏

【如】若汝見白骨，靜臥猶驚怖，

वेतालेनेव केनापि चाल्यमानाद्भयं न किम्॥४८॥

མི་འགུལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་སྐྲག་ན།།

བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་ཅིས་མི་འཇིགས།།༤༨།།

全身搖曳如起屍　汝今見之何不畏 48

何不懼少女，靈動如活屍？ 48

एकस्मादशनादेषां लालामेध्यं च जायते। तत्रामेध्यमनिष्टं ते लालापानं कथं प्रियम्॥४९॥

གང་ལ་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ཆགས་པ།། དེ་མ་གཡོགས་ན་ཅིས་མི་འདོད།།

དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་ན་ནི།། གཡོགས་པ་ལ་ནི་ཅི་ཕྱིར་འཁྱུད།།༤༩།།

【隆】若其覆蔽猶貪著　何不貪愛未覆者　若於屍骸非所樂　何故抱持衣覆者 49

【如】昔衣汝亦貪，今裸何不欲？　若謂厭不淨，何故擁著衣？ 49

तूलगर्भैर्मृदुस्पर्शैं रमन्ते नोपधानकैः। दुर्गन्धं न स्रवन्तीति कामिनोऽमेध्यमोहिताः ॥५०॥

ཟས་ནི་གཅིག་པུ་ཉིད་ལས་ནི།། བཤང་དང་ཁ་ཆུ་བྱུང་གྱུར་ན།།

དེ་ལས་བཤང་ལ་མི་དགའ་ཞིང་།། ཁ་ཆུ་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་དགའ།།༥༠།།

【隆】同依於一食物中　出生便溺及津唾　此中便溺非所愛　汝於津唾何愛樂 50

【如】糞便與口涎，悉從飲食生，何故貪口液，不樂臭糞便? 50

यत्र च्छन्नेऽप्ययं रागस्तदच्छन्नं किमप्रियम्। न चेत्प्रयोजनं तेन कस्माच्छन्नं विमृद्यते ॥५१॥

ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི།། སྔས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པར།།

དྲི་ང་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ཞེས།། འདོད་ལྡན་མི་གཙང་བ་ལ་རྨོངས།།༥༡།།

【隆】若其樂著唯細滑　兜羅綿枕何不貪　謂無氣味及漏泄　欲者唯為不淨迷 51

【如】嗜欲者不貪，柔軟木棉枕，謂無女體臭。彼誠迷穢垢。 51

||༥༢||

འདོད་ལྡན་ངན་པ་རྨོངས་པ་རྣམས།། ཞིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ལའང་།།

ཉལ་པོ་བྱ་བར་མི་ནུས་ཞེས།། དེ་ལ་ཁྲོ་བ་དག་ཏུ་བྱེད།།༥༢།།

【隆】諸具欲貪下愚人　謂兜羅綿雖細滑　不能兩兩相交會　由斯不樂兜羅綿 52

【如】迷劣欲者言：棉枕雖滑柔，難成鴛鴦眠。於彼反生瞋。52

第八品 禪定品

यदि ते नाशुचौ रागः कस्मादालिङ्गसेऽपरम्। मांसकर्दमसंलिप्तं स्नायुबद्धास्थिपञ्जरम्॥५३॥

གལ་ཏེ་མི་གཙང་ཆགས་མེད་ན།། རུས་གཟེབ་རྒྱུས་པས་སྦྲེལ་བ་ལ།།

ཤ་ཡི་འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས།། གཞན་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་པང་དུ་འཁྱུད།།༥༣།།

【隆】若謂所貪非不淨　唯餘骨瑣筋絡纏　血肉污泥塗其外　此物何故置懷中 53

【如】若謂厭不淨，肌腱繫骨架，肉泥粉飾女，何以擁入懷？ 53

入菩薩行論

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

स्वमेव बह्वमेध्यं ते तेनैव धृतिमाचर।
अमेध्यभस्त्रामपरां गूथघस्मर विस्मर॥५४॥

ཁྱོད་ཉིད་མི་གཙང་མང་ཡོད་པ།།
དེ་ཉིད་ལ་ཁྱོད་གཏན་སྤྱོད་ཅིང་།།
མི་གཙང་རྐྱལ་པ་གཞན་དག་ལ་འང་།།
མི་གཙང་བཀམ་པས་འདོད་པར་བྱེད།།༥༤།།

【隆】汝身自具多不淨　即彼堪供汝受用　何故於他不淨囊　貪求不淨生貪欲 54

【如】汝自多不淨，日用恒經歷，豈貪不得足，猶圖他垢囊？ 54

मांसप्रियोऽहमस्येति द्रष्टुं स्प्रष्टुं च वाञ्छसि। अचेतनं स्वभावेन मांसं त्वं कथमिच्छसि॥५५॥

བདག་ནི་ཤ་འདི་ལ་དགའ་ཞེས། །རེག་དང་བལྟ་བར་འདོད་ན་ཀོ། །
སེམས་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི། །ཤ་ནི་ཁྱོད་ཀོ་ཇི་ལྟར་འདོད། །༥༥།།

【隆】若謂所好為肌膚　妙著美觀為所欲　肌膚色質本無心　汝於是中何可樂 55

【如】若謂喜彼肉，欲觀並摸觸，則汝何不欲，無心屍肉軀？ 55

यदिच्छसि न तच्चित्तं द्रष्टुं स्प्रष्टुं च शक्यते। यच्च शक्यं न तद्वेत्ति किं तदालिङ्गसे मुधा॥५६॥

འདོད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ།། རེག་དང་བལྟ་བར་མི་ནུས་ལ།།

གང་ཞིག་ནུས་དེ་ཤེས་པ་མིན།། དོན་མེད་འཁྱུད་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༥༧།།

【隆】若貪其心是何物　不可觸知不可見　誰能觸見所未聞　無故抱持何所為 56

【如】所欲婦女心，無從觀與觸，可觸非心識，空擁何所為？ 56

नामेध्यमयमन्यस्य कायं वेत्सीत्यनद्भुतम्। स्वामेध्यमयमेव त्वं तं नावैषीति विस्मयः॥५७॥

མི་གཙང་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་ལུས།། མི་རྟོགས་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི།།

རང་ཉིད་མི་གཙང་ཉིད་ཡིན་པར།། རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ངོ་མཚར་ཆེ།།༥༧།།

【隆】他身自性唯不淨　若不了知未為奇　自身性亦唯不淨　若不了知深可怪 57

【如】不明他不淨，猶非稀奇事，不知自不淨，此則太稀奇！ 57

入菩薩行論

विघनार्कांशुविकचं मुक्त्वा तरुणपङ्कजम्।

སྤྲིན་བྲལ་ཉི་ཟེར་གྱིས་ཕྱེ་བའི།།

མི་གཙང་ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི།།

【隆】離雲淨日照開敷　新苗蓮房偏棄置

【如】汝執不淨心，何故捨晨曦，

अमेध्यशौण्डचित्तस्य का रतिर्गूथपञ्जरे॥५८॥

པདྨ་གཞོན་ནུ་སྤངས་ནས་ནི།།

མི་གཙང་གཟེབ་ལ་ཅི་ཕྱིར་དགའ།།༥༨།།

未知汝貪不淨心　耽斯穢窟有何樂 58

初啟嫩蓮花，反著垢穢囊？ 58

मृदाद्यमेध्यलिप्तत्वाद्यदि न स्प्रष्टुमिच्छसि। यतस्तन्निर्गतं कायात्तं स्प्रष्टुं कथमिच्छसि॥५९॥

ས་ཕྱོགས་མི་གཙང་གིས་གོས་པ།། གལ་ཏེ་རེག་པར་མི་འདོད་ན།།

གང་ལས་དེ་ནི་བྱུང་བ་ཡི།། ལུས་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་རེག་འདོད།།༥༩།།

【隆】地面若為不淨汙　偶一觸之生厭惡　他身不淨出生處　汝今何故欲相觸 59

【如】若汝不欲觸，糞便所塗地，云何反欲撫，泄垢體私處？ 59

入菩薩行論

यदि ते नाशुचौ रागः कस्मादालिङ्गसे परम्। अमेध्यक्षेत्रसंभूतं तद्बीजं तेन वर्धितम्॥६०॥

གལ་ཏེ་མི་གཙང་ཆགས་མེད་ན།། མི་གཙང་ཞིང་ལས་བྱུང་གྱུར་ཅིང་།།
དེ་ཡི་ས་བོན་དེས་བསྐྱེད་པ།། གཞན་ཕྲད་ཅི་ཕྱིར་པང་དུ་འཁྱུད།།༦༠།།

【隆】若於不淨既憎嫌　從不淨田所出生　從於不淨種子出　他身何故置懷抱 60

【如】若謂厭不淨，垢種所孕育，穢處所出生，何以摟入懷？ 60

अमेध्यभवमल्पत्वान्न वाञ्छस्यशुचिं कृमिम्।

མི་གཙང་ལས་བྱུང་མི་གཙང་སྲིན།།

མི་གཙང་མང་པོའི་རང་བཞིན་ལུས།།

【隆】從不淨生不淨蟲　於彼小蟲非所喜

【如】糞便所生蛆，雖小尚不欲，

बह्वमेध्यमयं कायममेध्यजमपीच्छसि ॥ ६१ ॥

ཆུང་ངུའང་ཁྱོད་འདོད་མི་བྱེད་ལ།།

མི་གཙང་སྐྱེས་པའང་འདོད་པར་བྱེད།།༦༡།།

眾多不淨自性身　從不淨生何可樂 61

云何汝反欲，垢生不淨軀？ 61

न केवलममेध्यत्वमात्मीयं न जुगुप्ससि।
अमेध्यभाण्डानपरान् गूथघस्मर वाञ्छसि॥ ६२॥

ཁྱོད་ནི་རང་ཉིད་མི་གཙང་ལ།།
སྨོད་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི།།
མི་གཙང་རྒྱུ་པ་མི་གཙང་ལ།།
བཀྲམ་པས་གཞན་ཡང་འདོད་པར་བྱེད།།༦༢།།

【隆】汝今非唯於自身　不淨自性不呵厭　乃復於他不淨囊　貪求不淨生貪欲 62

【如】汝自不淨身，非僅不輕棄，反因貪不淨，圖彼臭皮囊。62

कर्पूरादिषु हृद्येषु शाल्यन्नव्यञ्जनेषु वा।
मुखक्षिप्तविसृष्टेषु भूमिरप्यशुचिर्मता॥६३॥

ག་བུར་ལ་སོགས་ཡིད་འོང་དང་།།
ཁར་བཟུག་ཕྱིར་ཕྱུང་བོར་བ་ཡིས།།
འབྲས་ཆན་དག་གམ་ཚོད་མའང་རུང་།།
ས་ཡང་མི་གཙང་བཙོག་པར་འགྱུར།།༦༣།།

【隆】龍腦旃檀可意香　香粳時蔬諸美食
但令入口復吐之　地也沾汙成不淨 63

【如】宜人冰片等，米飯或蔬菜，
食已復排出，大地亦染汙。63

入菩薩行論

यदि प्रत्यक्षमप्येतदमेध्यं नाधिमुच्यसे।
श्मशाने पतितान् घोरान् कायान् पश्यापरानपि॥ ६४॥

གལ་ཏེ་མི་གཙང་འདི་འདྲ་བ།།
དངར་གྲོད་དག་ཏུ་བོར་བའི་ལུས།།
མངོན་སུམ་གྱུར་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ན།།
མི་གཙང་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་གྱིས།།༦༤།།

【隆】現見不淨有如此　若猶於此心狐疑
當往觀於屍林中　所棄他人不淨體 64

【如】垢身濁如此，親見若復疑，
應觀寒屍林，腐身不淨景。64

चर्मण्युत्पाटिते यस्माद्भयमुत्पद्यते महत्।

གང་ལས་པགས་པའི་ཁ་ཕྱེ་ན།།

ཤེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ།།

【隆】若知朽壞皮裂時　能令人生大恐怖

【如】皮表迸襲屍，見者生大畏，

कथं ज्ञात्वापि तत्रैव पुनरुत्पद्यते रतिः ॥६५॥

འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འགྱུར་བར།།

ཕྱིར་ཞིང་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།༦༥།།

何故復於自他身　後時貪著生歡喜 65

知已復何能，好色生歡喜？ 65

入菩薩行論

काये न्यस्तोऽप्यसौ गन्धश्चन्दनादेव नान्यतः। अन्यदीयेन गन्धेन कस्मादन्यत्र रज्यसे॥६६॥

ལུས་ལ་བསྐུས་པའི་དྲི་དེ་ཡང་། ཙནྡན་སོགས་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན།

གཞན་གྱི་དྲི་དེས་གཞན་དག་ལ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད།༦༦།

【隆】身所薰染之香氣　亦唯旃檀等非餘　何故依於餘物香　於餘人身起貪著 66

【如】塗身微妙香，旃檀非她身，何以因異香，貪著她身軀？66

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ

入菩薩行論

यदि स्वभावदौर्गन्ध्याद्रागो नात्र शिवं ननु। किमनर्थरुचिर्लोकस्तं गन्धेनानुलिम्पति॥६७॥

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དྲི་ང་བས།། འདི་ལ་མ་ཆགས་ལེགས་མིན་ནམ།།

འཇིག་རྟེན་དོན་མེད་སྲེག་པ་དག།། ཇི་སྟེ་དེ་ལ་དྲི་ཞིམ་སྐུད།།༦༧།།

【隆】若彼自性本臭惡　於彼不貪何不可　世間貪著無義人　云何於彼以香塗 67

【如】身味若本臭，不貪豈非善？ 貪俗無聊輩，為何身塗香？ 67

कायस्यात्र किमायातं सुगन्धि यदि चन्दनम्। अन्यदीयेन गन्धेन कस्मादन्यत्र रज्यते॥६८॥

ཙོན་ཏེ་དྲི་ཞིམ་ཙནྡན་ནི།། ལུས་ལ་འདིར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱུང་།།
གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ།། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད།།༦༨།།

【隆】是則芬芳出旃檀　於此身中何所有　何故依於餘物香　於餘人身起貪著 68

【如】若香屬旃檀，身出乃異味，何以因異香，貪愛女身軀？ 68

यदि केशनखैर्दीर्घैर्दन्तैः समलपाण्डुरैः।
मलपङ्कधरो नग्नः कायः प्रकृतिभीषणः॥६९॥

གལ་ཏེ་སྐྲ་སེན་རིང་བ་དང་།།
བསྒྲོས་པས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི།།
སོ་སྐྱ་དྲིར་བཅས་འདམ་གྱི་དྲིས།།
གཅེར་བུ་འཇིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན།།༦༩།།

【隆】若時發長爪甲深　牙齒污穢垢膩染　人身自性本如是　祖露觀之堪怖畏 69

【如】長髮汙修爪，黃牙泥臭味，皆令人怖畏，軀體自本性，69

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

स किं संस्क्रियते यत्नादात्मघाताय शस्त्रवत्।
आत्मव्यामोहनोद्युक्तैरुन्मत्तैराकुला मही॥७०॥

རང་ལ་གནོད་པའི་མཚོན་བཞིན་དུ།།
བདག་ལ་རྨོངས་པའི་འབད་པ་ཡིས།།
དེ་འབད་ཅེ་ཕྱིར་བྱེ་དོར་བྱེད།།
སྨྱོས་པས་ས་འདི་ཀུན་ཏུ་འཁྲུགས།།༧༠།།

【隆】如此刀劍傷自身　云何於彼勤剪剔　我執愚癡力所蒙　於地顛狂頻洗濯 70

【如】如傷己利刃，何故勤擦拭？自迷癡狂徒，嗚呼滿天下！ 70

कङ्कालान् कतिचिद्दृष्ट्वा श्मशाने किल ते घृणा।
ग्रामश्मशाने रमसे चलत्कङ्कालसंकुले॥७१॥

རུས་གོང་འབའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ནི།།
དུར་ཁྲོད་དུ་ནི་ཡིད་འབྱུང་ན།།
གཡོ་བའི་རུས་གོང་གིས་ཁྱབ་པའི།།
གྲོང་གི་དུར་ཁྲོད་ལ་དགའ་འམ།།༧༡།།

【隆】僅見久死舊屍骸　若於屍林猶厭捨
搖曳屍骸遍城邑　於此屍林何喜愛 71

【如】寒林唯見骨，意若生厭離，
豈樂活白骨，充塞寒林城？71

एवं चामेध्यमप्येतद्विना मूल्यं न लभ्यते। तदर्थमर्जनायासो नरकादिषु च व्यथा॥७२॥

དེ་ལྟར་མི་གཙང་གྱུར་པ་དེའང་།། རིན་མེད་པར་ནི་མི་རྙེད་དོ།།
དེ་དོན་བསླུབས་པས་ཤ་ཐང་དང་།། དམྱལ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པར་འགྱུར།།༧༢།།

【隆】況復如是不淨物　不酬其值不可得　為成此事費勤劬　亦遭地獄等災害 72

【如】復次女垢身，無酬不可得，今生逐塵勞，彼世遭獄難。72

शिशोर्नार्जनसामर्थ्यं केनासौ यौवने सुखी। यात्यर्जनेन तारुण्यं वृद्धः कामैः करोति किम्॥७३॥

བྱིས་པ་ནོར་སྒྲེལ་མི་ནུས་པས།། དར་ལ་བབ་ན་འདི་ཅི་བདེ།།

ནོར་གསོག་པ་ཡིས་ཚེ་གཏུགས་ན།། རྒས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༧༣།།

【隆】少年無力致資財　及年方長此何用　消磨歲月積財富　老矣得之有何益 73

【如】少無生財力，及長怎享樂？財積壽漸近，衰老欲何為？ 73

केचिद्दिनान्तव्यापारैः परिश्रान्ताः कुकामिनः। गृहमागत्य सायाह्ने शेरते स्म मृता इव॥७४॥

འདོད་ལྡན་ངན་པ་ཁ་ཅིག་ནི།། ཉིན་རངས་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་དུབ་སྟེ།།

ཁྱིམ་དུ་འོངས་ནས་ཆད་པའི་ལུས།། རོ་དང་འདྲ་བར་ཉལ་བར་བྱེད།།༧༤།།

【隆】或有貪欲下劣人　黎明而起極勤劬　抵暮歸家身疲極　僵然而臥如死屍 74

【如】多欲卑下人，白日勞力竭，夜歸精氣散，身如死屍眠。74

दण्डयात्राभिरपरे प्रवासक्लेशदुःखिताः।

ཁ་ཅིག་བྲེས་བསྒྲོད་ཉོན་མོངས་དང་།།

བུ་སྨད་འདོད་བཞིན་བུ་སྨད་རྣམས།།

【隆】或由煩惱遊異域　跋涉長途受諸苦

【如】或需赴他鄉，長途曆辛勞，

वत्सरैरपि नेक्षन्ते पुत्रदारांस्तदर्थिनः ॥७५॥

རིང་དུ་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅན།།

ཁྱུད་ཁོར་ལོས་ཀྱང་མཐོང་མི་འགྱུར།།༧༥།།

心欲求於諸女色　而諸女色終難遇 75

雖欲會嬌妻，終年不相見。75

यदर्थमेव विक्रीत आत्मा कामविमोहितैः। तन्न प्राप्तं मुधैवायुर्नीतं तु परकर्मणा॥७६॥

བདག་ལ་ཕན་འདོད་རྨོངས་པས༑ གང་དོན་ཉིད་དུ་བཙོངས་བ་ཡང༑

དེ་མ་ཐོབ་པར་དོན་མེད་པའི༑ གཞན་གྱི་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་བདས༑༧༦༑

【隆】欲求自利諸愚人　為彼彼事鬻自身　彼不可得定無義　徒為他業風所吹 76

【如】或人為謀利，因愚賣身訖，然利猶未得，空隨業風去。76

विक्रीतस्वात्मभावानां सदा प्रेषणकारिणाम्। प्रसूयन्ते स्त्रियोऽन्येषामटवीविटपादिषु॥७७॥

ལ་ལ་རང་གི་ལུས་བཙོངས་ཤིང་།། དབང་མེད་གཞན་གྱིས་བཀོལ་གྱུར་ཏེ།།
ཆུང་མ་དག་ཀྱང་བུ་བྱུང་ན།། ཤིང་དྲུང་དགོན་པར་བབ་བབ་འབྱུང་།།༧༧།།

【隆】或有出賣自己身　他所雇傭無自在　仍懼妻室育子時　樹下祠中無宅舍 77

【如】或人自售身，任隨他指使，妻妾縱臨產，荒郊樹下生。77

रणं जीवितसंदेहं विशन्ति किल जीवितुम्।
मानार्थं दासतां यान्ति मूढाः कामविडम्बिताः ॥७८॥

འདོད་པས་བསླུས་པའི་གླེན་པ་དག། འཚོ་འདོད་འཚོ་བར་བྱ་འོ་ཞེས།།
སྲོག་སྟོར་དོགས་བཞིན་གཡུལ་དུ་འཛུག། ཁེ་ཕྱིར་བྲན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད།།༧༨།།

【隆】欲貪欺誑諸愚人　常稱求活故謀生　不顧生命臨軍陣　為利甘為人役使 78

【如】欲欺凡夫謂：求活謀生故，慮喪赴疆場，為利成傭奴。78

छिद्यन्ते कामिनः केचिदन्ये शूलसमर्पिताः।
दृश्यन्ते दह्यमानाश्च हन्यमानाश्च शक्तिभिः॥७९॥

འདོད་ལྡན་ལ་ལ་ལུས་ཀྱང་བཅད།།
ཁ་ཅིག་མདུང་ཐུང་དག་གིས་བསྣུན།།
ཁ་ཅིག་གསལ་ཤིང་རྩེ་ལ་བཙུགས།།
ཁ་ཅིག་བསྲེགས་པ་དག་ཀྱང་སྣང་།།༧༩།།

【隆】具貪欲者或斷肢　或貫尖扡為人幢　或被戈矛相刺擊　亦見投火焚其身 79

【如】為欲或喪身，或豎利戈尖，或遭短矛刺，乃至火焚燒。79

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

अर्जनरक्षणनाशविषादैरर्थमनर्थमनन्तमवेहि।
व्यग्रतया धनसक्तमतीनां नावसरो भवदुःखविमुक्तेः॥८०॥

བསགས་དང་བསྲུང་དང་བརླག་པའི་གདུང་བ་ཡིས།།
ནོར་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ།།
ནོར་ལ་ཆགས་པས་གཡེངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས།།
སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་སྐབས་མེད་དོ།།༨༠།།

【隆】積聚守護散壞諸熱惱　財為無邊衰損汝應知
諸有貪著資財散亂者　陷三有獄脫苦終無期 80

【如】積護耗盡苦，應知財多禍，
貪金渙散人，脫苦遙無期。80

एवमादीनवो भूयानल्पास्वादस्तु कामिनाम्।

འདོད་ལྡན་རྣམས་ལ་དེ་ལ་སོགས།།

ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་ཕྱུགས་དག་གིས།།

【隆】於諸具足貪欲者　所欲害多而利少

【如】貪欲生眾苦，害多福利少，

शकटं वहतो यद्वत्पशोर्घासलवग्रहः ॥८१॥

ཉེས་དམིགས་མང་ལ་མནོག་ཆུང་སྟེ།།

རྩྭ་ནི་ཁམ་འགའ་ཟོས་པ་བཞིན།།༨༡།།

猶如俯首轅下駒　偶一嚼齧路旁草 81

如彼拖車牲，唯得數口草。81

入菩薩行論

तस्यास्वादलवस्यार्थे यः पशोरप्यदुर्लभः। हता दैवहतेनेयं क्षणसंपत्सुदुर्लभा॥८२॥

ཕྱུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནའང་མི་དཀོན་པའི།། མནོག་ཆུང་གང་ཡིན་དེ་དོན་དུ།།

དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་རྙེད་དཀའ་འདི།། ལས་ཀྱིས་མནར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ།།༨༢།།

【隆】畜生如是不為奇　何可人為瑣屑事　造諸惡業生諸苦　壞我難得暇滿身[82]

【如】彼利極微薄，雖畜不難得，為彼勤苦眾，竟毀暇滿身。[82]

अवश्यं गन्तुरल्पस्य नरकादिप्रपातिनः।
कायस्यार्थे कृतो योऽयं सर्वकालं परिश्रमः॥८३॥

འདོད་པ་ངེས་པར་འཇིག་འགྱུར་ཞིང་།།
དམྱལ་ལ་སོགས་པར་ལྟུང་བྱེད་པ།།
ཆེན་པོ་མིན་ཕྱིར་དུས་ཀུན་དུ།།
ངལ་བའི་ཚེགས་བྱུང་གང་ཡིན་པ།།༨༣།།

【隆】所欲決定必壞滅　能令墮於地獄等　非為成於大義利　長時所生疲極苦 83

【如】諸欲終壞滅，貪彼易墮獄，為此瞬息樂，須久厝艱困。83

ततः कोटिशतेनापि श्रमभागेन बुद्धता। चर्यादुःखान्महद्दुःखं सा च बोधिर्न कामिनाम्॥८४॥

དེ་ཡི་བྱེ་བའི་ཆ་ཙམ་གྱི།། ཚེགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འགྲུབ་ན།།

འདོད་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་བས།། སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ལ་བྱང་ཆུབ་མེད།།༨༤།

【隆】若僅以其俱胝分　微苦即能成大覺　具欲而行菩提道　苦多菩提不可成[84]

【如】彼困千萬分，便足成佛道，欲者較菩薩，苦多無菩提。[84]

न शस्त्रं न विषं नाग्निर्न प्रपातो न वैरिणः।
कामानामुपमां यान्ति नरकादिव्यथास्मृतेः ॥८५॥

དམྱལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་བསམ་བྱས་ན།།
དུག་དང་མེ་དང་གཡང་ས་དང་།།
འདོད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་དང་ནི།།
དགྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔེར་མི་ཕོད།།༨༥།།

【隆】當思地獄等諸苦　利刀毒藥及猛火　危岩及與諸怨敵　無可比喻貪欲者 85

【如】思維地獄苦，始知諸欲患，非毒兵器火，險地所能擬。85

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

एवमुद्विज्य कामेभ्यो विवेके जनयेद्रतिम्।
कलहायासशून्यासु शान्तासु वनभूमिषु॥८६॥

དེ་ལྟར་འདོད་ལ་སྐྱོ་བྱས་ཏེ། །
དབེན་པ་ལ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད། །
རྩོད་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་པ། །
ཞི་བའི་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། །༨༧།

【隆】如是於欲生厭離　於閒靜處生歡喜
靜論煩惱悉空寂　住於寂靜叢林中 86

【如】故當厭諸欲，欣樂阿蘭若。
離諍無煩惱，寂靜山林中， 86

धन्यैः शशाङ्ककरचन्दनशीतलेषु रम्येषु हर्म्यविपुलेषु शिलातलेषु।
निःशब्दसौम्यवनमारुतवीज्यमानैः चंक्रम्यते परहिताय विचिन्त्यते च॥८७॥

སྐལ་ལྡན་ཟླ་འོད་ཙནྡན་གྱིས་བསིལ་བའི།།
ཡངས་པའི་རྡོ་ལེབ་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར།།
སྒྲ་མེད་ཞི་བའི་ནགས་རླུང་གཡོ་བ་ཡིས།།
གཞན་ལ་ཕན་དོན་སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད།།༨༧།།

【隆】可愛月光旃檀香露滌　廣大磐石適悅如華居　萬籟蕭然微颸拂林薄　為他饒益白淨善心生 87

【如】皎潔明月光，清涼似檀香。傾泄平石上，如宮意生歡　林風無聲息，徐徐默吹送。有福瑜伽士，踱步思利他 87

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

विहृत्य यत्र क्वचिदिष्टकालं शून्यालये वृक्षतले गुहासु।
परिग्रहरक्षणखेदमुक्तः चरत्यपेक्षाविरतो यथेष्टम्॥८८॥

ཁང་སྟོང་ཤིང་དྲུང་ཕུག་དག་ཏུ།།
གང་དུ་ཇི་སྲིད་འདོད་གནས་ཤིང་།།
ཡོངས་འཛིན་བསྲུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྤངས།།
ལྟོས་པ་མེད་པར་བག་ཡངས་སྤྱོད།།༨༨།།

【隆】空屋樹下石室等　隨心所欲而安住
遠離執持守護苦　無依無著放意行 88

【如】空舍岩洞樹，隨時任意住，
盡捨護持苦，無忌恣意行。88

स्वच्छन्दचार्यनिलयः प्रतिबद्धो न कस्यचित्। यत्संतोषसुखं भुङ्क्ते तदिन्द्रस्यापि दुर्लभम्॥८९॥

རང་དབང་སྤྱོད་ཅིང་ཆགས་མེད་ལ།།
ཆོག་ཤེས་བདེ་སྤྱོད་གང་ཡིན་པ།།
གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་མེད་པ།།
དབང་པོས་ཀྱང་ནི་དེ་རྙེད་དཀའ།།༨༩།།

【隆】自在受用無貪著　不為一物所繫屬　所有知足受用樂　雖南面王未易有 89

【如】離貪自在行，誰亦不相干，王侯亦難享，知足閒居歡。89

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

एवमादिभिराकारैर्विवेकगुणभावनात्। उपशान्तवितर्कः सन् बोधिचित्तं तु भावयेत्॥९०॥

དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས།། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་བྱས་ནས།།

རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་།། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ།།༩༠།།

【隆】依於如是種種相　思惟阿練若功德　應即息滅諸分別　應當修習菩提心 90

【如】遠離諸塵緣，思彼具功德，盡息諸分別，觀修菩提心。90

परात्मसमतामादौ भावयेदेवमादरात्।
समदुःखसुखाः सर्वे पालनीया मयात्मवत्॥९१॥

བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི།།
བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཉམ་པས་ན།།
དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒོམ།།
ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྲུང་བར་བྱ།།༩༡།།

【隆】最初應當勤修習　自他不異平等捨　所受苦樂相等故　應護眾生如愛己 91

【如】首當勤觀修，自他本平等。避苦求樂同，護他如護己。91

हस्तादिभेदेन बहुप्रकारः कायो यथैकः परिपालनीयः।
तथा जगद्भिन्नमभिन्नदुःखसुखात्मकं सर्वमिदं तथैव॥९२॥

ལག་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམ་མང་ཡང་།།
ཡོངས་སུ་བསྲུང་བྱའི་ལུས་སུ་གཅིག་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐ་དད་བདེ་སྡུག་དག།
ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བདེ་བ་འདོད་མཉམ་གཅིག།༩༢།།

【隆】如手足等雖有多差別　同為一身悉皆所愛護　如是別異眾生諸苦樂　悉欲求樂如我等無異 92

【如】手足肢雖眾，護如身相同，眾生苦樂殊，求樂與我同。92

第八品 禪定品

यद्यप्यन्येषु देहेषु मद्दुःखं न प्रबाधते। तथापि तद्दुःखमेव ममात्मस्नेहदुःसहम्॥९३॥

གལ་ཏེ་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།། གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མི་གནོད་པ།།

དེ་ལྟའང་དེ་བདག་སྡུག་བསྔལ་དེ།། བདག་ཏུ་ཞེན་པས་མི་བཟོད་ཉིད།།༩༣།།

【隆】既我自身所有苦　不能損惱他人身　故知但由執我故　於自所苦難安忍 93

【如】雖我所受苦，不傷他人身，此苦亦當除，執我難忍故，93

तथा यद्यप्यसंवेद्यमन्यद्दुःखं मयात्मना।
तथापि तस्य तद्दुःखमात्मस्नेहेन दुःसहम्॥९४॥

དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག།
བདག་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཡང་།།
དེ་ལྟའང་དེ་བདག་སྡུག་བསྔལ་དེ།།
བདག་ཏུ་ཞེན་པས་བཟོད་པར་དཀའ།།༩༤།

【隆】如是他人之所苦　雖未降臨加我身　彼亦能令我生苦　執為我故不能忍 94

【如】如是他諸苦，雖不臨吾身，彼苦仍應除，執我難忍故。 94

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།

入菩薩行論

मयान्यदुःखं हन्तव्यं दुःखत्वादात्मदुःखवत्। अनुग्राह्या मयान्येऽपि सत्त्वत्वादात्मसत्त्ववत्॥९५॥

བདག་གིས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ།། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཕྱིར་བདག་སྡུག་བཞིན།།

བདག་གིས་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ།། སེམས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་བདག་ལུས་བཞིན།།༩༥།།

【隆】我應除去他人苦　是苦受故如自苦　我應為他作饒益　是有情故如自身 95

【如】吾應除他苦，他苦如自苦，吾當利樂他，有情如吾身。95

यदा मम परेषां च तुल्यमेव सुखं प्रियम्। तदात्मनः को विशेषो येनात्रैव सुखोद्यमः॥९६॥

གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ག། བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་ལ།།

བདག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན།། གང་ཕྱིར་བདག་གཅིག་བདེ་བར་བརྩོན།།༩༦།།

【隆】若時自他二者間　欲求安樂均相等　我於他有何差別　何故唯勤求自樂 96

【如】自與他雙方，求樂既相同，自他何差殊？何故求獨樂？ 96

यदा मम परेषां च भयं दुःखं च न प्रियम्। तदात्मनः को विशेषो यत्तं रक्षामि नेतरम्॥९७॥

གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉི་ག། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་མཚུངས་པ་ལ།།

བདག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན།། གང་ཕྱིར་གཞན་མིན་བདག་སྲུང་བྱེད།།༩༧།།

【隆】若時自他二者間　不欲受苦亦均等　我於他有何差別　何故護己捨他人 97

【如】自與他雙方，惡苦既相同，自他何差殊？何故唯自護？ 97

तद्दुःखेन न मे बाधेत्यतो यदि न रक्ष्यते। नागामिकायदुःखान्मे बाधा तत्केन रक्ष्यते॥९८॥

གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བས།། བདག་ལ་མི་གནོད་ཕྱིར་མི་བསྲུང་།།
མ་འོངས་པ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་།། གནོད་མི་བྱེད་ན་དེ་ཅི་བསྲུང་།།༩༨།།

【隆】若云他身所受苦　不能損我故無關　未來自身所受苦　今亦無損何須護 98

【如】謂彼不傷吾，故不護他苦，後苦不害今，何故汝防護？ 98

अहमेव तदापीति मिथ्येयं परिकल्पना।

བདག་གིས་དེ་ནི་སྨྱོང་སྙམ་པའི།།

འདི་ལྟར་ཤི་བའང་གཞན་ཉིད་ལ།།

【隆】若謂我當受彼苦　是為顛倒邪分別

【如】若謂當受苦，此誠邪思維，

अन्य एव मृतो यस्मादन्य एव प्रजायते॥९९॥

རྣམ་པར་རྟོག་དེ་ལོག་པ་སྟེ།།

སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན།།༩༩།།

今時死者是餘身　後時生是他身故 99

亡者他體故，生者亦復然。99

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यदि तस्यैव यद्दुःखं रक्ष्यं तस्यैव तन्मतम्।

गང་ཚེ་གང་གི་སྡུག་བསྔལ་གང་༎

ཀང་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལག་པས་མིན༎

【隆】若時彼人於彼苦　唯彼自身當防護

【如】若謂自身苦，應由自防護，

पाददुःखं न हस्तस्य कस्मात्तत्तेन रक्ष्यते॥ १०० ॥

དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྲུངས་ན༎

ཅི་ཕྱིར་དེས་ནི་དེ་བསྲུང་བྱ༎༡༠༠༎

足之所作何關手　何故於彼亦防護 100

足苦非手苦，何故手護足? 100

अयुक्तमपि चेदेतदहंकारात्प्रवर्तते। तदयुक्तं निवर्त्यं तत्स्वमन्यच्च यथाबलम्॥ १०१ ॥

གལ་ཏེ་རིགས་པ་མིན་ཡང་འདིར།། བདག་ཏུ་འཛིན་པས་འཇུག་ཅེ་ན།།

བདག་གཞན་མི་རིགས་གང་ཡིན་ཏེ།། ཅི་ནུས་པར་ནི་སྤང་བྱ་ཉིད།།༡༠༡།།

【隆】若云此雖不應理　由執為我故能爾　何故不執我為他　此即應力求斷者 101

【如】若謂此非理，執我故如此，執自他非理，唯當極力斷。101

संतानः समुदायश्च पङ्क्तिसेनादिवन्मृषा।

यस्य दुःखं स नास्त्यस्मात्कस्य तत्स्वं भविष्यति॥ १०२॥

རྒྱུད་དང་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི།།

ཕྲེང་བ་དམག་ལ་སོགས་བཞིན་བརྫུན།།

སྡུག་བསྔལ་ཅན་གང་དེ་མེད་པ།།

དེས་འདི་སུ་ཞིག་སྡང་བར་འགྱུར།།༡༠༢།།

【隆】謂是相續及聚積　如鬘軍等唯虛妄

有苦者誰畢竟無　此中誰為主宰者 102

【如】相續與蘊聚，假名如軍鬘，

本無受苦者，誰復感彼苦？ 102

अस्वामिकानि दुःखानि सर्वाण्येवाविशेषतः। दुःखत्वादेव वार्याणि नियमस्तत्र किंकृतः॥१०३॥

སྡུག་བསྔལ་བདག་པོ་མེད་པར་ནི།། ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད།།
སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་བསལ་བྱ།། ངེས་པས་དེར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༠༣།།

【隆】若無主宰受苦者　一切有情無差別　是苦受故應為除　此中何須定分別 103

【如】既無受苦者，諸苦無分別。苦故即當除，何需強區分？103

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

दुःखं कस्मान्निवार्यं चेत्सर्वेषामविवादतः। वार्यं चेत्सर्वमप्येवं न चेदात्मापि सत्त्ववत्॥१०४॥

ཅི་ཕྱིར་ཀུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི།། བཟློག་པར་བྱ་ཞེས་བརྩད་དུ་མེད།།

གལ་ཏེ་བཟློག་ནའང་ཐམས་ཅད་བཟློག།། དེ་མིན་བདག་ཀྱང་སེམས་ཅན་བཞིན།།༡༠༤།།

【隆】不須爭論問何故　眾生之苦皆應滅　若應除苦皆應除　不除我亦如有情 104

【如】不應有此諍，何需除他苦？欲除悉應除，否則自如他。104

कृपया बहु दुःखं चेत्कस्मादुत्पद्यते बलात्।
जगद्दुःखं निरूप्येदं कृपादुःखं कथं बहु॥ १०५॥

སྙིང་རྗེ་སྡུག་བསྔལ་མང་གྱུར་པ།། ཅི་ཕྱིར་ནན་གྱིས་སྐྱེད་ཅེ་ན།།
འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་བྱས་ན།། ཇི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་སྡུག་བསྔལ་མང་།།༡༠༥།།

【隆】或問大悲多生苦　何故殷勤令生起　菩薩思惟眾生苦　悲心何嘗令苦生 105

【如】悲心引眾苦，何苦強催生？若湣眾生苦，自苦云何增？ 105

ལེའུ། ༨

बह्नामेकदुःखेन यदि दुःखं विगच्छति। उपाद्यमेव तद्दुःखं सदयेन परात्मनोः॥ १०६ ॥

གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་གིས་ནི།། སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་མེད་འགྱུར་ན།།

བརྩེ་དང་ལྡན་པས་སྡུག་བསྔལ་དེ།། རང་དང་གཞན་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཉིད།།༡༠༦།།

【隆】若以一苦為方便　即能消滅眾多苦　諸具悲者於自他　悉皆應令生彼苦 106

【如】一苦若能除，眾多他人苦，為利自他故，慈者樂彼苦。106

第八品 禪定品

अतः सुपुष्पचन्द्रेण जानतापि नृपापदम्।

आत्मदुःखं न निहतं बहूनां दुःखिनां व्ययात्॥ १०७॥

དེས་ན་མེ་ཏོག་ཟླ་མཛེས་ཀྱིས།།

རྒྱལ་པོའི་གནོད་པ་ཤེས་kyང་ནི།།

བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་བསལ་ཏེ།།

མང་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་འགྱུར་ཕྱིར།།༡༠༧།།

【隆】是故花月嚴菩薩　雖知受彼國王害

不求免除自身苦　為盡眾生多苦故 107

【如】妙花月雖知，國王有害意，

然為盡眾苦，不惜殉自命。107

एवं भावितसंतानाः परदुःखसमप्रियाः।
अवीचिमवगाहन्ते हंसाः पद्मवनं यथा॥१०८॥

དེ་ལྟར་རྒྱུད་ནི་གོམས་གྱུར་པ།།
གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་དགའ་བས།།
པདྨའི་མཚོ་རུ་ངང་པ་ལྟར།།
མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར།།༡༠༨།།

【隆】若能如是修相續　樂求息滅他人苦　猶如鳧雁見蓮池　不勞驅遣自趣入 108

【如】如是修自心，則樂滅他苦，惡獄亦樂往，如鵝趣蓮池。108

मुच्यमानेषु सत्त्वेषु ये ते प्रामोद्यसागराः।
तैरेव ननु पर्याप्तं मोक्षेणारसिकेन किम्॥ १०९॥

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གྲོལ་བ་ན།།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཚོག་མིན་ནམ།།
དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་གང་ཡིན་པ།།
ཐར་པ་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༠༩།།

【隆】度脫一切諸有情　幾許歡喜廣大海
於彼若尚未為足　何為欲求解脫樂 109

【如】有情若解脫，心喜如大海，
此喜寧不足？云何唯自度？ 109

अतः परार्थं कृत्वापि न मदो न च विस्मयः। न विपाकफलाकाङ्क्षा परार्थैकान्ततृष्णया॥११०॥

དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་། །
གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བས། །
རློམ་སེམས་དང་ནི་ངོ་མཚར་མེད། །
རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུའི་རེ་བ་མེད། །༡༡༠། །

【隆】如是雖作利他事　不以為奇不驕舉　唯是樂為他義利　異熟果報非所求 110

【如】故雖謀他利，然無驕矜氣，一心樂利他，不望得善報。110

तस्माद्यथान्तशोऽवर्णादात्मानं गोपयाम्यहम्।
रक्षाचित्तं दयाचित्तं करोम्येवं परेष्वपि॥१११॥

དེ་བས་ཇི་ལྟར་ཆུང་ངུ་ན།། མི་སྙན་ལས་ཀྱང་བདག་བསྲུང་བ།།
དེ་བཞིན་གཞན་ལ་བསྲུང་སེམས་དང་།། སྙིང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱ།།༡༡༡།།

【隆】如於極小逆耳言　亦護自身不令受　護他之心亦應爾　大悲心當如是修 111

【如】微如言不遜，吾亦慎防護，如是於眾生，當習悲護心。111

अभ्यासादन्यदीयेषु शुक्रशोणितबिन्दुषु।
भवत्यहमिति ज्ञानमसत्यपि हि वस्तुनि॥११२॥

གོམས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་དག་གི། ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ།
དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པ་སྐྱེར། ༡༡༢།

【隆】由串習故諸凡夫　於他有情精血滴　雖非我物謂為我　亦能視他為自身 112

【如】如親精卵聚，本非吾自身，串習故執取，精卵聚為我。112

तथा कायोऽन्यदीयोऽपि किमात्मेति न गृह्यते।
परत्वं तु स्वकायस्य स्थितमेव न दुष्करम्॥ ११३ ॥

དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་།།
བདག་ཅེས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་གཟུང་།།
བདག་གི་ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུའང་།།
བཞག་པ་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་མེད།།༡༡༣།།

【隆】諸修行者於他身　何不如是執為我　如是亦於我自身　不難安立以為他 113

【如】如是於他身，何不執為我？自身換他身，是故亦無難，113

ज्ञात्वा सदोषमात्मानं परानपि गुणोदधीन्। आत्मभावपरित्यागं परादानं च भावयेत्॥ १९४॥

བདག་ཉིད་སྐྱོན་བཅས་གཞན་ལ་ཡང་།། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་བྱས་ནས།།
བདག་འཛིན་ཡོངས་སུ་དོར་བ་དང་།། གཞན་བླང་བ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ།།༡༡༤།།

【隆】應觀自身多過失　於他見為功德海　於己棄捨我執心　於他攝取當修習 114

【如】自身過患多，他身功德廣，知已當修習，愛他棄我執。 114

कायस्यावयवत्वेन यथाभीष्टाः करादयः। जगतोऽवयवत्वेन तथा कस्मान्न देहिनः॥११५॥

ཇི་ལྟར་ལག་པ་ལ་སོགས་པ།། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་འདོད་ལྟར།།

དེ་བཞིན་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ།། ཅི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད།།༡༡༥།།

【隆】如何於彼手足等　許為人體之支分　而不如是許眾生　為諸有情之支分 115

【如】眾人皆認許，手足是身肢，如是何不許，有情眾生分？ 115

यथात्मबुद्धिरभ्यासात्स्वकायेऽस्मिन्निरात्मके।
परेष्वपि तथात्मत्वं किमभ्यासान्न जायते॥ ११६ ॥

ཇི་ལྟར་བདག་མེད་ལུས་འདི་ལ།།
དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་།།
གོམས་པས་བདག་གི་བློ་བྱུང་བ།།
གོམས་པས་བདག་བློ་ཅིས་མི་སྐྱེ།།༡༡༦།།

【隆】此身本無主宰我　如是薰習起我想　於餘有情亦練修　我想何不能生起 116

【如】於此無我軀，串習成我所，如是於他身，何不生我覺？ 116

एवं परार्थं कृत्वापि न मदो न च विस्मयः। आत्मानं भोजयित्वैव फलाशा न च जायते॥ ११७॥

དེ་ལྟ་ན་ནི་གཞན་གྱི་དོན༎ བྱས་ཀྱང་ངོ་མཚར་སྙེམ་མི་འབྱུང་༎

བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཟས་ཟོས་ནས༎ ལན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བཞིན༎༡༡༧༎

【隆】是故雖作利他事　不為稀有不自矜　如以飲饌奉自身　不希酬報索償值 117

【如】故雖謀他利，然無驕矜氣，如人自餵食，未曾盼回報。117

तस्माद्यथार्तिशोकादेरात्मानं गोप्तुमिच्छसि। रक्षाचित्तं दयाचित्तं जगत्यभ्यस्यतां तथा॥ ११८॥

དེ་བས་ཇི་ལྟར་ཆུང་ངུ་ནའང་། མི་སྙན་ལས་ཀྱང་བདག་བསྲུང་བ།

དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་བསྲུང་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེའི་སེམས་ནི་གོམས་པར་བྱ།།༡༡༨།།

【隆】如於輕微逆耳言　亦於自身善防護　亦應如是修大悲　思善防護諸眾生 118

【如】微如言不遜，吾亦慎防護，如是於眾生，當習悲護心。118

अध्यतिष्ठदतो नाथः स्वनामाप्यवलोकितः। पर्षच्छारद्यभयमप्यपनेतुं जनस्य हि॥ ११९॥

དེ་བས་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས།། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཡི།།

འཁོར་གྱི་འཇིགས་པའང་བསལ་བའི་ཕྱིར།། རང་གི་མཚན་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབས།།༡༡༩།།

【隆】大悲依怙觀世音　是故亦為諸眾生　生死怖畏遣除故　以自名號為加持 119

【如】怙主觀世音，為除眾怖畏，湧現大悲心，加持自聖號。119

दुष्करान्न निवर्तेत यस्मादभ्यासशक्तितः।

དཀའ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་བྱ་སྟེ།།

གང་གི་མིང་ཐོས་འཇིགས་པ་ཡང་།།

【隆】修菩提心勿畏難　由於如是修行力

【如】聞名昔喪膽，因久習近故，

यस्यैव श्रवणात्त्रासस्तेनैव न विना रतिः॥१२०॥

འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི།།

དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་འགྱུར།།༡༢༠།།

初時聞名生畏者　彼時無彼心不樂 120

失彼竟寡歡，知難應莫退。120

आत्मानं चापरांश्चैव यः शीघ्रं त्रातुमिच्छति। स चरेत्परमं गुह्यं परात्मपरिवर्तनम्॥ १२१ ॥

གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི།། མྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས།།

བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ།། གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱོད་པར་བྱ།།༡༢༡།།

【隆】若人欲求自及他　遠離怖畏得救護　應修自他相換法　秘密正士之所行 121

【如】若人欲速疾，救護自與他，當修自他換，勝妙秘密訣。121

入菩薩行論

यस्मिन्नात्मन्यतिस्नेहादल्पादपि भयाद्भयम्। न द्विषेत्कस्तमात्मानं शत्रुवद्यो भयावहः॥१२२॥

བདག་ལུས་གང་ལ་ཆགས་པ་ཡིས།། འཇིགས་གནས་ཆུང་ལའང་འཇིགས་སྐྱེ་བ།།
འཇིགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལུས་དེ་ལ།། སུ་ཞིག་དགྲ་བཞིན་སྡང་མི་བྱེད།།༡༢༢།།

【隆】為所貪愛之自身　少可怖處亦生怖　於此能生怖畏身　何不瞋之如寇仇 122

【如】貪著自身故，小怖亦生畏。於此生懼身，誰不似敵瞋？122

यो मान्द्यक्षुत्पिपासादिप्रतीकारचिकीर्षया।
पक्षिमत्स्यमृगान् हन्ति परिपन्थं च तिष्ठति॥१२३॥

ལུས་གང་བསྐྱེས་དང་སྐོམ་སོགས་ནད།།
ཟ་དང་ཉ་དང་རི་དྭགས་དག།
གསོ་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་འདོད་པས།།
གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལམ་སྒྲུགས་བྱེད།།༡༢༣།།

【隆】此身常患饑渴病　為求療治具方便
殺戮禽獸及蟲魚　伏道要人行劫掠[123]

【如】千般需療除，饑渴身疾者，
捕殺魚鳥獸，伺機劫道途。[123]

入菩薩行論

यो लाभसत्क्रियाहेतोः पितरावपि मारयेत्।
रत्नत्रयस्वमादद्याद्येनावीचीन्धनो भवेत्॥ १२४॥

གང་ཞིག་ཁེ་དང་རིམ་གྲོའི་ཕྱིར།།
ཕ་དང་མ་ཡང་གསོད་བྱེད་ཅིང་།།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྐུས་ནས།།
དེས་ནི་མནར་མེད་བསྲེག་འགྱུར་ན།།༡༢༤།།

【隆】為求利養恭敬等　乃於弒害殺父母
盜取三寶清淨財　能成無間焚燒業 124

【如】或為求利敬，乃至殺父母，
盜取三寶物，以是焚無間。 124

कः पण्डितस्तमात्मानमिच्छेद्रक्षेत्प्रपूजयेत्॥ न पश्येच्छत्रुवच्चैनं कश्चैनं प्रतिमानयेत्॥ १२५॥

མཁས་པ་སུ་ཞིག་ལུས་དེ་ལ།། འདོད་ཅིང་བསྲུང་དང་མཆོད་བྱེད་ཀྱི།།

འདི་ལ་སུ་ཞིག་དགྲ་བཞིན་དུ།། བལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྙས་མི་བྱེད།།༡༢༥།།

【隆】何有智者於此身　貪愛守護作供養　不疾視之如寇仇　於之輕棄而呵譴 125

【如】有誰聰智者，欲護供此身？誰不視如仇，誰不輕蔑彼？125

入菩薩行論

ལེའུ། ༨།

यदि दास्यामि किं भोक्ष्ये इत्यात्मार्थे पिशाचता।
यदि भोक्ष्ये किं ददामीति परार्थे देवराजता॥ १२६ ॥

གལ་ཏེ་བྱིན་ན་ཅི་སྤྱད་ཅེས།།
བདག་དོན་སེམས་པ་འདྲེ་ཡི་ཚུལ།།
གལ་ཏེ་སྤྱད་ན་ཅི་སྦྱིན་ཅེས།།
གཞན་དོན་སེམས་པ་ལྷ་ཡི་ཆོས།།༡༢༦།།

【隆】若問施已何所用　是自利心魔事業　問受用已何以施　是利他心天人法 126

【如】若施何能享？ 自利餓鬼道， 自享何所施？ 利他人天法。 126

第八品 禪定品

入菩薩行論

आत्मार्थं पीडयित्वान्यं नरकादिषु पच्यते। आत्मानं पीडयित्वा तु परार्थं सर्वसंपदः ॥१२७॥

བདག་ཕྱིར་གཞན་ལ་གནོད་བྱས་ན༎ དམྱལ་ལ་སོགས་པར་གདུངས་པར་འགྱུར༎

གཞན་ཕྱིར་བདག་ལ་གནོད་བྱས་ན༎ ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ༎༡༢༧༎

【隆】為己之故而損他　能成地獄等熱惱　為他人故自受損　圓滿資糧無不成 127

【如】為自而害他，將受地獄苦，損己以利他，一切圓滿成。127

दुर्गतिर्नीचता मौर्ख्यं ययैवात्मोन्नतीच्छया।
तामेवान्यत्र संक्राम्य सुगतिः सत्कृतिर्मतिः ॥१२८॥

བདག་ཉིད་མཐོ་བར་འདོད་པ་དེས།།
ངན་འགྲོ་ངན་དང་གླེན་པར་འགྱུར།།
དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྒོ་བྱས་ན།།
བདེ་འགྲོ་རིམ་གྲོ་འཐོབ་པར་འགྱུར།།༡༢༨།།

【隆】欲求自身高勝者　惡趣醜陋愚癡因
若即以此推及他　能成善趣享用樂 128

【如】欲求自高者，卑愚墮惡趣，
回此舉薦他，受敬上善道。128

आत्मार्थं परमाज्ञाप्य दासत्वाद्यनुभूयते।
परार्थं त्वेनमाज्ञाप्य स्वामित्वाद्यनुभूयते॥ १२९॥

བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་བཀོལ་ན།།
བྲན་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར།།
གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་སྤྱད་ན།།
རྗེ་དཔོན་ཉིད་སོགས་མྱོང་བར་འགྱུར།།༡༢༩།།

【隆】若為自利使命他　當受果報為奴役
若為他利自勞作　當受果報為人君 129

【如】為己役他者，終遭僕役苦，
勞自以利他，當封王侯爵。129

入菩薩行論

ये केचिद्दुःखिता लोके सर्वे ते स्वसुखेच्छया।
ये केचित्सुखिता लोके सर्वे तेऽन्यसुखेच्छया॥१३०॥

འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་པ།།
དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་།།
འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་པ།།
དེ་ཀུན་རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་།།༡༣༠།།

【隆】盡其世間諸樂事　皆從求他安樂生　世間所有諸苦事　悉由唯求自樂生 130

【如】所有世間樂，悉從利他生，一切世間苦，鹹由自利成。130

बहुना वा विमुक्तेन दृश्यतामिदमन्तरम्।
स्वार्थार्थिनश्च बालस्य मुनेश्चान्यार्थकारिणः ॥ १३१ ॥

མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས།།
བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་།།
ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ།།
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས།།༡༣༡།།

【隆】總之愚夫唯自利　能仁唯作他利益　即於此二見差別　是中何煩多贅言 131

【如】何需更繁敘？凡愚求自利，牟尼唯利他，且觀此二別。131

न नाम साध्यं बुद्धत्वं संसारेऽपि कुतः सुखम्।
स्वसुखस्यान्यदुःखेन परिवर्तमकुर्वतः॥ १३२॥

བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག། ཡང་དག་བརྗེ་བ་མ་བྱས་ན།།
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་།། འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད།།༡༣༢།།

【隆】若於自樂及他苦　不能互換正修行　豈唯正覺不能成　輪回中亦無安樂 132

【如】若不以自樂，真實換他苦，非僅不成佛，生死亦無樂。132

入菩薩行論

आस्तां तावत्परो लोके दृष्टोऽप्यर्थो न सिध्यति। भृत्यस्याकुर्वतः कर्म स्वामिनोऽददतो भृतिम्॥ १३३॥

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཕར་ཞོག་གི།། བྲན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་།།

རྗེ་དཔོན་ཟན་པ་མི་སྟེར་བའི།། ཚེ་འདིའི་དོན་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར།།༡༣༣།།

【隆】後世姑置且勿論　如人傭僕不作務　主人必不酬傭值　現生利益亦不成 133

【如】後世且莫論，今生不為僕，雇主不予酬，難成現世利。133

त्यक्त्वान्योन्यसुखोत्पादं दृष्टादृष्टसुखोत्सवम्। अन्योन्यदुःखनाद् घोरं दुःखं गृह्णन्ति मोहिताः ॥ १३४ ॥

མཐོང་དང་མ་མཐོང་བདེ་འགྲུབ་པའི།། ཕུན་སུམ་བདེ་སྐྱིད་ཡོངས་བོར་ཞིང་།།

གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པའི་རྒྱུས།། རྨོངས་པས་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་ལེན།།༡༣༤།།

【隆】能成現見未見樂　圓滿安樂悉棄捨　由於令他受苦因　愚夫受諸難忍苦 134

【如】利他能成樂，否則樂盡失，害他令受苦，愚者定遭殃。134

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།

उपद्रवा ये च भवन्ति लोके यावन्ति दुःखानि भयानि चैव। सर्वाणि तान्यात्मपरिग्रहेण तत्किं ममानेन परिग्रहेण॥ १३५॥

འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཚེ་བ་གང་ཡོད་དང་།། འཇིགས་དང་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་གྱུར་པ།།

དེ་ཀུན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་ན།། འདྲེ་ཆེན་དེས་ཀོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༣༥།།

【隆】一切世間所有諸逼惱　怖畏苦痛凡諸衰損事　悉皆從於我執而出生　此大惡魔於我有何益 135

【如】世間諸災害，怖畏及眾苦，悉由我執生，此魔我何用？ 135

入菩薩行論

आत्मानमपरित्यज्य दुःखं त्यक्तुं न शक्यते। यथाग्निमपरित्यज्य दाहं त्यक्तुं न शक्यते॥ १३६ ॥

བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན།། སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བར་མི་ནུས་ཏེ།།

ཇི་ལྟར་མེ་ནི་མ་བཏང་ན།། སྲེག་པ་སྤོང་བར་མི་ནུས་བཞིན།།༡༣༦།།

【隆】愛執自身若不捨　則不能免諸苦惱　如人執火若不捨　終當不免被焚燒 136

【如】我執未盡捨，苦必不能除，如火未拋棄，不免受灼傷。136

तस्मात्स्वदुःखशान्त्यर्थं परदुःखशमाय च।
ददाम्यन्येभ्य आत्मानं परान् गृह्णामि चात्मवत्॥ १३७॥

དེ་ལྟར་བདག་གནོད་ཞི་བ་དང་།།
བདག་ཉིད་གཞན་ལ་གཏང་བྱ་དང་།།
གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱའི་ཕྱིར།།
གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་གཟུང་བར་བྱ།།༡༣༧།།

【隆】是故為滅自災害　亦為息滅他人苦　應捨自身為他人　亦應攝他為自體 137

【如】如為止自害，及滅他痛苦，捨自盡施他，愛他如愛己。137

अन्यसंबद्धमस्मीति निश्चयं कुरु हे मनः।
सर्वसत्त्वार्थमुत्सृज्य नान्यच्चिन्त्यं त्वयाधुना॥१३८॥

བདག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་ཅེས༎
སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་མ་གཏོགས་པར༎
ཡིད་ཁྱོད་ངེས་པར་ཤེས་གྱིས་ལ༎
ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་མི་བསམ༎༡༣༨༎

【隆】汝心於此應勝解　謂我隨他自在轉　唯除利益諸有情　此外非汝所應思 138

【如】意汝定當知，吾已全屬他，除利有情想，切莫更思餘。 138

न युक्तं स्वार्थदृष्ट्यादि तदीयैश्चक्षुरादिभिः। न युक्तं स्यन्दितुं स्वार्थमन्यदीयैः करादिभिः॥१३९॥

གཞན་དབང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས།། རང་དོན་སྒྲུབ་པར་རིགས་མ་ཡིན།།
དེ་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས།། དེ་ལ་ལོག་པར་བྱ་མི་རིགས།།༡༣༩།།

【隆】以彼自在眼根等　成辦自義不應理　為他義故以眼等　於彼不應違悖行 139

【如】不應以他眼，成辦自利益，亦莫以眼等，邪惡待眾生。139

तेन सत्त्वपरो भूत्वा कायेऽस्मिन् यद्यदीक्षसे। तत्तदेवापहृत्यास्मात् परेभ्यो हितमाचर॥ १४०॥

དེས་ན་སེམས་ཅན་གཙོར་བྱ་སྟེ།། བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་མཐོང་བ།།
དེ་དང་དེ་ནི་ཕྲོགས་ནས་ཀྱང་།། གཞན་དག་ལ་ནི་ཕན་པར་སྤྱོད།།༡༤༠།།

【隆】是故有情為主要　所有我身可得者　縱使彼彼悉奪取　何為利他饒益行 140

【如】故當尊有情，己身所有物，見已鹹取出，廣利諸眾生。140

हीनादिष्वात्मतां कृत्वा परत्वमपि चात्मनि। भावयेर्ष्यां च मानं च निर्विकल्पेन चेतसा ॥ १४१ ॥

དམན་སོགས་བདག་ཏུ་བྱས་པ་དང་།། གཞན་ཉིད་དུ་ནི་བདག་བྱས་ནས།།

རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ།། ཕྲག་དོག་འགྲན་དང་ང་རྒྱལ་བསྒོམ།།༡༤༡།།

【隆】劣等有情攝為我　自身易地為彼人　依無分別心修習　嫉妒競爭及我慢[141]

【如】易位卑等高，移自換為他，以無疑慮心，修妒競勝慢。[141]

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

एष सत्क्रियते नाहं लाभी नाहमयं यथा।
स्तूयतेऽहमहंनिन्द्यो दुःखितोऽहमयं सुखी॥ १४२॥

འདི་ནི་བཀུར་བྱས་བདག་ནི་མིན།།
འདི་བཞིན་བདག་གིས་མ་རྙེད་ཅེང་།།
འདི་ནི་བསྟོད་བྱས་བདག་ལ་སྨོད།།
འདི་བདེ་བདག་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ།།༡༤༢།།

【隆】彼得恭敬我獨無　我得利養不如彼
對彼讚揚呵罵我　彼享安樂我受苦 142

【如】蒙敬彼非我，吾財不如彼，
受讚他非我，彼樂吾受苦。142

अहं करोमि कर्माणि तिष्ठत्येष तु सुस्थितः। अयं किल महांल्लोके नीचोऽहं किल निर्गुणः ॥ १४३ ॥

བདག་ནི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་དང་།། འདི་ནི་བདེ་བ་ཉིད་དུ་གནས།།

འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཆེ་དང་།། བདག་དམན་ཡོན་ཏན་མེད་པར་གྲག།༡༤༣།།

【隆】我今辛勤作眾務　彼唯自在安閒住　彼於世間享盛名　而我德能不顯著 143

【如】工作吾勤苦，度日彼安逸。世間盛讚彼，吾之身名裂， 143

किं निर्गुणेन कर्तव्यं सर्वस्यात्मा गुणान्वितः। सन्ति ते येष्वहं नीचः सन्ति ते येष्वहं वरः॥१४४॥

ཡོན་ཏན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།། བདག་ཀུན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཉིད།།

གང་བས་འདི་དམན་དེ་ཡོད་ཅིང་།། གང་བས་བདག་མཆོག་དེ་ཡང་ཡོད།།༡༤༤།།

【隆】我無功德當奈何　我等唯應修功德　有餘勝者彼不及　有餘劣者我猶勝 144

【如】無才何所為？才學眾悉有，彼較某人劣，吾亦勝某人。144

शीलदृष्टिविपत्त्यादिक्लेशशक्त्या न मद्वशात्।
चिकित्स्योऽहं यथाशक्ति पीडाप्यङ्गीकृता मया॥ १४५॥

ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བ་རྒུད་སོགས་ནི།།
ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་དབང་མིན།།
ཅི་ནུས་བདག་ནི་གསོ་དགོས་ཏེ།།
གནོད་པའང་བདག་གིས་དང་དུ་བླང་།།༡༤༥།།

【隆】謂壞律儀及見等　煩惱使然非我力
應須盡力救我等　自願代受諸災害 145

【如】戒見衰退等，因惑而非我，
故應悲濟我，困則自取受。145

བསམ་གཏན། །༨

अथाहमचिकित्स्योऽस्य कस्मान्मामवमन्यसे।
किं ममैतद्गुणैः कृत्यमात्मा तु गुणवानयम्॥ १४६ ॥

འོན་ཏེ་བདག་འདིའི་གསོ་བྱ་མིན།།
ཅི་ཕྱིར་བདག་ལ་བརྙས་པ་བྱེད།།
བདག་ལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱིས།།
ཅི་བྱ་འདི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན།།༡༤༦།།

【隆】若於我等不能救　何反輕蔑於我等　彼有功德我何益　彼自有其功德耳 146

【如】然吾未蒙濟，竟然反遭輕，彼雖具功德，於我有何益？ 146

第八品 禪定品

दुर्गतिव्यालबक्रस्थेनैवास्य करुणा जने।
अपरं गुणमानेन पण्डितान् विजिगीषते॥ १४७॥

ངན་འགྲོ་གདུག་པའི་ཁར་གནས་པ།།
འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་འདི།།
ཕྱིར་ལ་ཡོན་ཏན་རློམ་པ་ཡིས།།
མཁས་པ་དག་ལ་བསྒྲོ་བར་འདོད།།༡༤༧།།

【隆】於住惡趣毒蛇口　諸有情類無悲心
反欲以功德驕人　後時回向諸智者 147

【如】不湣愚眾生，危陷惡趣門，
向外誇己德，欲勝諸智者。147

सममात्मानमालोक्य यतः स्वाधिक्यवृद्धये। कलहेनापि संसाध्यं लाभसत्कारमात्मनः॥ १४८॥

བདག་དང་མཉམ་ལ་བལྟས་ནས་ནི།། གང་གིས་རང་ཉིད་ལྷག་བྱའི་ཕྱིར།།

བདག་གི་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ནི།། རྩོད་པ་ཡིས་ཀྱང་ངེས་པར་བསྒྲུབ།།༡༤༨།།

【隆】觀待與己相等者　云何令我勝於彼　或於名利或恭敬　不恤鬥諍決令成 148

【如】為令自優勝，利能等我者，縱諍亦冀得，財利與恭敬。148

अपि सर्वत्र मे लोके भवेयुः प्रकटा गुणाः। अपि नाम गुणा येऽस्य न श्रोष्यन्त्यपि केचन॥ १४९॥

ཅི་ནས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནི།། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་བསྒྲགས་པ་དང་།།

གཞན་ཡང་འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་གང་།། སུས་ཀྱང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བྱ།།༡༤༩།།

【隆】云何能令我功德　普遍顯揚於世間　彼之所有諸功德　任何一人不令聞 149

【如】極力稱吾德，令名揚世間，克抑彼功德，不令世間聞。149

入菩薩行論

छाद्येरन्नपि मे दोषाः स्यान्मे पूजास्य नो भवेत्।

བདག་གི་སྐྱོན་ཡང་སྦ་བྱ་ཞིང་།།

བདག་དེང་རྙེད་པ་ལེགས་རྙེད་ཅིང་།།

【隆】我之過失令覆藏　供養於我彼不爾

【如】復當隱吾過，受供而非他，

सुलब्धा अद्य मे लाभाः पूजितोऽहमयं न तु॥ १५०॥

བདག་ནི་མཆོད་འགྱུར་འདི་ལ་མིན།།

བདག་ནི་བཀུར་འགྱུར་འདི་ལ་མིན།།༡༥༠།།

我今善得大利養　而於彼無如是事 150

令我獲大利，受敬而非他。150

पश्यामो मुदितास्तावच्चिरादेनं खलीकृतम्। हास्यं जनस्य सर्वस्य निन्द्यमानमितस्ततः॥१५१॥

འདི་ནི་མ་རུངས་བྱས་པ་ལ།། ཡུན་རིང་བདག་ནི་དགའ་བས་ལྟ།།

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བཞད་གད་དང་།། ཕན་ཚུན་སྨོད་པ་དག་ཏུ་བྱ།།༡༥༡།།

【隆】彼遭橫逆恒拂意　我當欣然久樂觀　彼為眾人所譏笑　亦復相與作呵厭 151

【如】吾喜觀望彼，淪落久遭難，令受眾嘲諷，競相共責難。151

अस्यापि हि वराकस्य स्पर्धा किल मया सह। किमस्य श्रुतमेतावत् प्रज्ञा रूपं कुलं धनम्॥ १५२॥

ཉོན་མོངས་འདི་ཡང་བདག་དང་ནི།། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་འགྲན་ཅེས་གྲག།

འདི་དག་ཐོས་དང་ཤེས་རབ་བམ།། གཟུགས་རིགས་ནོར་གྱིས་མཉམ་མམ་ཅི།།༡༥༢།།

【隆】彼惑迷故於我等　敢言欲與相抗衡　慧聞色力及富貴　彼與吾曾等不等 152

【如】據云此狂徒，欲與吾相爭，財貌與慧識，種姓寧等我？ 152

एवमात्मगुणान् श्रुत्वा कीर्त्यमानानितस्ततः। संजातपुलको हृष्टः परिभोक्ष्ये सुखोत्सवम्॥ १५३ ॥

དེ་ལྟར་ཀུན་ལ་བསྒྲགས་པ་ཡི།། བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་ནི།།

སྤུ་ལྡང་དགའ་བ་སྐྱེ་གྱུར་པའི།། བདེ་སྐྱིད་ལ་ནི་ལོངས་སུ་སྤྱོད།།༡༥༣།།

【隆】願其如是遍稱述　自身功德若聞時　身毛豎立生歡喜　悉皆享受大安樂 153

【如】故令聞眾口，齊頌吾勝德，毛豎心歡喜，渾然樂陶陶。153

यद्यप्यस्य भवेल्लाभो ग्राह्योऽस्माभिरसौ बलात्। दत्वास्मै यापनामात्रमस्मत्कर्म करोति चेत्॥ १५४॥

ཅི་སྟེ་འདི་ལ་རྙེད་ཡོད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ང་ཡི་ལས་བྱེད་ན།

འདི་ལ་འཚོ་བ་ཙམ་བྱིན་ནས། བདག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བླང་བྱ།།༡༥༤།

【隆】雖或彼自有利養　若為我等作事業　於彼僅令足支身　餘皆我力應受用 154

【如】彼富吾奪取，若為吾從僕，唯予資生酬，其餘悉霸取。154

सुखाच्च च्यावनीयोऽयं योज्योऽस्मद्व्यथया सदा। अनेन शतशः सर्वे संसारव्यथिता वयम्॥ १५५॥

འདི་ནི་བདེ་ལས་ཉམས་བྱ་ཞིང་།། བདག་གི་གནོད་དང་རྟག་སྦྱར་བྱ།།

འདི་ཡིས་བརྒྱ་ཕྲག་ཐམས་ཅད་དུ།། འཁོར་བར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས།།༡༥༥།།

【隆】應令彼失安閒樂　常時為我所損惱　因此於百千生中　生死輪回損惱我 155

【如】令彼乏安樂，恒常遇禍害。彼為墮生死，百般折損我。155

अप्रमेया गताः कल्पाः स्वार्थं जिज्ञासतस्तव। श्रमेण महतानेन दुःखमेव त्वयार्जितम्॥ १५६ ॥

ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས༎ བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་༎

ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུར༎ ཁྱོད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས༎༡༥༦༎

【隆】汝心唯欲求自利　縱復經於無數劫　以此大義有暇身　汝乃難得造諸苦 156

【如】汝雖欲自利，然經無數劫，遍曆大劬勞，執我唯增苦。156

मद्विज्ञप्त्या तथात्रापि प्रवर्तस्वाविचारतः। द्रक्ष्यस्येतद्गुणान् पश्चाद्भूतं हि वचनं मुनेः॥१५७॥

དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཞན་དག་གི། དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གྱིས་དང་།

ཕན་པའི་བཀའ་ནི་མི་སླུ་བས། དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཕྱིས་མཐོང་འགྱུར།།༡༥༧།

【隆】如是決於利他事　以勝解心力趣入　能仁教示不虛誑　如是功德後當見 157

【如】是故當盡心，勤行眾生利，牟尼無欺言，奉行必獲益。157

अभविष्यदिदं कर्म कृतं पूर्वं यदि त्वया। बौद्धं संपत्सुखं मुक्त्वा नाभविष्यदियं दशा॥१५८॥

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔ་དུས་སུ།། ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི།།

སངས་རྒྱས་ཕུན་སུམ་བདེ་མིན་པ།། གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད།།༡༥༨།།

【隆】若汝昔時曾修行　作此自他相換業　不成正覺圓滿樂　如斯之事絕非有 158

【如】若汝自往昔，素行利生事，除獲正覺樂，必不逢今苦。158

तस्माद्यथान्यदीयेषु शुक्रशोणितबिन्दुषु। चकर्थ त्वमहंकारं तथान्येष्वपि भावय॥ १५९॥

དེ་བས་འདི་ལྟར་གཞན་དག་གི། ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཞན་ལའང་གོམས་པར་གྱིས། ॥༡༥༩॥

【隆】是故如汝於他人　精血和凝成色體　執以為我未為難　如是應修自他換 159

【如】故汝於父母，一滴精血聚，既可執為我，於他亦當習。159

अन्यदीयश्चरो भूत्वा कायेऽस्मिन् यद्यदीक्षसे।
तत्तदेवापहृत्यर्थं परेभ्यो हितमाचर॥१६०॥

གཞན་གྱི་རྫོག་ཆེན་བྱས་ནས་ནི།།
བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་སྣང་བ།།
དེ་དང་དེ་ཉིད་ཕྲོགས་བྱས་ནས།།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྤྱོད།།༡༥༠།།

【隆】於他有情修大觀　我身遇何可欲樂
即從自身而奪取　汝應於他作饒益 160

【如】應為他密探，見己有何物，
悉數盡盜取，以彼利眾生。160

अयं सुस्थः परो दुःस्थो नीचैरन्योऽयमुच्चकैः। परः करोत्ययं नेति कुरुष्वेर्ष्यां त्वमात्मनि॥ १६१ ॥

བདག་སྐྱིད་གཞན་ནི་མི་སྐྱིད་ལ།། བདག་མཐོ་གཞན་ནི་དམའ་བ་དང་།།
བདག་ནི་ཕན་བྱེད་གཞན་མིན་ཞེས།། བདག་ལ་ཕྲག་དོག་ཅིས་མི་བྱེད།།༡༦༡།།

【隆】若我欣樂他不歡　我居高勝他低劣　我作饒益他不爾　云何於我不嫉妒 161

【如】我樂他不樂，我高他卑下，利己不顧人，何不反自妒？ 161

सुखाच्च च्यावयात्मानं परदुःखे नियोजय। कदायं किं करोतीति छलमस्य निरूपय॥१६२॥

བདག་ནི་བདེ་དང་བྲལ་གྱིས་ཏེ།། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བདག་ལ་སྦྱོར།།

གང་ཚེ་འདི་ནི་ཅི་བྱེད་ཅེས།། བདག་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟག་པར་གྱིས།།༡༦༢།།

【隆】我當捨離諸安樂　他人之苦加於我　若問誰人令如是　當觀自身之過失 162

【如】吾當離安樂，甘代他人苦。時觀念起處，細察己過失。162

अन्येनापि कृतं दोषं पातयास्यैव मस्तके।

अल्पमप्यस्य दोषं च प्रकाशय महामुनेः॥ १६३॥

གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡང་།།

བདག་གི་ཉེས་པ་ཆུང་བྱས་ཀྱང་།།

རང་གི་སྐྱོན་དུ་བསྒྱུར་བྱོས་ལ།།

སྐྱེ་བོ་མང་ལ་རབ་ཏུ་ཤོགས།།༡༦༣།།

【隆】若時他人作惡事　引咎歸過於自身

自身作罪雖微細　亦當大眾披誠懺 163

【如】他雖犯大過，欣然吾頂替，

自過縱微小，眾前誠懺悔。163

入菩薩行論

अन्याधिकयशोवादैर्यशोऽस्य मलिनीकुरु।
निकृष्टदासवच्चैनं सत्त्वकार्येषु वाहय॥१६४॥

གཞན་གྱི་གྲགས་པ་ལྷག་བརྗོད་པས།།
རང་གི་གྲགས་པ་ཟིལ་གྱིས་ནོན།།
བདག་ནི་བྲན་གྱི་ཐ་མ་ལྟར།།
དོན་རྣམས་ཀུན་ལ་བསྒོལ་བར་གྱིས།།༡༦༤།།

【隆】聞讚他時信稱揚　不嫌映奪己名聞
我如最下僕使人　為人傭雇作諸務 164

【如】顯揚他令譽，以此匿己名，
役自如下僕，勤謀眾人利。164

नागन्तुकगुणांशेन स्तुत्यो दोषमयो ह्ययम्। यथा कश्चिन्न जानीयाद्गुणमस्य तथा कुरु॥ १६५॥

འདི་ནི་སྐྱོན་ཅན་རང་བཞིན་ཏེ།། བློ་བུར་ཡོན་ཏན་ཆས་མི་བསྟོད།།

འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་ཅི་ནས་ཀྱང་།། འགས་ཀྱང་མི་ཤེས་དེ་ལྟར་གྱིས།།༡༦༥།།

【隆】此我自性之過失　偶有功德休稱揚　如是所有諸功德　終不應令一人知 165

【如】此身過本多，德寡奚足誇？故當隱己德，莫令他人知。165

संक्षेपाद्यद्यदात्मार्थे परेष्वपकृतं त्वया।
तत्तदात्मनि सत्त्वार्थे व्यसनं विनिपातय॥ १६६ ॥

མདོར་ན་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར།།
གཞན་ལ་གནོད་བྱས་གང་།།
གནོད་དེ་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར།།
བདག་ཉིད་ལ་ནི་འབབ་པར་གྱིས།།༡༦༦།།

【隆】總凡私心求自利　所作一切害他事　為利一切有情故　願彼還降臨我身 166

【如】往昔為自利，所行盡害他，今為他謀利，願害悉歸我。166

नैवोत्साहोऽस्य दातव्यो येनायं मुखरो भवेत्। स्थाप्यो नववधूवृत्तौ ह्रीतो भीतोऽथ संवृतः॥१६७॥

འདི་ནི་གཞན་དྲག་འགྱུར་ཚུལ་དུ།། ཞེད་བསྐྱེད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ།།
བག་མ་གསར་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ།། ངོ་ཚ་འཇིགས་དང་བསྡམས་ཏེ་བཞག།༡༦༧།།

【隆】此中不應粗獷行　如負重軛勢猛烈　當如新婦初來歸　羞慚戒慎制心住 167

【如】莫令汝此身，猛現頑強相，令如初嫁媳，羞畏極謹慎。167

एवं कुरुष्व तिष्ठैवं न कर्तव्यमिदं त्वया। एवमेव वशः कार्यो निग्राह्यस्तदतिक्रमे॥ १६८॥

དེ་བྱ་དེ་ལྟར་གནས་བྱ་ཞིང་།། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བྱ་བ།།

དེ་ལྟར་འདི་ནི་དབང་བྱ་སྟེ།། དེ་ལས་འདས་ན་ཚར་གཅད་བྱ།།༡༦༨།།

【隆】應作即應如是住　若謂汝勿作如是　應正念知自在轉　禁制自心勿違越 168

【如】堅持利他行，切莫傷眾生，妄動應制止，逾矩當治罰。168

अथैवमुच्यमानेऽपि चित्त नेदं करिष्यसि। त्वामेव निग्रहीष्यामि सर्वदोषास्त्वदाश्रिताः ॥१६९॥

འོན་ཏེ་དེ་སྐད་གདམས་ཀྱང་ནི།། སེམས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན།།

ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཀུན་བརྟེན་པས།། ཁྱོད་ཉིད་ཚར་གཅད་བྱ་བར་ཟད།།༡༦༩།།

【隆】若己自勵如是言　汝心猶未能如是　是心為諸罪惡依　唯應於心作禁制 169

【如】縱己如是誨，汝猶不行善，眾過終歸汝，唯當受治罰。169

入菩薩行論

क यास्यसि मया दृष्टः सर्वदर्पान्निहन्मि ते।
अन्योऽसौ पूर्वकः कालस्त्वया यत्रास्मि नाशितः ॥ १७० ॥

ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་གར་བརླག་པའི།།
ངས་མཐོང་ད་ཁྱོད་གང་དུ་འགྲོ།།
སྔོན་གྱི་དུས་དེ་གཞན་ཡིན་ཏེ།།
ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་བྱ།།༡༧༠།།

【隆】汝昔恒時摧折我　未見汝過彼一時　我今見汝何所逃　汝之驕慢當摧盡 170

【如】昔時受汝制，今日吾已覺，無論至何處，悉摧汝驕慢。170

अद्याप्यस्ति मम स्वार्थ इत्याशां त्यज सांप्रतम्। त्वं विक्रीतो मयान्येषु बहुखेदमचिन्तयन्॥ १७१ ॥

ད་དུང་བདག་ལ་རང་གི་དོན།། ཡོད་སྙམ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག།

བདག་གིས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོང་གིས།། སྐྱོ་བར་མ་སེམས་ཤོ་ཤ་ཐུལ།།༡༧༡།།

【隆】唯求於己利益想　是心現前應捨棄　我已賣汝於眾生　如享略肉無厭足 171

【如】今當棄此念，尚享自權益。汝已售他人，莫哀應盡力。171

入菩薩行論

त्वां सत्त्वेषु न दास्यामि यदि नाम प्रमोदतः। त्वं मां नरकपालेषु प्रदास्यसि न संशयः॥१७२॥

གལ་ཏེ་བག་མེད་གྱུར་ནས་ཁྱོད།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན།།

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ནི་དམྱལ་བ་ཡི།། སྲུང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས།།༡༧༢།།

【隆】若汝偶由放逸故　不肯施於諸有情　汝終還將汝自身　施與地獄邏守者 172

【如】若吾稍放逸，未施汝於眾，則汝定將我，販與諸獄卒。172

एवं चानेकधा दत्वा त्वयाहं व्यथितश्चिरम्। निहन्मि स्वार्थचेटं त्वां तानि वैराण्यनुस्मरन्॥ १७३ ॥

དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་ཞིག། ཁོ་བོ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་སྡུག།

ད་ནི་ཁོན་རྣམས་དྲན་བྱས་ཏེ།། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་སེམས་པ་གཞོམ།།༡༧༣།།

【隆】由是汝往昔曾經　自捨其身長受苦　今當追維思宿恨　汝應摧降自利心 173

【如】如是汝屢屢，棄我令久苦，今憶宿仇怨，摧汝自利心。173

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

न कर्तव्यात्मनि प्रीतिर्यद्यात्मप्रीतिरस्ति ते। यद्यात्मा रक्षितव्योऽयं रक्षितव्यो न युज्यते॥ १७४॥

དེ་སྟེ་བདག་ནི་དགའ་འདོད་ན།། རང་ལ་བདག་གིས་དགར་མི་བྱ།།
དེ་སྟེ་བདག་ནི་བསྲུང་འདོད་ན།། གཞན་དག་རྟག་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱ།།༡༧༤།།

【隆】是故若我求歡樂　不應愛樂於自身　若於自身欲防護　亦應防護餘有情 174

【如】若汝欲自惜，不應自愛執，若汝欲自護，則當常護他。174

यथा यथास्य कायस्य क्रियते परिपालनम्।
सुकुमारतरो भूत्वा पतत्येव तथा तथा॥ १७५॥

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ལུས་འདི་ནི།།
ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་གྱུར་པ།།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ནི།།
བཟེ་རེ་ཅན་གྱུར་ཉིད་དུ་ལྟུང་།།༡༧༥།།

【隆】如是如是於此身　極其珍惜多方護
如是如是無堪忍　墮於極重乖戾性 175

【如】汝愈獻殷勤，護此不淨身，
彼愈趨退墮，衰朽極脆弱。175

अस्यैवं पतितस्यापि सर्वापीयं वसुंधरा।

नालं पूरयितुं वाञ्छां तत्कोऽस्येच्छां करिष्यति ॥ १७६ ॥

དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་དེ་ཡི་ཡང་།།

འདོད་པས་ས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།།

རྫོགས་པར་ནུས་པ་ཡོད་མིན་ན།།

དེ་ཡི་འདོད་པ་སུས་བྱེད་ནུས།།༡༧༦།།

【隆】如是墮落者所欲　盡此世間之所有

不能令彼得滿足　誰能滿彼之所求 176

【如】身弱欲愛增，大地一切物，

尚且不饜足，誰復愜彼欲？ 176

अशक्यमिच्छतः क्लेश आशाभङ्गश्च जायते। निराशो यस्तु सर्वत्र तस्य संपदजीर्णिका॥ १७७॥

ནུས་མེད་འདོད་པ་ཉོན་མོངས་དང་།། བསམ་པ་ཉམས་པའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།

གང་ཞིག་ཀུན་ལ་ལྟོས་མེད་པ།། དེ་ཡི་ཕུན་ཚོགས་ཟད་མི་ཤེས།།༡༧༧།།

【隆】既不能得復貪求　煩惱生起善心壞　若人一切無所求　受用圓滿無窮盡 177

【如】逐欲未得足，生惱復失意。若人無所求，彼福無窮盡，177

तस्मान्न प्रसरो देयः कायस्येच्छाभिवृद्धये। भद्रकं नाम तद्वस्तु यदिष्टत्वान्न गृह्यते॥ १७८॥

དེ་བས་ལུས་ཀྱི་འདོད་པ་ནི།། འཕེལ་ཕྱིར་སྐབས་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ།།
གང་ཞིག་ཡིད་འོང་མི་འཛིན་པ།། དེ་ནི་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན།།༡༧༨།།

【隆】由貪身故長諸欲　須臾不應隨貪行　若能不取可愛相　當境皆成上妙物 178

【如】樂長身貪故，莫令有機趁，不執悅意物，厥為真妙財。178

भस्मनिष्ठावसानेयं निश्चेष्टान्येन चाल्यते।
अशुचिप्रतिमा घोरा कस्मादत्र ममाग्रहः॥ १७९॥

ཐ་མར་ཐལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཤིང་།།
མི་གཡོ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོད་བྱ་བ།།
མི་གཙང་གཟུགས་ནི་མི་བཟད་པ།།
འདི་ལ་ཅི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན།།༡༧༩།།

【隆】下至極微塵不動　動轉唯別依於心
不淨色身極可怖　於彼何故執為我 179

【如】可怖不淨身，不動待他牽，
火化終成灰，何故執為我？179

किं ममानेन यन्त्रेण जीविना वा मृतेन वा। लोष्टादेः को विशेषोऽस्य हाहंकारं न नश्यसि॥ १८०॥

གསོན་ནམ་ཡང་ན་ཤི་ཡང་སླའི།། བདག་ལ་འཁྲུལ་འཁོར་འདིས་ཅི་བྱ།།

བོང་སོགས་འདི་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ན།། ཀྱེ་ཧུད་ང་རྒྱལ་སེལ་མི་བྱེད།།༡༨༠།།

【隆】任其生前或死後　汝何用此沉淪為　不動木石何差別　噫嘻我慢不能除 180

【如】無論生與死，朽身何所為？ 豈異糞等物？ 怎不除我慢？ 180

शरीरपक्षपातेन वृक्षा दुःखमुपार्ज्यते। किमस्य काष्ठतुल्यस्य द्वेषेणानुनयेन वा॥१८१॥

ལུས་ཀྱི་ཁ་ཏ་བྱས་པ་ཡིས།། དོན་མེད་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་བསགས་ནས།།

རྗེས་སུ་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ།། ཤིང་མཚུངས་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༨༡།།

【隆】隨順色身教示行　唯能積集無義苦　隨彼利害起貪瞋　彼不報恩如木石 181

【如】奉承此身故，無義集諸苦，於此似樹身，何勞貪與瞋？ 181

मया वा पालितस्यैवं गृध्राद्यैर्भक्षितस्य वा।
न च स्नेहो न च द्वेषस्तत्र स्नेहं करोमि किम्॥ १८२॥

བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྐྱངས་པ་འམ།།
བྱ་རྒོད་སོགས་ཀྱིས་ཟོས་ཀྱང་རུང་།།
ཆགས་མེད་ཞེ་སྡང་ཡོད་མིན་ན།།
ཅི་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད།།༡༨༢།།

【隆】或為我所勤將護　或為鳥鳶所食啖　此身悉無貪與瞋　何故於彼生貪著 182

【如】細心極愛護，或棄鷲獸食，身既無貪瞋，何苦愛此身？ 182

रोषो यस्य खलीकारात्तोषो यस्य च पूजया।

स एव चेन्न जानाति श्रमः कस्य कृतेन मे॥१८३॥

གང་ཞིག་སྨོད་པས་ཁྲོ་བ་དང་།།

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཤེས་མེད་ན།།

གང་ཞིག་བསྟོད་པས་མགུ་འགྱུར་བ།།

བདག་གིས་གང་གི་ངལ་བ་བྱས།།༡༨༣།།

【隆】或聞呵毀生瞋恚　或聞讚譽生歡喜

若身自亦無所知　我復為誰徒疲苦 183

【如】何毀引身瞋？何讚令身喜？

身既無所知，般勤何所為？ 183

इमं ये कायमिच्छन्ति तेऽपि मे सुहृदः किल।
सर्वे स्वकायमिच्छन्ति तेऽपि कस्मान्न मे प्रियाः ॥ १८४ ॥

གང་ཞིག་ལུས་འདི་འདོད་འགྱུར་བ། །
དེ་དང་བདག་བཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །
ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་འདོད་པས། །
དེ་ལ་བདག་གོ་ཅིས་མི་དགའ། །༡༨༤། །

【隆】若云於我身愛樂　是我親友應歡喜　若許有情皆我身　我於彼身何不喜 184

【如】若人喜我身，則彼為吾友，眾皆愛己身，何不愛眾生？ 184

तस्मान्मयानपेक्षेण कायस्त्यक्तो जगद्धिते। अतोऽयं बहुदोषोऽपि धार्यते कर्मभाण्डवत्॥ १८५॥

དེ་བས་བདག་གིས་ཆགས་མེད་པར།། འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ལུས་གཏང་བྱ།།

དེས་ན་འདི་ལ་ཉེས་མང་ཡང་།། ལས་ཀྱི་སྤྱད་བཞིན་གཟུང་བར་བྱ།།༡༨༥།།

【隆】是故我應無貪著　等施此身利有情　此身雖有多罪失　為成事業持此身 185

【如】故應離貪執，為眾捨己身，此身雖多患，善用如工具。185

तेनालं लोकचरितैः पण्डिताननुयाम्यहम्।
अप्रमादकथां स्मृत्वा स्त्यानमिद्धं निवारयन्॥ १८६ ॥

དེ་བས་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པས་ཆོག།
བདག་གིས་མཁས་པའི་རྗེས་བསྙེགས་ཏེ།
བག་ཡོད་གཏམ་ནི་དྲན་བྱས་ནས།
གཉིད་དང་རྨུགས་པ་བཟློག་པར་བྱ།།༡༨༦།

【隆】故當止息凡愚行　我唯隨諸智者轉
憶昔勝行不放逸　遮遣睡眠及昏沉 [186]

【如】愚行足堪厭，今當隨聖賢，
憶教不放逸，奮退昏與眠。[186]

།། ༡༨༧ །།

རྒྱལ་སྲས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ལྟར།། རིགས་པའི་སྲན་ནི་གཟུགས་བྱ་སྟེ།།
ཉིན་མཚན་སྤྱོད་པར་མ་འབད་ན།། བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ནམ་མཐར་ཕྱིན།།༡༨༧།།

【隆】若我不如諸佛子　大悲日夜勤奮勉　毅然擔荷如來業　自苦何時能畢盡 187

【如】如佛大悲子，安忍所當行，若不恒勤修，何日得出苦？ 187

तस्मादावरणं हन्तुं समाधानं करोम्यहम्।
विमार्गाच्चित्तमाकृष्य स्वालम्बननिरन्तरम्॥ १८८॥

དེ་བས་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར།།
ལོག་པའི་ལམ་ལས་སེམས་བླན་ཏེ།།
ཡང་དག་དམིགས་ལ་རྟག་པར་ཡང་།།
བདག་གིས་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ།།༡༨༨།།

【隆】由是為除二障故　於邪分別制其心　於正所緣之觀境　常時安住應修行 188

【如】為除諸障故，回心避邪途，並於正所緣，恒常修三昧。188

८ ध्यानपारमिता नाम अष्टमः परिच्छेदः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བསམ་གཏན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བརྒྱད་པའོ།། །།

第八品： 禪定品 終

९ प्रज्ञापारमिता नाम नवमः परिच्छेदः ॥

ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ ཕྱིན་པ།

第九品： 般若波羅蜜多品

शान्तिदेवविरचितः 寂天菩薩造 མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

इमं परिकरं सर्वं प्रज्ञार्थं हि मुनिर्जगौ। तस्मादुत्पादयेत्प्रज्ञां दुःखनिवृत्तिकाङ्क्षया ॥ १ ॥

ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།

།དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྡུག་བསྔལ་དག། ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད།།༡།།

【隆】如是一切諸支分　能仁悉為般若說　欲求寂滅諸苦者　是故應令般若生 [1]

【如】此等一切支，佛為智慧說，故欲息苦者，當啟空性慧。[1]

संवृतिः परमार्थश्च सत्यद्वयमिदं मतम्। बुद्धेरगोचरस्तत्त्वं बुद्धिः संवृतिरुच्यते॥२॥

ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ།། འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད།།

དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།། བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད།།༢།།

【隆】此中許諦唯有二　謂言世俗及勝義　勝義非心所行境　故言心唯是世俗 2

【如】世俗與勝義，許之為二諦。勝義非心境，說心是世俗。2

तत्र लोको द्विधा दृष्टो योगी प्राकृतकस्तथा। तत्र प्राकृतको लोको योगिलोकेन बाध्यते॥३॥

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། ། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པ་འོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་ནི། ། རྣལ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་ཅིང་། །༣། །

【隆】此中世間有二種　瑜伽者及庸常人　此中庸常世間者　瑜伽世間之所壞 [3]

【如】世間見二種，瑜伽及平凡。瑜伽世間破，平凡世間者，[3]

बाध्यन्ते धीविशेषेण योगिनोऽप्युत्तरोत्तरैः।
दृष्टान्तेनोभयेष्टेन कार्यार्थमविचारतः ॥४॥

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས།།
གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད།།
གཉི་ག་ཡང་ནི་འདོད་པའི་དཔེས།།
འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མ་དཔྱད་ཕྱིར།།༤།།

【隆】殊勝心壞瑜伽者　輾轉由上遮相害
中觀有部共許喻　於果義未觀察故[4]

【如】復因慧差別，層層更超勝。
以二同許喻。為果不觀察。[4]

लोकेन भावा दृश्यन्ते कल्प्यन्ते चापि तत्त्वतः।
न तु मायावदित्यत्र विवादो योगिलोकयोः॥५॥

འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་དངོས་མཐོང་ཞིང་།།
ཡང་དག་ཉིད་དུའང་རྟོག་བྱེད་ཀྱི།།
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མིན་པས་འདིར།།
རྣལ་འབྱོར་པ་དང་འཇིག་རྟེན་རྩོད།།༥།།

【隆】世間見為實有者　若於真性而觀察　如幻而有不同此　故瑜伽者與世諍 5

【如】世人見實法，分別為真實，而非如幻化，故諍瑜伽師。5

入菩薩行論

प्रत्यक्षमपि रूपादि प्रसिद्ध्या न प्रमाणतः। अशुच्यादिषु शुच्यादिप्रसिद्धिरिव सा मृषा॥ ६ ॥

གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་ནི།། གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མིན།།

དེ་ནི་མི་གཙང་ལ་སོགས་ལ།། གཙང་སོགས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྫུན།།༦།།

【隆】色等法雖現量性　名言共許非量成　如不淨等計為淨　是故說彼為虛妄[6]

【如】色等現量境，共稱非智量，彼等誠虛妄，如垢謂淨等。[6]

入菩薩行論

लोकावतारणार्थं च भावा नाथेन देशिताः। तत्त्वतः क्षणिका नैते संवृत्या चेद्विरुध्यते॥७॥

འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ནི།། མགོན་པོས་དངོས་བསྟན་དེ་ཉིད་དུ།།

དེ་དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མིན།། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགལ་ཞེ་ན།།༧།།

【隆】令世間人漸趨入　是故依怙說無常　彼諸法非刹那性　世俗亦應成相違 7

【如】為導世間人，佛說無常法，真實非刹那，豈不違世俗？ 7

न दोषो योगिसंवृत्या लोकात्ते तत्त्वदर्शिनः।

अन्यथा लोकबाधा स्यादशुचिस्त्रीनिरूपणे॥८॥

རྣལ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཉེས་མེད་དེ།།

འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་དེ་ཉིད་མཐོང་།།

གཞན་དུ་བུད་མེད་མི་གཙང་བར།།

ངེས་རྟོག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་འགྱུར།།༨།།

【隆】瑜伽世俗故無過　觀待世間見彼性

否則世間應能壞　女人不淨決定解[8]

【如】瑜伽量無過，待世謂見真，

否則觀不淨，將違世間見。[8]

मायोपमाज्जिनात्पुण्यं सद्भावेऽपि कथं यथा।

यदि मायोपमः सत्त्वः किं पुनर्जायते मृतः ॥९॥

སྒྱུ་འདྲའི་རྒྱལ་ལས་བསོད་ནམས་ནི།།
ཇི་ལྟར་དངོས་ཡོད་ལ་ཇི་བཞིན།།
གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྒྱུ་འདྲ་ན།།
ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན།།༩།།

【隆】如幻由佛生福德　如佛有實福亦爾
或問有情若如幻　死已云何得再生[9]

【如】供幻佛生德，如供實有佛。
有情若如幻，死已云何生？[9]

入菩薩行論

यावत्प्रत्ययसामग्री तावन्मायापि वर्तते।

ཇི་སྲིད་རྐྱེན་རྣམས་འཚོགས་གྱུར་པ།།

རྒྱུན་རིང་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན།།

【隆】如其諸緣聚會時　爾時能成諸幻事

【如】眾緣聚合已，雖幻亦當生，

दीर्घसंतानमात्रेण कथं सत्त्वोऽस्ति सत्यतः॥१०॥

དེ་སྲིད་སྒྱུ་མའང་འབྱུང་བར་འགྱུར།།

སེམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན།།༡༠།།

云何長時有諦實　有情實有亦如是 [10]

云何因久住，有情成實有？ [10]

मायापुरुषघातादौ चित्ताभावान्न पापकम्।
चित्तमायासमेते तु पापपुण्यसमुद्भवः॥११॥

སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ།།
སྒྱུ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ།།
སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྡིག་མེད་དེ།།
བསོད་ནམས་དང་ནི་སྡིག་པ་འབྱུང་།།༡༡།།

【隆】若殺幻化士夫等　彼無心故罪不成　於具幻化之心者　饒益生福損生罪 [11]

【如】幻人行殺施，無心無罪福，於有幻心者，則生幻罪福。[11]

मन्त्रादीनामसामर्थ्यान्न मायाचित्तसंभवः। सापि नानाविधा माया नानाप्रत्ययसंभवा॥ १२॥

སྔགས་སོགས་རྣམས་ལ་ནུས་མེད་ཕྱིར།། སྒྱུ་མའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད།།

སྣ་ཚོགས་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི།། སྒྱུ་མ་དེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་ཉིད།། རྐྱེན་གཅིག་གིས་ནི་ཀུན་ནུས་པ།། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།༡༢།།

【隆】咒藥等無此力故　不能生起幻化心　從種種緣所出生　幻化亦是眾緣性　若一因能生多法　如是之事未曾有[12]

【如】咒等無功能，不生如幻心，種種因緣生，種種如幻物，一緣生一切，畢竟此非有。[12]

नैकस्य सर्वसामर्थ्यं प्रत्ययस्यास्ति कुत्रचित्। निर्वृतः परमार्थेन संवृत्या यदि संसरेत्॥ १३॥

གལ་ཏེ་དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས།། འཁོར་བ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལྟ་ན།།

སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་འཁོར་འགྱུར་བས།། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༣།།

【隆】若由勝義成涅槃　由世俗故成生死　如來亦轉生死中　修菩薩行復何益 13

【如】勝義若涅槃，世俗悉輪回，則佛亦輪回，菩提行何用？ 13

बुद्धोऽपि संसरेदेवं ततः किं बोधिचर्यया।
प्रत्ययानामनुच्छेदे मायाप्युच्छिद्यते न हि॥ १४॥

ཀྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ནི་མ་ཆད་ན།།
སྒྱུ་མའང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི།།

ཀྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ནི་ཆད་པས་ན།།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ༎༡༤༎

【隆】若時諸緣流不斷　則亦不能遮幻化
若彼諸緣流斷時　世俗中亦無流轉 14

【如】諸緣若未絕，縱幻亦不滅，
諸緣若斷絕，俗中亦不生。14

प्रत्ययानां तु विच्छेदात्संवृत्यापि न संभवः।

गང་ཚེ་འཁྲུལ་པའང་ཡོད་མིན་ན།།

གང་ཚེ་ཁྱོད་ལ་སྒྱུ་མ་ཉིད།།

【隆】若時無有錯亂心　誰能緣於彼幻事

【如】亂識若亦無，以何緣幻境？

यदा न भ्रान्तिरप्यस्ति माया केनोपलभ्यते॥ १५॥

སྒྱུ་མ་གང་གིས་དམིགས་པར་འགྱུར།།

མེད་ནའང་དེ་ཚེ་ཅི་ཞིག་དམིགས།།༡༥།།

若汝幻境無自性　爾時以何為所緣 15

若許無幻境，心識何所緣？ 15

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यदा मायैव ते नास्ति तदा किमुपलभ्यते। चित्तस्यैव स आकारो यद्यप्यन्योऽस्ति तत्त्वतः ॥ १६ ॥

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་གཞན་ཡོད།། རྣམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན།།

གང་ཚེ་སེམས་ཉིད་སྒྱུ་མ་ན།། དེ་ཚེ་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་།།༡༦།།

【隆】若言別有彼自性　彼相乃是心性者　若時心性即幻事　誰依何法而見之 16

【如】所緣異實境，境相即心體。幻境若即心，何者見何者？ 16

चित्तमेव यदा माया तदा किं केन दृश्यते।उक्तं च लोकनाथेन चित्तं चित्तं न पश्यति। न च्छिनत्ति यथात्मानमसिधारा तथा मनः॥ १७॥

འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་།། སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས།།

རལ་གྲི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་།། ཇི་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་ཡིད།།༡༧།།

【隆】依世間理佛亦言　心不能自見其心　如其雖有利劍鋒　不能自割此亦爾 17

【如】世間主亦言，心不自見心，猶如刀劍鋒，不能自割自。17

आत्मभावं यथा दीपः संप्रकाशयतीति चेत्। नैव प्रकाश्यते दीपो यस्मान्न तमसावृतः॥१८॥

ཇི་ལྟར་མར་མེ་རང་གི་དངོས།། ཡང་དག་གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་ན།།

མར་མེ་གསལ་བར་བྱ་མིན་ཏེ།། གང་ཕྱིར་མུན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་མེད།།༡༨།།

【隆】答言此如燈炬明　亦能照明於自體　燈炬非是所照明　黑暗非由暗障故[18]

【如】若謂如燈火，如實明自身。燈火非所明，其無暗蔽故。[18]

न हि स्फटिकवन्नीलं नीलत्वेऽन्यमपेक्षते।
तथा किंचित्परापेक्षमनपेक्षं च दृश्यते॥ १९॥

ཤེལ་བཞིན་སྔོན་པོ་སྔོ་ཉིད་ལ།།
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེ་བཞིན་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ནི།།
ལྟོས་དང་ལྟོས་མེད་པ་ཡང་མཐོང་།།༡༩།།

【隆】如碧琉璃體自青　不待餘法自青色　若待餘法若不待　悉能觀見亦猶是 [19]

【如】如晶青依他，物青不依他，如是亦得見，識依不依他。[19]

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

अनीलत्वे न तन्नीलं नीलहेतुर्यथेक्ष्यते। नीलमेव हि को नीलं कुर्यादात्मानमात्मना॥२०॥

སྔོ་ཉིད་མིན་ལ་སྔོན་པོར་དེ།། བདག་གིས་བདག་ཉིད་བྱས་པ་མེད།།༢༠།།

【隆】 青色非即青為因　自體不作自體故 [20]

【如】 非於非青性，而自成青性。[20]

दीपः प्रकाशत इति ज्ञात्वा ज्ञानेन कथ्यते।

मར་མེ་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས།།

བློ་ནི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས།།

【隆】若謂如燈性能照　如是亦說識能知

【如】若謂識了知，故說燈能明。

बुद्धिः प्रकाशत इति ज्ञात्वेदं केन कथ्यते॥२१॥

ཤེས་པས་ཤེས་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ན།།

གང་གིས་ཤེས་ནས་དེ་སྐད་བརྗོད།།༢༡།།

若謂心性自能顯　誰能了知作是語 21

自心本自明，由何識知耶？ 21

प्रकाशा वाप्रकाशा वा यदा दृष्टा न केनचित्।
वन्ध्यादुहितृलीलेव कथ्यमानापि सा मुधा॥२२॥

གང་ཚེ་འགས་ཀྱང་མཐོང་མིན་ན།།
གསལ་བ་འམ་ནི་མི་གསལ་བ།།
མོ་གཤམ་བུ་མོའི་འགྱིང་བག་བཞིན།།
དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དོ།།༢༢།།

【隆】若時悉無能見者　若能照明若不能　如靜石女兒美惡　徒勞詞費定無義 22

【如】若識皆不見，則明或不明，如石女女媚，說彼亦無義。22

यदि नास्ति स्वसंवित्तिर्विज्ञानं स्मर्यते कथम्। अन्यानुभूते संबन्धात् स्मृतिराखुविषं यथा॥२३॥

གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན།། རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

གཞན་མྱོང་བ་ན་འབྲེལ་པ་ལས།། དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ།།༢༣།།

【隆】若問倘心不自知　云何能念過去識　與曾習境聯屬生　有念如鼠咬與毒 23

【如】若無自證分，心識怎憶念？心境相連故，能知如鼠毒。 23

प्रत्ययान्तरयुक्तस्य दर्शनात्स्वं प्रकाशते।
सिद्धाञ्जनविधेर्दृष्टो घटो नैवाञ्जनं भवेत्॥२४॥

རྐྱེན་གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནི། །
གྲུབ་པའི་མིག་སྨན་སྦྱོར་བ་ལས། །
མཐོང་ཕྱིར་རང་ཉིད་རབ་གསལ་ན། །
བུམ་མཐོང་མིག་སྨན་ཉིད་འགྱུར་མིན། །༢༤།

【隆】若時具足餘諸緣　能見故自能顯了
修成眼藥作用力　見寶藏瓶藥不見 24

【如】心通遠見他，近故心自明。
然塗煉就藥，見瓶不見藥。24

यथा दृष्टं श्रुतं ज्ञातं नैवेह प्रतिषिध्यते। सत्यतः कल्पना त्वत्र दुःखहेतुर्निवार्यते॥२५॥

ཇི་ལྟར་མཐོང་ཐོས་ཤེས་པ་དག། འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་མིན་ཏེ།།

འདིར་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུར་གྱུར་པ།། བདེན་པར་རྟོག་པ་བཟློག་བྱ་ཡིན།།༢༥།།

【隆】如是見聞覺知等　非是此中之所遮　此唯遮執實分別　由彼能成苦因故[25]

【如】見聞與覺知，於此不遮除。此處所遮者，苦因執諦實。[25]

चित्तादन्या न माया चेन्नाप्यनन्येति कल्प्यते।
वस्तु चेत्सा कथं नान्यानन्या चेन्नास्ति वस्तुतः॥२६॥

སེམས་ལས་སྒྱུ་མ་གཞན་མིན་ཞིང་།།
དངོས་ན་ཇི་ལྟར་དེ་གཞན་མིན།།
གཞན་མིན་པར་ཡང་མི་རྟག་ན།།
གཞན་མིན་ཞེ་ན་དངོས་པོར་མེད།།༢༧།།

【隆】由心幻出非異法　彼二非異亦無常　實有云何非異心　非異心應非實有 26

【如】幻境非心外，亦非全無異，若實怎非異？非異則非實。26

असत्यपि यथा माया दृश्या द्रष्टृ तथा मनः। वस्त्वाश्रयश्चेत्संसारः सोऽन्यथाकाशवद्भवेत्॥ २७॥

ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་བདེན་མིན་ཡང་། བལྟ་བྱ་དེ་བཞིན་ལྟ་བྱེད་ཡིད།།

གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དངོས་རྟེན་ཅན།། དེ་ནི་གཞན་དུ་མཁའ་འདྲར་འགྱུར།།༢༧།།

【隆】如是幻事非諦實　能見亦與所見等　或言輪有實所依　若不爾者如虛空 27

【如】幻境非實有，能見心亦然。輪回依實法，否則如虛空。27

वस्त्वाश्रयेणाभावस्य क्रियावत्त्वं कथं भवेत्।
असत्सहायमेकं हि चित्तमापद्यते तव॥२८॥

དངོས་མེད་དངོས་ལ་བརྟེན་པས་ན།།
ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་གྲོགས་མེད་པ།།
ཁྱེད་དང་ལྷན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།།༢༨།།

【隆】若不實法依實因　云何有能生果者
汝二取心無助伴　應唯自知及自明 28

【如】無實若依實，云何有作用？
汝心無助伴，應成獨一體。28

ग्राह्यमुक्तं यदा चित्तं तदा सर्वे तथागताः ।
एवं च को गुणो लब्धश्चित्तमात्रेऽपि कल्पिते ॥२९॥

གང་ཚེ་སེམས་ནི་གཟུང་བྲལ་བ།།
དེ་ཚེ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་དགུ།།
བརྟགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༢༩།།

【隆】若時心離於二取　一切眾生已成佛　若已如是復何須　觀於唯識有何益 29

【如】若心離所取，眾皆成如來。施設唯識義，究竟有何德？ 29

ཤེས་རབ། ༧༤༡

मायोपमत्वेऽपि ज्ञाते कथं क्लेशो निवर्तते। यदा मायास्त्रियां रागस्तत्कर्तुरपि जायते॥ ३०॥

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་ན་ཡང་།། ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་ལྡོག་འགྱུར་ཏེ།།

གང་ཚེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ།། དེ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་སྐྱེ་འགྱུར།།༣༠།།

【隆】雖已知如幻化事　云何能遮諸煩惱　若時於所幻化女　幻師亦能生貪等 30

【如】雖知法如幻，豈能除煩惱？ 如彼幻變師，亦貪所變女。30

第九品 般若波羅蜜多

अप्रहीणा हि तत्कर्तुर्ज्ञेयसंक्लेशवासना।
तद्दृष्टिकाले तस्यातो दुर्बला शून्यवासना॥३१॥

དེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ།།
ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ།།
དེས་ན་དེ་མཐོང་བ་ན་དེ།།
སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཉིད།།༣༡།།

【隆】彼幻師於所知境　煩惱習氣不能斷　由實執力見彼時　空性習氣微劣故[31]

【如】幻師於所知，未斷煩惱習，空性習氣弱，故見猶生貪。[31]

शून्यतावासनाधानाद्धीयते भाववासना।
किंचिन्नास्तीति चाभ्यासात्सापि पश्चात्प्रहीयते॥ ३२॥

སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་ནི།།
ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི།།
དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར།།༣༢།།

【隆】由修空性薰習力　能斷執實之習氣
謂畢竟無而修心　無實實執後亦斷 32

【如】若久修空性，必斷實有習，
由修無所有，後亦斷空執。32

यदा न लभ्यते भावो यो नास्तीति प्रकल्प्यते।
तदा निराश्रयोऽभावः कथं तिष्ठेन्मतेः पुरः ॥ ३३ ॥

གང་ཚེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས།།
བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ།།
དེ་ཚེ་དངོས་མེད་རྟེན་བྲལ་བ།།
བློ་ཡི་མདུན་ན་ཇི་ལྟར་གནས།།༣༣།།

【隆】若依何法說為無　所觀實法無所緣
其時不實離所依　於觀慧前云何住 33

【如】觀法無諦實，不得諦實法。
無實離所依，彼豈依心前？ 33

यदा न भावो नाभावो मतेः संतिष्ठते पुरः।
तदान्यगत्यभावेन निरालम्बा प्रशाम्यति॥ ३४॥

གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག།
བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ།།
དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས།།
དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།།༣༤།།

【隆】若時或實或非實　於觀慧前皆不住　爾時別無所執相　無所緣故極寂靜 34

【如】若實無實法，悉不住心前，彼時無餘相，無緣最寂滅。34

चिन्तामणिः कल्पतरुर्यथेच्छापरिपूरणः। विनेयप्रणिधानाभ्यां जिनबिम्बं तथेक्ष्यते॥३५॥

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་།། ཇི་ལྟར་རེ་བ་ཡོངས་སྐོང་བ།།

དེ་བཞིན་གདུལ་བྱ་སྨོན་ལམ་གྱི།། དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྣང་ངོ།།༣༥།།

【隆】摩尼寶珠如意樹　云何悉滿諸希願　所化願力自在故　如來現身亦如是 35

【如】摩尼如意樹，無心能滿願，因福與宿願，諸佛亦現身。35

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यथा गारुडिकः स्तम्भं साधयित्वा विनश्यति। स तस्मिंश्चिरनष्टेऽपि विषादीनुपशामयेत्॥ ३६ ॥

དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ནི།། མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་ནས་འདས་གྱུར་པ།།

དེ་འདས་ཡུན་རིང་ལོན་ཡང་དེ།། དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་བཞིན།།༣༧།།

【隆】譬如大鵬金翅鳥　消毒供樹昔曾修　久成過去仍感報　能息現前諸毒害 [36]

【如】如人修鵬塔，塔成彼人逝。雖逝經久遠，滅毒用猶存。[36]

बोधिचर्यानुरूप्येण जिनस्तम्भोऽपि साधितः।
करोति सर्वकार्याणि बोधिसत्त्वेऽपि निर्वृते॥३७॥

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་མཐུན་པར།།
རྒྱལ་བའི་མཆོད་སྡོང་སྒྲུབ་པ་ཡང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མྱ་ངན་ལས།།
འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད།།༣༧།།

【隆】隨順於諸菩薩行　若於如來修供養　菩薩雖已般涅槃　亦能作諸義利事 37

【如】隨修菩提行，圓成正覺塔，菩薩雖入滅，能成眾利益。37

入菩薩行論

अचित्तके कृता पूजा कथं फलवती भवेत्।
तुल्यैव पठ्यते यस्मात्तिष्ठतो निर्वृतस्य च॥३८॥

སེམས་མེད་པ་ལ་མཆོད་བྱས་པས།།
གང་ཕྱིར་བཞུགས་པའམ་མྱ་ངན་འདས།།
ཇི་ལྟར་འབྲས་བུར་ལྡན་པར་འགྱུར།།
མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ཕྱིར་རོ།།༣༨།།

【隆】若供無分別心者　云何亦能得果報
經言住世或涅槃　供養福德均等故 38

【如】供養無心物，云何能得果?
供奉今昔佛，經說福等故。38

आगमाच्च फलं तत्र संवृत्या तत्त्वतोऽपि वा। सत्यबुद्धे कृता पूजा सफलेति कथं यथा॥३९॥

ཀུན་རྫོབ་པས་ནི་དེ་ཉིད་དུའང་།། ཧུང་སྐྱེ་དེར་འབྲས་ལུང་ལས་ཡིན།།

དཔེར་ན་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ།། ཇི་ལྟར་འབྲས་བུར་བཅས་པ་བཞིན།།༣༩།།

【隆】世俗勝義供養佛　經言均能生果報　如汝許於諦實佛　供養得果亦如是 39

【如】供以真俗心，經說皆獲福，如供實有佛，能得果報然。39

सत्यदर्शनतो मुक्तिः शून्यतादर्शनेन किम्। न विनानेन मार्गेण बोधिरित्यागमो यतः॥४०॥

བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི།། སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།།

གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི།། མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས།།༤༠།།

【隆】見四諦等即解脱　求見空性有何益　經云未得此道時　不成三乘菩提故 40

【如】見諦則解脱，何需見空性？般若經中說：無慧無菩提。40

नन्वसिद्धं महायानं कथं सिद्धस्त्वदागमः।

གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་གྲུབ་ན།།

གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་གྲུབ།།

【隆】若謂大乘非汝許　汝小乘教云何成

【如】大乘若不成，汝教云何成？

यस्मादुभयसिद्धोऽसौ न सिद्धोऽसौ तवादितः ॥४१॥

ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ནི་ཇི་ལྟར་གྲུབ།།

དང་པོ་ཁྱོད་ལ་འདི་མ་གྲུབ།།༤༡།།

何故二者獨許此　此汝初生亦未許 [41]

二皆許此故。汝初亦不許。[41]

यत्प्रत्यया च तत्रास्था महायानेऽपि तां कुरु। अन्योभयेष्टसत्यत्वे वेदादेरपि सत्यता॥४२॥

རྒྱུན་གང་གིས་ནི་དེར་ཡིད་ཆེས།། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་མཚུངས།།

གཞན་གཉིས་འདོད་པས་བདེན་ན་ནི།། རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར།།༤༢།།

【隆】以何因緣信解彼　此於大乘亦相等　若二共許即諦實　能知等亦成實有 42

【如】何緣信彼典，大乘亦復然，二許若成真，吠陀亦成真。42

सविवादं महायानमिति चेदागमं त्यज। तीर्थिकैः सविवादत्वात्स्वैः परैश्चागमान्तरम्॥४३॥

ཐེག་ཆེན་རྩོད་བཅས་ཕྱིར་ཞེ་ན༎ ལུང་ལ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་༎

ལུང་གཞན་ལ་ཡང་རང་གཞན་དག༎ རྩོད་བཅས་ཡིན་ཕྱིར་དོར་བྱར་འགྱུར༎༤༣༎

【隆】於大乘有爭論故　小乘教與諸外道　及餘部亦自他諍　是有諍故亦當捨 43

【如】小諍大乘故。外道於阿含，自他於他教，有諍悉應捨。43

入菩薩行論

शासनं भिक्षुतामूलं भिक्षुतैव च दुःस्थिता।
सावलम्बनचित्तानां निर्वाणमपि दुःस्थितम्॥४४॥

བསྟན་རྩ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན།།
དགེ་སློང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས།།
སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི།།
མྱ་ངན་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས།།༤༥།།

【隆】聖教根本為比丘　比丘亦依佛語住　一切心有所緣者　涅槃亦依佛語住 44

【如】比丘為教本，彼亦難安立，心有所緣者，亦難住涅槃。47

क्लेशप्रहाणान्मुक्तिश्चेत्तदनन्तरमस्तु सा। दृष्टं च तेषु सामर्थ्यं निष्क्लेशस्यापि कर्मणः ॥४५॥

ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི།། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ།།

ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ།། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན།།༤༥།།

【隆】若由斷惑便解脫　無間應成阿羅漢　彼等雖無現行惑　而猶見有業力故 45

【如】斷惑若即脫，彼無間應爾，彼等雖無惑，猶見業功能。48

तृष्णा तावदुपादानं नास्ति चेत्संप्रधार्यते। किमक्लिष्टापि तृष्णौषां नास्ति संमोहवत् सती ॥ ४६ ॥

རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྲིད་པ་ནི།། མེད་ཅེས་ངེས་པ་ཉིད་ཅེ་ན།།

སྲིད་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་།། ཀུན་རྨོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད།།༤༩།།

【隆】或謂言無近取貪　所言無是決定義　此貪雖非煩惱性　如遍行癡之何無 [46]

【如】謂無近取愛，故定無後有，　此非染汙愛，如癡云何無？ [49]

वेदनाप्रत्यया तृष्णा वेदनैषां च विद्यते।

ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཡིན།།

དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས།།

【隆】以受為緣故有貪　受於彼等亦有故

【如】因受緣生愛，彼等仍有受。

सालम्बनेन चित्तेन स्थातव्यं यत्र तत्र वा॥४७॥

ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད།།

འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར།།༤༧།།

凡有諦實境俱心　即有貪與俱現行 47

心識有所緣，彼仍住其中。50

विना शून्यतया चित्तं बद्धमुत्पद्यते पुनः। यथासंज्ञिसमापत्तौ भावयेत्तेन शून्यताम्॥४८॥

སྟོང་ཉིད་དང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས།། འགགས་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ།།

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན།། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ།།༤༨།།

【隆】離於空性觀證心　滅已仍復生起故　如人入於無想定　是故應當修空性[48]

【如】若無空性心，滅已復當生，猶如無想定，故當修空性。[51]

यत्सूत्रेऽवतरेद्वाक्यं तच्छेद्बुद्धोक्तमिष्यते। महायानं भवत्सूत्रैः प्रायस्तुल्यं न किं मतम्॥४९॥

ངག་གང་མདོ་སྡེ་ལ་འཇུག་དེ།། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་གསུངས་འདོད་ན།།

ཐེག་ཆེན་ཕལ་ཆེར་ཁྱེད་ཅག་གི། མདོ་དང་མཚུངས་འདོད་མིན་ནམ་ཅི།།༤༩།།

【隆】若語入於經藏中　汝則許為佛說者　汝於多分大乘經　是否許同經藏攝 [49]

【如】若語入經藏，即許為佛語，三藏大乘教，云何汝不許？ [44]

入菩薩行論

एकेनागम्यमानेन सकलं यदि दोषवत्। एकेन सूत्रतुल्येन किं न सर्वं जिनोदितम्॥५०॥

གལ་ཏེ་མ་གཏོགས་གཅིག་གིས་ནི།། ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དང་བཅས་འགྱུར་ན།།

མདོ་མཚུངས་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ནི།། རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ཅིས་མ་ཡིན།།༥༠།།

【隆】若唯由一經不攝　一切皆成有過者　何不由一同是經　一切悉皆成佛語 50

【如】若因一不攝，一切皆有過，則當以一同，一切成佛語。45

महाकाश्यपमुख्यैश्च यद्वाक्यं नावगाह्यते।
तत्त्वयानवबुद्धत्वादग्राह्यं कः करिष्यति॥५१॥

ངག་གང་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ།།
སོགས་པས་གཏིང་དཔོགས་མ་གྱུར་པ།།

དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པས།།
གཟུང་བྱ་མིན་པར་སུ་ཞིག་བྱེད།།༥༡།།

【隆】所有甚深如來語　大迦葉等尚難測　由汝不能通達故　謂非經攝何所據 51

【如】諸聖大迦葉，佛語未盡測，誰因汝不解，廢持大乘教？ 46

入菩薩行論

सक्तित्रासात्त्वनिर्मुक्त्या संसारे सिध्यति स्थितिः। मोहेन दुःखिनामर्थे शून्यताया इदं फलम्॥५२॥

ཆགས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དོན་དུ། ཆགས་དང་འཇིགས་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ།

འཁོར་བར་གནས་པ་གྲུབ་འགྱུར་བ། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན།།༥༢།།

【隆】為令愚迷受苦者　解脫貪著怖畏邊　自能安住生死中　此即是修空性果 52

【如】為度愚苦眾，菩薩離貪懼，悲智住輪回，此即悟空果。52

तदेवं शून्यतापक्षे दूषणं नोपपद्यते। तस्मान्निर्विचिकित्सेन भावनीयैव शून्यता ॥५३॥

དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ལ།། སྐྱོན་འབྱིན་པ་ནི་འཐད་མ་ཡིན།།

དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར།། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ།།༥༣།།

【隆】如是於空性品類　不應指摘出其過　是故應當勤修行　令證空性無猶豫 53

【如】空性能對治，煩惱所知障，欲速成佛者，何不修空性？ 53

क्लेशज्ञेयावृतितमःप्रतिपक्षो हि शून्यता। शीघ्रं सर्वज्ञताकामो न भावयति तां कथम्॥५४॥

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི།། སྨུན་པའི་གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།།
མྱུར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་འདོད་པས།། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒོམ་མི་བྱེད།།༥༤།

【隆】煩惱所知之二障　其暗對治為空性　欲速證得一切智　云何於此不修行[54]

【如】不應妄破除，如上空性理，切莫心生疑，如理修空性。[54]

यद्दुःखजननं वस्तु त्रासस्तस्मात्प्रजायताम्। शून्यता दुःखशमनी ततः किं जायते भयम्॥५५॥

དངོས་གང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་པ།། དེ་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ན།།

སྟོང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད་པ།། དེ་ལ་འཇིགས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ།།༥༥།།

【隆】實執乃令痛苦生　對此將生諸驚怖　空性能令痛苦息　云何於彼生怖畏 [55]

【如】執實能生苦，於彼應生懼，悟空能息苦，云何畏空性？ [55]

यतस्ततो वास्तु भयं यद्यहं नाम किंचन।
अहमेव च किंचिच्चेद्भयं कस्य भविष्यति॥५६॥

གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཡོད་ན་ནི།།
ཅི་ཡང་རུང་ལ་འཇིགས་འགྱུར་ན།།
བདག་ཉིད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་པས།།
འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་སུ་ཞིག་ཡིན།།༥༧།།

【隆】若有少分自性我　任一之中生怖畏　我性纖毫亦不存　何人能生怖畏心 56

【如】實我若稍存，於物則有懼，既無少分我，誰復生畏懼？ 56

दन्तकेशनखा नाहं नास्थि नाप्यस्मि शोणितम्। न सिंघाणं न च श्लेष्मा न पूयं लसिकापि वा॥५७॥

སོ་དང་སྐྲ་སེན་བདག་མ་ཡིན།། བདག་ནི་རུས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན།།

སྣབས་མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ཏེ།། ཆུ་སེར་དང་ནི་རྣག་ཀྱང་མིན།།༥༧།།

【隆】毛髮爪齒既非我　骨與血等亦非我　鼻涕痰涎非我身　黃水膿汁亦非我 57

【如】齒發甲非我，我非骨及血，非涎非鼻涕，非膿非黃水， 57

入菩薩行論

नाहं वसा न च स्वेदो न मेदोऽस्त्राणि नाप्यहम्।
न चाहमन्त्रनिर्गुण्डी गूथमूत्रमहं न च॥५८॥

བདག་ནི་ཞག་དང་རྔུལ་མིན་ཏེ།།
སློ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།།
ནང་ཁྲོལ་གཞན་ཡང་བདག་མིན་ཏེ།།
བདག་ནི་ཕྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན།།༥༨།།

【隆】我者既非血與汗　肝肺等亦非我身
餘臟腑等亦非我　我亦非是便溺等 58

【如】非脂亦非汗，非肺亦非肝，
我非餘內臟，亦非屎與尿，58

नाहं मांसं न च स्नायु नोष्मा वायुरहं न च। न च च्छिद्राण्यहं नापि षड् विज्ञानानि सर्वथा॥५९॥

ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་ཏེ།། དྲོད་དང་རླུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན།།

བུ་ག་བདག་མིན་རྣམ་ཀུན་ཏུ།། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།།༥༩།།

【隆】皮膚肌肉既非我　暖及與風亦非我　身諸孔竅及六識　彼等一切皆非我[59]

【如】肉與皮非我，脈氣熱非我，百竅亦復然，六識皆非我。[59]

शब्दज्ञानं यदि तदा शब्दो गृह्येत सर्वदा। ज्ञेयं विना तु किं वेत्ति येन ज्ञानं निरुच्यते॥६०॥

གལ་ཏེ་སྒྲ་ཡི་ཤེས་རྟག་ན།། ཐམས་ཅད་ཚེ་ན་སྒྲ་འཛིན་འགྱུར།།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཅི་ཞིག་རིག།། གང་གིས་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་བྱེད།།༦༠།།

【隆】若言聲識是常者　一切時中應執聲　所知無則無能知　依何而立能知名 60

【如】聲識若是常，一切時應聞，若無所知聲，何理謂識聲？ 60

अजानानं यदि ज्ञानं काष्ठं ज्ञानं प्रसज्यते। तेनासंनिहितज्ञेयं ज्ञानं नास्तीति निश्चयः॥६१॥

གལ་ཏེ་ཤེས་མེད་ཤེས་ཡིན་ན།། ཤིང་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།།

དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཉེར་གནས་པ།། མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་ངེས།།༦༡།།

【隆】若不知亦說為知　木亦應成為知故　是故所知不現前　定應說無能知者 61

【如】無識若能知，則樹亦應知，是故定應解：無境則無知。61

तदेव रूपं जानाति तदा किं न श‍ृणोत्यपि।

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཤེས་ན།།

གལ་ཏེ་སྒྲ་མི་ཉེ་ཕྱིར་ན།།

【隆】若即由彼了知色　爾時何故彼不聞

【如】若謂彼知色。彼時何不聞?

शब्दस्यासंनिधानाच्चेत्ततस्तज्ज्ञानमप्यसत्॥ ६२ ॥

དེ་ཚེ་ཐོས་པའང་ཅི་སྟེ་མིན།།

དེས་ན་དེ་ཡི་ཤེས་པའང་མེད།།༦༢།།

若由聲未現前故　是彼能聞識亦無 62

若謂聲不近，則知識亦無。62

शब्दग्रहणरूपं यत्तद्रूपग्रहणं कथम्। एकः पिता च पुत्रश्च कल्प्यते न तु तत्त्वतः ॥६३॥

སྒྲ་འཛིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ།། དེ་གཟུགས་འཛིན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

གཅིག་ནི་ཕ་དང་བུ་ཉིད་དུ།། བརྟགས་ཡིན་ཡང་དག་ཉིད་མིན་ཏེ།།༦༣།།

【隆】即彼取聲之自性　如何轉變取色等　若彼二者即是一　安立父子無正因 63

【如】聞聲自性者，云何成眼識？一人成父子，假名非真實。63

सत्त्वं रजस्तमो वापि न पुत्रो न पिता यतः।

འདི་ལྟར་སྙིང་སྟོབས་རྡུལ་དང་ནི།།

དེ་ནི་སྨྲ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི།།

【隆】如是情塵暗等三　自性非父亦非子

【如】憂喜暗三德，非子亦非父。

शब्दग्रहणयुक्तस्तु स्वभावस्तस्य नेक्ष्यते॥६४॥

མུན་པ་བུ་མིན་ཕ་ཡང་མིན།།

རང་བཞིན་དུ་ནི་མཐོང་མ་ཡིན།།༦༤།།

具足取聲之自性　應不能見所見者 64

彼無聞聲性，不見彼性故。64

तदेवान्येन रूपेण नटवत्सोऽप्यशाश्वतः। स एवान्यस्वभावश्चेदपूर्वेयं तदेकता ॥६५॥

གར་མཁན་ལྟ་བུར་ཚུལ་གཞན་གྱིས།། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་དེ་རྟག་མིན།།
གལ་ཏེ་ཚུལ་གཞན་དེ་ཉིད་ན།། གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་སྔོན་མེད་གཅིག།༦༥།།

【隆】若如優人易衣冠　彼亦能見則非常　若謂聲色取性一　彼先無故應性異 65

【如】如見伎異狀。是識即非常。謂異樣一體。彼一未曾有，65

अन्यद्रूपमसत्यं चेन्निजं तद्रूपमुच्यताम्। ज्ञानता चेत्ततः सर्वपुंसामैक्यं प्रसज्यते॥ ६६॥

གལ་ཏེ་ཚུལ་གཞན་བདེན་མིན་ན།། དེ་ཡི་རང་གི་རང་བཞིན་སྨྲོས།།

ཤེས་ཉིད་ཅེ་ན་དེ་ལྟ་ན།། སྐྱེས་ཀུན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར།།༦༦།།

【隆】若言餘相非諦實　當說彼識本自性　若謂即識自體者　一切士夫應成一 66

【如】異樣若非真，自性復為何? 若謂即是識，眾生將成一。66

चेतनाचेतने चैक्यं तयोर्यैनास्तिता समा।

विशेषश्च यदा मिथ्या कः सादृश्याश्रयस्तदा॥६७॥

སེམས་པ་སེམས་མེད་དེ་དག་ཀུན།།

གཅིག་འགྱུར་གང་ཕྱིར་ཡོད་ཉིད་མཚུངས།།

གང་ཚེ་བྱེ་བྲག་ཕྱིན་ཅི་ལོག།།

དེ་ཚེ་འདྲ་བའི་རྟེན་གང་ཡིན།།༦༧།།

【隆】彼諸有情無情法　有性同故悉應一

若時差別皆顛倒　爾時相似依何法 67

【如】心無心亦一，同為實有故。

差殊成妄時，何為共同依？ 67

अचेतनश्च नैवाहमाचैतन्यात्पटादिवत्।
अथ ज्ञश्चेतनायोगादज्ञो नष्टः प्रसज्यते॥ ६८॥

སེམས་མེད་པ་ཡང་བདག་མིན་ཏེ།།
འོན་ཏེ་སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།།
སེམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན།།
ཤེས་ན་མི་ཤེས་འཇིག་པར་ཐལ།།༦༨།།

【隆】若無心汝我應無　非心性故如瓶等
若與心屬故能知　應壞實有無知性 68

【如】無心亦非我，無心則如瓶。
謂合有心故，知成無知滅。68

अथाविकृत एवात्मा चैतन्येनास्य किं कृतम्। अज्ञस्य निष्क्रियस्यैवमाकाशस्यात्मता मता॥६९॥

ཇི་སྟེ་བདག་ལ་འགྱུར་མེད་ན།། སེམས་པས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས།།
དེ་ལྟར་ཤེས་མེད་བྱ་བྲལ་བ།། ནམ་མཁའ་བདག་ཏུ་བྱས་པར་འགྱུར།།༦༩།།

【隆】若絕無能成我法　心於彼我有何益　如是無知離作為　彼我應成如虛空 69

【如】若我無變異，心於彼何用？無知復無用，虛空亦成我。69

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

न कर्मफलसंबन्धो युक्तश्चेदात्मना विना। कर्म कृत्वा विनष्टे हि फलं कस्य भविष्यति ॥ ७० ॥

གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ན།། ལས་འབྲས་འབྲེལ་བ་རིགས་མིན་ཏེ།།

ལས་བྱས་ནས་ནི་ཞིག་པས་ན།། སུ་ཡི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན།།༧༠།།

【隆】若時所依我非有　業果應不相聯屬　既作業已旋即壞　是則應為誰之業 70

【如】若我非實有，業果繫非理，已作我既滅，誰復受業報？ 70

द्वयोरप्यावयोः सिद्धे भिन्नाधारे क्रियाफले। निर्व्यापारश्च तत्रात्मेत्यत्र वादो वृथा ननु॥७१॥

བྱ་བ་འབྲས་བཞི་ཐ་དད་དང་།། དེ་བདག་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་།།

ཡུ་བུ་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པས།། འདིར་བརྩད་དོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ།།༧༡།།

【隆】作業受報所依異　果時我亦非作者　是我二宗所共成　爭此豈非無義利 71

【如】作者受者異，報時作者亡。汝我若共許，諍此有何義？ 71

हेतुमान् फलयोगीति दृश्यते नैष संभवः। संतानस्यैक्यमाश्रित्य कर्ता भोक्तेति देशितम्॥ ७२॥

རྒྱུ་ལྡན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ཞེས།།
རྒྱུད་གཅིག་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ།།
མཐོང་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན།།
བྱེད་པོ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བྱར་བསྟན།།༧༢།།

【隆】謂有因時有果俱　未嘗見有如是事　問誰能依一相續　說能作者亦受者 72

【如】因時見有果，此見不可能。依一相續故，佛說作者受。72

अतीतानागतं चित्तं नाहं तद्धि न विद्यते।

अथोत्पन्नमहं चित्तं नष्टेऽस्मिन्नास्त्यहं पुनः ॥७३॥

འདས་དང་མ་འོངས་པ་ཡི་སེམས།།

བདག་མིན་དེ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།།

འོན་ཏེ་སྐྱེས་སེམས་བདག་ཡིན་ན།།

དེ་ཞིག་ན་ཡང་བདག་མེད་དོ།།༧༣།།

【隆】過去及與未來心　彼非是我彼無故

若生起心是我者　彼壞滅時應無我 73

【如】過去未來心，俱無故非我。

今心若是我，彼滅則我亡。73

यथैव कदलीस्तम्भो न कश्चिद्भागशः कृतः।

तथाहमप्यसद्भूतो मृग्यमाणो विचारतः॥७४॥

དཔེར་ན་ཆུ་ཤིང་སྡོང་པོ་དག།

དེ་བཞིན་རྣམ་པར་དཕྱད་པ་ཡིས།།

ཆ་ཤས་ཕྱེ་ན་འགའ་མེད་པ།།

བཙལ་ན་བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན།།༧༥།།

【隆】喻如芭蕉樹莖杆　層層剖之無一物

如是明辨觀慧尋　所執之我絕無有 74

【如】猶如芭蕉樹，剝析無所有，

如是以慧觀，覓我見非實。74

यदि सत्त्वो न विद्येत कस्योपरि कृपेति चेत्। कार्यार्थमभ्युपेतेन यो मोहेन प्रकल्पितः॥७५॥

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡོད་མིན་ན། སུ་ལ་སྙིང་རྗེ་བྱ་ཞེ་ན།

འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི། རྨོངས་པས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པའོ།།༧༥།།

【隆】或問若有情亦無　對誰而修大悲心　為解脫果而承許　依大愚癡立彼名 75

【如】有情若非有，於誰起悲湣？　立誓成佛者，因癡虛設有。75

入菩薩行論

कार्यं कस्य न चेत्सत्त्वः सत्यमोहा तु मोहतः।
दुःखव्युपशमार्थं तु कार्यमोहो न वार्यते॥ ७६ ॥

སེམས་ཅན་མེད་འབྲས་སུ་ཡི་ཡིན།།
ཐུག་བསྙལ་ཉེ་བར་ཞི་དོན་དུ།།
བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་རྨོངས་ལས་འདོད།།
འབྲས་བུའི་རྨོངས་པ་བཟློག་མི་བྱ།།༧༦།།

【隆】若無有情是誰果　誠然而許由癡生
為現前息有情苦　果位無明非所遮 76

【如】無人誰得果？許由癡心得。
為息眾生苦，不應除果癡。76

दुःखहेतुरहंकार आत्ममोहात्तु वर्धते।
ततोऽपि न निवर्त्यश्चेत् वरं नैरात्म्यभावना॥७७॥

སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཡི་ང་རྒྱལ་ནི།།
བདག་ཏུ་རྨོངས་པས་འཕེལ་བར་འགྱུར།།
དེ་ལས་ཀྱང་བཟློག་མེད་ཅེ་ན།།
བདག་མེད་བསྒོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།༧༧།།

【隆】我慢能為眾苦因　由我癡故慢轉增　謂餘實執不能遮　修無我力殊勝故 77

【如】我慢痛苦因，惑我得增長。謂慢不能除，修無我最勝。77

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

कायो न पादौ न जङ्घा नोरू कायः कटिर्न च। नोदरं नाप्ययं पृष्ठं नोरो बाहू न चापि सः॥७८॥

ལུས་ནི་རྐང་པ་བྱིན་པ་མིན།། བརྟ་དང་རྐེད་པའང་ལུས་མ་ཡིན།།

ལྟོ་དང་རྒྱབ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ།། བྲང་དང་དཔུང་པའང་ལུས་མ་ཡིན།།༧༨།།

【隆】此身非足亦非脛　髖髀腰脊亦非身　身既非腹亦非背　胸膺二臂亦非身 78

【如】身非足小腿，腿腰亦非身，腹背及胸臂，彼等復非身， 78

न हस्तौ नाप्ययं पार्श्वौ न कक्षौ नांसलक्षणः। न ग्रीवा न शिरः कायः कामेऽव कतरः पुनः॥७९॥

རྩིབ་ལོགས་ལག་པའང་ལུས་མིན་ཏེ།། མཆན་ཁུང་ཕྲག་པའང་ལུས་མ་ཡིན།།

ནང་ཁྲོལ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མིན་ལ།། མགོ་དང་མགྲིན་པའང་ལུས་མིན་ན།།འདི་ལ་ལུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན།།༧༩།།

【隆】身非脅肋亦非手　若肩若腋亦非身　身非內臟諸臟腑　若頭若頸亦非身　此中言身是何物 [79]

【如】側肋手非身，腋窩肩非身，內臟頭與頸，彼等皆非身，此中孰為身？[79]

入菩薩行論

यदि सर्वेषु कायोऽयमेकदेशेन वर्तते। अंशा अंशेषु वर्तन्ते स च कुत्र स्वयं स्थितः॥८०॥

གལ་ཏེ་ལུས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ།། ཕྱོགས་རེ་ཡིས་ནི་གནས་གྱུར་ན།།

ཆ་རྣམས་ཆ་ལ་གནས་གྱུར་མོད།། དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་ལ་གནས།།༨༠།།

【隆】若言身依一切支　各於其處而安住　諸分住各支分處　彼分自體住何處 80

【如】若身遍散住，一切諸支分，分復住自分，身應住何處？80

सर्वात्मना चेत्सर्वत्र स्थितः कायः करादिषु।
कायास्तावन्त एव स्युर्यावन्तस्ते करादयः ॥८१॥

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་ལུས།།
ལག་སོགས་དེ་དག་ཇི་སྙེད་པ།།
ལག་སོགས་རྣམས་ལ་གནས་ན་ནི།།
དེ་སྙེད་ཀྱི་ནི་ལུས་སུ་འགྱུར།།༨༡།།

【隆】若我身悉遍全身　各於手等諸處住
如其有幾許手等　亦應有爾許數身 81

【如】若謂吾一身，分住手等分，
則盡手等數，應成等數身。81

नैवान्तर्न बहिः कायः कथं कायः करादिषु।
करादिभ्यः पृथङ् नास्ति कथं नु खलु विद्यते॥८२॥

ཕྱི་དང་ནང་ན་ལུས་མེད་ན།།
ལག་སོགས་རྣམས་ལས་གཞན་མེད་ན།།
ཇི་ལྟར་ལག་སོགས་ལ་ལུས་ཡོད།།
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན།།༨༢།།

【隆】若內若外悉無身　云何身於手等有　若異手等無彼體　彼云何有應成無 82

【如】內外若無身，云何手有身？手等外無他，云何有彼身？ 82

तन्नास्ति कायो मोहात्तु कायबुद्धिः करादिषु। संनिवेशविशेषेण स्थाणौ पुरुषबुद्धिवत्॥८३॥

དེས་ན་ལུས་མེད་ལ་སོགས་ལ།། རྣམ་པ་ཡིས་ནི་ལུས་བློར་འགྱུར།།

དཔེར་ན་ལུས་ལྟར་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས།། ཐོ་ཡོར་ལ་ནི་མི་བློ་བཞིན།།༨༣།།

【隆】是故無身於手等　以愚癡力起身想　形狀安立差別故　如於疊石起人想[83]

【如】無身因愚迷，於手生身覺，如因石狀殊，誤彼為真人，[83]

यावत्प्रत्ययसामग्री तावत्कायः पुमानिव। एवं करादौ सा यावत्तावत्कायोऽत्र दृश्यते॥८४॥

ཇི་སྲིད་རྐྱེན་ཚོགས་དེ་སྲིད་དུ།། ལུས་ནི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་སྣང་བ།།

དེ་བཞིན་ཇི་སྲིད་ལག་སོགས་ལ།། དེ་ཡོད་དེ་སྲིད་དེ་ལུས་སྣང་།།༨༤།།

【隆】如是諸緣聚會時　爾時身如士夫現　如是手等因緣會　爾時彼亦如身現 84

【如】眾緣聚合時，見石狀似人，如是於手等，亦見實有身。84

एवमङ्गुलिपुञ्जत्वात्पादोऽपि कतरो भवेत्। सोऽपि पर्वसमूहत्वात् पर्वापि स्वांशभेदतः॥८५॥

དེ་བཞིན་སོར་མོའི་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར།། ལག་པའང་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར།།

དེ་ཡང་ཚིགས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར།། ཚིགས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་ཕྱེ་བས།།༨༥།།

【隆】如是亦是指聚故　手之自性是何物　指亦是關節等聚　關節亦可析為分 85

【如】手復指聚故，理當成何物？指亦指節聚，指節猶可分。85

अंशा अप्यणुभेदेन सोऽप्यणुर्दिग्विभागतः।
दिग्विभागो निरंशत्वादाकाशं तेन नास्त्यणुः॥८६॥

ཆ་ཡང་རྡུལ་དུ་ཕྱེ་བས་ཏེ།།
རྡུལ་དེའང་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡིས།།

ཕྱོགས་དབྱེའང་ཆ་ཤས་དང་བྲལ་ཕྱིར།།
མཁའ་བཞིན་དེས་ན་རྡུལ་ཡང་མེད།།༨༧།།

【隆】其分復可析為塵　彼塵復可方分析　方分性離分析故　微塵亦無如虛空 86

【如】分復析為塵，塵析為方分，方分離部分，如空無微塵。86

एवं स्वप्नोपमे रूपे को रज्येत विचारकः। कायश्चैवं यदा नास्ति तदा का स्त्री पुमांश्च कः॥८७॥

དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡི།། གཟུགས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་སུ་ཞིག་ཆགས།།

གང་ཚེ་དེ་ལྟར་ལུས་མེད་པ།། དེ་ཚེ་སྐྱེས་གང་བུད་མེད་གང་།།༨༧།།

【隆】如是猶如夢中境　誰具慧者貪於色　若時如是身性無　爾時何有男女相 87

【如】是故聰智者，誰貪如夢身？　如是身若無，豈有男女相？ 87

入菩薩行論

यद्यस्ति दुःखं तत्त्वेन प्रहृष्टान् किं न बाधते। शोकाद्यार्ताय मृष्टादि सुखं चेत्किं न रोचते॥८८॥

སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན།། ཅི་སྟེ་རབ་དགའ་ལ་མི་གནོད།།

བདེ་ན་མྱ་ངན་གདུང་སོགས་ལ།། ཞིམ་སོགས་ཅི་སྟེ་དགའ་མི་བྱེད།།༨༨།།

【隆】若苦於真性中有　云何不害極喜等　若為憂惱所逼時　食香美物不喜樂 88

【如】苦性若實有，何不損極樂？樂實則甘等，何不解憂苦？ 88

बलीयसाभिभूतत्वाद्यदि तन्नानुभूयते। वेदनात्वं कथं तस्य यस्य नानुभवात्मता॥८९॥

སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཟིལ་མནན་ཕྱིར།། གལ་ཏེ་དེ་མྱོང་མ་ཡིན་ན།།
གང་ཞིག་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་མིན།། དེ་ན་ཚོར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན།།༨༩།།

【隆】由苦勢力映奪故　有時於樂不能覺　誰能領受自性無　云何說言是彼受 89

【如】若謂苦強故，不覺彼樂受。既非領納性，云何可謂受？ 89

अस्ति सूक्ष्मतया दुःखं स्थौल्यं तस्य हृतं ननु।
तुष्टिमात्रापरा चेत्स्यात्तस्मात् साप्यस्य सूक्ष्मता॥९०॥

སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཉིད་དུ་ཡོད།།
དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་དགའ་ཙམ།།
འདི་ཡི་རགས་པ་བསལ་མིན་ནམ།།
ཞེ་ན་ཕྲ་ཉིད་དེ་ཡང་དེའི།།༩༠།།

【隆】若言有微細苦受　是否亦除於粗苦
若彼異樂唯細喜　細樂亦應是樂故 90

【如】若謂有微苦，豈非已除粗？
謂彼即餘樂，微苦豈非樂？ 90

विरुद्धप्रत्ययोत्पत्तौ दुःखस्यानुदयो यदि। कल्पनाभिनिवेशो हि वेदनेत्यागतं ननु॥९१॥

གལ་ཏེ་འགལ་རྐྱེན་སྐྱེས་པས་ན།། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པ་མིན་ན་ནི།།

ཚོར་བར་རྟོག་པ་མངོན་ཞེན་ཉིད།། ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་མིན་ནམ།།༩༡།།

【隆】若由違緣樂因生　苦受即不生起者　謂受唯由分別執　安立其理豈不成 91

【如】倘因逆緣故，苦受不得生，此豈非成立，分別受是執？ 91

入菩薩行論

अत एव विचारोऽयं प्रतिपक्षोऽस्य भाव्यते।
विकल्पक्षेत्रसंभूतध्यानाहारा हि योगिनः॥९२॥

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་འདི་ཡི་ནི༎
གཉེན་པོ་རྣམ་དཔྱོད་འདི་བསྒོམ་སྟེ༎
རྣམ་བརྟགས་ཞིང་ལས་བྱུང་བ་ཡི༎
བསམ་གཏན་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཟས༎༩༢༎

【隆】性不成故應修習　對治執受實觀察　周遍觀察田能生　禪定瑜伽妙樂食 92

【如】故應修空性，對治實有執，觀慧良田中，能長瑜伽食。92

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།

सान्तराविन्द्रियार्थौ चेत्संसर्गः कुत एतयोः।
निरन्तरत्वेऽप्येकत्वं कस्य केनास्तु संगतिः ॥९३॥

གལ་ཏེ་དབང་དོན་བར་བཅས་ན།།
བར་མེད་ན་ཡང་གཅིག་ཉིད་དེ།།
དེ་དག་གང་དུ་སྦྲད་པར་འགྱུར།།
གང་ཞིག་གང་དང་སྦྲད་པར་འགྱུར།།༩༣།།

【隆】若根境到有中間　彼二云何成相到
若無中間成一體　是為誰與誰相到 93

【如】根境若間隔，彼二怎會遇？
無隔二成一，誰復遇於誰？ 93

入菩薩行論

नाणोरणौ प्रवेशोऽस्यि निराकाशः समश्च सः।
अप्रवेशो न मिश्रत्वममिश्रत्वे न संगतिः॥९४॥

རྡུལ་ཕྲན་རྡུལ་ཕྲན་ལ་འཇུག་མེད།།
དེ་ནི་སྐབས་མེད་མཉམ་པ་ཡིན།།
མ་ཞུགས་པ་ལ་འདྲེས་མེད་ཅིང་།།
མ་འདྲེས་པ་ལ་ཕྲད་པ་མེད།།༩༤།

【隆】微塵不能入微塵　均無空隙相容故
不能入故不相合　不合故不能相到[94]

【如】塵塵不相入，無間等大故。
不入則無合，無合則不遇。[94]

निरंशस्य च संसर्गः कथं नामोपपद्यते। संसर्गे च निरंशत्वं यदि दृष्टं निदर्शय॥९५॥

ཆ་མེད་པ་ལའང་ཕྲད་པ་ཞེས།། བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར།།

ཕྲད་པ་དང་ནི་ཆ་མེད་པར།། གལ་ཏེ་མཐོང་ན་བསྟན་པར་གྱིས།།༩༥།།

【隆】以無分方謂相到　此說云何能應理　若有相到無分法　見時願乞舉相示 95

【如】無分而能遇，云何此有理？若見請示我，無分相遇塵。95

入菩薩行論

विज्ञानस्य त्वमूर्तस्य संसर्गो नैव युज्यते।

समूहस्याप्यवस्तुत्वाद्यथा पूर्वं विचारितम्॥९६॥

རྣམ་ཤེས་ལུས་མེད་པ་ལ་ནི།།

ཚོགས་པའང་དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་ཏེ།།

སྤྲད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད།།

སྔར་ནི་ཇི་སྐད་རྣམ་དཔྱད་བཞིན།།༩༦།།

【隆】若言是識非色體　謂能相到亦非理

積聚法非實有故　亦如前理應觀尋 96

【如】意識無色身，遇境不應理。

聚亦無實故，如前應觀察。96

तदेवं स्पर्शनाभावे वेदनासंभवः कुतः। किमर्थमयमायासः बाधा कस्य कुतो भवेत्॥९७॥

དེ་ལྟར་རེག་པ་ཡོད་མིན་ན།། ཚོར་བ་གང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར།།

ངལ་འདི་ཅི་ཡི་དོན་དུ་ཡིན།། གང་གིས་གང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར།།(༩༧)།།

【隆】如是觀之既無觸　復從何處能生受　徒設疲勞有何益　誰能與誰作損害 97

【如】若觸非真有，則受從何生？ 何故逐塵勞，何苦傷何人？ 97

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यदा न वेदकः कश्चिद्वेदना च न विद्यते। तदावस्थामिमां दृष्ट्वा तृष्णे किं न विदीर्यसे॥९८॥

གང་ཚེ་ཚོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་།། ཚོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།།

དེ་ཚེ་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་ནས།། སྲེད་པ་ཅི་ཕྱིར་ཞོག་མི་འགྱུར།།༩༨།།

【隆】若時能所受俱無　受之自性亦非有　爾時觀見受性空　貪著云何不遮遣 98

【如】若見無受者，亦無實領受，見此實性已，云何愛不滅？ 98

दृश्यते स्पृश्यते चापि स्वप्नमायोपमात्मना।
चित्तेन सहजातत्वाद्वेदना तेन नेक्ष्यते॥९९॥

མཐོང་བ་འམ་ནི་རེག་པ་ཡང་།།
སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།།
རྨི་ལམ་སྒྱུ་འདྲའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།
ཚོར་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་མ་ཡིན།།༩༩།།

【隆】若眼所見身所觸　一切皆如夢幻性
與心同時俱生故　受不能為心所見 99

【如】所見或所觸，性皆如夢幻。
與心俱生故，受非心能見。99

पूर्वं पश्चाच्च जातेन स्मर्यते नानुभूयते। स्वात्मानं नानुभवति न चान्येनानुभूयते॥ १००॥

སྔར་དང་ཕྱི་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་།། དྲན་པར་འགྱུར་གྱི་མྱོང་མ་ཡིན།།

རང་གིས་བདག་ཉིད་མྱོང་མིན་ལ།། གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མྱོང་མ་ཡིན།།༡༠༠།།

【隆】若由後心見前受　是則是念而非受　自體不能領自體　他於自亦不能受 100

【如】後念唯能憶，非能受前心，不能自領納，亦非它能受。100

न चास्ति वेदकः कश्चिद्वेदनातो न तत्त्वतः। निरात्मके कलापेऽस्मिन् क एवं बाध्यतेऽनया॥ १०१ ॥

ཚོར་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།། དེས་ན་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་མེད།།

དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཚོགས་འདི་ལ།། འདི་ཡིས་ཅི་སྟེ་གནོད་པར་བྱ།།༡༠༡།།

【隆】受者纖毫自性無　是故受亦無自性　如是無我積聚中　依彼何能為損害 101

【如】畢竟無受者，故受非真有，誰言此幻受，能害無我聚？ 101

नेन्द्रियेषु न रूपादौ नान्तराले मनः स्थितम्। नाप्यन्तर्न बहिश्चित्तमन्यत्रापि न लभ्यते॥ १०२॥

ཡིད་ནི་དབང་རྣམས་ལ་མི་གནས།། གཟུགས་སོགས་ལ་མིན་བར་ནའང་མིན།།

ནང་ཡང་སེམས་མིན་ཕྱི་མིན་ཞིང་།། གཞན་དུ་ཡང་ནི་རྙེད་མ་ཡིན།།༡༠༢།།

【隆】意於諸根中不住　非住色等非中間　不在於內不在外　餘處求之亦不得 102

【如】意不住諸根，不住色與中，不住內或外，餘處亦不得。102

यन्न काये न चान्यत्र न मिश्रं न पृथक् क्वचित्।

तन्न किंचिदतः सत्त्वाः प्रकृत्या परिनिर्वृताः ॥ १०३ ॥

གང་ཞིག་ལུས་མིན་གཞན་དུ་མིན།།

འདྲེས་མིན་ལོགས་སུའང་འགར་མེད་པ།།

དེ་ནི་ཅུང་ཟད་མིན་དེའི་ཕྱིར།།

སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས།།༡༠༣།།

【隆】彼非身亦非餘處　不相混合旁亦無

微塵許體亦無故　有情自性般涅槃 103

【如】非身非異身，非合亦非離，

無少實性故，有情性涅槃。103

झेयात्पूर्वं यदि ज्ञानं किमालम्ब्यास्य संभवः। झेयेन सह चेज्ज्ञानं किमालम्ब्यास्य संभवः॥१०४॥

ཤེས་བྱ་ལས་སྔར་ཤེས་ཡོད་ན།། དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ།།

ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ལྷན་ཅིག་ན།། དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ།།༡༠༤།།

【隆】若能知在所知前　彼緣何境而生起　能知所知若同時　彼復緣何而生起 104

【如】離境先有識，緣何而生識？識境若同時，已生何待緣？ 104

अथ ज्ञेयाद्भवेत् पश्चात् तदा ज्ञानं कुतो भवेत्।
एवं च सर्वधर्माणामुत्पत्तिर्नावसीयते॥ १०५॥

འོན་ཏེ་ཤེས་བྱའི་ཕྱིས་ཡོད་ན།།
དེ་ཚེ་ཤེས་པ་གང་ལས་སྐྱེ།།
དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
སྐྱེ་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།༡༠༥།།

【隆】是能知在所知後　其時能知從何生
如是遍觀一切法　等知自性皆無生 105

【如】識若後境起，緣何而得生?
故應不能知，諸法實有生。105

यद्येवं संवृतिर्नास्ति ततः सत्यद्वयं कुतः।

गལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་མེད།།

དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་གཞན་གྱིས་ན།།

【隆】若如是世俗亦無　彼於二諦何所有

【如】若無世俗諦，云何有二諦?

अथ साप्यन्यसंवृत्या स्यात्सत्त्वो निर्वृतः कुतः॥१०६॥

དེ་ལ་བདེན་གཉིས་ག་ལ་ཡོད།།

སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ག་ལ་འདའ།།༡༠༦།།

若由他世俗心有　有情云何般涅槃 106

世俗若因他，有情豈涅槃? 106

परचित्तविकल्पोऽसौ स्वसंवृत्या तु नास्ति सः। स पश्चान्नियतः सोऽस्ति न चेन्नास्त्येव संवृतिः॥१०७॥

འདི་ནི་གཞན་སེམས་རྣམ་རྟོག་སྟེ།། དེ་ནི་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་མིན།།
ཕྱིས་དེ་ངེས་ན་དེ་ཡོད་དེ།། མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ཉིད།།༡༠༧།།

【隆】彼由他心分別有　非同自宗之世俗　自宗量成世俗有　不知故世俗亦無 107

【如】此由他分別，彼非自世俗。後決定則有，非故無世俗。107

入菩薩行論

कल्पना कल्पितं चेति द्वयमन्योन्यनिश्रितम्। यथाप्रसिद्धमाश्रित्य विचारः सर्व उच्यते॥१०८॥

རྟོག་དང་བརྟག་པར་བྱ་བ་དག། གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན།།

ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད།།༡༠༨།།

【隆】能分別與所分別　二者互相為依倚　如是依名言共許　說有一切分別等 108

【如】分別所分別，二者相依存。是故諸觀察，皆依世共稱。108

विचारितेन तु यदा विचारेण विचार्यते। तदानवस्था तस्यापि विचारस्य विचारणात्॥ १०९॥

གང་ཚེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ནི་དཔྱོད་བྱེད་ན།།

དེ་ཚེ་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཡང་ནི།། རྣམ་དཔྱོད་ཕྱིར་ན་ཐུག་པ་མེད།།༡༠༩།།

【隆】若時觀察空性慧　須以能觀慧觀察　彼觀慧復須能觀　爾時則有無窮過 109

【如】以析空性慧，究彼空性時，若復究空智，應成無窮過。109

विचारिते विचार्ये तु विचारस्यास्ति नाश्रयः। निराश्रितत्वान्नोदेति तच्च निर्वाणमुच्यते॥ १९०॥

དཔྱད་བྱ་རྣམ་པར་དཔྱད་བྱས་ན།། རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན།།

རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྐྱེ་སྟེ།། དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདས་པར་བརྗོད།།༡༡༠།།

【隆】所觀諸法已觀竟　於彼觀察無所依　無所依故則不生　應說彼亦般涅槃 110

【如】悟明所析空，理智無所依，無依故不生，說此即涅槃。110

यस्य त्वेतद्वयं सत्यं स एवात्यन्तदुःस्थितः। यदि ज्ञेयवशादर्थौ ज्ञानास्तित्वे तु का गतिः॥१११॥

གང་གི་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་བདེན།། དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གནས།།

གལ་ཏེ་ཤེས་དབང་ལས་དོན་གྲུབ།། ཤེས་ཡོད་ཉིད་ལ་རྟེན་ཅི་ཡོད།།༡༡༡།།

【隆】若見境識諦實有　此極難解無因故　若由識成安立境　何為所依見識有 111

【如】心境實有宗，理極難安立。若境由識成，依何立識有？ 111

入菩薩行論

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

अथ ज्ञेयवशाज्ज्ञानं ज्ञेयास्तित्वे तु का गतिः।
अथान्योन्यवशात्सत्त्वमभावः स्याद्द्वयोरपि॥ ११२॥

འོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལས་ཤེས་གྲུབ།།
ཤེས་བྱ་ཡོད་ལ་རྟེན་ཅི་ཡོད།།
དེ་སྟེ་ཕན་ཚུན་དབང་གིས་ཡོད།།
གཉིས་ག་ཡང་ནི་མེད་པར་འགྱུར།།༡༡༢།།

【隆】若由境有成立識　以何為依見境有
彼二交互為力成　是則二者皆非有 112

【如】若識由境成，依何立所知？
心境相待有，二者皆無實， 112

पिता चेन्न विना पुत्रात्कुतः पुत्रस्य संभवः।
पुत्राभावे पिता नास्ति तथासत्त्वं तयोर्द्वयोः॥११३॥

གལ་ཏེ་བུ་མེད་ཕ་མིན་ན།།
བུ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།།
བུ་མེད་པར་ནི་ཕ་མེད་པ།།
དེ་བཞིན་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཉིད།།༡༡༣།།

【隆】無子之時則非父　此子復是誰所生　無子之時亦無父　如是境識性皆無 113

【如】無子則無父，無父誰生子？無子也無父，如是無心境。113

अङ्कुरो जायते बीजाद्बीजं तेनैव सूच्यते। झेयाज्ज्ञानेन जातेन तत्सत्ता किं न गम्यते॥ ११४॥

སྨྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། ། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བཞིན། །

ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་ཤེས་པ་ཡིས། ། དེ་ཡོད་པ་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས། །༡༡༤། །

【隆】如苗芽從種子生　即苗芽因立種子　如是依境所生識　云何不見境實有 114

【如】如芽從種生，因芽知有種，由境所生識，何不知有境？ 114

第九品　般若波羅蜜多

अङ्कुरादन्यतो ज्ञानाद्बीजमस्तीति गम्यते।
ज्ञानास्तित्वं कुतो ज्ञातं ज्ञेयं यत्तेन गम्यते॥११५॥

སྨྱུ་གུ་ལས་གཞན་ཤེས་པ་ཡིས།།
གང་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དེ་རྟོགས་པ།།
ས་བོན་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་འགྱུར་ན།།
ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས།།༡༡༥།།

【隆】與苗異體之識心　見苗芽知有種子
見境之心若有性　何量見有餘無故 115

【如】由彼異芽識，雖知有芽種，
然心了境時，憑何知有識？ 115

लोकः प्रत्यक्षतस्तावत्सर्वं हेतुमुदीक्षते। पद्मनालादिभेदो हि हेतुभेदेन जायते॥११६॥

རེ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་གྱིས།། རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན།།

པདྨའི་སྡོང་བུ་སོགས་དབྱེ་ནི།། རྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན།།༡༡༦།།

【隆】或云由世間現量　見有一切諸因等　蓮花莖杆等差別　亦是由於因別生 116

【如】世人亦能見，一切能生因，如蓮根莖等，差別前因生。116

किंकृतो हेतुभेदश्चेत् पूर्वहेतुप्रभेदतः।

कस्माच्चेत्फलदो हेतुः पूर्वहेतुप्रभावतः॥११७॥

རྒྱུ་དབྱེ་གང་གིས་བྱས་ཤེ་ན།།

སྔར་གྱི་རྒྱུ་དབྱེ་ཉིད་ལས་སོ།།

ཅི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་སྐྱེད་ནུས།།

སྔར་གྱི་རྒྱུ་ཡི་མཐུ་ཉིད་ལས།།༡༡༧།།

【隆】問因差別誰所作　復由前因差別生

何故由因能生果　即由前前因力故 117

【如】誰作因差別？由昔諸異因。

何故因生果？從昔因力故。117

ईश्वरो जगतो हेतुः वद कस्तावदीश्वरः। भूतानि चेद्भवत्वेवं नाममात्रेऽपि किं श्रमः॥११८॥

དབང་ཕྱུག་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན།། རེ་ཞིག་དབང་ཕྱུག་གང་ཡིན་སྨྲོས།།

འབྱུང་རྣམས་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་མོད།། མིང་ཙམ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་ངལ།།༡༡༨།།

【隆】若自在是眾生因　請問何為自在義　若於大等如是言　僅有空名徒疲苦 118

【如】自在天是因，何為自在天？若謂許大種，何必唯執名？ 118

अपि त्वनेकेऽनित्याश्च निश्चेष्टा न च देवताः।

འོན་ཀྱང་ས་སོགས་དུ་མ་དང་།།

འགོམ་བྱ་ཉིད་དང་མི་གཙང་བས།།

【隆】然而大等有多物　無常不動亦非天

【如】無心大種眾，非常亦非天，

लङ्घ्याश्चाशुचयश्चैव क्ष्मादयो न स ईश्वरः ॥११९॥

མི་རྟག་གཡོ་མེད་ལྷ་མིན་ཞིང་།།

དེ་ནི་དབང་ཕྱུག་ཉིད་མ་ཡིན།།༡༡༩།།

足所踐履性不淨　是故彼非自在體 119

不淨眾所踐，定非自在天。119

入菩薩行論

नाकाशमीशोऽचेष्टत्वात् नात्मा पूर्वनिषेधतः।

अचिन्त्यस्य च कर्तृत्वमप्यचिन्त्यं किमुच्यते॥१२०॥

དབང་ཕྱུག་མཁའ་མིན་གཡོ་མེད་ཕྱིར།།

བདག་མིན་སྔར་ནི་བཀག་ཟིན་ཕྱིར།།

བསམ་མིན་པ་ཡི་བྱེད་པོ་ཡང་།།

བསམ་མིན་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།༡༢༠།།

【隆】自在非空不動故　非我義如前破竟

非所思惟能作者　非所思惟依何說 120

【如】彼天非虛空，非我前已破，

若謂非思議，說彼有何義？ 120

तेन किं स्रष्टुमिष्टं च आत्मा चेत् नन्वसौ ध्रुवः। क्ष्मादिस्वभाव ईशश्च ज्ञानं ज्ञेयादनादि च॥१२१॥

དེས་བསྐྱེད་འདོད་པའང་གང་ཞིག་ཡིན།། བདག་ནི་དེ་དང་ས་སོགས་དང་།།

དབང་ཕྱུག་ངོ་བོའང་རྟག་མིན་ནམ།། ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེ་དང་།།༡༢༡།།

【隆】彼欲生者是何果　我及地等諸四大　自在體性豈非常　能知從於所知生 121

【如】云何此彼生？我及自在天，大種豈非常？識從所知生，121

入菩薩行論

कर्मणः सुखदुःखे च वद किं तेन निर्मितम्। हेतोरादिर्न चेदस्ति फलस्यादिः कुतो भवेत्॥ १२२॥

ཐོག་མེད་བདེ་སྡུག་ལས་ལས་ཡིན།། དེ་ཡིས་གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སྨྲོས།།

རྒྱུ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ན།། འབྲས་བུའི་ཐོག་མ་ག་ལ་ཡོད།།༡༢༢།།

【隆】無始苦樂從業生　是彼自在何所生　若因從於無始有　果亦云何當有始 122

【如】苦樂無始業？何為彼所生？若謂因無始。彼果豈有始？ 122

कस्मात्सदा न कुरुते न हि सोऽन्यमपेक्षते। तेनाकृतोऽन्यो नास्त्येव तेनासौ किमपेक्षताम्॥ १२३ ॥

རྟག་ཏུ་ཅི་ཕྱིར་བྱེད་མིན་ཏེ།། དེ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན།།

དེས་བྱས་མིན་གཞན་ཡོད་མིན་ན།། དེས་འདི་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར།།༡༢༣།།

【隆】自在何不常生果　彼不應復觀待餘　若無一法非彼造　彼造此果復待誰 123

【如】彼既不依他，何故不常作？若皆彼所造，彼需觀待何？ 123

अपेक्षते चेत्सामग्रीं हेतुर्न पुनरीश्वरः।

गལ་ཏེ་ལྟོས་ན་ཚོགས་པ་ཉིད།།

ཚོགས་ན་མི་སྐྱེ་དབང་མེད་ཅིང་།།

【隆】若待眾緣聚會生　自在應非自在因

【如】若依緣聚生，生因則非彼。

नाकर्तुमीशः सामग्र्यां न कर्तुं तद्भावतः ॥ १२४ ॥

རྒྱུ་ཡིན་འགྱུར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མིན།།

དེ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་དབང་མེད།།༡༢༤།།

聚時無力令不生　不聚無力令彼生 124

緣聚則定生，不聚無生力。124

करोत्यनिच्छन्नीशश्चेत्परायत्तः प्रसज्यते। इच्छन्नपीच्छायत्तः स्यात् कुर्वतः कुत ईशता॥ १२५॥

གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་མི་འདོད་བཞིན།། བྱེད་ན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་ཐལ།།

འདོད་ནའང་འདོད་ལ་རག་ལས་འགྱུར།། བྱེད་ནའང་དབང་ཕྱུག་ག་ལ་ཡིན།།༡༢༥།།

【隆】自在若作所不欲　彼應為他所自在　若作仍隨欲而作　彼於自在何所有 125

【如】若非自在欲，緣生依他力。若因欲乃作，何名自在天？125

येऽपि नित्यानणूनाहुस्तेऽपि पूर्वं निवारिताः। सांख्याः प्रधानमिच्छन्ति नित्यं श्लोकस्य कारणम्॥ १२६ ॥

གང་དག་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་སྨྲ་བ།། དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྔར་བཟློག་ཟིན།།

གཙོ་བོ་རྟག་པ་འགྲོ་བ་ཡི།། རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་གྲངས་ཅན་འདོད།།༡༢༦།།

【隆】若以常住塵為因　彼等亦前所遮竟　神我常為有情因　是數論師之所許 126

【如】微塵萬法因，於前已破訖。常主眾生因，數論師所許。126

सत्त्वं रजस्तमश्चेति गुणा अविषमस्थिताः। प्रधानमिति कथ्यन्ते विषमैर्जगदुच्यते॥ १२७॥

སྙིང་སྟོབས་རྡུལ་དང་མུན་པ་ཞེས།། བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་མཉམ་གནས་ནི།།
གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་རབ་བརྗོད་དེ།། མི་མཉམ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད།།༡༢༧།།

【隆】所謂情塵暗三法　彼德平等而住者　彼說是名為神我　不平等者名眾生 127

【如】喜樂憂與暗，三德平衡狀，說彼為主體，失衡變眾生。127

एकस्य त्रिस्वभावत्वमयुक्तं तेन नास्ति तत्।
एवं गुणा न विद्यन्ते प्रत्येकं तेऽपि हि त्रिधा॥१२८॥

གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཉིད་ནི།།
རིགས་མིན་དེས་ན་དེ་ཡོད་མིན།།
དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཡོད་མིན་ཏེ།།
དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར།།༡༢༨།།

【隆】於一法有三自性　不應理故神我無　如是三德亦非有　彼亦各有三相故 128

【如】一體有三性，非理故彼無。如是德非有，彼復各三故。128

गुणाभावे च शब्दादेरस्तित्वमतिदूरतः।
अचेतने च वस्त्रादौ सुखादेरप्यसंभवः॥१२९॥

ཡོན་ཏན་མེད་ན་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་།།
ཡོད་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་རིང་འགྱུར།།
སེམས་མེད་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ།།
བདེ་སོགས་ཡོད་པ་སྲིད་པའང་མིན།།༡༢༩།།

【隆】德等無故亦甚難　說彼聲等體性有　於諸無情衣等法　說有樂等亦不然 129

【如】若無此三德，杳然不聞聲。衣等無心故，亦無苦樂受。129

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

तद्धेतुरूपा भावाश्चेन्ननु भावा विचारिताः।

दངོས་རྣམས་དེ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ན།

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་བདེ་སོགས་ཉིད།

【隆】若諸法為彼因性　諸法豈非已觀竟

【如】謂此即因性，豈非已究訖?

सुखाद्येव च ते हेतुः न च तस्मात्पटादयः ॥ १३० ॥

དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་མ་ཟིན་ནམ།

དེ་ལས་སྣམ་སོགས་འབྱུང་བའང་མེད། ༡༣༠།

汝之因亦樂等性　衣等亦非神我生 130

汝因具三德，從彼不生布。130

पटादेस्तु सुखादि स्यात्तदभावात्सुखाद्यसत्। सुखादीनां च नित्यत्वं कदाचिन्नोपलभ्यते॥ १३१॥

སྣམ་སོགས་ལས་ནི་བདེ་སོགས་ཡིན།། དེ་མེད་ཕྱིར་ན་བདེ་སོགས་མེད།།

བདེ་སོགས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་།། ནམ་ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།༡༣༡།།

【隆】若從衣等生樂等　衣等無時樂等無　若謂樂等是常性　終不應為所緣境 131

【如】若布生樂等，無布則無樂。故樂等常性，畢竟不可得。131

入菩薩行論

सत्यामेव सुखव्यक्तौ संवित्तिः किं न गृह्यते।

བདེ་སོགས་གསལ་བ་ཡོད་ཉིད་ན།།

དེ་ཉིད་ཕྲ་མོར་གྱུར་ན་དེ།།

【隆】若有實法顯樂等　受時何故不取相

【如】樂等若恒存，苦時怎無樂？

तदेव सूक्ष्मतां याति स्थूलं सूक्ष्मं च तत्कथम्॥ १३२॥

མྱོང་བ་ཆེ་ཕྱིར་འཛིན་མ་ཡིན།།

རགས་དང་ཕྲ་བའང་ཇི་ལྟར་ཡིན།།༡༣༢།།

若謂樂性轉微細　粗細苦樂云何分 132

若謂樂衰減，彼豈有強弱？ 132

स्थौल्यं त्यक्त्वा भवेत्सूक्ष्ममनित्ये स्थौल्यसूक्ष्मते।
सर्वस्य वस्तुनस्तद्वत्किं नानित्यत्वमिष्यते॥ १३३ ॥

རགས་པ་དོར་ནས་ཕྲ་གྱུར་པས།།
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི།།
ཕྲ་རགས་དེ་དག་མི་རྟག་ཉིད།།
མི་རྟག་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདོད།།༡༣༣།།

【隆】若謂捨粗故成細　粗細細等性無常
如是云何不應許　一切諸法無常性 133

【如】捨粗而變細，彼樂應非常。
如是何不許，一切法非常， 133

न स्थौल्यं चेत्सुखादन्यत् सुखस्यानित्यता स्फुटम्। नासदुत्पद्यते किंचिदसत्त्वादिति चेन्मतम्। व्यक्तस्यासत उत्पत्तिरकामस्यापि ते स्थिता॥१३४॥

རགས་པ་བདེ་ལས་གཞན་མིན་ན།། བདེ་བ་གསལ་བ་མི་རྟག་ཉིད།།
གལ་ཏེ་མེད་པ་འགའ་ཡང་ནི།། སྐྱེ་མིན་མེད་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ན།།༡༣༤།།

【隆】若粗從樂出非餘　樂顯明是無常性　若計因時所無法　果悉不生本無故 134

【如】粗既不異樂，顯然樂非常。因位須許有，無終不生故。134

अन्नादोऽमेध्यभक्षः स्यात् फलं हेतौ यदि स्थितम्। पटार्घेणैव कर्पासबीजं क्रीत्वा निवस्यताम्॥१३५॥

གསལ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་ནི།། གོས་ཀྱི་རིན་གྱིས་ཟས་དང་ནི།།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་གནས་ན།། ཟན་ཟ་མི་གཙང་ཟ་བར་འགྱུར།།༡༣༥།།

【隆】顯明本無今始生　雖非汝許性安住　若因果性不異住　食粥當成食不淨 135

【如】顯果雖不許，隱果仍許存。因時若有果，食成啖不淨，135

入菩薩行論

मोहाच्चेन्नेक्षते लोकः तत्त्वज्ञस्यापि सा स्थितिः ॥ १३६ ॥

རས་ཀྱི་རིན་གྱིས་རས་བལ་གྱི།།
འདིག་རྟེན་རྨོངས་པས་མ་མཐོང་ན།།

ས་བོན་ཉོས་ལ་བགོ་བར་གྱིས།།
དེ་ཉིད་ཤེས་ཀྱིས་བཞག་དེ་ཉིད།།༡༣༦།།

【隆】亦復當以棉衣價　貿棉種子覆其身

若世愚夫不達此　汝師見因果同時 136

【如】復應以布值，購穿棉花種。

謂愚不見此，然智所立言，136

लोकस्यापि च तज्ज्ञानमस्ति कस्मान्न पश्यति।
लोकाप्रमाणतायां चेत् व्यक्तदर्शनमप्यसत्॥ १३७॥

ཤེས་དེ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་ནི།།
འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཉིད་མིན་ན།།
ཡོད་པས་ཅི་སྟེ་མཐོང་མ་ཡིན།།
གསལ་བ་མཐོང་བའང་བདེན་མ་ཡིན།།༡༣༧།།

【隆】彼所安立汝亦知　云何世人不達此
若世所見非量性　世見顯現亦非實 137

【如】世間亦應知。何故不見果?
世見若非量，所見應失真。137

प्रमाणमप्रमाणं चेन्ननु तत्प्रमितं मृषा। तत्त्वतः शून्यता तस्माद्भावानां नोपपद्यते॥१३८॥

གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཚད་མིན་ན།། དེས་གཞལ་བརྫུན་པར་མི་འགྱུར་རམ།།

དེ་ཉིད་དུ་ན་སྟོང་པ་ཉིད།། སྒོམ་པ་དེ་ཕྱིར་མི་འཐད་འགྱུར།།༡༣༨།།

【隆】若彼量非勝義量　彼所量豈非虛妄　以是為因汝所修　空性亦妄量妄故[138]

【如】若量皆非量，量果豈非假？真實修空性，亦應成錯謬。[138]

कल्पितं भावमस्पृष्ट्वा तदभावो न गृह्यते।
तस्माद्भावो मृषा यो हि तस्याभावः स्फुटं मृषा॥ १३९॥

བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར།།
དེ་ཕྱིར་བརྫུན་པའི་དངོས་གང་ཡིན།།
དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།།
དེ་ཡི་དངོས་མེད་གསལ་བར་བརྫུན།།༡༣༩།།

【隆】於彼實相不能觸　空法無實非所取
是故任何虛妄法　顯彼非實亦虛妄 139

【如】不依所察實，不取彼無實，
所破實既假，無實定亦假，139

तस्मात्स्वप्ने सुते नष्टे स नास्तीति विकल्पना। तद्भावकल्पनोत्पादं विबध्नाति मृषा च सा॥ १४० ॥

དེས་ན་རྨི་ལམ་བུ་ཤི་ལ། དེ་མེད་སྙམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི།

དེ་ཡོད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡི། གེགས་ཡིན་དེ་ཡང་བརྫུན་པ་ཡིན། ༡༤༠།

【隆】如於夢中見子死　思彼事無之分別　能遮分別彼事有　彼能遮亦是虛妄 140

【如】如人夢子死，夢中知無子，能遮有子想，彼遮也是假。140

तस्मादेवं विचारेण नास्ति किंचिदहेतुतः। न च व्यस्तसमस्तेषु प्रत्ययेषु व्यवस्थितम्॥ १४१ ॥

དེ་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་དཔྱད་པས།། འགའ་ཡང་རྒྱུ་མེད་ཡོད་མ་ཡིན།།

སོ་སོ་བ་འམ་འདུས་པ་ཡི།། རྐྱེན་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན།།༡༤༡།།

【隆】故依是理以觀察　絕無無因而有者　若別別住若總集　諸緣悉非彼依處 141

【如】如是究諸法，則知非無因，亦非住各別，合集諸因緣，141

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

ཤེས་ཕྱིན། ། ༨༨

अन्यतो नापि चायातं न तिष्ठति न गच्छति।

गावन་ནས་འོངས་པའང་མ་ཡིན་ལ།།

སྔོངས་པས་བདེན་པར་གང་བྱས་འདི།།

【隆】彼既不從餘處來　於此不住不他往

【如】亦非從他來，非住非趨行。

मायातः को विशेषोऽस्य यन्मूढैः सत्यतः कृतम्॥ १४२ ॥

གནས་པ་མ་ཡིན་འགྲོ་མ་ཡིན།།

སྒྱུ་མ་ལས་ནི་ཁྱད་ཅི་ཡོད།།༡༤༢།།

愚迷執此以為實　別與幻化有何別 142

愚癡所執諦，何異幻化物？ 142

第九品 般若波羅蜜多

मायया निर्मितं यच्च हेतुभिर्यच्च निर्मितम्।

སྒྱུ་མས་སྤྲུལ་པ་གང་ཡིན་དང་།།

དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་གྱུར་ཅིང་།།

【隆】凡幻師所幻化物　依諸因緣何所化

【如】幻物及眾因，所變諸事物，

आयाति तत्कुतः कुत्र याति चेति निरूप्यताम्॥ १४३ ॥

རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་སྤྲུལ་པ།།

གང་དུ་འགྲོ་བའང་བརྟག་པར་གྱིས།།༡༤༣།།

彼生從何處來此　彼滅何往當觀察 143

應詳審觀彼，何來何所去？ 143

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

यदन्यसंनिधानेन दृष्टं न तदभावतः। प्रतिबिम्बसमे तस्मिन् कृत्रिमे सत्यता कथम्॥ १४४॥

གང་ཞིག་གང་ནི་ཉེ་བ་ཡིས།། མཐོང་གྱུར་དེ་མེད་ན་མིན་པ།།

བཅོས་སུ་གཟུགས་བརྙན་དང་མཚུངས་པ།། དེ་ལ་བདེན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོད།།༡༤༤།།

【隆】依無明等有行等　彼因無故說無生　造作有故如影像　此中有何諦實性 144

【如】緣合見諸物，無因則不見，虛偽如影像，彼中豈有真？ 144

विद्यमानस्य भावस्य हेतुना किं प्रयोजनम्।
अथाप्यविद्यमानोऽसौ हेतुना किं प्रयोजनम्॥ १४५॥

དངོས་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལ།།
འོན་ཏེ་དེ་ནི་མེད་ན་ཡང་།།
རྒྱུ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
རྒྱུ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༡༤༥།།

【隆】若時諸法自性有　何須復待因始生
若時彼法自性無　彼復何須待因生 145

【如】若法已成有，其因何所需？
若法本來無，云何需彼因？ 145

नाभावस्य विकारोऽस्ति हेतुकोटिशतैरपि।
तदवस्थ कथं भावः को वान्यो भावतां गतः ॥ १४६ ॥

བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་།།
དངོས་པོ་མེད་པ་བསྒྱུར་དུ་མེད།།

གནས་སྐབས་དེ་དངོས་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
དངོས་འགྱུར་གཞན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན།།༡༤༦།།

【隆】雖以百千俱胝因　不能轉變無實理
無即時何能有實　能生實有別無因 146

【如】縱以億萬因，無不變成有。
無時怎成有？成有者為何？146

入菩薩行論

नाभावकाले भावश्चेत्कदा भावो भविष्यति। नाजातेन हि भावेन सोऽभावोऽपगमिष्यति॥ १४७॥

མེད་ཚེ་དངོས་ཡོད་སྲིད་མིན་ན༎ དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར༎

དངོས་པོ་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པར༎ དངོས་མེད་དང་ནི་འབྲལ་མི་འགྱུར༎༡༤༧༎

【隆】無時不應成實有　云何能生彼法故　若時彼法未生起　則於無實未能離[147]

【如】無時若無有，何時方成有？於有未生時，是猶未離無。[147]

न चानपगतेऽभावे भावावसरसंभवः। भावश्चाभावतां नैति द्विस्वभावप्रसङ्गतः॥ १४८॥

དངོས་མེད་དང་ནི་མ་བྲལ་ན།། དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད།།

དངོས་པོའང་མེད་པར་འགྱུར་མིན་ཏེ།། རང་བཞིན་གཉིས་སུ་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།༡༤༨།།

【隆】若時未離無實位　則不能成彼法有　有實亦不能成無　彼自性應成二故 148

【如】倘若未離無，則無生有時。有亦不成無，應成二性故。148

एवं न च निरोधोऽस्ति न च भावोऽस्ति सर्वदा। अजातमनिरुद्धं च तस्मात्सर्वमिदं जगत्॥ १४९॥

དེ་ལྟར་འགག་པ་ཡོད་མིན་ཞིང༌།། དངོས་པོའང་ཡོད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།།

འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།། རྟག་ཏུ་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ཉིད།།༡༤༩།།

【隆】如無生理亦無滅　彼法亦非實有故　是故此一切眾生　恒時無生亦無滅 149

【如】自性不成滅，有法性亦無。是故諸眾生，畢竟不生滅。149

入菩薩行論

स्वप्नोपमास्तु गतयो विचारे कदलीसमाः। निर्वृतानिर्वृतानां च विशेषो नास्ति वस्तुतः॥१५०॥

འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ།། རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ཆུ་ཤིང་འདྲ།།

མྱ་ངན་འདས་དང་མ་འདས་པའང་།། དེ་ཉིད་དུ་ན་ཁྱད་པར་མེད།།༡༥༠།།

【隆】眾生猶如夢幻境　若加觀察如芭蕉　若涅槃若不涅槃　於此性中無差別 150

【如】眾生如夢幻，究時同芭蕉，涅槃不涅槃，其性悉無別。150

एवं शून्येषु धर्मेषु किं लब्धं किं हृतं भवेत्। सत्कृतः परिभूतो वा केन कः संभविष्यति॥ १५१ ॥

དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་དངོས་རྣམས་ལ།། གང་གིས་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་འམ།། ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་ཤོར་ཅི་ཡོད།། ཡོངས་སུ་བརྙས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད།།༡༥༡།།

【隆】於如是空諸法中　有何可得有何失　誰為敬事誰毀辱　二者於我何所有 151

【如】故於諸空法，何有得與失？誰人恭敬我？誰復輕蔑我？ 151

कुतः सुखं वा दुःखं वा किं प्रियं वा किमप्रियम्। का तृष्णा कुत्र सा तृष्णा मृग्यमाणा स्वभावतः ॥ १५२ ॥

བདེ་བའང་སྡུག་བསྔལ་གང་ལས་ཡིན།། མི་དགའ་ཅི་ཡོད་དགའ་ཅི་ཡོད།།

དེ་ཉིད་དུ་ནི་བཙལ་བྱས་ན།། གང་ཞིག་སྲེད་ཅིང་གང་ལ་སྲེད།།༡༥༢།།

【隆】或由於苦或由樂　不樂何有樂何有　若於此理尋求已　誰為貪者何所貪 152

【如】苦樂由何生？何足憂與喜？若於性中覓，孰為愛所愛？152

विचारे जीवलोकः कः को नामात्र मरिष्यति। को भविष्यति को भूतः को बन्धुः कस्य कः सुहृत्॥ १५३॥

དཔྱད་ན་གསོན་པོའི་འཇིག་རྟེན་འདི།། གང་ཞིག་འདིར་ནི་འཆི་འགྱུར་ཏེ།།

འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་བྱུང་གྱུར་གང་།། གཉེན་དང་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན།།༡༥༣།།

【隆】觀已現生於世間　誰人從於此處死　誰人復往彼處生　誰為所親誰所愛 153

【如】細究此世人，誰將辭此世？ 孰生孰當生？誰為親與友？ 153

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

ཤེར་ཕྱིན། ལེའུ། ༩

सर्वमाकाशसंकाशं परिगृह्णन्तु मद्विधाः। प्रकुप्यन्ति प्रहृष्यन्ति कलहोत्सवहेतुभिः॥ १५४॥

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི།། བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་གྱིས།།

བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་རྣམས་ནི།། འཐབ་དང་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་དག་གིས།།༡༥༤།།

【隆】一切悉皆如虛空　願如我者咸受持　諸求自身安樂者　由諸憤爭歡愛因 154

【如】如我當受持，一切如虛空？ 世人求自樂，然由諍喜因， 154

第九品 般若波羅蜜多

शोकायासैर्विषादैश्च मिथश्छेदनभेदनैः। यापयन्ति सुकृच्छ्रेण पापैरात्मसुखेच्छवः ॥ १५५ ॥

རབ་ཏུ་འཁྲུག་དང་དགའ་བར་བྱེད།།
ཕན་ཚུན་གཅོད་དང་འབིགས་པ་དང་།།
སྨྲ་ངན་འབད་རྩོལ་རྩོད་པ་དང་།།
སྡིག་དག་གིས་ནི་ཚེགས་ཆེན་འཚོ།།༡༥༥།།

【隆】或極操擾或歡喜　憂惱勤劬起鬥爭　互相斬殺或斫刺　由是諸罪受大苦 155

【如】頻生煩亂喜。勤求生憂苦，互諍相殺戮，造罪艱困活。155

मृताः पतन्त्यपायेषु दीर्घतीव्रव्यथेषु च। आगत्यागत्य सुगतिं भूत्वा भूत्वा सुखोचिताः ॥ १५६ ॥

བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ།། བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱད་སྤྱད་ནས།།

ཤི་ནས་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་ནི།། ཡུན་རིང་མི་བཟད་རྣམས་སུ་ལྷུང་།།༡༥༦།།

【隆】數數來生善趣中　受用眾多妙樂竟　死已還墮諸惡趣　難堪眾苦常相逼 156

【如】雖數至善趣，頻享眾歡樂，死已墮惡趣，久曆難忍苦。156

भवे बहुप्रपातश्च तत्र चातत्त्वमीदृशम्। तत्रान्योन्यविरोधश्च न भवेत्तत्त्वमीदृशम्॥ १५७॥

སྲིད་པ་ན་ནི་གཡང་ས་མང་།། དེར་ནི་དེ་ཉིད་མིན་འདི་འདྲ།།

དེར་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ན།། སྲིད་ན་དེ་ཉིད་འདི་འདྲ་མེད།།༡༥༧།།

【隆】三有之中險難多　愚癡繫縛恒如是　無明解脫互相違　實執鎖鐐困生死 157

【如】三有多險地，於此易迷真，迷悟復相違，生時盡迷真。157

तत्र चानुपमास्तीव्रा अनन्ता दुःखसागराः। तत्रैवमल्पबलता तत्राप्यल्पत्वमायुषः॥१५८॥

དེ་ཡང་དཔེ་མེད་མི་བཟད་པའི།། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལས་འདས།།

དེར་ནི་དེ་ལྟར་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་།། དེར་ནི་ཚེ་ཡང་ཐུང་བ་ཉིད།།༡༥༨།།

【隆】此中難忍難比喻　三有大海苦無邊　作善無力極微劣　暇滿所依難保信 158

【如】將曆難忍苦，無邊如大海。苦海善力微，壽命亦短促，158

तत्रापि जीवितारोग्यव्यापारेः क्षुत्क्लमश्रमैः।
निद्रयोपद्रवैर्बालसंसर्गैर्निष्फलैस्तथा ॥ १५९ ॥

དེར་ཡང་གསོན་དང་ནད་མེད་ཀྱི།།
བྱེད་དང་བཀྲེས་ནའི་ངལ་བ་དང་།།
གཉེད་དང་འཚེ་དང་དེ་བཞིན་དུ།།
བྱིས་དང་འགྲོགས་པ་དོན་མེད་ཀྱིས།།༡༥༩།།

【隆】衣食活命醫藥緣　營擾饑軀常疲困　睡眠逼惱恒相隨　更狎愚迷作無義 159

【如】為活及無病，強忍饑疲苦。睡眠受他害，伴愚行無義，159

वृथैवायुर्वहत्याशु विवेकस्तत्र दुर्लभः। तत्राप्यभ्यस्तविक्षेपनिवारणगतिः कुतः ॥१६०॥

ཚེ་ནི་དོན་མེད་མྱུར་འདའ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ།།

དེར་ཡང་རྣམ་གཡེང་གོམས་པ་ནི།། བཟློག་པའི་ཐབས་ནི་ག་ལ་ཡོད།།༡༦༠།།

【隆】此生無義速消逝　如是觀修極難得　此中復習為散亂　遮彼之道何由得 160

【如】無義命速逝，觀慧極難得。此生有何法，除滅散亂習？ 160

तत्रापि मारो यतते महापायप्रपातने। तत्रासन्मार्गबाहुल्याद्विचिकित्सा च दुर्जया॥१६१॥

དེར་ཡང་ངན་སོང་ཆེན་པོར་ནི།། ལྷུང་ཕྱིར་བདུད་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད།།

དེར་ནི་ལོག་པའི་ལམ་མང་ཞིང་།། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་བརྒལ་དཀའ་སྟེ།།༡༦༡།།

【隆】況復魔天恒勤求　令人墮落大惡趣　此中倒引多歧途　猶豫徘徊難越渡 161

【如】此時魔亦勤，誘墮於惡趣，彼復邪道多，難卻正法疑。161

पुनश्च क्षणदौर्लभ्यं बुद्धोत्पादोऽतिदुर्लभः।
क्लेशौघो दुर्निवारश्चेत्यहो दुःखपरंपरा॥१६२॥

སྐར་ཡང་དལ་བ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་།།
སངས་རྒྱས་འབྱུང་རྙེད་ཤིན་ཏུ་དཀའ།།
ཉོན་མོངས་ཆུ་བོ་སྤང་དཀའ་སྟེ།།
ཨེ་མ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་པར་གྱུར།།༡༦༢།།

【隆】有暇人身既難得　大覺出世尤難遇　惑業洪流截止難　嗚呼眾苦恒相續 162

【如】暇滿難再得，佛世難復值，惑流不易斷，嗚呼苦相續！ 162

अहो बतातिशोच्यत्वमेषां दुःखौघवर्तिनाम्। ये नेक्षन्ते स्वदौःस्थित्यमेवमप्यतिदुःस्थिताः ॥१६३॥

དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་། ། རང་སྡུག་མི་མཐོང་གང་ཡིན་པ། །
སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོར་གནས་འདི་དག། ཀྱེ་ཧུད་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས། །༡༦༣། །

【隆】有情沉溺眾苦中　如是眾苦不自知　大苦暴流中安住　噫嘻豈不堪悲痛 163

【如】輪回雖極苦，癡故不自覺，眾生溺苦流，嗚呼堪悲湣！ 163

入菩薩行論

स्नात्वा स्नात्वा यथा कश्चिद्विशेषद्वह्निं मुहुर्मुहुः।
स्वसौस्थित्यं च मन्यन्ते एवमप्यतिदुःस्थिताः॥ १६४॥

དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཁྲུས།།
བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པ།།
དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བར།།
གནས་ཀྱང་བདག་ཉིད་བདེར་རློམ་བཞིན།།༡༦༤།།

【隆】譬如有人數數浴　數數投身大火中
安住如是極大苦　仍復矜炫自為樂 164

【如】如人數沐浴，或數入火中，
如是雖極苦，猶自引為樂。164

अजरामरलीलानामेवं विहरतां सताम्।

दེ་ལྟར་རྒ་དང་འཆི་མེད་པ།།

དང་པོ་ཉིད་དུ་བསད་བྱས་ནས།།

【隆】宛如不知有老死　如是行於一切處

【如】如是諸眾生，度日若無死，

आयास्यन्त्यापदो घोराः कृत्वा मरणमग्रतः ॥ १६५ ॥

བཞིན་དུ་སྤྱོད་པས་གནས་རྣམས་ལ།།

ངན་སོང་ལྟུང་བ་མི་བཟད་འོང་།།༡༦༥།།

定為死王所刑戮　墮落難堪惡趣中 165

今生遭弒殺，後世墮惡趣。165

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

एवं दुःखाग्नितप्तानां शान्तिं कुर्यामहं कदा। पुण्यमेघसमुद्भूतैः सुखोपकरणैः स्वकैः ॥ १६६ ॥

དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མེས་གདུངས་ལ།། བསོད་ནམས་སྤྲིན་ལས་ལེགས་འབྲུངས་པའི།།

རང་གི་བདེ་བའི་ཚོགས་ཆར་གྱིས།། ཞི་བྱེད་པར་བདག་ནམ་ཞིག་འགྱུར།།༡༦༦།།

【隆】如是眾苦大火聚　以我福德妙大雲　出生安樂資糧雨　安得息滅使清涼 166

【如】自聚福德雲，何時方能降，利生安樂雨，為眾息苦火？ 166

कदोपलम्भदृष्टिभ्यो देशयिष्यामि शून्यताम्।
संवृत्यानुपलम्भेन पुण्यसंभारमादरात्॥ १६७॥

ནམ་ཞིག་དམིགས་པ་མེད་ཚུལ་དུ།།
ཀུན་པས་བསོད་ནམས་ཚོགས་བསགས་ཏེ།།
དམིགས་པས་ཕུང་བར་འགྱུར་རྣམས་ལ།།
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར།།༡༦༧།།

【隆】安得依此無相法　恭敬勤修福德聚　於諸著相沉淪者　開示空性為大師 167

【如】何時心無緣，誠敬集福德，於執有眾生，開示空性理? 167

९ प्रज्ञापारमिता नाम नवमः परिच्छेदः ॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དགུ་པའོ།། །།

第九品： 般若波羅蜜多品 終

१० परिणामनापरिच्छेदो दशमः।

ལེའུ་བཅུ་པ། བསྔོ་བ།

第十品：回向品

शान्तिदेवविरचितः 寂天菩薩造 མཛད་པ་པོ།སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ།

बोधिचर्यावतारं मे यद्विचिन्तयतः शुभम्।
तेन सर्वे जनाः सन्तु बोधिचर्याविभूषणाः ॥ १ ॥

བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ལ།།
འཇུག་པ་རྣམ་པར་བརྩམས་པ་ཡི།།
དགེ་བ་གང་དེས་འགྲོ་བ་ཀུན།།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་ཤོག།༡།།

【隆】造此入菩薩行論　我今所有諸善根　悉以回向諸眾生　願速趣入菩薩行 [1]

【如】造此入行論，所生諸福善，回向願眾生，悉入菩薩行。[1]

सर्वासु दिक्षु यावन्तः कायचित्तव्यथातुराः।

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་ལུས་དང་སེམས།།

དེ་དག་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།

【隆】所有諸方世界中　若身若心苦逼者

【如】周遍諸方所，身心病苦者，

ते प्राप्नुवन्तु मत्पुण्यैः सुखप्रामोद्यसागरान्॥ २॥

སྡུག་བསྔལ་ནད་པ་ཇི་སྙེད་པ།།

བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཐོབ་པར་ཤོག།༢།།

以我所作諸福德　願得安樂廣大海 [2]

願彼因吾福，得樂如大海！ [2]

आसंसारं सुखज्यानिर्मा भूत्तेषां कदाचन। बोधिसत्त्वसुखं प्राप्तं भवत्वविरतं जगत्॥ ३ ॥

དེ་དག་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ།།
འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི།།
ནམ་ཡང་བདེ་ལས་ཉམས་མ་གྱུར།།
བདེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཐོབ་ཤོག།༣།།

【隆】盡其所有輪回際　此樂終當不失壞　願諸眾生恒得受　菩提大樂無窮盡[3]

【如】願彼盡輪回，終不失安樂，願彼悉皆得，菩薩相續樂！[3]

यावन्तो नरकाः केचिद्विद्यन्ते लोकधातुषु। सुखावतीसुखामोद्यैर्मोदन्तां तेषु देहिनः॥४॥

འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་དམྱལ་བ་དག། གང་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས།།

དེ་དག་ཏུ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས།། བདེ་ཅན་བདེ་བས་དགའ་བར་ཤོག།༤།

【隆】盡其所有世界中　所有一切諸地獄　其中所有諸有情　願皆安樂咸歡喜 [4]

【如】願諸世間界，所有諸地獄，彼中諸有情，悉獲極樂喜！ [4]

शीतार्ताः प्राप्नुवन्तूष्णमुष्णार्ताः सन्तु शीतलाः।
बोधिसत्त्वमहामेघसंभवैर्जलसागरैः ॥५॥

གྲང་བས་ཉམ་ཐག་དྲོ་ཐོབ་ཤོག།
བྱང་བའི་ཆུ་བོ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་ཆེན་ལས།།
ཚ་བས་ཉམ་ཐག་བསིལ་བར་ཤོག།༥།།

【隆】寒凍苦切得溫暖　從於菩薩妙大雲　出生無盡妙花雨　熱惱苦逼悉清涼 5

【如】願彼寒者暖，亦願菩薩雲，飄降無邊水，清涼炙熱苦！ 5

अशिपत्रवनं तेषां स्यान्नन्दनवनद्युति।

कूटशाल्मलिवृक्षाश्च जायन्तां कल्पपादपाः ॥६॥

རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ཡང་།།
ཤལ་མ་རི་ཡི་སྐྱོང་པོ་ཡང་།།

དེ་ལ་ཙནྡ་ནགས་སྤུག་ཤོག།
དཔག་བསམ་ཤིང་དུ་འཁྲུངས་པར་ཤོག།༦།།

【隆】近邊地獄劍葉樹　對彼願為旃檀林
丘陵挺植諸荊棘　願悉萌生如意樹 [6]

【如】願彼劍葉林，悉成美樂園，
鐵刺樹枝幹，咸成如意枝！[6]

कादम्बकारण्डवचक्रवाकहंसादिकोलाहलरम्यशोभैः।

འཐིང་རིལ་ངུར་པ་དག་དང་ངང་པ་དང་།།

པདྨ་རི་བསུང་ཆེ་ལྡན་མཚོ་དག་གིས།།

【隆】鷗鷺鳧鷖鴻鵠珍禽等　和鳴哀雅翔舞以莊嚴

【如】頤獄成樂園，飾以鷗鵝雁，

सरोभिरुद्दामसरोजगन्धैर्भवन्तु हृद्या नरकप्रदेशाः॥७॥

བཞད་སོགས་སྐད་སྙན་འབྱིན་པས་མཛེས་གྱུར་ཅིག།

དམྱལ་བའི་ས་ཕྱོགས་དག་ནི་ཉམས་དགར་ཤོག།༧།།

芬馥異香妙蓮廣大海　願諸地獄轉變咸安樂 [7]

悅音美飛禽，芬芳大蓮池！[7]

सोऽङ्गारराशिर्मणिराशिरस्तु तप्ता च भूः स्फाटिककुट्टिमं स्यात्।
भवन्तु संघातमहीधराश्च पूजाविमानाः सुगतप्रपूर्णाः॥८॥

སོལ་ཕུང་དེ་དག་རིན་ཆེན་ཕུང་པོར་གྱུར།།
བསྲེགས་འཇོམས་རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པ་ཡི།།
ས་བསྲེགས་ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་བསྟར་བར་ཤོག།
གཞལ་མེད་ཁང་གྱུར་བདེ་གཤེགས་གང་བར་ཤོག།༨།།

【隆】爐炭煻煨轉為珍寶聚　熱鐵地基琉璃一掌平
眾合諸山轉為無量殿　供養十方如來滿中住[8]

【如】頗煨成寶聚，燒鐵成晶地，
怖畏眾合山，成佛無量宮！[8]

अङ्गारतप्तोपलशस्त्रवृष्टिरद्यप्रभृत्यस्तु च पुष्पवृष्टिः।
तच्छस्त्रयुद्धं च परस्परेण क्रीडार्थमद्यास्तु च पुष्पयुद्धम्॥९॥

མདག་མ་རྡོ་བསྲེགས་མཚོན་གྱི་ཆར་པ་དག།
ཕན་ཚུན་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པ་དེ་ཡང་ནི།།
དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་མེ་ཏོག་ཆར་པར་གྱུར།།
དེང་ནས་རྩེ་ཕྱིར་མེ་ཏོག་འཕེན་པར་ཤོག།༩།

【隆】所有熾熱鐵丸刀劍雨　從今轉成花雨降繽紛
等活瞋心刀劍互斬斫　願令天花互散起慈心[9]

【如】岩漿石兵器，悉成散花雨，
刀兵相砍殺，化為互投花！[9]

पतितसकलमांसाः कुन्दवर्णास्थिदेहा दहनसमजलायां वैतरण्यां निमग्नाः।

ཆུ་བོ་རབ་མེད་མེ་དོང་འདྲ་ནང་བྱིང་བ་དག།

བདག་གི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་ནས།།

【隆】無極大河大猛火流沉溺者　肌肉糜爛骨上如開古姆花

【如】陷溺似火燃，無灘河眾生，皮肉熔蝕盡，骨露水仙白，

मम कुशलबलेन प्राप्तदिव्यात्मभावाः सह सुरवनिताभिः सन्तु मन्दाकिनीस्थाः ॥ १० ॥

ཤ་ཀུན་ཞིག་གྱུར་རུས་གོང་མེ་ཏོག་ཀུནྡའི་མདོག།

ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་དལ་གྱིས་འབབ་གནས་ཞོག།༡༠།།

以我善根力故願得天人身　共諸天女澡浴池中徐灌浴 10

願彼因吾福，得獲妙天身，緩降天池中，天女共悠遊！ 10

त्रस्ताः पश्यन्त्वकस्मादिह यमपुरुषाः काकगृध्राश्च घोरा

ཅི་ཕྱིར་འདིར་ནི་གཤིན་རྗེའི་མི་དང་ཁྭ་དང་བྱ་རྒོད་མི་བཟད་རྣམས་སྐྲག་བྱེད།།

【隆】異哉何故此中獰惡閻摩獄卒雕鷲皆懼懾

【如】云何此中隼，卒鷲頓生懼？

ध्वान्तं ध्वस्तं समन्तात्सुखरतिजननी कस्य सौम्या प्रभेयम्।

ཀུན་ནས་མུན་བསལ་བདེ་དགའ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་བཟང་འདི་གོ་སུ་ཡི་མཐུ་སྟོམ་སྟེ།།

黑暗盡除悉生安樂是誰神力具此大威能

誰有此妙力，除暗生歡喜？

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

इत्यूर्ध्वं प्रेक्षमाणा गगनतलगतं वज्रपाणिं ज्वलन्तं

गྱེན་དུ་བལྟས་ན་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་འབར་བ་བ
ཞུགས་མཐོང་ནས།།

【隆】翹首仰觀瞻見空中持金剛手威光赫然住

【如】思已望空際，喜見金剛手，

दृष्ट्वा प्रामोद्यवेगाद्व्यपगतदुरिता यान्तु तेनैव सार्धम्॥ ११ ॥

རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྡིག་དང་བྲལ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅི
ག་འགྲོགས་པར་ཤོག།༡༡།།

生大歡喜由斯勢力離諸罪垢隨彼願往生 11

願以此欣喜，遠罪隨密主！ 11

पतति कमलवृष्टिर्गन्धपानीयमिश्रा च्छमिति नरकवह्निं दृश्यते नाशयन्ती। किमिदमिति सुखेनाह्लादितानामकस्मा द्भवतु कमलपाणेर्दर्शनं नारकाणाम्॥१२॥

མེ་ཏོག་ཆར་པ་སྤོས་ཆུ་དང་འདྲེས་བབས་པ་ཡིས།།
སློ་བུར་བདེ་བས་ཚོམ་པ་འདི་ཅི་བསམ་པ་དང་།།
དམྱལ་བའི་མེ་མདག་ཆིལ་ཆིལ་གསོད་པར་མཐོང་གྱུར་ནས།།
སེམས་དམྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ན་པདྨ་མཐོང་བར་ཤོག།༡༢།།

【隆】降澍香水摻和微妙天花雨　地獄猛火頓熄淅瀝得清涼　思惟忽爾安樂適悅是何故　願諸地獄有情見執蓮花母 12

【如】願獄有情見，香水拌花雨，自天迅飄降，熄滅熾獄火，安樂意喜足，心思何因緣？思時望空際，喜見聖觀音！ 12

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

आयातायात शीघ्रं भयमपनयत भ्रातरो जीविताः स्मः

གྲོགས་དག་འཇིགས་པ་བོར་ལ་རིངས་པར་ཚུར་ཤོག་ཅུ་བུའི་ཐད་དུ་ནི།།

【隆】諸伴勿得恐怖願速來至我等所在處

【如】願獄眾有情，歡呼見文殊，

संप्राप्तोऽस्माकमेष ज्वलद्भयकरः कोऽपि चीरीकुमारः।

གང་གི་མཐུ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་བྲལ་དགའ་བའི་ཤུགས་ཕྱིན་ལ།།

以誰神力諸苦悉離忽然廣大安樂生

友朋速來此，吾上有文殊，

सर्वं यस्यानुभावाद्व्यसनमपगतं प्रीतिवेगाः प्रवृत्ताः जातं संबोधिचित्तं सकलजनपरित्राणमाता दया च ॥ १३ ॥

འགྲོ་བ་ཀུན་ནས་ཡོངས་སྐྱོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་བརྩེ་བ་སྐྱེས་གྱུར་པ༎ གཞོན་ནུ་ནུར་ཕུད་ཅན་འབར་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཞིག་ཕྱིན༎༡༣༎

【隆】一切眾生普皆救護菩提大悲心奮發 五髻童子威光赫奕能施無畏者降臨 13

【如】五髻光燦燦，已生菩提心，力能滅諸苦，引樂護眾生， 13

पश्यन्त्वेनं भवन्तः सुरशतमुकुटैरर्च्यमानाङ्घ्रिपद्मं

ཁྱོད་ཀྱི་ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་གིས་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་ལ་མཆོད་ཅིང་།།

【隆】汝今應以帝釋天冠供彼足下妙蓮花

【如】令畏盡消除，誰願捨彼去?

कारूण्यादार्द्रदृष्टिं शिरसि निपतितानेकपुष्पौघवृष्टिम्।

ཐུགས་རྗེའི་རླན་སྤྱན་དབུ་ལ་མེ་ཏོག་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆར་འབབ་པ།།

大悲淚眼頂上天花繽紛無數降如雨

彼居悅意宮，天女齊歌頌，

कूटागारैर्मनोज्ञैः स्तुतिमुखरसुरस्त्रीसहस्रोपगीतै

ཁང་བརྩེགས་ཡིད་འོང་ལྷ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བསྟོད་དབྱངས་སྒྲོགས་
ལྡན་འདི་ཐོས་ཞེས༎

【隆】可愛樓閣百千天女韻音歌揚我今見

【如】著冠百天神，齊禮蓮足前，

र्दृष्ट्वाग्रे मञ्जुघोषं भवतु कलकलः सांप्रतं नारकाणाम्॥ १४॥

འཇམ་དབྱངས་དེ་འདྲ་མཐོང་ནས་ད་ནི་སེམས་དམྱལ་ཅ་ཅོ་
འདོན་པར་ཤོག༎༡༤༎

譁然相喚願諸地獄有情如是見文殊 14

花雨淋髻頂，悲淚潤慈目！ 14

इति मत्कुशलैः समन्तभद्रप्रमुखानावृतबोधिसत्त्वमेघान्।

सुखशीतसुगन्धवातवृष्टीनभिनन्दन्तु विलोक्य नारकास्ते॥ १५॥

དེ་ལྟར་བདག་གི་དགེ་རྩས་ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་སོགས།།

བསིལ་ཞིང་དྲི་ཞིམ་དང་ལྡན་ཆར་པ་འབེབས་མཛོད་ནས།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲིབ་པ་མེད་སྤྲིན་བདེ་བ་དང་།།

སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དེ་དག་མངོན་པར་དགའ་གྱུར་ཅིག།༡༥།།

【隆】願祈以我如是所作諸善根　如普賢等菩薩離障妙樂雲　降法具足妙香清涼甘露雨　地獄有情現前觀見歡喜生 15

【如】復願獄有情，以吾善根力，悉見普賢等，無礙菩薩雲，飄降芬芳雨，清涼復安樂，見已彼等眾，由衷生歡喜！ 15

शाम्यन्तु वेदनास्तीव्रा नारकाणां भयानि च। दुर्गतिभ्यो विमुच्यन्तां सर्वदुर्गतिवासिनः॥ १६॥

…… ……||༡༦||

【隆】 …… ……16

【如】 …… ……16

अन्योन्यभक्षणभयं तिरश्चामपगच्छतु। भवन्तु सुखिनः प्रेता यथोत्तरकुरौ नराः ॥१७॥

དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག ། ཟ་བའི་འཇིགས་དང་བྲལ་བར་ཤོག །
སྒྲ་མི་སྙན་པའི་མི་བཞིན་དུ། ། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་བདེ་བར་གྱུར། །༡༧། །

【隆】願諸一切旁生類　遠離互相吞啖怖　願諸餓鬼得安樂　猶如北俱盧洲人 17

【如】願彼諸旁生，免遭強食畏！　復願餓鬼獲，北俱盧人樂！ 17

संतर्प्यन्तां प्रेताः स्नाप्यन्तां शीतला भवन्तु सदा। आर्यावलोकितेश्वरकरगलितक्षीरधाराभिः ॥१८॥

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གི།། ཕྱག་ནས་འབབ་པའི་འོ་རྒྱུན་གྱིས།།

ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་ཚིམ་བྱས་ཤིང་།། ཁྲུས་བྱས་རྟག་ཏུ་བསིལ་བར་ཤོག།༡༨།།

【隆】大悲自在聖觀音　從手降注白乳流　施諸餓鬼得飽足　浴體常恒淨無垢 18

【如】願聖觀世音，手出甘露乳，飽足餓鬼眾，永浴恒清涼！ 1 8

入菩薩行論

अन्धाः पश्यन्तु रूपाणि शृण्वन्तु बधिराः सदा। गर्भिण्यश्च प्रसूयन्तां मायादेवीव निर्व्यथाः॥१९॥

ལོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་མཐོང་ཞིང་།། འོན་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲ་ཐོས་ཤོག།

ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཇི་བཞིན་དུ།། སྦྲུམ་མའང་གནོད་མེད་བཙའ་བར་ཤོག།༡༩།།

【隆】願諸盲者能見色　願諸聾者能聞聲　願諸孕女無災損　猶如天女幻化生[19]

【如】願盲見形色，聾者常聞聲，如彼摩耶女，孕婦產無礙！[19]

वस्त्रभोजनपानीयं स्रक्चन्दनविभूषणम्।
मनोभिलषितं सर्वं लभन्तां हितसंहितम्॥२०॥

གཅེར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་དག་དང་།།
བཀྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་དང་ནི།།
སྐོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་དག་དང་།།
བཏུང་བ་ཞིམ་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག།༢༠།།

【隆】願諸裸露者衣被　願諸饑虛得餱糧
願諸渴者得淨水　甘美芬芳亦清涼 20

【如】願裸獲衣裳，饑者得足食，
渴者得淨水，妙味諸甘飲！ 20

भीताश्च निर्भयाः सन्तु शोकार्ताः प्रीतिलाभिनः।

བཀྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ཐོབ་ཤོག།

ཡི་ཆད་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་སོས་ཤིང་།།

【隆】願諸貧匱得寶藏　願諸憂惱得歡忻

【如】願貧得財富，苦者享安樂！

उद्विग्नाश्च निरुद्वैगा धृतिमन्तो भवन्तु च॥२१॥

སྨྲ་ངན་ཉམ་ཐག་དགའ་ཐོབ་ཤོག།

བརྟན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག།༢༡།།

願頹喪者皆振奮　所作堅毅悉圓成 21

願彼絕望者，振奮意永固！ 2 1

आरोग्यं रोगिणामस्तु मुच्यन्तां सर्वबन्धनात्। दुर्बला बलिनः सन्तु स्निग्धचित्ताः परस्परम्॥२२॥

སེམས་ཅན་ནད་པ་ཇི་སྙེད་པ།། མྱུར་དུ་ནད་ལས་ཐར་གྱུར་ཅིག། འགྲོ་བའི་ནད་ནི་མ་ལུས་པ།། རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཤོག།

སྐྲག་པ་རྣམས་ནི་འཇིགས་མེད་ཤོག། ཅིངས་པ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར།། མཐུ་མེད་རྣམས་ནི་མཐུ་ལྡན་ཞིང་།།སེམས་ནི་ཕན་ཚུན་མཉེན་གྱུར་ཅིག།༢༢།།

【隆】所有病困苦有情　迅速痊好具力興　一切有情無病者　長時健康無災患　諸恐怖者願無畏　諸繫縛者願解脫　諸無力者願具力　互相愛念起慈心 22

【如】願諸病有情，速脫疾病苦！亦願眾生疾，畢意永不生！願畏無所懼，縛者得解脫，弱者力強壯，心思互饒益！ 2 2

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

सर्वा दिशः शिवाः सन्तु सर्वेषां पथिवर्तिनाम्।
येन कार्येण गच्छन्ति तदुपायेन सिध्यतु॥२३॥

འགྲོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ།།
གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ།།
ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་ཤོག།
དེ་འབད་མི་དགོས་གྲུབ་གྱུར་ཅིག།༢༣།།

【隆】願諸一切行旅客　諸方隨處常安樂
遠行所求一切事　不勞勵力皆成就 23

【如】願諸營商賈，處處皆安樂，
所求一切利，無勞悉成辦！ 2 3

नौयानयात्रारूढाश्च सन्तु सिद्धमनोरथाः।
क्षेमेण कूलमासाद्य रमन्तां सह बन्धुभिः॥२४॥

གྲུ་དང་གྲུ་ཆེན་ཞུགས་པ་རྣམས།།
ཡིད་ལ་བསམ་པ་གྲུབ་གྱུར་ཏེ།།
ཆུ་ཡི་ངོགས་སུ་བདེར་ཕྱིན་ནས།།
གཉེན་དང་ལྷན་ཅིག་དགའ་བར་ཤོག།༢༤།།

【隆】願諸船舶航行者　意所希求定成辦
安抵水濱止泊處　親知會聚皆歡喜 24

【如】願諸航行者，成辦意所願，
安抵河海岸，親友共歡聚！ 24

कान्तारोन्मार्गपतिता लभन्तां सार्थसंगतिम्। अश्रमेण च गच्छन्तु चौरव्याघ्रादिनिर्भयाः॥२५॥

མྱ་ངན་ལམ་གོལ་འཁྱམས་པ་རྣམས༎ འགྲོན་པོ་དག་དང་ཕྲད་གྱུར་ནས༎
ཆོམ་རྐུན་སྟག་སོགས་འཇིགས་མེད་པར༎ མི་ངལ་བདེ་བླག་འགྲོང་བར་ཤོག༎༢༥༎

【隆】願諸漂泊憂惱原　歧路能逢勝伴侶　盜賊虎狼怖畏無　不勞疲苦達其行 25

【如】願迷荒郊者，幸遇諸行旅，無有盜虎懼，無倦順利行！ 25

सुप्तमत्तप्रमत्तानां व्याध्यारण्यादिसंकटे।
अनाथाबालवृद्धानां रक्षां कुर्वन्तु देवताः ॥२६॥

དགོན་སོགས་ལམ་མེད་ཉམ་ང་བར།།
བྱིས་པ་རྒན་པོ་མགོན་མེད་པ།།
གཉིད་ལོག་མྱོས་ཤིང་རབ་མྱོས་རྣམས།།
ལྷ་དག་སྲུང་བར་བྱེད་པར་ཤོག།༢༧།།

【隆】曠野迷途恐怖中　愚蒙衰老無依怙
睡眠醉夢極狂癡　願乞諸天為佑護[26]

【如】願諸天守護，無路險難處，
老弱無怙者，愚癡顛狂徒！[26]

सर्वाक्षणविनिर्मुक्ताः श्रद्धाप्रज्ञाकृपान्विताः।

མི་དལ་ཀུན་ལས་ཐར་བ་དང་།།

ཟས་དང་སྤྱོད་པ་ཕུན་ཚོགས་ནས།།

【隆】願悉脫離諸無暇　正信智悲皆具足

【如】願脫無暇難，具信慈愛慧，

आकाराचारसंपन्नाः सन्तु जातिस्मराः सदा ॥२७॥

དད་དང་ཤེས་རབ་བརྩེ་ལྡན་ཞིང་།།

རྟག་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་གྱུར་ཅིག།༢༧།།

飲食受用資糧圓　世世恒常存正念 27

食用悉富饒，時時憶宿命！ 27

भवन्त्वक्षयकोशाश्च यावद्गगनगञ्जवत्।
निर्द्वन्द्वा निरुपायासाः सन्तु स्वाधीनवृत्तयः ॥२८॥

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་མཛོད་བཞིན་དུ།།
རྩོད་པ་མེད་ཅིང་འཚེ་མེད་པར།།
ལོངས་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་ཤོག།
རང་དབང་དུ་ནི་སྤྱོད་པར་ཤོག།༢༨།།

【隆】寶藏充滿遍虛空　受用常不感缺乏
無爭無損而自在　安然如意而受用 28

【如】受用願無盡，猶如虛空藏，
無諍亦無害，自在享天年！ 28

入菩薩行論

अल्पौजसश्च ये सत्त्वास्ते भवन्तु महौजसः।
भवन्तु रूपसंपन्ना ये विरूपास्तपस्विनः॥२९॥

སེམས་ཅན་གཟི་བརྗིད་ཆུང་ངུ་གང་།།
དཀའ་ཐུབ་ཅན་གང་གཟུགས་ངན་པ།།
དེ་དག་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོར་ཤོག།
གཟུགས་བཟང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་གྱུར་ཅིག།༢༩།

【隆】若誰有情威光小　從此威光增雄偉
遁世苦行形鄙陋　轉變可愛好身圓 29

【如】願卑寒微士，容光悉煥發，
苦行憔悴者，健朗形莊嚴！ 2 9

याः काश्चन स्त्रियो लोके पुरुषत्वं व्रजन्तु ताः। प्राप्नुवन्तूच्चतां नीचा हतमाना भवन्तु च॥३०॥

འཇིག་རྟེན་བུད་མེད་ཇི་སྙེད་པ། དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག

མ་རབས་རྣམས་ནི་མཐོ་ཐོབ་ཅིང་། ང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་ཤོག།༣༠།།

【隆】所有世間諸婦女　願皆轉變成男身　願諸卑賤得高位　亦能摧諸我慢心 30

【如】願世諸婦女，悉成男子漢，寒門晉顯貴，慢者轉謙遜！ 30

अनेन मम पुण्येन सर्वसत्त्वा अशेषतः।
विरम्य सर्वपापेभ्यः कुर्वन्तु कुशलं सदा॥३१॥

བདག་གི་བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ནི།།
སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི།།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ།།
རྟག་ཏུ་དགེ་བ་བྱེད་པར་ཤོག།༣༡།།

【隆】我今以此諸福德　回向無餘諸有情　願悉斷離一切罪　恒常安住善法行 31

【如】願諸有情眾，因吾諸福德，悉斷一切惡，常樂福善行！ 3 1

बोधिचित्ताविरहिता बोधिचर्यापरायणाः। बुद्धैः परिगृहीताश्च मारकर्मविवर्जिताः॥३२॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གཞོལ་བ་དང་།།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་གཟུང་ཞིང་།། བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྤང་བར་ཤོག།༣༢།།

【隆】菩提妙心永不離　菩薩大行恒勇毅　普為諸佛所護持　諸魔事業皆除斷 32

【如】願不捨覺心，委身菩提行，諸佛恒攝受，斷盡諸魔業！32

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

अप्रमेयायुषश्चैव सर्वसत्त्वा भवन्तु ते। नित्यं जीवन्तु सुखिता मृत्युशब्दोऽपि नश्यतु॥३३॥

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི།། ཚེ་ཡང་དཔག་མེད་རིང་བར་ཤོག།
རྟག་ཏུ་བདེ་བར་འཚོ་འགྱུར་ཞིང་།། འཆི་བའི་སྒྲ་ཡང་གྲག་མ་གྱུར།།༣༣།།

【隆】願彼一切諸有情　壽量綿長終無盡　恒常享受諸安樂　死字言聲亦不聞 33

【如】願諸有情眾，萬壽永無疆，安樂度時日，不聞死歿名！ 3 3

रम्याः कल्पद्रुमोद्यानैर्दिशः सर्वा भवन्तु च।

बुद्धबुद्धात्मजाकीर्णा धर्मध्वनिमनोहरैः ॥३४॥

དཔག་བསམ་ཤིང་གི་སྐྱེད་མོས་ཚལ།།

སངས་རྒྱས་དང་ནི་སངས་རྒྱས་སྲས།།

ཆོས་སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་པས་གང་བ་ཡིས།།

ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་ཤོག།༣༤།།

【隆】如意樹林歡喜園　諸佛佛子悉充滿　宣揚正法微妙音　願令諸方悉普聞 34

【如】願於諸方所，遍長如意林，充滿佛佛子，所宣妙法音！ 3 4

शर्करादिव्यपेता च समा पणितलोपमा।

मृद्वी च वैडूर्यमयी भूमिः सर्वत्र तिष्ठतु॥ ३५॥

ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་གཞི་དག།

གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང་།།

ལག་མཐིལ་མཉམ་པ་བཻ་ཌཱུརྱའི།།

རང་བཞིན་འཇམ་པོར་གནས་པར་ཤོག།༣༥།།

【隆】願令大地一切處　悉無砂礫及丘陵

平如手掌琉璃淨　輕軟柔和自性成 35

【如】普願十方地，無礫無荊棘，

平坦如舒掌，光滑似琉璃！ 35

བྱང་འཇུག། ༧༧

第十品 回向品

बोधिसत्त्वमहापर्षन्मण्डलानि समन्ततः।
निषीदन्तु स्वशोभाभिर्मण्डयन्तु महीतलम्॥ ३६ ॥

འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དགུར་ཡང་།།
རང་གི་ལེགས་པས་ས་སྟེངས་དག།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དག།
བརྒྱན་པར་མཛད་པས་བཞུགས་གྱུར་ཅིག།༣༦།།

【隆】眷屬輪圍眾會中　菩提薩埵極眾多
以自妙善為莊嚴　如是地上願安住 36

【如】願諸菩薩眾，安住聞法眷，
各以妙功德，莊嚴此大地！ 3 6

पक्षिभ्यः सर्ववृक्षेभ्यो रश्मिभ्यो गगनादपि।
धर्मध्वनिरविश्रामं श्रूयतां सर्वदेहिभिः॥३७॥

ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱ་དང་ནི།།
ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་།།
ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ།།
རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག།༣༧།།

【隆】水鳥樹林與光明　乃至從於虛空中
說法如流聲不絕　願諸有情常值遇 37

【如】願諸有情眾，相續恒聽聞，
鳥樹虛空明，所出妙法音！ 3 7

बुद्धबुद्धसुतैर्नित्यं लभन्तां ते समागमम्। पूजामेघैरनन्तैश्च पूजयन्तु जगद्गुरुम्॥ ३८॥

དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་། །སངས་རྒྱས་སྲས་དང་ཕྲད་གྱུར་ཅིག །

མཆོད་པའི་སྤྲིན་ནི་མཐའ་ཡས་པས། །འགྲོ་བའི་བླ་མ་མཆོད་པར་ཤོག ༣༨།

【隆】祈願彼等恒時中　得見諸佛及佛子　並以無邊妙供雲　供養眾生無上師 38

【如】願彼常值佛，以及諸佛子，並以無邊雲，獻供眾生師！ 38

沈陽北塔藏文翻譯班 2010.03.恭制

देवो वर्षतु कालेन सस्यसंपत्तिरस्तु च।
स्फीतो भवतु लोकश्च राजा भवतु धार्मिकः॥३९॥

ལྷ་ཡང་དུས་སུ་ཆར་འབེབས་ཤིང་།།
ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག།
རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིན་བྱེད་གྱུར་ཅིག།
འཇིག་རྟེན་དག་ཀྱང་དར་བར་ཤོག།༣༩།།

【隆】諸天應時降甘雨　願諸禾稼悉豐盈　願王理國皆如法　願世康樂皆繁榮 39

【如】願天降時雨，五穀悉豐收，仁王如法行，世事皆興隆！ 39

शक्ता भवन्तु चौषध्यो मन्त्राः सिध्यन्तु जापिनाम्। भवन्तु करुणाविष्टा डाकिनोराक्षसादयः ॥४०॥

སྨན་རྣམས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་།།
མཁའ་འགྲོ་སྲིན་པོ་ལ་སོགས་པ།།
གསང་སྔགས་བཟླས་བརྗོད་གྲུབ་པར་ཤོག།
སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག།༤༠།།

【隆】藥餌具力有神效　誦持密咒悉地成　願彼空行藥叉等　悉皆慈愍具悲心 40

【如】願藥具速效，咒語咸靈驗，空行羅刹等，悉具慈悲心！ 4 0

मा कश्चिद्दुःखितः सत्त्वो मा पापी मा च रोगितः।
मा हीनः परिभूतो वा मा भूत्कश्चिच्च दुर्मनाः॥४१॥

སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྡུག་མ་གྱུར།།
འདིགས་དང་བརྙས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།།
འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གྱུར།།༤༡།།

【隆】有情悉皆無痛苦
更無怖畏及侵淩　無一有情不安樂 41

【如】願眾無苦痛，無病未造罪，
無懼不遭輕，畢竟無不樂！ 4 1

पाठस्वाध्यायकलिला विहाराः सन्तु सुस्थिताः। नित्यं स्यात्संघसामग्री संघकार्यं च सिध्यतु॥४२॥

གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ཀློག་པ་དང་།། ཁ་ཏོན་གྱིས་རྒྱས་ལེགས་གནས་ཤོག།

རྟག་ཏུ་དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དང་།། དགེ་འདུན་དོན་ཡང་གྲུབ་པར་ཤོག།༤༢།།

【隆】諸僧伽藍持誦者　誦持增上善安住　僧眾和合心和順　一切僧事如法成 42

【如】願諸伽藍寺，講誦以興盛，僧伽常和合，僧事悉成辦！４２

विवेकलाभिनः सन्तुः शिक्षाकामाश्च भिक्षवः। कर्मण्यचित्ता ध्यायन्तु सर्वविक्षेपवर्जिताः॥४३॥

བསླབ་པ་འདོད་པའི་དགེ་སློང་དག། དབེན་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག།
གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི།། སེམས་ནི་ལས་རུང་སྒོམ་གྱུར་ཅིག།༤༣།།

【隆】諸比丘欲護學處　願得清淨阿蘭若　願諸散亂皆遠離　寂靜修心輕安起 43

【如】願欲學比丘，悉住阿蘭若，斷諸散亂已，輕安堪修善！ 4 3

लाभिन्यः सन्तु भिक्षुण्यः कलहायासवर्जिताः।

भवन्त्वखण्डशीलाश्च सर्वे प्रव्रजितास्तथा॥४४॥

དགེ་སློང་མ་རྣམས་རྙེད་ལྡན་ཞིང་།།

འཐབ་དང་གནོད་པ་སྤང་བར་ཤོག།

དེ་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་མེད་གྱུར་ཅིག།༤༤།།

【隆】諸比丘尼具四緣　遠離鬥爭無災害

如是一切出家者　願持淨戒皆無損 44

【如】願尼得利養，斷諍遠諸害！

如是眾僧尼，戒圓無缺憾！44

दुःशीलाः सन्तु संविग्नाः पापक्षयरताः सदा। सुगतेर्लाभिनः सन्तु तत्र चाखण्डितव्रताः ॥४५॥

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པས་ཡིད་བྱུང་ནས།། རྟག་ཏུ་སྡིག་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག།

བདེ་འགྲོ་དག་ཀྱང་ཐོབ་གྱུར་ནས།། དེར་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་ཤོག།༤༥།།

【隆】若犯律儀速還淨　願令罪根常消盡　獲得安樂善趣生　仍住禁戒無少損 45

【如】犯者願生悔，時時盡罪業，壽終生善趣，不復失禁戒！ 4 5

पण्डिताः संस्कृताः सन्तु लाभिनः पैण्डपातिकाः।

भवन्तु शुद्धसंतानाः सर्वदिक्ख्यातकीर्तयः ॥४६॥

མཁས་པ་རྣམས་ནི་བཀུར་བ་དང་།།

རྒྱུད་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།།

བསོད་སྙོམས་དག་ཀྱང་རྙེད་པར་ཤོག།

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པར་ཤོག།༤༦།།

【隆】諸有智者咸恭敬　諸分術者應器盈

身心相續咸清淨　名稱普聞遍十方 46

【如】願智受尊崇，化緣皆得足，

心續悉清淨，令譽遍十方！ 4 6

अभुक्त्वापायिकं दुःखं विना दुष्करचर्यया।
दिव्येनैकेन कायेन जगद्बुद्धत्वमाप्नुयात्॥४७॥

ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་མ་མྱོང་ཞིང་། །
དཀའ་བ་སྤྱད་པ་མེད་པར་ཡང་། །
ལྷ་བས་ལྷག་པའི་ལུས་ཀྱིས་ནི། །
དེ་དག་སངས་རྒྱས་མྱུར་འགྲུབ་ཤོག །༤༧། །

【隆】惡趣苦痛不再經　亦不勞修諸苦行　依於勝天微妙身　願速咸皆成正覺 47

【如】願離惡趣苦，以及諸艱困，復以勝天身，迅速成正覺！ 4 7

पूज्यन्तां सर्वसंबुद्धाः सर्वसत्त्वैरनेकधा। अचिन्त्यबौद्धसौख्येन सुखिनः सन्तु भूयसा॥४८॥

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཡུན་མང་དུ།། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་བྱེད་ཅིང་།།

སངས་རྒྱས་བདེ་བ་བསམ་ཡས་ཀྱིས།། རྟག་ཏུ་བདེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག།༤༨།།

【隆】願彼一切諸有情　數數多次供如來　如來妙樂不思議　願彼常時皆具足 48

【如】願諸有情眾，殷勤供諸佛，依佛無邊福，恒常獲安樂！ 4 8

सिध्यन्तु बोधिसत्त्वानां जगदर्थं मनोरथाः। यच्चिन्तयन्ति ते नाथास्तत्सत्त्वानां समृध्यतु॥४९॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།། འགྲོ་དོན་ཐུགས་ལ་དགོངས་འགྲུབ་ཤོག།

མགོན་པོ་ཡིས་ནི་གང་དགོངས་པ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་འབྱོར་ཤོག།༤༩།།

【隆】諸菩薩眾利眾生　悲心憶念咸成就　依怙悲心所憶念　願諸有情悉圓滿 49

【如】菩薩願如意，成辦眾生利！有情願悉得，怙主慈護念！ 49

प्रत्येकबुद्धाः सुखिनो भवन्तु श्रावकास्तथा।

देवासुरनरैर्नित्यं पूज्यमानाः सगौरवैः ॥५०॥

དེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་།།

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བདེ་གྱུར་ཅིག

……

……།།༥༠།།

……50

……5 0

【隆】如是獨覺及聲聞　願令悉皆得安樂

【如】獨覺聲聞眾，願獲涅槃樂！

जातिस्मरत्वं प्रव्रज्यामहं च प्राप्नुयां सदा। यावत्प्रमुदिताभूमिं मञ्जुघोषपरिग्रहात्॥५१॥

བདག་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་བཀའ་དྲིན་གྱིས༎ ས་རབ་དགའ་བ་ཐོབ་པར་དུ༎

རྟག་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་པ་དང་༎ རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པར་ཤོག༎༥༡༎

【隆】願我亦由文殊恩　速得登於歡喜地　生生正念無忘失　常得出家修梵行 51

【如】我未登地前，願蒙文殊恩，常憶己宿命，出家恒為僧！ 5 1

येन तेनासनेनाहं यापयेयं बलान्वितः।
བདག་ནི་ཁ་ཟས་གྱི་ནས་ཀྱང་།།
ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་དབེན་གནས་པར།།
【隆】願我亦得饔飧具　少須稻麥以支身
【如】願吾菲飲食，維生充體能！

विवेकवाससामग्रीं प्राप्नुयां सर्वजातिषु॥५२॥
ཉམས་དང་ལྡན་ཞིང་འཚོ་བར་ཤོག།
སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་དབེན་པ་ཐོབ་པར་ཤོག།༥༢།།
生生常住阿蘭若　一切圓滿具足成 52
世世願恒得，圓滿寂靜處！ 52

入菩薩行論

यदा च द्रष्टुकामः स्यां प्रष्टुकामश्च किंचन।
तमेव नाथं पश्येयं मञ्जुनाथमविघ्नतः ॥५३॥

གང་ཚེ་བལྟ་བར་འདོད་པའམ། །
མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ཉིད་ནི། །
ཅུང་ཟད་དྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་། །
གེགས་མེད་པར་ཡང་མཐོང་བར་ཤོག །༥༣། །

【隆】任何時中或欲見　及有少許欲問者
於所怙主妙吉祥　願無障礙常得覲 53

【如】何時欲相見，或欲問法義，
願我無障礙，面見文殊尊！ 5 3

दशदिग्व्योमपर्यन्तसर्वसत्त्वार्थसाधने।

ཕྱོགས་བཅུའི་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི།།

ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མཛད་པ།།

【隆】十方虛空盡邊際　有情普利修習故

【如】為於十方際，成辦有情利，

यथा चरति मञ्जुश्रीः सैव चर्या भवेन्मम ॥५४॥

སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།།

བདག་གི་སྤྱོད་པའང་དེ་འདྲར་ཤོག།༥༤།།

文殊如何所行為　願我行為亦如是 54

吾行願得如，文殊圓滿行！ 54

入菩薩行論

आकाशस्य स्थितिर्यावद्यावच्च जगतः स्थितिः।

ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་།།

དེ་སྲིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས།།

【隆】乃至虛空世界盡　及以眾生界盡時

【如】乃至有虛空，以及眾生住，

तावन्मम स्थितिर्भूयाज्जगद्दुःखानि निघ्नतः॥५५॥

འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་གནས་གྱུར་པ།།

འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་ཤོག།༥༥།།

此中願我恒安住　盡除一切眾生苦 55

願吾住世間，盡除眾生苦！ 55

यत्किंचिज्जगतो दुःखं तत्सर्वं मयि पच्यताम्।

बोधिसत्त्वशुभैः सर्वैर्जगत्सुखितमस्तु च॥५६॥

འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཅིའང་རུང་།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱིས།།

དེ་ཀུན་བདག་ལ་སྨིན་གྱུར་ཅིག།

འགྲོ་བ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག།༥༦།།

【隆】願諸一切眾生苦　悉皆成熟報我身

願諸一切菩薩僧　令諸眾生享安樂 56

【如】眾生諸苦痛，願悉報吾身！

願因菩薩德，眾生享安樂！ 56

जगद्दुःखैकभैषज्यं सर्वसंपत्सुखाकरम्। लाभसत्कारसहितं चिरं तिष्ठतु शासनम्॥५७॥

འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྨན་གཅིག་པུ།། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས།།

བསྟན་པ་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་དང་།། བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག།༥༧།།

【隆】療有情苦唯一藥　一切安樂出生處　聖教恒常住世間　為諸供養承事處 57

【如】願除苦良藥，一切安樂源，教法伴利敬，長久住世間！ 5 7

मञ्जुघोषं नमस्यामि यत्प्रसादान्मतिः शुभे।
कल्याणमित्रं वन्देऽहं यत्प्रसादाच्च वर्धते॥५८॥

གང་གི་དྲིན་གྱིས་དགེ་བློ་འབྱུང་།།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདག་དར་བ།།
དགེ་བའི་བཤེས་ལའང་བདག་ཕྱག་འཚལ།།༥༨།།

【隆】以誰殊恩發善心　聖妙吉祥恭敬禮
以誰殊恩我宣揚　我亦敬禮善士師 58

【如】禮敬文殊尊，恩生吾善心，
亦禮善知識，恩長吾功德。58

१० परिणामनापरिच्छेदो दशमः।

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བསྔོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་པའོ།། །།

第十品： 回向品 終

入菩薩行論

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་དེ་བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སརྦཛྙ་དེ་བ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་ལས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སླད་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྷརྨ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་ཤིང་བསྒྱུར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།ཡང་དུས་ཕྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟི་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དག་པར་བཅོས་ཤིང་བསྒྱུར་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

印度大阿闍黎辛達德瓦（寂天菩薩）所造《入菩薩行論》竟。

（藏譯譯師說明：）印度堪布薩瓦惹德瓦一切智天，及德聚譯師參考迦濕彌羅本抉擇。后有印度堪布馬喜瓦扎法賢及譯師寶賢善為翻譯，參考抉擇后由印度堪布釋迦慧，及譯師寶賢，依后藏本及注解，譯注抉擇。又於後時尼泊爾班智達，尼泊爾人所謂登達巴，小一切智，及所謂所馬的格底妙慧，與西藏譯師釋迦比丘具慧般若，對照迦濕彌羅本善為譯述。

（漢譯說明：）《入菩薩行論》，印度大阿闍黎寂天菩薩造，近代隆蓮法師及現代如石法師分別由藏譯漢。

入行論梵藏漢四版本各品對照校勘說明

梵本、藏譯本及二種漢譯本（隆蓮法師譯本及如石法師譯本）逐句校勘，各偈分別標上對應序號，校勘說明如下表：

品數	梵本	藏譯	漢譯	偈數
第一品	品前加論名、頂禮句	品前加梵藏論名、頂禮句	品前加論名、頂禮句	36 偈
第二品	精校本中第 32 偈為第 33 偈之注腳，故刪除，第 33 偈改序號為 32，第 33 偈以后諸偈序號相應縮減一數	第 4 偈后二句、第 5 偈前二句，與梵本順序顛倒。	第 4 偈后二句、第 5 偈前二句，與梵本順序顛倒。	65 偈（梵文精校本中為 66 偈，多出第 32 偈）

第三品		第 2 偈為 6 句，第 18 偈為 5 句	第 2 偈為 6 句，第 18 偈為 5 句	33 偈
第四品	第 47 偈為 4 句		第 36 偈-第 40 偈，如版為 8 句	48 偈
第五品				109 偈

第六品				134 偈
第七品	缺第 62 偈，故將精校本第 62 偈后諸偈相應增加一數；第 44 及 45 偈為 4 句	第 58 偈為 5 句；第 62 偈為 6 句	第 58 偈為 5 句；第 62 偈為 6 句；如版第 44、45 偈為 8 句	76 偈 (梵文精校本為 75 偈，缺第 62 偈)

第八品	1、缺第 52、187 偈，其后序號相應增加一數。 2、其第 49 偈對應藏漢譯本第 50 偈 3、第 50 偈對應藏漢譯本第 51 偈 4、第 51 偈對應藏漢譯本第 49 偈	缺第 25 偈	缺第 25 偈；如版第 86 偈為 8 句；	188 偈（梵文實際 186 偈，藏漢譯本實際各 187 偈）

第九品	1、精校本中序號 21 缺（20 之后直接是 22），故將其后序號相應減去一數； 2、第 17、134 偈為 3 句；第 136 偈為 1 句	第 12 偈為 6 句、第 20 偈為 2 句、第 79 偈為 5 句	第 12 偈為 6 句、第 20 偈為 2 句、第 79 偈為 5 句	167 偈（梵文精校本中為 168 偈，序號 21 空缺故）

第十品		1、第 16 偈缺； 2、第 20 偈為 8 句 3、第 41 偈為 3 句； 4、第 50 偈為 2 句；	1、第 16 偈缺； 2、第 20 偈為 8 句 3、第 50 偈為 2 句；	58 偈
				合計：914 偈

願除苦良藥，一切安樂源，教法伴利敬，長久住世間！

【入菩薩行論・梵藏漢四版對照】

· 梵文：北大梵唄佛典研究室精校

· 藏文、漢文：沈陽北塔僧眾精校

· 編排：沈陽北塔藏文翻譯班（www.beita.org）

2010 年 3 月吉祥圓滿